

Hæstaréttardómar 1972 - Registor

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

XLIII. BINDI
1972

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMÍÐJAN H/F
MCMLXXIII

Reglulegir dómarar Hæstaréttar 1972.

Logi Einarsson. Forseti dómsins.

Benedikt Sigurjónsson. Varaforseti dómsins.

Einar Arnalds.

Gizur Bergsteinsson. Lausn frá embætti 1. marz 1972.

Magnús Þ. Torfason.

Ármann Snævarr. Skipaður frá 1. maí 1972.

Registur.

I. MÁLASKRA.

	Dómur	Bls.
1. Gísli Þórólfsson gegn hreppsnefnd og hafnarnefnd Reyðarfjarðarhrepps f. h. hreppsins. Útivistardómur. Ómaksbætur.	7/1	1
2. Valdstjórnin gegn Kristni Esmar Skarphéðinssyni og Georg Drake, Kærumál. Gæzluvarðhald.	14/1	1
3. Daníel Þórhallsson gegn Jóni Sveinssyni, Kristni Konráðssyni, Hinriki Aðalsteinssyni, Júlíusi Þorkelsyni, Sverri Ólafssyni og Hersteini Karlssyni og gagnsök. Skipsleiga. Samningar. Opinber styrkur	19/1	4
4. Guðjón Sigurðsson gegn Sturlu Einarssyni. Samningar	21/1	12
5. Ólafur Guðmundsson vegna verzlunarinnar Lundar gegn Gunnari Kristjánssyni vegna Plastskiltagerðarinnar. Samningar	21/1	18
6. Jón Gíslason s/f gegn Hafsteini Jóhannssyni vegna sjálfs sín og áhafnar m/b Eldingar, MB. 14. Björgun. Sjóveðréttur	21/1	23
7. Kexverksmiðjan Esja h/f gegn Friðriki Kristjánssyni vegna Hótel Esju og Esju h/f. Firmanafn.	21/1	30
8. Röðull h/f gegn Norðurvör h/f og gagnsök. Árekstur skipa. Skaðabótamál.	24/1	36
9. Vélverk h/f gegn P. Stefánssyni h/f. Húsaleiga. Verðstöðvun. Fjárnám.	26/1	42
10. Sjúkrasamlag Hróarstunguhrepps gegn bæjarsjóði Seyðisfjarðarkaupstaðar og gagnsök. Fyrning.	28/1	57
11. Emil Ásgeirsson, Guðjón Emilsson og Guðmundur Pálsson gegn oddvita Hrunamannahrepps f. h. hreppsins. Útivistardómur.	3/2	62
12. Radiobúðin, Akureyri, gegn Kaupfélagi Verkamanna, manna, Akureyri. Húsaleiga. Uppsögn	4/2	63
13. Valdstjórnin gegn Jóhanni S. Ólafssyni. Kærumál. Réttur gæzlufanga til lesturs dagblaða og aðgangs að útvarpi	4/2	68
14. Valdstjórnin gegn Ómari Júlí Gústafssyni, Kærumál. Endurnýjun réttinda til að aka leigubifreið til mannflutninga	7/2	73
15. Helgi Ásgeirsson gegn Þorkeli Ingvarssyni. Skaðabótamál	11/2 ...	77

	Dómur	Bls.
16. Kaupfélag Eyfirðinga gegn Haraldi Jóhannssyni, Ómerking. Frávísun	11½	90
17. Eiríka Guðmundsdóttir gegn Áfengis- og Tóbaksverzlun ríkisins og gagnsök. Skuldamál. Umboð. Frávísun gagnsakar.	14½	93
18. Ragnar Björnsson, Ríkharður Árnason, Reynir Björnsson, Jóhannes Marteinsson, Steindór Úlfarsson og Sigurvin Jónsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og gagnsök. Ómerking. Frávísun	14½	100
19. Landsbanki Íslands gegn Jónasi Ásmundssyni, Friðriki Kristjánssyni, Hjálmari Ágústssyni og Verkalýðsfélaginu Vörn og til réttargæzlu Arnfirðingi h/f. Úthlutun uppboðsandvirðis lausafjár. Sératkvæði. ..	14½	110
20. Mary Valdís Jónsdóttir vegna sjálfrar sín og ólögðra dóttur sinnar, Önnu Steinunnar Jónsdóttur gegn Búnaðarfélagi Íslands og Stéttarfélagi bænda og gagnsök. Skaðabótamál. Líkamsmeiðsl	18½	119
21. Umbúðamiðstöðin h/f gegn Helga Ólafi Björnssyni. Kaupgjaldsmál. Kjarasamningar	18½	138
22. Ragnar Guðmundsson gegn Sigurði Halldórssyni. Fasteignakaup. Vanheimild. Skaðabætur. Sýkna. ..	23½	144
23. Sigtryggur Flóvent Albertsson gegn Halli Jónassyni. Ómerking. Heimvísun.	23½	158
24. Jón Viðar Gunnlaugsson gegn Axminster. Kærumál. Vitnaskylda.	25½	166
25. Gunnþór Björnsson gegn Bóksalafélagi Íslands. Ábyrgð. Löghald.	25½	175
26. Guðmundur Kr. Björnsson gegn Agnari Guðmundssyni. Skaðabótamál.	25½	191
27. Eftirlaunasjóður starfsmanna Landsbanka Íslands gegn Jóhanni Jóhannessyni. Krafa um, að dómendur Hæstaréttar víki sæti.	28½	205
28. Jarlinn h/f gegn Rafni Kolssyni. Kaupgjaldsmál. Uppsagnarfrestur. Sjóveðréttur. Löghald	28½	206
29. Eftirlaunasjóður starfsmanna Landsbanka Íslands gegn Jóhanni Jóhannessyni. Ómerking. Frávísun. Sératkvæði	29½	215
30. Söfnunarsjóður Íslands gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Lífeyris- og slysatryggingagjöld og launaskattur	1/3	222
31. Neisti h/f gegn Rafveitu Ísafjarðar, sveitarsjóði Eyrarhrepps, Kvenfélaginu Hvöt, Verkalýðsfélagi Hnífsdælinga, Íþróttafélaginu Reyni, Slysavarnardeildinni í Hnífssdal og Pólnum h/f. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur	10/3	226
32. Sverrir Sædal Kristjánsson gegn Sjóvátryggingar-		

	Dómur	Bls.
félagi Íslands h/f. Vátrygging	13/3	231
33. Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins, sjávarútvegsráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Niðursuðu- og hraðfrystihúsi Langeyrar. Ómerking. Helmvísun		243
34. Sveinbjörn Jónsson, f. h. eigenda m/s Irene Friis, Knud I. Larsen persónulega og f. h. Frahla Rederi I/S, Roskilde gegn Erni Clausen f. h. Ditta Lusiano Sanni, Messina, Sambandi ísl. samvinnufélaga, Sölusambandi ísl. fiskframleiðenda og Skipamiðlun Gunnars Guðjónssonar og Örn Clausen f. h. Ditta Lusiano Sanni, Messina gegn Sveinbirni Jónssyni f. h. Knud Larsen persónulega og f. h. Frahla Rederi I/S, Sambandi ísl. samvinnufélaga, Skipamiðlun Gunnars Guðjónssonar og Sölusambandi ísl. fiskframleiðenda. Farmflutningar. Gagnfær farmskírteini	14/3	261
35. J. P. Guðjónsson gegn Guðjóni Styrkárssyni hrl. f. h. Ovens Corning Fiberglass Corporation. Ómerking. Frávísun. Fjárnámssgerð. Vörzlusviptingargærð úr gildi felld	15/3	272
36. Gylfi Gunnarsson gegn Stefáni G. Ásmundssyni. Kaupgjaldsmál. Ráðningarslit. Sjóveðréttur.	22/3	276
37. Valdstjórnin gegn Óskari Magnússyni. Kærumál. Gæzluvarðhald.	22/3	291
38. Ákærvaldið gegn Arinbirni Hjálmarssyni, Arngrími Geirssyni, Arnljóti Sigurðssyni, Arnþóri Hauki Aðalgeirssyni, Árna Gíslasyni, Árna Arngarði Halldórssyni, Áskeli Jónassyni, Ásmundi Kristjáni Jónssyni, Baldvin Kristni Baldvinssyni, Bóasi Gunnarssyni, Brynjólfi Steingrímssyni, Böðvari Jónssyni, Dagbjarti Sigurðssyni, Einari Gunnari Þórhallssyni, Eysteini Arngarði Sigurðssyni, Finnu Kristjánssdóttur, Friðgeiri Jónssyni, Friðriki Gylfa Traustasyni, Guðfinnu Kristínu Sigfúsdóttur, Guðmundi Jónssyni, Halldóri Árnasyni, Hauki Hreggviðssyni, Héðni Sverrissyni, Hildi Hermóðsdóttur, Hreiðari Arnórssyni, Ingólfi Ísak Jónassyni, Ingvaldi Ólafíu Björnsdóttur, Jóhönnu Álfheiði Steingrímssdóttur, Jóni Aðalsteinsyni, Jóni Benediktssyni, Jóni Kristjánssyni, Jóni Péturssyni, Jóni Árna Sigfússyni, Jóni Sigtryggsyni, Jóni Stefánssyni, Jónasi Sigurgeirssyni, Katli Þórisyni, Kristjáni Elfari Ingvasyni, Matthíasi Kristjánssyni, Óla Kristjánssyni, Páli Dagbjartssyni, Pétri Gauta Péturssyni, Pétri Steingrímssyni, Sigríði Ragnhildi Hermóðsdóttur, Sigurði Jónssyni, Sigurði Karlssyni, Sigurði Trausta Kristjánssyni, Sigurgeiri		

	Dómur	Bls.
Jónassyni, Sigurgeiri Péturssyni, Stefáni Axelssyni, Stefáni Vigni Skaftasyni, Stefáni Þórnarni Þórarinsyni, Stefaníu Þorgrímsdóttur, Steingrími Kristjánsyni, Svanhildi Björgu Jónasdóttur, Sveini Helgasyni, Völundi Þorsteini Hermóðssyni, Ingvari Kristjánsyni, Þorgrími Starra Björgvinssyni, Þóru Sigurðardóttur, Þórhalli Bragasynti, Þóroddi Friðriki Þóroddssyni, Ævari Kjartanssyni, Örlygi Arnljótssyni og Erni Arnari Haukssyni. Brot gegn 2. mgr. 257. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940	2 ² / ₃	293
39. Ákærvaldið gegn Ásgeiri Heiðari Ásgeirssyni. Brot gegn lögum nr. 77/1970. Ákæra. Lögjöfnun. Tilraun.	2 ² / ₃	345
40. Ákærvaldið gegn Hans Eliassen. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum.	2 ² / ₃	355
41. Björn Pálmason gegn Guðrúnu Kristjánsdóttur og bæjarfógetanum í Kópavogi. Kærumál. Frávísun ..	2 ² / ₃	359
42. Jón Ewald Ragnarsson gegn lögreglustjóranum í Reykjavík og yfirborgarfégetanum í Reykjavík. Útivistardómur.	10 ¹ / ₄	362
43. M gegn K. Ómerking. Heimvísun.	12 ¹ / ₄	362
44. Baldur Helgason gegn Hannesi Þorsteinssyni. Lausafjárkaup. Sératkvæði.	17 ¹ / ₄	367
45. Hallgrímur Bogason gegn fjármálaráðherra f. h. ríkisins. Bifreiðar. Skaðabótamál. Vinnuslys. Umferðarlög. Sýkna.	17 ¹ / ₄	374
46. Stefán Friðbjarnarson gegn Guðbjörgu Albertsdóttur og Guðmundi Albertssyni. Um beitarítak í eignarnumdu landi. Samningar.	18 ¹ / ₄	389
47. Ákærvaldið gegn Jóni Antoni Stefánssyni og Stefáni Gylfa Valdimarssyni. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur.	19 ¹ / ₄	397
48. Gunnlaugur Stefánsson, Gunnar Stefánsson, Stefán Stefánsson, Þórhildur Stefánsdóttir, Ragna Vilhjálmisdóttir, Guðjón Tómasson, og Auðbjörg Guðlaugsdóttir gegn bæjarstjóranum í Vestmannaeyjum f. h. Vestmannaeyjakaupstaðar og gagnsök. Synjað um lögbann.	27 ¹ / ₄	400
49. Herbert J. Stiefel gegn Álafossi. Umboðslaun. Þóknun. Samningar.	27 ¹ / ₄	407
50. Margrét J. Hallsdóttir vegna sín og ófjárráða dætra sinna, Ásdísar Eddu, Hafdísar Höllu og Jóhönnu Báru Ásgeirsdætra gegn Hagtryggingu h/f, Haraldi Ólafssyni og borgarstjóranum í Reykjavík f. h. borgarsjóðs og Hagtrygging h/f og Haraldur Ólafsson gegn Margrétu J. Hallsdóttur vegna sín og ófjárráða dætra sinna, Ásdísar Eddu, Hafdísar Höllu og Jóhönnu Báru		

	Dómur	Blm.
Ásgeirsdætra, Bifreiðar. Dánarbætur. Skaðabótamál. Húsbóndaábyrgð. Lögveðréttur í bifreið.	9/5	417
51. Gullsmiðir Steinþór og Jóhannes gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Tollgjald. Sératkvæði.	9/5	441
52. Bæjarstjórinn á Akureyri f. h. bæjarsjóðs Akureyrar gegn Reyni s/f. Ómerking. Frávísun.	16/5	446
53. Fiskimjölsværksmiðjan í Vestmannaeyjum h/f gegn Karli Jónssyni og Jóni Ingiberssyni, f. h. þrotabús Friðriks Jörgensens og gagnsök. Gjaldþrotaskipti. Riftun samnings.	17/5	455
54. Vagn E. Jónsson hæstaréttarlögmaður gegn Skiptaráðandanum í Reykjavík f. h. þrotabús Vátryggingafélagsins h/f og gagnsök. Úthlutun uppboðsandvirðis. Heimvísun.	18/5	483
55. Ákærvaldið gegn Ingólfi Ásgrímssyni. Fiskveiðabrot.	19/5	489
56. Helgi Gestsson gegn Matthíasi Karelssyni og Svanhildi Karlsdóttur. Lausafjárkaup.	2/6	498
57. Hjörtur Hjálmarsson vegna Ólafar H. Aðalsteinsdóttur, Sturlu F. Aðalsteinssonar, Ólafs G. Aðalsteinssonar, Guðmundar Aðalsteinssonar, Sigurrósa R. Aðalsteinsdóttur og Sigríðar K. Aðalsteinsdóttur gegn Aðalsteini Guðmundssyni og Sjóvátryggingarfélagi Íslands h/f. Bifreiðar. Skaðabótamál.	5/6	504
58. Verkamannafélagið Dagsbrún gegn Sigurði M. Helgasyni, skiptaráðanda í Reykjavík f. h. þrotabús Oks h/f. Orlofs- og sjúkrasjóðsgjöld.	6/6	523
59. Hreinn Hauksson gegn John Lindsay. Kærumál. Frávísun.	6/6	526
60. Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Benedikt Sigurðssyni. Skattamál.	7/6	528
61. Soffía Haraldsdóttir gegn Dagfinni Stefánssyni. Búskipti. Kaupmáli.	7/6	544
62. Ákærvaldið gegn Ingólfi Lorenz Lilliendahl. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum.	7/6	559
63. Þorgils Þorgilsson, eigandi jarðarinnar Innri-Bugs og Jarðakaupasjóður ríkisins, eigandi jarðarinnar Ytri-Bugs gegn Jóni B. Jónssyni, eiganda jarðarinnar Fróðár í Fróðárhreppi. Ómerking. Frávísun.	9/6	566
64. Björn Sigurðsson, Elí Auðunsson og Garðar Sveinbjörnsson gegn Önnu Jónsdóttur og gagnsök. Gallar. Skaðabótamál. Fjárnám.	9/6	577
65. Jón Sæmundsson eigandi m/b Brimis, KE 104, gegn Ægi h/f og áhöfn m/b Vonarinnar, KE 2. Aðstoð ..	9/6	584
66. Kristján Pétursson gegn Sigurði Þ. Guðjónssyni og Sigurður Þ. Guðjónsson gegn Kristjáni Péturssyni og		

	Dómur	Bls.
Þvottahúsinu Eimi s/f. Úrskurður. Gagnaöflun	20/6	592
67. Runólfur Eyjólfsson gegn Jóni Pálssyni og gagnsök. Verklaun. Skaðabætur.	20/6	592
68. Ákærvaldið gegn Benóný Benónýssyni og Friðriki Gissuri Benónýssyni. Fiskveiðabrot. Sératkvæði.	20/6	611
69. Mjólkurbú Flóamanna gegn Innheimtumanni ríkissjóðs og gagnsök. Skattamál. Tekjuskattur. Eignarskattur.	21/6	620
70. Páll M. Jónsson gegn Friðriki Kr. Sigfússyni og gagnsök. Fasteignakaup. Skaðabætur.	22/6	635
71. Gunnar A. Pálsson gegn bæjarstjóra Kópavogskaupstaðar. Erfðarfesti. Bætur.	23/6	657
72. Valdstjórnin gegn Margeiri Jóni Magnússyni. Kærumál. Kröfu um, að dómari viki sæti, synjað.	23/6	673
73. Bæjarstjórnin í Kópavogi vegna Kópavogskaupstaðar gegn Geir G. Gunnlaugssyni og gagnsök. Ómerk-ing. Heimvísun.	23/6	688
74. Sigurður M. Helgason, skiptaráðandi í Reykjavík f. h. dánarbús M gegn K og B. Barnfaðernismál.	26/6	696
75. Valdstjórnin gegn Tryggva Rúnari Leifssyni. Kærumál. Gæzluvarðhald.	3/7	715
76. Ákærvaldið gegn Einari Sigurðssyni. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld.	19/9	716
77. Ákærvaldið gegn Kristni Þorsteini Bjarnasyni. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld.	19/9	718
78. Ákærvaldið gegn Guðjóni Sævari Guðnasyni. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld.	25/9	720
79. Ólafur Björnsson vegna Skóvals gegn Magnúsi Thorlacius f. h. Chausers Clerget. Útivistardómur. Ómaksbætur.	2/10	722
80. Pétur Axel Jónsson gegn Guðrúnu Róbertsdóttur Hansen. Útivistardómur.	2/10	723
81. Aðalheiður Pálsdóttir gegn Áka Jakobssyni, Kristni Ó. Guðmundssyni og Guðmundi Guðmundssyni. Útivistardómur.	2/10	723
82. Björn Halldórsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Útivistardómur.	2/10	724
83. Kristinn Tómasson gegn borgarstjóranum í Reykjavík f. h. Reykjavíkurborgar. Útivistardómur.	2/10	724
84. Hreiðar Svavarsson gegn Gunnari Theodórssyni. Verklaun.	5/10	725
85. Benedikt Svavarsson gegn Lindu Arvids og Tryggingamiðstöðinni h/f. Vátrygging. Skaðabætur.	5/10	734
86. Ákærvaldið gegn Haraldi Sævari Kjartanssyni. Kærumál. Dómssátt úr gildi felld.	5/10	746
87. Einar V. Magnússon gegn Grétari Bjarnasyni. Lausa-		

	Dómu	Bls.
fjárkaup. Lögræði.	10/10	747
88. Sigurður Guðmundsson gegn Kristmanni Þór Einarssyni, Skaðabótamál. Fjárnámsgerð úr gildi felld. Framsal kröfu. Skaðabótamál.	12/10	758
89. Ólína Hólmfríður Kristinsdóttir gegn Thorbergi Thorbergssyni, Kærumál. Málskostnaðartryggingu synjað.	17/10	767
90. Magnús Leópoldsson gegn Bjarna Th. Mathiesen og Bjarni Th. Mathiesen gegn Magnúsi Leópoldssyni og Hrafn Bachmann. Ómerking. Heimvísun.	20/10	772
91. Sveinbjörn Klemenzson gegn Bifreiðum & Landbúnaðarvélum h/f. Lausafjárkaup. Gallar. Ábyrgð. ..	23/10	780
92. Valdstjórnin gegn Stefáni Kristdórssyni. Kærumál. Gæzluvarðhald.	24/10	787
93. Valdstjórnin gegn Ingileifu Gísladóttur. Kærumál. Húsleit. Barnaverndarmálefni. Foreldravald.	25/10	788
94. Landflutningar h/f gegn Marteini Karlssyni, Samningar. Uppsögn.	27/10	792
95. Kristján Pétursson gegn Sigurði Þ. Guðjónssyni og Sigurður Þ. Guðjónsson gegn Kristjáni Péturssyni og Þvottahúsinu Eimi s/f. Vinnuslys. Skaðabótamál. Sératkvæði.	30/10	798
96. Daníel Daníelsson gegn stjórn Sjúkrahússins í Húsavík s/f f. h. sjúkrahússins og gagnsök. Samningar. Uppsögn.	30/10	821
97. Halldór Baldvinsson gegn H/f Júpiter. Útivistardómur.	1/11	851
98. Ákærvaldið gegn Jóni Sævari Gunnarssyni, Heiðari Páli Halldórssyni, Jóni Benedikt Einarssyni, Jóni Óla Mikaelssyni og Erni Karlssyni. Brot gegn lögum nr. 77/1970.	6/11	851
99. Hreppsnefnd Skógarstrandarhrepps f. h. hreppsins gegn Markúsi Ó. Jónssyni, Hirti Jónssyni og Hauki Eggertssyni. Forkaupsréttur að jörð samkvæmt lögum nr. 40/1948.	6/11	865
100. Kristján Guðmundsson gegn Landleiðum h/f og gagnsök. Bifreiðar. Skaðabótamál. Lögveð.	13/11	878
101. Hagtrygging h/f gegn Garðari Magnússyni og gagnsök. Bifreiðar. Endurkrafa vátryggingarfélags samkvæmt 73. gr. umferðarlaga nr. 40/1968.	13/11	895
102. Stefán Karlsson, Karl Stefánsson og Stefán Stefánsson gegn Starfsmannafélagi Áburðarverksmiðjunnar og Starfsmannafélag Áburðarverksmiðjunnar gegn Stefáni Karlssyni, Karli Stefánssyni og Stefáni Stefánssyni og til réttargæzlu þeim Ólafi Haraldssyni, Snorra Halldórssyni, Gunnari Snorrassyni, Inga B.		

- Ársælssyni, Sólborgu Marinósdóttur, Antoni Guðmundssyni, Soffiu Vilhjálmisdóttur, byggingarnefnd Laugardalshrepps, hreppsnefnd Laugardalshrepps og Ólafi Jónassyni. Vegarstæði. Umferðarréttur. 2 $\frac{1}{11}$ 904
103. Þorvaldur Steinason gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. — Ríkisstarfsmenn. Frávikning úr starfi. Skaðabætur. Sératkvæði. 2 $\frac{1}{11}$ 920
104. Jóhann Kristjánsson og Sophus V. K. Jóhannsson gegn Jóni Hauki Hermannssyni, Bifreiðar. Skaðabótamál. 2 $\frac{7}{11}$ 938
105. Guðni Ágústsson gegn bæjarstjóranum í Vestmannaeyjum f. h. Vatnsveitu Vestmannaeyja. Kærumál. Ómerking. Heimvísun. 2 $\frac{9}{11}$ 943
106. Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins og sjávarútvegsráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Niðursuðu- og Hraðfrystihúsi Langeyrar og gagnsök. Verðjöfnunargjald. $\frac{1}{12}$ 945
107. Útvegsbanki Íslands gegn Júlíusi Hjálmarssyni. Skaðabótamál. 20. gr. laga nr. 20/1923. 5 $\frac{1}{12}$ 972
108. Magdalena Guðmundsson og Ágúst Guðmundsson gegn hreppsnefnd Rangárvallahrepps f. h. hreppsins og gagnsök. Forkaupsréttur samkvæmt lögum nr. 40/1948. Krafa um ógildingu samnings samkvæmt 20. gr. laga nr. 20/1923. 5 $\frac{1}{12}$ 977
109. Sverrir H. Magnússon gegn Landsbanka Íslands og Seðlabanka Íslands og gagnsök. Skaðabótamál. Sýkna. Málskostnaður. 12 $\frac{2}{12}$ 995
110. Sv. B. Rude gegn Sildarvinnslunni h/f. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur. 13 $\frac{1}{12}$ 1010
111. North Starlight Export Corporation gegn Ásgeiri H. Magnússyni. Kærumál. Frávísunardómur staðfestur. 14 $\frac{1}{12}$ 1013
112. Páll M. Jónsson gegn Samvinnutryggingum g/t. Vátrygging. Sératkvæði. 14 $\frac{1}{12}$ 1020
113. Hilmar Snær Hálfðánarson gegn Jóni Oddssyni hæstaréttarlögmanni f. h. kröfuhafa í þrotabúi Hilmars Snæs Hálfðánarsonar og Unnsteini Beck skiptaráðanda, vegna þrotabúsins og gagnsök. Skiptamál. Ómerking. Heimvísun. 18 $\frac{1}{12}$ 1033
114. Guðbergur Jóhannsson, Jóhann Björnsson, Ólafía Vilborg Björnsdóttir og Guðni V. Björnsson gegn Jónasi Guðmundssyni og Guðrínu Magnúsdóttur. Kærumál. Opinber skipti. Úrlausn skiptaráðanda úr gildi felld. Sératkvæði. 18 $\frac{1}{12}$ 1040
115. Landeigendafélag Laxár og Mývatns gegn Landsvirkjun og Bjarna K. Bjarnasyni setudómara. Kærumál. Kröfu um, að setudómari víki sæti, hafnað. .. 18 $\frac{1}{12}$ 1047

116. Ákærvaldið gegn Agnari Smára Einarssyni. Gagna-
öflun.	19/12	1053
117. Ákærvaldið gegn Hermanní Kjartanssyni. Bifreiðar.
Misferli með skráningarmarki.	20/12	1053
118. Viðar Alfreðsson gegn Ágúst Fjeldsted vegna Anne
Barbara Alfreðsson og gagnsök. Forræði barns og
umráð. Innsetningargerð.	20/12	1061

II. NAFNASKRÁ.

A. Einkamál.

	Bls.
Aðalheiður Pálsdóttir	723
Aðalsteinn Guðmundsson	504
Alfreðsson, Anne Barbara	1061
Anna Jónsdóttir	577
Anna Steinunn Jónsdóttir	119
Anne Barbara Alfreðsson	1061
Anton Guðmundsson	904
Arnfríðingur h/f	110
Arvids, Linda	734
Axminster	166
Auður Guðlaugsdóttir	400
Áburðarverksmiðjan, Starfsmannafélag	904
Áfengis- og Tóbaksverzlun ríkisins	93
Ágúst Fjeldsted hæstaréttarlögmaður	1061
Ágúst Guðmundsson	977
Áhöfn m/b Eldingar, MB 14	23
Áki Jakobsson	723
Álafoss h/f	407
Ásdís Edda Ásgeirsdóttir	417
Ásgeir H. Magnússon	1013
B	696
Bachmann, Hrafn	772
Baldur Helgason	362
Benedikt Sigurðsson	528
Benedikt Svavarsson	734
Bifreiðar & Landbúnaðarvélar h.f.	780
Bjarni K. Bjarnason setudómari	1047
Bjarni Th. Mathiesen	772
Björn Halldórsson	724
Björn Pálmason	359
Björn Sigurðsson	577
Borgarsjóður Reykjavíkur	417
Borgarstjórinn í Reykjavík	417, 724
Bóksalafélag Íslands	175
Brimir m/b, KE 104, eigandi	584
Búnaðarfélag Íslands	119
Byggingarnefnd Laugardalshrepps	904
Bæjarfógetinn í Kópavogi	359

	XV
	Bls.
Bæjarsjóður Akureyrar	446
Bæjarsjóður Seyðisfjarðarkaupstaðar	57
Bæjarstjórinn á Akur:eyri	446
Bæjarstjórinn í Kópavogi	688
Bæjarstjórinn í Vestmannaeyjum	400, 943
Bæjarstjórn Kópavogskaupstaðar	657
Dagfinnur Stefánsson	544
Dagsbrún, verkamannafélag	523
Daniel Danielsson	821
Daniel Þórhallsson	4
Dánarbú M	696
Ditta Lusiano Sanni	261
Eftirlaunasjóður starfsmanna Landsbanka Íslands	205, 215
Eigandi Fróðár	566
Eigandi m/b Brimis, KE 104	584
Eigandi Innri-Bugs	566
Eigandi m/b Vonarinnar, KE 2	584
Eigandi Ytri-Bugs	566
Eigendur m/s Irene Friis	261
Eimir s/f, þvottahús	392, 798
Einar V. Magnússon	747
Eiríka Guðmundsdóttir	93
Eliassen, Hans	355
Elí Auðunsson	577
Emil Ásgeirsson	62
Esja, hótél	30
Esja h/f, hótél	30
Esja h/f, kexverksmiðja	30
Fiskimjólsværksmiðjan í Vestvannaeyjum h/f	455
Fjármálaráðherra	100, 243, 374, 441, 724, 920, 945
Fjeldsted, Ágúst, hæstaréttarlögmaður	1061
Frahla Rederi I/S	261
Friðrik Jörgensen, þrotabú	455
Friðrik Kristjánsson	30
Friðrik Kristjánsson	110
Friðrik Kr. Sigfússon	635
Fróðá, eigandi	566
Garðar Guðmundsson	191
Garðar Magnússon	895
Garðar Sveinbjörnsson	577
Geir G. Gunnlaugsson	688
Gísli Þórólfsson	1
Gjaldheimtan í Reykjavík	222
Grétar Bjarnason	747
Guðbergur Jóhannsson	1040
Guðbjörg Albertsdóttir	389

	Bls.
Guðjón Emilsson	62
Guðjón Sigurðsson	12
Guðjón Styrkárson hæstaréttarlögmaður	272
Guðjón Tómasson	400
Guðmundur Aðalsteinsson	504
Guðmundur Albertsson	389
Guðmundur Kr. Björnsson	191
Guðmundur Guðmundsson	723
Guðmundur Pálsson	62
Guðmundsson, Magdalena	977
Guðni Ágústsson	943
Guðni V. Björnsson	1040
Guðrún Kristjánsdóttir	359
Guðrún Róbertsdóttir Hansen	723
Gullsmiðir, Steinpór og Jóhannes	441
Gunnar Guðjónsson, skipamiðlari	261
Gunnar Kristjánsson	18
Gunnar A. Pálsson	657
Gunnar Snorrason	904
Gunnar Stefánsson	400
Gunnar Theodórsson	725
Gunnlaugur Stefánsson	400
Gunnþór Björnsson	175
Gylfi Gunnarsson	276
Hafðís Halla Ásgeirsdóttir	417
Hafsteinn Jóhannsson	23
Hafnarnefnd Reyðarfjarðarhrepps	1
H/f. Júpiter	851
Hallur Jónasson	158
Hannes Þorsteinsson	367
Hansen, Guðrún Róbertsdóttir	723
Hagtrygging h/f	417, 895
Halldór Baldvinsson	851
Hallgrímur Bogason	374
Haraldur Jóhannsson	90
Haraldur Ólafsson	417
Haukur Eggertsson	865
Helgi Ásgeirsson	77
Helgi Ólafur Björnsson	138
Helgi Gestsson	498
Herbert J. Stiefel	407
Hersteinn Karlsson	4
Hilmar Snær Hálfðánarson	1033
Hilmar Snær Hálfðánarson, þrotabú	1033
Hinrik Aðalsteinsson	4
Hjálmar Ágústsson	110

	Bls.
Hjörtur Hjálmarsson	504
Hjörtur Jónsson	865
Hótel Esja	30
Hótel Esja h/f	30
Hrafn Bachmann	772
Hreiðar Svavarsson	725
Hreinn Hauksson	526
Hreppsnefnd Laugardalshrepps	904
Hreppsnefnd Rangárvallahrepps	997
Hreppsnefnd Reyðarfjarðarhrepps	1
Hreppsnefnd Skógarstrandarhrepps	865
Hrunamannahreppur	62
Hvöt, kvenfélag	226
Ingi B. Ársællsson	904
Innheimtumaður ríkissjóðs	620
Innri-Bugur, eigandi	566
Íþróttafélagið Reynir	226
J. P. Guðjónsson	272
Jarðakaupasjóður ríkisins	566
Jarlinn h/f	206
John Lindsay	526
Jóhann Björnsson	1040
Jóhann Jóhannesson	205, 215
Jóhann Kristjánsson	938
Jóhanna Bára Ásgeirsdóttir	417
Jóhannes Marteinsson	100
Jón Gíslason s/f	23
Jón Viðar Gunnlaugsson	166
Jón Haukur Hermannsson	938
Jón Ingibersson	455
Jón B. Jónsson	566
Jón Oddsson hæstaréttarlögmaður	1033
Jón Pálsson	592
Jón Edwald Ragnarsson	362
Jón Sveinsson	4
Jón Sæmundsson	585
Jónas Ásmundsson	110
Júlíus Hjálmarsson	972
Júlíus Þorkelsson	4
Jørgensen, Friðrik, þrotabú	455
K	362, 696
Karl Jónsson	455
Karl Stefánsson	904
Kauffélag Eyfirðinga	90
Kauffélag verkamanna, Akureyri	63
Kexverksmiðjan Esja h/f	30

	Bla
Knud I. Larsen	261
Kópavogskaupstaður	688
Kópavogskaupstaður, bæjarstjórn	657
Kristinn Ó. Guðmundsson	723
Kristinn Konráðsson	4
Kristinn Tómasson	724
Kristján Guðmundsson	878
Kristján Pétursson	592, 798
Kristmann Þór Einarsson	758
Kvenfélagið Hvöt	226
Landeigendafélag Laxár og Mývatns	1040
Landflutningar h/f.	792
Landleiðir h/f.	878
Landsbanki Íslands	110, 995
Landsbanki Íslands, eftirlaunasjóður starfsmanna	205, 215
Langeyri, niðursuðu- og hraðfrystihús	243, 945
Larsen, Knud I.	261
Laugardalshreppur	904
Laxárvirkjun	1047
Linda Arvids	734
Lindsay, John	526
Lundur, verzlun	18
Lögreglustjórinn í Reykjavík	362
M	362
M, dánarbú	696
M/b Elding, MB. 14	23
Magdalena Guðmundsson	977
Magnús Ó. Jónsson	865
Magnús Leópoldsson	772
Margrét J. Hallsdóttir	417
Mary Valdís Jónsdóttir	119
Marteinn Karlsson	792
Mathiesen, Bjarni Th.	772
Matthías Karelsson	498
Mjólkurbú Flóamanna	620
Neisti h/f	226
Niðursuðu- og hraðfrystihús Langeyrar	243, 945
Norðurvör h/f.	36
North Starlight Export Corporation	1017
Oddviti Hrunamannahrepps	62
Ok h/f, protabú	523
Ovens Corning Fiberglass Corporation	272
Ólafur Guðmundsson	18
Ólafur Haraldsson	904
Ólafur Jónasson	904
Ólína Hólmfriður Kristinsdóttir	767

Ólöf H. Aðalsteinsdóttir	504
P. Stefánsson h/f	42
Páll M. Jónsson	635, 1020
Pétur Axel Jónsson	723
Plastskiltagerðin	18
Póllinn h/f	226
Rádióbúðin, Akureyri	63
Rafn Kolsson	206
Rafveita Ísafjarðar	226
Ragna Vilhjálmsdóttir	400
Ragnar Björnsson	100
Ragnar Guðmundsson	144
Rangárvallahreppur	977
Reyðarfjarðarhreppur	1
Reykjavíkurborg	724
Reynir Björnsson	100
Reynir s/f	446
Reynir, íþróttafélag	226
Ríkharður Árnason	100
Ríkissjóður	100, 243, 374, 441, 724, 920, 945
Ríkissjóður, innheimtumaður	620
Rude, Sv. B.	1010
Runólfur Eyjólfsson	592
Rúðolf Ásgeirsson	904
Röðull h/f	36
Sv. B. Rude	1010
Samband ísl. samvinnufélaga	261
Samvinnutryggingar g/t.	1020
Sanni, Ditta Lusiano	261
Seðlabanki Íslands	995
Seyðisfjarðarkaupstaður	57
Sigríður K. Aðalsteinsdóttir	504
Sigtryggur Flóvent Albertsson	158
Sigurður Þ. Guðjónsson	592, 798
Sigurður Guðmundsson	758
Sigurður Guðmundsson	904
Sigurður Halldórsson	144
Sigurður M. Helgason, skiptaráðandi	523, 696
Sigurósk R. Aðalsteinsdóttir	504
Sigurvin Jónsson	100
Síldarvinnslan h/f.	1010
Sjávarútvegsráðherra	243, 945
Sjóváttryggingarfélag Íslands h/f	231, 504
Sjúkrahúsið á Húsavík s/f.	821
Sjúkrasamlag Hróarstunguhrepps	57
Skipamiðlun Gunnar Guðjónssonar	261

	Bls.
Skiptaráðandinn í Reykjavík	483
Skógarstrandarhreppur	865
Slysavarnardeildin í Hnífsdal	226
Snorri Halldórsson	904
Soffía Haraldsdóttir	544
Soffía Vilhjálmsdóttir	904
Sófus V. K. Jóhannsson	938
Sólborg Marinósdóttir	904
Starfsmannafélag Áburðarverksmiðjunnar	904
Stefán G. Ásmundsson	276
Stefán Friðbjarnarson	389
Stefán Karlsson	904
Stefán Stefánsson	400
Stefán Stefánsson	904
Steindór Úlfarsson	100
Steinþór og Jóhannes, gullsmiðir	441
Stéttarfélag bænda	119
Stiefel, Herbert J.	407
Stjórn Sjúkrahússins á Húsavík s/f.	821
Sturla F. Aðalsteinsson	504
Sturla Einarsson	12
Svanhildur Karlsdóttir	498
Sveinbjörn Jónsson hæstaréttarlögmaður	261
Sveinbjörn Klemenztson	780
Sveitarstjóri Reyðarfjarðarhrepps	226
Sverrir Sædal Kristjánsson	231
Sverrir H. Magnússon	995
Sverrir Ólafsson	4
Söfnunarsjóður Íslands	222
Sölusamband ísl. fiskframleiðenda	261
Thorberg Thorbergson	734
Tryggingamiðstöðin h/f	734
Umbúðamiðstöðin h/f	138
Unnsteinn Beck skiptaráðandi	1033
Útvegsbanki Íslands	972
Vagn E. Jónsson hæstaréttarlögmaður	483
Vatnsveita Vestmannaeyja	943
Vélverk h/f	42
Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins	243, 945
Verkalýðsfélag Hnífsdælinga	226
Verkalýðsfélagið Vörn	110
Verkamannafélagið Dagsbrún	523
Verzlunin Lundur	18
Vestmannaeyjakaupstaður	400
Vestmannaeyjar, Vatnsveita	943
Viðar Alfreðsson	1061

	Bls.
Vonin, KE 2, eigandi	584
Vörn, verkalýðsfélag	110
Vátryggingafélagið h/f, þrotabú	483
Yfirborgarfógetinn í Reykjavík	362
Ytri-Bugur, eigandi	566
Þorgils Þorgilsson	566
Þórhildur Stefánsdóttir	400
Þorkell Ingvarsson	77
Þorvaldur Steinason	920
Þrotabú Friðriks Jørgensens	455
Þrotabú Hilmaris Snæs Hálfðánarsonar	1033
Þrotabú Oks h/f	523
Þrotabú Vátryggingafélagsins h/f	483
Þvottahúsið Eimir s. f.	592 798
Ægir h/f	584

B. *Opinber mál.*

Agnar Smári Einarsson	1043
Arinbjörn Hjálmarsson	293
Arngrímur Geirsson	293
Arnþjótur Sigurðsson	293
Arnþór Haukur Aðalgeirsson	293
Árni Gíslason	293
Árni Arngarður Halldórsson	293
Ásgeir Heiðar Ásgeirsson	345
Áskell Jónasson	293
Ásmundur Kristján Jónsson	293
Baldvin Kristinn Baldvinsson	293
Benóný Benónýsson	611
Bóas Gunnarsson	293
Brynjólfur Steingrímsson	293
Böðvar Jónsson	293
Dagbjartur Sigurðsson	293
Drake, Georg	1
Einar Sigurðsson	716
Einar Gunnar Þórhallsson	293
Eysteinn Arnar Sigurðsson	293
Finna Kristjánsdóttir	293
Friðgeir Jónsson	293
Friðrik Gissur Benónýsson	611
Friðrik Gylfi Traustason	293
Georg Drake	1
Guðfinna Kristín Sigfúsdóttir	293
Guðjón Sverrir Guðnason	720
Guðmundur Jónsson	293

	Bl.
Gunnsteinn Þorsteinn Bjarnason	718
Halldór Árnason	293
Hans Elíasen	355
Haraldur Sævar Kjartansson	746
Haukur Hreggviðsson	293
Heiðar Páll Halldórsson	851
Hermann Kjartansson	1043
Héðinn Sverrisson	293
Hildur Hermóðsdóttir	293
Hreiðar Arnarson	293
Ingólfur Ásgrímsson	489
Ingólfur Ísfeld Jónasson	293
Ingólfur Lorenz Lilliendahl	559
Ingveldur Ólafía Björnsdóttir	293
Jóhann S. Ólafsson	68
Jóhanna Álfheiður Steingrímsdóttir	293
Jón Aðalsteinsson	293
Jón Benediktsson	293
Jón Benedikt Einarsson	851
Jón Sævar Gunnarsson	851
Jón Kristjánsson	293
Jón Óli Mikaelsson	851
Jón Pétursson	293
Jón Stefánsson	293
Jón Árni Stefánsson	397
Jón Árni Sigfússon	293
Jón Sigtryggsson	293
Jónas Sigurgeirsson	293
Ketill Þórisson	293
Kristinn Esmar Skarphéðinsson	1
Kristján Elvar Ingvarsson	293
Lilliendahl, Ingólfur Lorenz	559
Margeir Jón Magnússon	673
Matthías Kristjánsson	293
Óli Kristjánsson	293
Ómar Júlí Gústafsson	73
Óskar Magnússon	291
Páll Dagbjartsson	293
Pétur Gauti Pétursson	293
Pétur Steingrímsson	293
Sigríður Ragnhildur Hermóðsdóttir	293
Sigurður Jónsson	293
Sigurgeir Jónasson	293
Sigurður Karlsson	293
Sigurður Trausti Kristjánsson	293
Sigurgeir Pétursson	293

	Bls.
Stefanía Þorgrímsdóttir	293
Stefán Axelsson	293
Stefán Kristdórsson	787
Stefán Vignir Skaftason	293
Stefán Gylfi Valdimarsson	397
Stefán Þórarinn Þórarinsson	293
Steingrímur Kristjánsson	293
Svanhildur Björk Jónasdóttir	293
Sveinn Helgason	293
Tryggvi Rúnar Leifsson	715
Völundur Þorsteinn Hermóðsson	293
Yngvi Kristjánsson	293
Þorgrímur Starri Björgvinsson	293
Þóra Sigurðardóttir	293
Þórhallur Bragason	293
Þóroddur Friðrik Þóroddsson	293
Ævar Kjartansson	293
Örlygur Arnljótsson	293
Örn Arnar Hauksson	293
Örn Karlsson	851

III. SKRÁ

um lög og reglugerðir, samþykktir o. fl., sem vitnað er til

í XLIII. bindi hæstaréttardóma.

1281, *Jónsbók. Mannhelgisbálkur.*

8. kap. — 193, 203.

1819, 23. júlí. *Opið bréf, er ákveður nákvæmar forkaupsrétt þann, er sumar kröfur eiga.*

— 111, 112.

1869, 11. desember. *Opið bréf, er nákvæmar ákveður um innheimtu á kröfum með forgangsrétti hjá þeim mönnum, sem látið hafa eða fá sjálfsvörzlufé í lausafé sínu.*

— 111, 112, 113, 114, 116, 117, 118.

1878, nr. 3, 12. apríl. *Lög um skipti á dánarbúum og félagsbúum o. fl.*

— 113.

4. gr. — 1046.

14. gr. — 1046.

17. gr. — 1046.

33. gr. — 487, 488.

34. gr. — 487, 488.

35. gr. — 480, 488, 1033.

36. gr. — 480.

71. gr. — 1041, 1042, 1045, 1046.

83. gr. — 113, 117, 118.

87. gr. — 487.

89. gr. — 113, 114, 116, 117, 118.

90. gr. — 488.

1884, nr. 1. 12. janúar. *Lög um bygging, ábúð og úttekt jarða.*

— 406.

1885, nr. 29, 16. desember. *Lög um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.*

2. gr. — 631.

7. gr. — 109.

1887, nr. 18, 4. nóvember. *Lög um veð.*

4. gr. — 113, 114, 116, 117, 118.

1887, nr. 19, 4. nóvember. *Lög um aðför.*

28. gr. — 1037.

50. gr. — 485.

1888, nr. 2, 10. febrúar. *Lög um Söfnunarsjóð Íslands.*

6. gr. — 225.

- 1903, nr. 42, 13. nóvember. Lög um verðlanaskrár, firmu og prókúrumboð.
10. gr. — 33.
- 1905, nr. 14, 20. október. Lög um fyrningu skulda og annarra kröfurréttinda.
3. gr. — 58, 60.
- 1913, nr. 62, 22. nóvember. Lög um ábyrgðarfélag.
2. gr. — 240.
- 1915, nr. 33, 3. nóvember. Lög um verkfall opinberra starfsmanna.
— 842.
- 1917, nr. 61, 14. nóvember. Lög um framkvæmd eignarnáms.
— 662, 670, 671.
2. gr. — 689.
4. gr. — 669, 694.
6. gr. — 665, 669.
7. gr. — 667.
- 1919, nr. 41, 28. nóvember. Lög um landamerki o. fl.
— 159.
9. gr. — 158.
16. gr. — 158.
- 1921, nr. 39, 27. júní. Lög um stofnun og slit hjúskapar.
76. gr. — 1063.
- 1921, nr. 46, 27. júní. Lög um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.
4. gr. — 707, 714.
- 1922, nr. 39, 19. júní. Lög um lausafjárkaup.
1. gr. — 786.
2. gr. — 22.
5. gr. — 22.
10. gr. — 271.
42. gr. — 779.
54. gr. — 779, 785, 786.
63. gr. — 271.
64. gr. — 271.
- 1923, nr. 15, 20. júní. Vatnalög.
XV. kafli — 1049.
XVI. kafli — 1049.
55. gr. — 341.
68. gr. — 341.
70. gr. — 341.
144. gr. — 341, 1049.
- 1923, nr. 20, 20. júní. Lög um réttindi og skyldur hjóna.
18. gr. — 980.
20. gr. — 975, 979, 987, 988.
21. gr. — 987.
23. gr. — 546, 549.
29. gr. — 549, 554.

30. gr. — 549, 554.
- 1928, nr. 6, 1. febrúar. *Byggingarsamþykkt fyrir Akureyri.*
48. gr. — 453.
- 1928, nr. 10, 15. apríl. *Lög um Landsbanka Íslands.*
49. gr. — 216.
- 1929, nr. 25, 14. júní. *Lög um gjaldþrotaskipti.*
11. gr. — 1037.
15. gr. — 1037.
17. gr. — 480, 482.
19. gr. — 476, 482.
21. gr. — 456.
22. gr. — 485, 487.
23. gr. — 476.
30. gr. — 480.
36. gr. — 480.
- 1930, nr. 2, 7. janúar. *Lögreglusamþykkt fyrir Reykjavík.*
22. gr. — 799.
46. gr. — 438.
- 1933, nr. 46, 19. júní. *Lög um viðauka við lög um veð, nr. 18, 4. nóv. 1887, og um viðauka við þau lög, nr. 34, 31. maí 1927.*
1. gr. — 117.
- 1933, nr. 84, 19. júní.
- Lög um varnir gegn óréttmætum verzlunarháttum.*
9. gr. — 33.
- 1933, nr. 101, 19. júní. *Vegalög.*
29. gr. — 692.
- 1936, nr. 7, 1. febrúar. *Lög um samningsgerð, umboð og ógilda löggjörninga.*
- 109, 872.
7. gr. — 978, 987, 993.
19. gr. — 99.
29. gr. — 1019.
32. gr. — 108, 241.
- 1936, nr. 8, 1. febrúar. *Lög um erfðabúð og óðalsrétt.*
24. gr. — 661.
- 1936, nr. 78, 23. júní. *Lög um ríkisframfærslu sjúkra manna og örkumla.*
- 61.
- 1936, nr. 85, 23. júní. *Lög um meðferð einkamála í héraði.*
5. gr. — 363, 447.
41. gr. — 980.
47. gr. — 226.
50. gr. — 979.
52. gr. — 159, 776.
67. gr. — 716.
71. gr. — 244, 392, 952.

81. gr. — 90, 978, 979.
87. gr. — 980, 991.
88. gr. — 230.
100. gr. — 978, 979.
103. gr. — 990, 991.
104. gr. — 273.
113. gr. — 159, 968.
117. gr. — 476.
118. gr. — 270, 274, 524, 525, 760, 1012.
120. gr. — 592.
129. gr. — 16.
142. gr. — 665.
145. gr. — 1020.
158. gr. — 1046.
160. gr. — 369.
175. gr. — 583.
177. gr. — 273.
180. gr. — 273.
183. gr. — 768, 771.
190. gr. — 944.
193. gr. — 243, 278, 760, 774, 944, 967.
200. gr. — 90, 95, 1010, 1011, 1012.
211. gr. — 699, 707, 708.
213. gr. — 360, 699, 714.
223. gr. — 768.
- 1936, nr. 96, 23. júní. *Lög um, að mjólkursamsalan í Reykjavík og sölusamband íslenskra fiskframleiðenda skuli vera undanþegin útsvari og tekju- og eignarskatti.*
— 627, 532.
- 1936, nr. 101, 23. júní. *Jarðræktarlög.*
II. kafli — 667.
IV. kafli — 666, 667.
43. gr. — 667.
48. gr. — 667.
49. gr. — 667.
51. gr. — 667, 668, 671.
53. gr. — 671.
- 1937, nr. 43, 13. júní. *Lög um virkjun Laxár í Suður-Pingeyjarsýslu.*
— 302.
- 1937, nr. 46, 13. júní. *Lög um samvinnufélög.*
— 622.
3. gr. — 623, 629, 633.
- 1938, nr. 64, 11. júní. *Lög um breyting á lögum nr. 55, 27. júní 1921, um skipulag kaupúna og sjávarþorpa.*
4. gr. — 109.
- 1940, nr. 19, 12. febrúar. *Almenn hegningarlög.*

- XVIII. kafli — 343.
XXIII. kafli — 787.
XXVI. kafli — 3, 716, 787.
20. gr. — 346, 348.
49. gr. — 346, 852.
57. gr. — 295, 296, 346, 852, 863.
68. gr. — 74, 75.
69. gr. — 346, 348, 864.
71. gr. — 559, 719, 731, 746, 747, 855.
74. gr. — 343.
77. gr. — 346, 719, 721, 747.
108. gr. — 921, 929, 933.
155. gr. — 292.
159. gr. — 1056, 1058.
165. gr. — 295, 301.
176. gr. — 295, 301.
193. gr. — 792.
210. gr. — 398.
219. gr. — 710.
241. gr. — 456.
244. gr. — 70.
248. gr. — 75.
250. gr. — 476.
253. gr. — 180.
257. gr. — 295, 301, 313, 743.
259. gr. — 70, 743.
261. gr. — 75.
264. gr. 229, 515, 935, 937, 1037.
1941, nr. 20, 28. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 32, 14. júní 1929 um loftferðir.*
— 392.
1944, nr. 33, 17. júní. *Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.*
33. gr. — 787.
40. gr. — 243, 255, 257, 964, 967, 968, 969, 970.
44. gr. — 968.
45. gr. — 968.
60. gr. — 1064.
65. gr. — 3, 292, 716, 788.
67. gr. — 243, 341, 404, 450, 454, 694, 907, 967, 968, 970.
72. gr. — 933.
77. gr. — 968, 969, 970.
1947, nr. 34, 22. apríl. *Vegalög.*
28. gr. — 693.
1947, nr. 43, 9. maí. *Lög um innlenda endurtryggingu, stríðsslys-tryggingu skipshafna o. fl.*
— 242.

2. gr. — 231, 240.
16. gr. — 231, 240.
17. gr. — 231, 240.
- 1947, nr. 87, 5. júní. *Lög um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.*
3. gr. — 707, 714.
18. gr. — 707, 714.
- 1947, nr. 95, 5. júní. *Lög um lögræði.*
3. gr. — 755.
18. gr. — 750, 755, 756.
19. gr. — 750, 755, 756.
21. gr. — 751, 757.
- 1948, nr. 40, 5. apríl. *Lög um kauprétt á jörðum.*
— 871, 987, 992.
2. gr. — 872.
5. gr. — 867, 868.
6. gr. — 869. 978.
7. gr. — 978.
- 1949, nr. 18, 22. marz. *Lög um kyrrsetningu og lögbann.*
12. gr. — 1049.
26. gr. — 406.
27. gr. — 1049.
- 1949, nr. 54, 25. maí. *Lög um Laxárvirkjun.*
— 302.
- 1949, nr. 57, 25. maí. *Lög um nauðungaruppböð.*
34. gr. — 485, 488.
46. gr. — 485, 488.
- 1949, nr. 80, 5. júní. *Framfærslulög.*
3. gr. — 515.
- 1950, nr. 45, 17. maí. *Jarðræktarlög.*
35. gr. — 671.
36. gr. — 671.
- 1950, nr. 64, 25. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 54, 25. maí 1949 um Laxárvirkjun.*
— 302.
- 1951, nr. 8, 5. febrúar. *Ábúðarlög.*
8. gr. — 405.
- 1951, nr. 18, 14. febrúar. *Lög um breyting á lögum nr. 64, 11. júní 1938, um breyting á lögum nr. 55, 27. júní 1921 um skipulag kaupúna og sjávarþorpa.*
1. gr. — 109.
- 1951, nr. 27, 5. marz. *Lög um meðferð opinberra mála.*
202. gr. — 113.
- 1952, nr. 113, 29. desember. *Lög um lausn ítaka af jörðum.*
— 395.
- 1954, nr. 20, 8. marz. *Lög um váttryggingarsamninga.*
5. gr. — 240.

- 6. gr. — 232, 242.
- 7. gr. — 232, 242.
- 8. gr. — 240.
- 13. gr. — 1032.
- 14. gr. — 1021, 1024, 1030, 1032.
- 15. gr. — 1021, 1025, 1030.
- 18. gr. — 744.
- 20. gr. — 744.
- 24. gr. — 1032.
- 25. gr. — 879.
- 34. gr. — 735, 743, 745.
- 116. gr. — 1037.
- 123. gr. — 1037.
- 1954, nr. 38, 14. apríl. *Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.*
 - 822, 847.
 - 1. gr. — 931, 924.
 - 2. gr. — 924.
 - 3. gr. — 924.
 - 4. gr. — 921, 922, 924, 933, 935, 936.
 - 7. gr. — 931, 933.
 - 10. gr. — 921.
 - 11. gr. — 922.
 - 13. gr. — 221.
 - 14. gr. — 843.
- 1954, nr. 58, 24. apríl. *Áfengislög.*
 - 24. gr. — 559.
 - 45. gr. — 559.
- 1955, nr. 22, 3. maí. *Lög um breytingar á almennum hegningarlögum, nr. 19, 12. febrúar 1940.*
 - 3. gr. — 863.
 - 4. gr. — 295, 296, 346, 852.
- 1956, nr. 20, 1. marz. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum nr. 19, 12. febrúar 1940.*
 - 70.
- 1956, nr. 48, 7. apríl. *Lög um náttúruvernd.*
 - 2. gr. — 342.
- 1957, nr. 24, 14. febrúar. *Auglýsing um fyrirmynd að samþykktum fyrir sjúkrasamlög í kaupstöðum.*
 - 11. gr. — 58, 60.
- 1957, nr. 40, 22. marz. *Auglýsing um staðfestingu á samþykktum sjúkrasamlaga í sveitum og kaптúnunum.*
 - 58, 60.
- 1957, nr. 32, 22. maí. *Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að selja Kópavogskaupstað land jarðanna Kópavogs og Digraness og um eignarnámsheimild á erfðafesturéttindum.*

- 658, 661, 662.
2. gr. — 657, 658, 659, 662, 663, 668, 669, 670, 671.
- 1957, nr. 63, 21. júní. Lög um Landsbanka Íslands.
45. gr. — 216, 217.
- 1957, nr. 260, 9. september. Reglugerð um fangavist.
17. gr. — 73.
- 1958, nr. 16, 9. apríl. Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.
4. gr. — 140, 143.
6. gr. — 143.
7. gr. — 143.
- 1958, nr. 26, 2. maí. Umferðarlög.
25. gr. — 559.
26. gr. — 428, 437.
43. gr. — 428, 437.
49. gr. — 418, 436, 438.
51. gr. — 428, 437.
52. gr. — 437.
54. gr. — 420.
66. gr. — 429, 437.
67. gr. — 375, 388, 428, 434.
68. gr. — 388, 418, 428.
69. gr. — 375, 418, 421, 428, 434, 438, 440, 879.
70. gr. — 418, 438.
74. gr. — 418, 428, 438.
80. gr. — 559.
- 1958, nr. 87, 29. ágúst. Reglugerð um viðauka við reglugerð nr. 70, 30. júní 1958 um fiskveiðilandhelgi Íslands.
- 491, 614.
- 1959, nr. 61, 24. marz. Reglugerð um umferðarmerki og notkun þeirra.
3. gr. — 418.
20. gr. — 418.
- 1959, nr. 19, 24. apríl. Lög um sameign í fjölbýlishúsum.
- 105.
- 1959, nr. 52, 14. ágúst. Lög um kosningar til Alþingis.
2. gr. — 75, 76.
- 1960, nr. 22, 10. maí. Lög um heimild handa ríkisstjórninni til að selja Vestmannaeyjakaupstað land allt í Vestmannaeyjum, sem nú er í eigu ríkisins og um eignarnámsheimild á lóða- og erfðafesturéttindum.
2. gr. — 404.
- 1960, nr. 58, 28. júlí. Lög um bann við okri, dráttavexti o. fl.
7. gr. — 476.
- 1960, 21. október. Reglugerð fyrir Eftirlaunasjóð starfsmanna Landsbanka Íslands (Seðlabankans og Viðskiptabankans).

- 217.
- 6. gr. — 219, 231.
- 7. gr. — 219, 220.
- 20. gr. — 216.
- 1960, nr. 87, 28. desember. *Lög um viðauka við lög nr. 18, 4. nóv. 1887 um veð.*
 - 2. gr. — 113, 116.
- 1961, nr. 3, 11. marz. *Reglugerð um fiskveiðilandhelgi Íslands.*
 - 1. gr. — 491, 497, 614.
 - 7. gr. — 491, 497, 614.
- 1961, nr. 4, 11. marz, *Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 87, 29. ágúst 1958, um viðauka við reglugerð nr. 70, 30. júní 1958, um fiskveiðilandhelgi Íslands.*
 - 491, 614.
- 1961, nr. 31, 24. marz. *Lög um breyting á almennum hegningarlögum, nr. 19, 12. febrúar 1940.*
 - 7. gr. — 74, 75.
- 1961, nr. 10, 29. marz. *Lög um Seðlabanka Íslands.*
 - 13. gr. — 733.
 - 34. gr. — 1006.
- 1961, nr. 11, 29. marz. *Lög um Landsbanka Íslands.*
 - 13. gr. — 216, 217.
 - 17. gr. — 1006.
- 1961, nr. 36, 29. marz. *Ábúðarlög.*
 - 3. gr. — 868.
 - 20. gr. — 405.
 - 31. gr. — 405.
- 1961, nr. 45, 29. marz. *Lög um breyting á lögum nr. 52, 14. apríl 1959 um kosningar til Alþingis.*
 - 1. gr. — 75, 76.
- 1961, nr. 63, 29. marz. *Lög um lögskráningu sjómanna.*
 - 241.
 - 2. gr. — 612.
 - 7. gr. — 232, 240.
- 1961, nr. 82, 21. ágúst. *Lög um meðferð opinberra mála.*
 - XXI. kafli — 74.
 - 40. gr. — 490.
 - 66. gr. — 72.
 - 67. gr. — 3, 71, 72, 292, 716, 787, 788.
 - 70. gr. — 73.
 - 77. gr. — 718, 719.
 - 112. gr. — 716, 717, 718, 719, 720, 721, 746.
 - 115. gr. — 390.
 - 118. gr. — 497.
 - 124. gr. — 398.
 - 140. gr. — 612.

141. gr. — 344.
171. gr. — 397, 673.
172. gr. — 2, 68, 291, 715, 787, 788.
- 1961, nr. 97, 18. desember. *Lög um verðlagsráð sjávarútvegsins.*
— 248, 957.
1. gr. — 251, 960.
3. gr. — 256, 965.
7. gr. — 960.
- 1961, nr. 102, 28. desember. *Lög um heimild fyrir ríkisstjórnina til að staðfesta fyrir Íslands hönd Parísarsamþykktina um vernd eignarréttinda á sviði iðnaðar.*
8. gr. — 33.
- 1962, nr. 8, 14. marz. *Erfðalög.*
47. gr. — 1046.
48. gr. — 1046.
49. gr. — 1046.
59. gr. — 1046.
- 1962, nr. 10, 14. marz. *Lög um breyting á lögum um réttindi og skyldur hjóna nr. 20, 20. júní 1923.*
— 549.
1. gr. — 554.
- 1962, nr. 30, 4. apríl. *Reglugerð fyrir Landsbanka Íslands.*
44. gr. — 217.
- 1962, nr. 55, 28. apríl. *Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna.*
— 844.
- 1962, nr. 57, 18. apríl. *Lög um Hæstarétt Íslands.*
13. gr. — 673.
16. gr. — 138.
20. gr. — 94.
21. gr. — 526, 767, 943, 1010, 1013, 1040, 1045.
23. gr. — 361.
25. gr. — 166, 296.
30. gr. — 360, 361.
31. gr. — 1040.
36. gr. — 158, 206, 407.
45. gr. — 175.
58. gr. — 592.
- 1962, nr. 70, 28. apríl. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
5. gr. — 520, 622, 623, 631.
24. gr. — 620.
- 1962, nr. 71, 28. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 63/1961 um lögskráningu sjómanna.*
1. gr. — 232.
- 1962, nr. 52, 24. maí. *Reglugerð fyrir Seðlabanka Íslands.*
65. gr. — 217.

- 1962, nr. 129, 20. september. *Reglugerð um kjarasamninga starfsmanna sveitarfélaga.*
— 844.
- 1962, nr. 163, 1. október. *Samþykkt um stjórn Húsavíkurkaupstaðar.*
59. gr. — 845.
- 1963, nr. 7, 29. apríl. *Lög um tollskrá o. fl.*
1. gr. — 446.
4. gr. — 442, 443, 445, 446.
- 1963, nr. 40, 30. apríl. *Lög um almannatryggingar.*
16. gr. — 517.
23. gr. — 224.
28. gr. — 224.
40. gr. — 224.
49. gr. — 58, 60, 61.
- 1963, nr. 245, 31. desember. *Reglugerð um tekjuskatt og eignarskatt.*
36. gr. — 628.
44. gr. — 620, 629, 633, 634.
60. gr. — 620.
- 1963, nr. 66, 31. desember. *Siglingalög.*
141. gr. — 263.
148. gr. — 263.
199. gr. — 23, 585.
200. gr. — 29.
216. gr. — 24, 30, 208, 290.
233. gr. — 30, 263.
- 1963, nr. 67, 31. desember. *Sjómannalög.*
1. gr. — 207, 212.
2. gr. — 207.
3. gr. — 207, 211, 213.
5. gr. — 207.
6. gr. — 207.
14. gr. — 207.
- 1963, nr. 71, 31. desember. *Vegalög.*
62. gr. — 692, 694.
- 1964, nr. 29, 11. marz. *Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 4, 11. marz 1961, um breyting á reglugerð nr. 87, 29. ágúst 1958, um viðauka við reglugerð nr. 70, 30. júní 1958, um fiskveiðilandhelgi Íslands.*
— 614.
- 1964, nr. 51, 15. maí. *Reglugerð um gerð og búnað ökutækja o. fl.*
9. gr. — 512.
- 1964, nr. 19, 21. maí. *Skipulagslög.*
— 917.
35. gr. — 100.
- 1964, nr. 54, 10. júlí. *Sjúkrahúslög.*
2. gr. — 849.

4. gr. — 842, 846, 849, 850.
9. gr. — 837.
- 1964, nr. 55, 17. júlí. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
5. gr. — 620, 622, 623, 631.
24. gr. — 620.
- 1965, nr. 14, 15. marz. *Lög um launaskatt.*
1. gr. — 225.
2. gr. — 225.
- 1965, nr. 39, 24. marz. *Byggingarsamþykkt Reykjavíkur.*
7. gr. — 731.
11. gr. — 732.
17. gr. — 609.
18. gr. — 609.
- 1965, nr. 22, 24. apríl. *Jarðræktarlög.*
35. gr. — 668, 671, 692.
- 1965, 20. maí. *Ákvörðun Seðlabanka Íslands um vexti.*
— 733.
- 1965, nr. 60, 20. maí. *Lög um Laxárvirkjun.*
— 302.
- 1965, nr. 71, 22. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 58 frá 28. júní 1960 um bann við okri, dráttarvexti o. fl.*
— 733.
- 1965, nr. 90, 7. október. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
5. gr. — 620, 622, 623, 631.
7. gr. — 628.
12. gr. — 629.
17. gr. — 628, 632.
24. gr. — 620.
38. gr. — 620, 626.
42. gr. — 620, 623, 630, 631.
47. gr. — 622, 633.
- 1965, nr. 97, 22. desember. *Lög um breyting á lögum nr. 19, 10. maí 1965 um Húsnæðismálastjórn ríkisins.*
1. gr. — 102.
- 1966, nr. 29, 28. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 82, 26. ágúst 1961 um meðferð opinberra mála.*
1. gr. — 716, 717, 718, 719, 720, 721, 746.
- 1966, nr. 33, 26. apríl. *Lög um fuglafriðun og fuglaveiðar.*
8. gr. — 719.
9. gr. — 719.
- 1966, nr. 86, 23. desember. *Lög um heimild til verðstöðvunar.*
— 53, 54, 55.
1. gr. — 43.
2. gr. — 43.
- 1966, nr. 292, 23. desember. *Auglýsing um verðstöðvun.*
— 55.

1967, nr. 78, 28. apríl. *Reglugerð um íbúðarbyggingar ríkisins og Reykjavíkurborgar.*

— 105, 106.

1. gr. — 102.

15. gr. — 102, 108.

19. gr. — 108.

1967, nr. 62, 18. maí. *Lög um bann gegn veiðum með botnvörpu og flotvörpu.*

— 491, 612.

1. gr. — 497, 614.

2. gr. — 497.

4. gr. — 491, 497, 614.

5. gr. — 491, 497, 614.

7. gr. — 491, 497.

8. gr. — 491, 497.

1967, nr. 63, 16. júní. *Bráðabirgðalög um lausn á deilu stýrimanna, vélstjóra og loftskeytamanna á íslenskum farskipum og eigenda íslenskra farskipa.*

— 893.

1967, nr. 158, 29. september. *Auglýsing um staðfestingu fjármálaráðuneytisins á byggingarsamþykktum.*

— 453.

1968, nr. 8, 8. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 19, 10. maí 1965, um Húsnæðismálastofnun ríkisins.*

— 105, 107.

1968, nr. 40, 23. apríl. *Umferðarlög.*

5. gr. — 512.

25. gr. — 70, 357, 358, 359, 560, 717, 719, 720, 746, 747.

26. gr. — 70, 901.

27. gr. — 70, 75, 76.

37. gr. — 70, 901.

45. gr. — 901.

46. gr. — 940.

48. gr. — 940, 942.

49. gr. — 419.

51. gr. — 884.

67. gr. — 375, 386, 388, 515, 883, 940.

68. gr. — 387, 418.

69. gr. — 375, 387, 418, 504, 512, 515, 520, 879, 883, 894, 940, 942.

70. gr. — 387, 418, 514.

73. gr. — 515, 517, 902.

74. gr. — 418, 504, 512, 514, 942.

76. gr. — 515, 517, 901, 902.

80. gr. — 70, 357, 358, 359, 560, 717, 719, 720, 746, 747, 910, 1057, 1058.

81. gr. — 359, 719, 720, 746.

- 1968, nr. 122, 23. apríl. Reglugerð um breyting á reglugerð nr. 78/1967, um íbúðarbyggingar ríkisins og Reykjavíkurborgar.
— 105, 107.
- 1968, nr. 58, 1. maí. Lög um Stofnfjár sjóð fiskiskipa.
— 5, 7, 8, 9, 10, 11.
10. gr. — 8.
11. gr. — 8.
12. gr. — 8.
- 1968, nr. 79, 31. desember. Lög um ráðstafanir í sjávarútvegi vegna breytinga gengis íslenzkrar krónu.
— 6, 8, 10, 11.
7. gr. — 6.
- 1969, nr. 2, 18. febrúar. Lög um lausn kjaradeilu útvegsmanna og yfirmanna á bátafлотanum.
— 240, 241.
- 1969, nr. 3, 26. febrúar. Lög um tollskrá o. fl.
— 1056, 1057.
38. gr. — 1058, 1060.
- 1969, nr. 103, 11. apríl. Reglugerð um störf lækna við Sjúkrahúsið á Húsavík.
— 835, 847.
1. gr. — 837, 846.
3. gr. — 846.
4. gr. — 837, 842, 846.
- 1969, nr. 21, 10. maí. Lög um breyting á lögum nr. 62, 18. maí 1967, um bann gegn veiðum með botnvörpu og flotvörpu.
— 490, 491, 497, 612, 614.
2. gr. — 491, 614.
- 1969, nr. 59, 28. maí. Lög um tollheimtu og tollaæftirlit.
— 1056, 1057.
63. gr. — 1058, 1060.
72. gr. — 1058, 1060.
- 1969, nr. 72, 28. maí. Lög um verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins.
— 243, 245, 254, 255, 945, 954, 963, 964, 965, 966, 970.
1. gr. — 258, 968, 969.
2. gr. — 251, 255, 259, 947, 948, 951, 959, 964.
3. gr. — 259, 946, 970.
5. gr. — 257, 258, 966, 968, 969, 970.
6. gr. — 968, 969.
7. gr. — 249, 251, 252, 255, 256, 257, 949, 959, 961, 964, 965, 967, 968.
8. gr. — 969.
10. gr. — 970.
- 1969, nr. 82, 2. júlí. Áfengislög.
24. gr. — 70, 357, 358, 359, 560, 719, 720, 721, 746.
45. gr. — 70, 357, 358, 359, 560, 719, 720, 721.

- 1969, nr. 257, 28. nóvember. *Reglugerð um ávana- og fíkniefni*
— 854.
1. gr. — 346, 347, 855.
- 1970, nr. 1, 11. febrúar. *Lög um tollskrá o. fl.*
1. gr. — 446.
4. gr. — 443, 444, 445, 446.
- 1970, nr. 1, 11. febrúar. *Lög um tollskrá o. fl.*
1. gr. — 446.
4. gr. 443, 444, 445, 446.
- 1970, nr. 4, 3. febrúar. *Lög um breyting á lögum nr. 79, 31. desember 1968, um ráðstafanir í sjávarútvegi vegna breytingar gengis íslenskrar krónu.*
— 251, 252, 960, 961.
- 1970, nr. 23, 16. apríl. *Vegalög.*
62. gr. — 694.
- 1970, nr. 77, 16. júní. *Lög um tilbúning og verzlun með opíum o. fl.*
— 851, 854.
1. gr. — 346, 855.
4. gr. — 346, 863.
5. gr. — 346, 347, 348, 852, 855, 863, 864.
6. gr. — 346, 347, 863.
- 1970, nr. 87, 6. ágúst. *Lög um gjöld til holræsa, gangstétta og varanlegs slitlags á götum Akureyrar.*
— 454.
2. gr. — 451.
- 1971, nr. 123, 8. júlí. *Reglugerð fyrir Verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins.*
2. gr. — 246, 955.
- 1971, nr. 89, 24. desember. *Lög um breyting á lögum nr. 31, frá 10. maí 1969 um breyting á lögum nr. 62, 18. maí 1967, um bann gegn veiðum með botnvörpu og flotvörpu.*
— 490.
1. gr. — 612.
- 1972, nr. 60, 29. maí. *Lög um stofnun og slit hjúskapar.*
47. gr. — 1076.

IV. EFNISKRÁ TIL YFIRLITS.

Aðfarargerðir. Sjá Aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak, útburðarmál.	
Aðför.	
Aðgerðarleysi. Sjá tómlæti.	
Aðild	119, 417, 455, 483, 504, 523, 696
Aðildareidur. Sjá barnsfaðernismál.	
Aðstoð	584
Aðstöðugjald. Sjá skattar.	
Aflýsing.	
Arkitektar.	
Atvinnuréttindi. Sjá refsingar	73, 355, 559
Atvinnulöggjöf.	
Ábúð.	
Ábyrgð	175
Ábyrgð á seldum hlut	780
Ábyrgð á verkum annarra.	
Ábyrgð húseigenda. Sjá fasteignir og skaðabætur.	
Áfengi.	
Áfengislög	355, 559, 716, 718, 720, 746
Áfrýjun.	
1. Áfrýjunarleyfi:	
a. Áfrýjunarfrestur liðinn 4, 42, 63, 110, 138, 144, 158, 191, 206, 261, 362, 367, 417, 446, 455, 577, 584, 592, 620, 635, 657, 747, 758, 780, 798, 938, 995	
b. Áfrýjunarfjárhæð nær eigi kr. 5000.00	138
c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað	93
2. Máli gagnáfrýjað 10, 36, 57, 93, 100, 119, 161, 400, 417, 455, 577, 594, 620, 688, 758, 773, 798, 821, 878, 895, 904, 945, 977, 995, 1033, 1061	
3. Ýmis atriði	18, 158, 175, 206, 407, 417, 559, 1071
Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.	
Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.	
Ákæra	345, 397
Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.	
Árestur skipa	36
Barnaverndarmál	788
Barnsfaðernismál	362, 696
Bifreiðir:	
A. Einkamál	374, 417, 504, 734, 780, 878, 895, 938
B. Opinber mál	355, 559, 716, 718, 720, 1053

Birting laga og stjórnvaldaerinda.

Bjarglaun. Sjá björgun.

Björgun 23, 584

Blóðrannsókni 355, 559, 716, 718, 720

Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Bókhald.

Brot gegn valdstjórninni.

Byggingameistarar. Sjá ábyrgð á mannvirkjagerð.

Byggingarsamvinnufélög.

Börn 788, 1061

Dagsektir 30

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dómarar. Sjá dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.

1. Samdómendur í héraði 23, 30, 36, 144, 158, 166, 175, 191,
206, 231, 243, 261, 267, 367, 407, 417, 441, 455, 489, 498
504, 544, 566, 577, 592, 611, 635, 657, 684, 688, 696, 715,
758, 772, 792, 798, 904, 945, 1010, 1013

2. Dómenda ekki getið í héraðsdómi 4, 63, 68, 90, 222, 446,
539, 688, 767, 943, 977

3. Sératkvæði:

Í Hæstarétti 110, 215, 611, 798, 920, 1040

Í héraði 367, 441, 831, 1020

4. Ýmis atriði 158, 205, 355, 673, 758, 772, 943, 977, 1033, 1040,
1047, 1053

Dómhæfi kröfu.

Dómstólar 158, 1033, 1061

Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.

Eiður. Sjá aðildareiður.

Eignarréttarfyrirvari.

Eignarréttur.

Embættismenn.

Endurheimta 895, 945

Endurrit skjala.

Endurupptaka máls.

Erfðaábúð 688

Erfðafesta 657

Erfðaskrár.

Fangelsi. Sjá löggæzlumenn.

Farbann.

Farmgjald. Sjá flutningssamningar.

Farmsamningar. Sjá flutningssamningar.

Farmskírteini 261

Fasteignasala.

Fasteignir 42, 63, 77, 119, 144, 158, 389, 400, 566, 577, 635, 657,
688, 758, 865, 904, 977

Ferðabann. Sjá farbann.

Félagsdómur.

Félög. Sjá byggingarsamvinnufélög, hlutafélög og samvinnufélög.

Firma 30

Fiskveiðabrot 489, 611

Fiskverzlun.

Fíknilyf 345, 851

Fjármál hjóna 544, 973, 977

Fjárnám 42, 272, 577, 758

Fjársvik.

Fjölbýlishús. Sjá fasteignir og sameign.

Flutningssamningar 261

Foreldravald. Sjá börn.

Forkaupsréttur. 865, 977

Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, kyrrsetning, lögbann, lögtak, og útburðargerðir.

Framkrafa.

Framsal kröfu.

Frávisun.

A. Einkamál:

1. Frá héraðsdómi 90, 100, 215, 226, 272, 446, 526, 566, 1010 1013

2. Frá Hæstarétti 93, 359

B. Opinber mál 397

Frelsisvipting. Sjá gæzluvarðhald.

Frestir.

Fyrning 57

Gagnaöflun 591, 1053

Gagnfær farmskírteini. Sjá farmskíreini.

Gjafsókn, gjafvörn 100, 119, 231, 374, 389, 417, 504, 865, 895, 977, 1061

Geðrannsókn 191

Geðsjúkrahús. Sjá frelsisvipting.

Gengi.

Gerðardómar.

Gjaldþrot. Sjá skiptamál.

Gæzlufangar. Sjá gæzluvarðhald.

Gæzluvarðhald 1, 68, 291, 715, 787

Hafning máls.

Handtaka. Sjá frelsisvipting.

Hefð.

Heimvísun.

A. Einkamál 158, 243, 362, 483, 688, 772, 1033

B. Opinber mál.

Hjónaband. Sjá hjónaskilnaður og hjónavígsla.

Hjónaskilnaður. Sjá skiptamál.

Hjónavígsla.

Hjúskapur. Sjá hjónaskilnaður og hjónavígsla.

Hlutfélög.	
Hlutdeild.	
Húftrygging. Sjá vátryggingar.	
Húsaleiga. Sjá fasteignir og samningar.	
Iðnaður.	
Innheimtulaun.	
Innsetningargerðir	1061
Ítak. Sjá fasteignir.	
Ítrekun	559, 718, 720, 746
Kaup og sala. Sjá og forkaupsréttur.	
1. Fasteignir	557, 758, 865
2. Lausafé	367, 498, 747
Kaupgjald. Sjá vinnulaun.	
Kaupmálar. Sjá fjármál hjóna.	
Kjarasamningar. Sjá og vinnulaun	523
Kjörbörn.	
Kýrsetning	175, 206
Kærufrestur. Sjá kærumál.	
Kærumál.	
A. Einkamál.	
1. Frávísun frá héraðsdómi	526, 1010, 1013, 1040
2. Frávísun frá Hæstarétti	359
3. Frestir	943
4. Málskostnaðartrygging	767
5. Vanhæfi dómara	1047
6. Ýmis kæruatriði	166, 226
B. Opinber mál.	
1. Atvinnuréttindi	73
2. Ákæra	397
3. Dómssáttir	716, 718, 720, 746
4. Gæzluvarðhald	1, 68, 291, 715, 787
5. Húsleit	788
6. Vanhæfi dómara	673
Landbúnaður.	
Landamerksamál	566
Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.	
Landskipti.	
Landvist.	
Launaskattur. Sjá skattar.	
Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.	
Lífeyrir.	
Líkamsáverkar.	
Loftför.	
Lóðir. Lóðarleigusamningar. Sjá fasteignir.	
Læknar. Sjá mat og skoðun 119, 191, 559, 716, 718, 719, 798, 878	
Læknaráð	191, 878

Lög. Lögskýring.		
Lögbann.	400	
Löggæzlumenn	489	
Löghald. Sjá kyrrsetning.		
Lögheimili.		
Lögjöfnun	345,	767
Lögmenn	272, 455, 498,	945
Lögræði		747
Lögsaga		261
Lögtak	222, 528,	620
Lögveð	417,	878
Manndráp.		
Mat og skoðun.		
1. Atvinnutjón	119, 417, 504, 798, 878,	920
2. Áverkar og heilsutjón	119, 191, 798,	878
3. Blóðrannsókn	355, 559, 716, 718,	720
4. Fiskveiðabrot		489, 611
5. Geðrannsókn		191
6. Ýmsar mats- og skoðunargerðir eftir tímaröð í dómasafni.	77, 144, 191, 293, 345, 441, 498, 544, 577, 592, 635, 657, 688,	
	696, 772, 780, 851, 904, 977, 1053,	1061
7. Þóknun matsmanna.		
8. Örorka	119, 798,	878
9. Öryggiseftirlit ríkisins		119
Matskostnaður		657
Matsmenn		166
Málflutningur		772
Málflytjendur. Sjá lögmenn.		
Málshöfðun	696,	977
Málshöfðunarfrestur. Sjá málshöfðun.		
Málskostnaður	767, 904,	995
Meðsök. Sjá skaðabætur.		
Merkjadómur		158
Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.		
Miskabætur. Sjá skaðabætur.		
Nafnréttur.		
Nágrenni.		
Niðurfelling máls. Sjá hafning máls og útivist aðilja.		
Nytjastuldur.		
Opinber mál. Sjá atvinnuréttindi, áfengislög, áfrýjun, ákæra, bifreiðir, birting laga og stjórnvaldaerinda, blóðrannsókn, botnvörpuveiðar, bókhald, brot gegn valdstjórninni, dómarar, fangelsi, farbann, ferðabann, fiskveiðabrot, fíknilyf, fjársvik, frávisun, frelsissvipting, fyrning, gagnaöflun, geðrannsókn, geðsjúkrahús, gæzlufangar, gæzluvarðhald, handtaka, heimvísun, hlutdeild, ítrekun, kærumál, landhelgisbrot, landvist,		

líkamsáverkar, loftför, lækna, löggæzlumenn, lögsaga, manndráp, mat og skoðun, nágreppi, nytjastuldur, ómerking, ómerking ummæla, óréttmætir verzlunarhættir, prentréttur, rangur framburður fyrir dómi, refsingar, sakaruppgjöf, sáttir, skattsvik, skilorðsbundnir dómur, skirlífisbrot, skjalafals, tékkamisferli, tilraun, togveiðar, tollagabrot, umferðarlög, verðlagsbrot, verjandi í opinberu máli, þjófnaður, ærumeiðingar, ölvun.

Opinberir starfsmenn 920

Opinberir styrkir 4

Ómaksbætur 1

Ómerking.

A. Einkamál 90, 100, 158, 215, 243, 272, 362, 446, 483, 566, 688,
772, 943, 1033

B. Opinber mál.

Ómerking ummæla. Sjá lögmenn, refsingar og ærumeiðingar 455, 657

Óréttmætir verzlunarhættir.

Prentréttur.

Prestar. Sjá embættismenn.

Rangur framburður fyrir dómi.

Refsingar 294, 489, 611, 851, 1053

Einstakar refsitögundir og önnur viðurlög:

a. Sekt dæmd án vararefsingar.

b. Sekt dæmd og varðhald sem vararefsing .. 345, 489, 611, 851

c. Skilorðsbundin refsing dæmd 293, 345, 851

d. Varðhald dæmt 355, 539, 1053

e. Fangelsi dæmt

f. Upptaka eigna dæmd 345, 611, 851

g. Svípting verzlunarleyfis dæmd.

h. Svípting ökuleyfis dæmd 355, 559

i. Ómerking ummæla 455, 657

Réttarfar. Sjá aðfarargerðir, aðför, aðgerðarleysi, aðild, aðildareidur, áfrýjun, áfrýjunarfrestur, áfrýjunarleyfi, ákæra, dómur, dómhæfi kröfu, dómstólar, endurrit skjala, endurupptaka máls, félagsdómur, fjárnám, fógetagerðir, frávisun, frestir, fyrning, gagnaöflun, gerðardómur, gjafsókn, gjafvörn, hafning máls, heimvisun, innsetningargerð, kyrrsetning, kærufrestur, kærúmal, lög, lögskýring, lögbann, löghald, löggæzlumenn, lögmenn, lögsaga, lögtak, málflytjendur, málflytningur, málshöfðunarfrestur, málskostnaður, niðurfelling máls, ómaksbætur, ómerking, réttarfarsvitur, sáttir, sératkvæði, stefna, stefnubirting, tómlæti, úrskurður, útbuðarmál, útivist aðilja, vanreifun, varnarþing, venjuréttur, vitni, þingsókn, þingvottar.

Réttarfarsvitur 158, 166, 355, 359, 362, 389, 455, 489, 566, 657,
772, 788, 943, 945, 977, 1033, 1040, 1053

Réttargæzla	110, 158,	904
Ritfrelsi.		
Ríkisstarfsmenn. Sjá opinberir starfsmenn.		
Sakarefni skipt.		
Sakaruppgjöf.		
Sakhæfi		191
Samaðild		226
Sameign.		
Samningar. Sjá og verksamningar 4, 42, 63, 389, 407, 455, 747,	780, 792, 821, 865, 904,	977
Samvinnufélög. Sjá og byggingarsamvinnufélög		620
Sáttir:		
A. Einkamál		446
B. Opinber mál	716, 718, 720,	746
Sératkvæði.		
1. Hæstiréttur	110, 215, 611, 798, 920,	1040
2. Héraðsdómur	367, 441, 821,	1020
Sjó- og verzlunardómur 23, 36, 90, 93, 206, 231, 261, 276, 407,	441, 584,	792
Sjóveð	23, 206,	276
Skaðabætur:		
A. Innan samninga	63, 144, 577, 592, 635, 758, 780,	973
B. Utan samninga:		
1. Árekstur skipa		36
2. Bifreiðaslys	374, 417, 504, 734,	938
3. Ýmis persónuslys	119,	191
4. Ýmsar skaðabætur	77,	995
5. Vinnuslys		798
Skattar:		
A. Aðstöðugjald.		
B. Eignarskattur. Sjá tekjuskattur.		
C. Launaskattur		222
D. Söluskattur.		
E. Tekjuskattur	528,	620
F. Útsvar.		
Skattsvik. Sjá og skattar.		
Skilorðsbundnir refsidómar	293, 345,	851
Skipsleiga. Sjá samningar.		
Skiptamál	483, 455, 544, 767, 1033,	1040
Skirlífisbrot.		
Skjalafals.		
Skólar.		
Skuldamál		93
Spjöll á mannvirkjum		293
Stefnur. Stefnbirting		526

Stjórnarskráin	243, 945, 1061
Stjórnsýsla	945
Söluskattur. Sjá skattar.	
Tekjuskattur. Sjá skattar.	
Tékkamisferli.	
Tilraun	345
Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.	
Tollar	441
Tolllagabrot	1053
Tómlæti	577, 747
Traustnám	747
Umboð	93
Umferðarlög. Sjá bifreiðir.	
Umferðarréttur	904
Umsýsla. Umsýsluþóknun	407
Uppboð	100, 483
Uppsögn á starfssamningi	792, 821, 920
Upptaka eigna	345, 611, 851, 1053
Úrskurðir	592, 1053
Útburður.	
Útivist	1, 62, 362, 723, 724, 851
Útsvör. Sjá skattar.	
Vanheimild	144
Vanreifun	90, 226
Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.	
Varnarþing	261
Vátryggingar	231, 734, 895, 1020
Veðréttindi. Sjá sjóveð	100
Vegir	904
Veiðiréttindi.	
Veikindadagar. Sjá vinnulaun.	
Venjuréttur.	
Verðjöfnunargjald	945
Verðlagsbrot.	
Verðstöðvun	42
Verjandi í opinberu máli.	
Verkkaup. Sjá vinnulaun.	
Verksamningar	12, 18, 592
Vextir	18
Viðskiptabréf.	
Vinnulaun. Vinnusamningar	138, 206, 276, 523, 725
Vinnuslys. Sjá skaðabætur.	
Vitni	166
Víxlar. Vixilmál.	
Vörzlusvipting	272
Þinglýsing.	

Þingsókn.	
Þingvottar.	977
Þjáningar. Sjá skaðabætur.	
Þjófnaður.	
Þrotabú. Sjá skiptamál.	
Ærumeiðingar	455
Ölvun. Sjá áfengislög.	
Örorka	119, 798, 878
Öryggiseftirlit ríkisins	119

V. EFNISKRÁ.

Aðfarargæðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargæð, kyrrsetning, lögbann, lögtak, útbuðarmál.

Aðför.

Aðgerðarleysi. Sjá tómlæti.

Aðild.

Móðir stefnir til heimtu bóta fyrir ófjárráða barn	119,	417
Sameigendum að húsi stefnt til greiðslu skaðabóta		119
Tveir kröfuhafar í þrotabúi höfða, að fengnu samþykki skipta- fundar, mál til riftunar samnings gjaldþrota		455
Lögmaður höfðar mál til heimtu fjár í eigin nafni, þótt annar væri eigandi kröfu		483
Skipaður lögráðamaður ófjárráða barna höfðar mál til heimtu bóta vegna missis móður		504
Vátryggingafélagi stefnt til að greiða skaðabætur vegna bif- reiðaslyss óskipt með ökumanni bifreiðar		504
Eftir uppsögu héraðsdóms varð aðili máls gjaldþrota og tók þrotabú hans við málinu fyrir Hæstarétti		523
Í barnsfaðernismáli einu var barnsfaðir látinn og var mál höfð- að gegn dánarbúi hans		696
Móðir og barn höfða mál til viðurkenningar á faðerni barnsins. Talið, að óskilgetið barn geti sjálft átt sóknaraðild barns- faðernismáls, enda geti það haft augljósa hagsmuni af ákvörðun faðernis		696

Aðildareiður. Sjá barnsfaðernismál.

Aðstoð.

Hinn 13. marz 1968 var m/b B á leið frá Keflavík. Á móts við Gerðahólma stöðvaðist aðalvél skipsins og var skipið þá 1,8 sjóm. frá landi. Eigi tókst að koma vélinni í gang og það skipstjóri bátsins, m/b V, að draga bátinn til Keflavíkur, sem hann og gerði. Gerðist þetta um kl. 10.00, en til Keflavíkur var komið kl. 13.15. V var á leiðinni til Keflavíkur. Er í land kom, kom fram, að vélarbilun stafaði af stíflu í oliukerfi. Héraðsdómari taldi, að m/b B hefði verið í hættu í skilningi siglingalaganna og hér væri um björgun að ræða. Vátryggingaverð m/b B var kr. 9,6 millj.

og húfhagsmunatrygging, kr. 2,4 millj. Hæstiréttur taldi, að gangtruflun vélar væri á þann veg háttað, að vélstjóri bátsins hefði getað fundið orsök hennar og gert við hana áður en bátinn bæri að landi. Þá var talið, að hægt hefði verið að varpa akkerum og draga þannig úr reki bátsins eða stöðva það með öllu. Með hliðsjón af þessu var talið, að hjálp sú, er m/b V veitti m/b B í umrætt sinn, hefði ekki verið björgun í skilningi siglingalaganna og var því aðeins dæmd þóknun fyrir aðstoð, kr. 100.000.00. 584

Aðstöðugjald. Sjá skattar.

Aflýsing.

Arkitektar.

Atvinnuréttindi. Sjá refsingar.

Lögreglustjórinn í Reykjavík synjaði Ó um endurnýjun öku- réttinda til farþegaflutninga í atvinnuskyni, þar sem Ó hafði hlotið dóm í sakadómi Reykjavíkur, 8 mánaða óskil- orðsbundið fangelsi, fyrir brot gegn 248. og 261. gr. al- mennra hegningarlaga. Byggði lögreglustjóri neitun sína á 4. mgr. 27. gr. umferðarlaga, sbr. 2. gr. laga nr. 52/1961. Ó kærði úrskurð þennan, sem var staðfestur 73
Ökumaður bifreiðar sviptur ökuleyfi í 12 mánuði vegna ölv- unar við akstur 355
Ökumaður sviptur ökuleyfi ævilangt vegna ölvunar við akstur. Ítrekað brot 559

Atvinnulöggjöf.

Ábúð.

Ábyrgð.

Kaupfélagið A hafði á hendi umboðssölu á bókum félagsmanna Bóksalafélags Íslands. Árið 1967 var samningur við kaupfélagið endurnýjaður, en krafizt var sjálfsskuldarábyrgðarstjórnarmanna um efndir á samningnum. G, sem var stjórnarformaður, áritaði ábyrgðarskjalið, en ekki fleiri. Var þó sérstaklega um það rætt, að a. m. k. tveir stjórnarmanna rituðu undir ábyrgðarskuldbindinguna. Kaupfélagið lenti í fjárhagsvandræðum og var þá gengið að G sem sjálfskuldarábyrgðarmanni. G taldi forsendur vera brostnar fyrir ábyrgð sinni, þar sem eigi hefðu verið fleiri ábyrgðarmenn. Eigi var fallizt á, að ábyrgðin væri niður fallin vegna þessa, en G var talinn bera ábyrgð á skuldinni hálfri, þar

sem hann hefði mátt treysta því, að annar maður yrði ábyrgðarmaður 175

Ábyrgð á seldum hlut.

S keypti nýja bifreið af bifreiðaverzluninni B. Við kaupin undirritaði S svonefnt ábyrgðarskírteini, en þar segir, að B ábyrgist framleiðslu- og efnisgalla og muni sjá um viðgerð á þeim, enda verði tilkynning um meinta galla komið svo fljótt sem unnt sé til fyrirtækisins og ábyrgðin renni út eftir 6 mánuði frá afhendingardegi eða ef bifreiðinni hafi verið ekið tíu þúsund kílómetra fyrir þann tíma. Nokkrir gallar komu fram á bifreiðinni og krafði S um bætur vegna þessa. Krafan kom þó eigi fram fyrr en rúmum tveimur mánuðum eftir, að ábyrgðartíma samkvæmt skírteininu var lokið. Talið, að galli sá, sem var á bifreið S, væri verk-smiðjugalli og félli því sem slíkur undir ákvæði ábyrgðarskírteinisins. Hins vegar hefði krafan eigi komið fram fyrr en eftir þann tíma, sem við var miðað í ábyrgðarskírteininu og geti því S eigi haft uppi skaðabótakröfu af þessu efni á hendur B, enda hefðu eigi verið rök að því leidd, að ákvæði ábyrgðarskírteinisins væru ógild 780

Ábyrgð á verkum annarra. Sjá skaðabætur.

Ábyrgð húseigenda. Sjá fasteignir og skaðabætur.

Áfengi.

Áfengislög.

Á viðurkenndi að hafa neytt áfengis á dansleik einum og ekið síðan bifreið. Blóðsýni sýndi efni í blóði hans, er samsvöruðu 1,40‰ af vínanda. Ósannað, að meðferð á blóðsýni H hefðu á nokkurn hátt verið athugaverð. Var honum dæmd refsing vegna framferðis síns og sviptur ökuleyfi 355

Hinn 8. marz 1970 var I tekinn að akstri bifreiðar. Reyndust efni í blóði hans samsvara 1,24‰ af vínanda. Var I dæmdur til að sæta varðhaldi í 15 daga og sviptur ökuleyfi æfilangt, en hér var um ítrekað brot að ræða. 559

S var handtekinn við akstur og reyndust efni í blóði hans svara til 1,58‰ af vínanda. Héraðsdómari lauk málinu með dóm-sátt og gerði S að greiða sekt í ríkissjóð. Dómssáttinn var felld úr gildi samkv. ákv. 3. málsg. 80. gr. 1. nr. 40/1968. 716

K var ákærður fyrir ölvun við akstur og viðurkenndi brot sitt. Héraðsdómari afgreiddi málið með dómssátt og gerði K að greiða sekt í ríkissjóð. Sátt þessi var kærð og felld úr

gildi, þar sem K hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir ölvun við akstur.	718
K var ölvaður við akstur. Reyndust efni í blóði hans samsvara 1,21% af vínanda. Héraðsdómari lauk máli með dómssátt og gerði K að greiða sekt í ríkissjóð. Dómssáttin var felld úr gildi samkv. ákv. 3. málsg. 80. gr. 1. nr. 40/1968 ..	720
H var kærður fyrir akstur bifreiðar undir áhrifum áfengis. Dómari afgreiddi málið með réttarsátt, og gerði H að greiða sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði sátt þessa, þar sem H hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir m. a. ölvun við akstur. Var dómssáttin felld úr gildi, þar sem þau málalok, sem hún gerði ráð fyrir, voru óheimil	746

Áfrýjun.

1. Áfrýjunarleyfi:	
a. Áfrýjunarfrestur liðinn 4, 42, 63, 110, 138, 144, 158, 191, 206, 261, 362, 367, 417, 446, 455, 577, 584, 592, 620, 635, 657, 747, 758, 780, 798, 938,	995
b. Áfrýjuarfjárhæð nær eigi kr. 5.000.00	138
c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað. Gagnsök í máli frávísað, þar sem áfrýjunarleyfis hafði eigi verið aflað, en áfrýjunarfrestur liðinn	93
2. Máli gagnáfrýjað 10, 36, 57, 93, 100, 119, 161, 400, 417, 455, 577, 594, 620, 688, 758, 773, 798, 821, 878, 895, 904, 945, 977, 995, 1033, 1061	
3. Ýmis atriði:	
Í máli einu krafðist áfrýjandi þess, að honum yrði aðeins gert að greiða stefnanda kr. 3.000.00 án vaxta, en til vara kr. 6.500.00. Í héraði hafði hann einungis haft uppi þá kröfu, að honum yrði gert að greiða stefnanda kr. 6.500.00. Var talið, að áfrýjanda væri einungis heimilt að hafa upp fyrir dómi í Hæstarétti, hinar sömu kröfur og í héraði, enda væri ekki fullnægt skilyrðum 45. gr. 1. nr. 57/1962	18
Mál, er fallið hafði niður vegna útivistar, áfrýjað af nýju samkv. heimild 36. gr. laga nr. 57/1962	158, 206, 407
Fyrir Hæstarétti hafði áfrýjandi máls uppi kröfu, er hann hafði eigi haft uppi í héraði. Var hún eigi talin koma til álita fyrir Hæstarétti samkvæmt 45. gr. laga nr. 57/1962	175
Í máli einu var tveimur aðiljum stefnt. Annar gagnáfrýjaði en hinn ekki. Sá aðili, er ekki gagnáfrýjaði, var talinn bundinn við úrslit héraðsdóms um fjárhæðir	417
Eigi talin efni til að sinna kröfu ákærðs manns um framhaldsrannsókn í máli	559
Áfrýjandi máls eigi talinn hafa svipt sig rétti til að áfrýja innsetningargjörð, þótt hann hefði afhent gagnaðilja sínum	

barn það, er um var deilt, eftir uppkvaðningu úrskurðar héraðsdóms	1061
---	------

Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Ákæra.

Í ákæruskjali einu var eigi beint ákært fyrir tilraunaverknað, en það talið falla undir ákæruna, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 82/1961, enda hefði málið verið reifað fyrir Hæstarétti með hliðsjón af því	345
Saksóknari ríkisins gaf út ákæru á hendur tveim mönnum fyrir að hafa gefið út og haft til sölu á almennum innlend- um markaði klámrit og var það talið varða við 210. gr. al- mennra hegningarlaga. Héraðsdómari vísaði málinu frá dómi, þar sem í ákæru var eigi vitnað til einstaks eða ein- stakra kafla, blaðsíðna, málsgreina, setninga né orða í bók- inni, til að renna stoðum undir það, að hún væri klámrit. Dómur þessi var staðfestur af Hæstarétti,	397

Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.

Árekstur skipa.

Hinn 21. febrúar 1966 lagðist m/b B að suðurvarargarðinum í
Þorlákshöfn, eftir tilvísun bryggjuvarðar. M/b B lá fremst
skipa við bryggjuna, en fleiri skip voru ofar. Seinna sama
kvöld lagðist m/b Bj. utan á m/b B, einnig eftir tilvísun
bryggjuvarðar. Er þetta var, virðist veður hafa verið sæmi-
legt. Er liða tók á nóttina tók að hvesa og jókst þá sjó-
gangur. Tók þá m/b Bj., að slást harkalega utan í m/b B
og brotnaði m/b B nokkuð, unz m/b Bj. yfirgaf höfnina.
Eigendur m/b B kröfðu nú eigendur m/b Bj. um bætur
vegna tjóns þess, er varð á m/b B. Talið, að frumorsök
skemmda þeirra, er urðu á m/b B, hafi verið ósjórinn í
Þorlákshöfn í umrætt sinn. Hins vegar hafi stjórnendur m/b
Bj. haft svigrúm til að færa bát sinn. Þeim hafi borið að sýna
sérstaka árvekni vegna þeirra breytinga, sem urðu á sjólagi
við bryggjuna og færa bát sinn frá, þegar óttast mátti, að
hann kynni að valda skemmdum á öðrum skipum. Var
þessi skylda stjórnenda m/b Bj. enn brýnni fyrir þá sök,
að það skip er stálskip og stærra en m/b B, sem er tréskip.
Hins vegar var talið, að stjórnendum m/b B hefði mátt
vera ljós sú hætta, sem kynni að leiða af legu m/b Bj.
utan á skipinu. Bar þeim að sýna hina mestu varkárni, en
ekki verður séð, að stjórnendur m/b B hafi gert skip-

verjum m/b Bj. boð um að færa sig, er veður og sjólag fór að spillast, né boð um aðrar ráðstafanir, er að haldi kynni að koma. Af þessum sökum voru eigendur m/b Bj. taldir eiga $\frac{3}{4}$ hluta sakar á tjóninu, en eigendur m/b B $\frac{1}{4}$ hluta. Var eigendum m/b Bj. því dæmt að greiða eigendum m/b B $\frac{3}{4}$ hluta tjóns þeirra

36

Barnaverndarmál.

Með úrskurði 5. júní 1972 ákvað barnaverndarnefnd Reykjavíkur, að barnið S skyldi dveljast á opinberri stofnun í Reykjavík, en hjónaskilnaðarmál var milli foreldra þess. Hinn 22. september 1972 veitti dómsmálaráðuneytið foreldrum barnsins leyfi til lögskilnaðar, og var þar svo ákveðið, að faðirinn skyldi hafa forræði þess. Faðirinn var því samþykktur, að barnið dveldist áfram á tilgreindri stofnun. Hinn 24. september 1972 tók eiginkona barnið heimildarlaust frá stofnuninni. Kröfðust þá barnaverndarnefnd og faðir barnsins þess, að gerð yrði húsleit hjá móður barnsins og ef barnið finndist þar, skyldi það tekið þaðan og flutt á fyrrgreinda stofnun. Var það gert. Konan kærði húsleitarúrskurðinn, sem var staðfestur.

788

Barnsfaðernismál.

Í barnsfaðernismáli einu var rannsókn máls í héraði talin svo ábótavant, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til framhaldsrannsóknar og dómsálagningar af nýju

362

AB var fæddur 17. júní 1902. Á árunum 1930-31 var stúlkan C vinnukona hjá hjónunum D og E, en E var systir AB, sem var þar til húsa. Kveður C, að nán kynni hafi orðið með henni og AB og þau oft haft samfarir. Hinn 12. október 1931 eignaðist C stúlkubarnið E. Var hún þá flutt austur á land í heimilisssveit sína. Við skírn barnsins tilkynnti C, að AB væri faðir barnsins, en eigi verður séð, að honum hafi verið gert um það kunnugt. C kveðst hafa átt bréfaskipti við AB, er hafi viðurkennt að vera faðir að barninu og greitt með því meðlag, er hann hafi sent í pósti. Er E hafi verið á 1. ári, hafi hún þurft að fara til lækninga til Reykjavíkur. Hafi þá maður, er hún bjó hjá, útvegað skriflega barnsfaðernisviðurkenningu hjá AB. Barnsfaðernisviðurkenning þessi kom ekki fram og var nú talin glötuð. Barnið E hafi verið á sjúkrahúsi og hafi AB ábyrgzt greiðslur og greitt sjúkrahúskostnað barnsins. C kveðst síðan hafa gefzt og þá fengið hreppstjóra í hreppi þeim, þar sem hún bjó, til að innheimta meðlögin hjá AB. E segir, að eftir að hún varð fullorðin og komin til Reykjavíkur, hafi hún

ekki haft samband við AB, en bæði móðir hans og systkini og hafi sér ætíð verið tekið sem viðurkenndu barni AB. AB kvæntist síðar og eignaðist son. Eiginkona hans andaðist árið 1956, en hann andaðist sjálfur hinn 6. ágúst 1969. Gerði E þá kröfur til að teljast dóttir AB og erfingi. Höfðaði hún því ásamt móður sinni barnsfaðernismál á hendur dánarbúi AB í þessu skyni. Systkini AB hafa lýst því, að þau hafi ætíð talið, að E væri dóttir hans og telja sig hafa full rök fyrir því. Skrifleg gögn fundust ekki um meðlagsgreiðslur. Hins vegar fundust tvö ábyrgðarbréf frá árinu 1938 til hreppstjórans í þeim hreppi, þar sem C bjó, og er sendandi talinn AB, en B er föðurnafn AB, en hann notaði jafnan ættarnafn. Þá fannst tryggingarbréf til Landspítala Íslands varðandi sjúkrahúslegu E og var það undirritað AB. Borin var saman rithönd á nafni AB og rithönd AB á fyrrgreindu tryggingarbréfi og telur sá, er samانبurðinn gerði, að um sömu rithönd sé að ræða. Samkvæmt þessum gögnum var talið, að C hefði fært slík rök fyrir máli sínu, að henni var veittur aðildareður 696

Bifreiðir.

A. Einkamál.

H var starfsmaður hjá Á. Í eitt sinn var bifreið, er Á átti, nýkomin frá Keflavík. Hafði rignt á leiðinni og var bílpallurinn blautur og óhreinn. Annar starfsmaður Á ók bifreiðinni, en H var honum til aðstoðar. Í vörugeymslu Á var bifreiðin stöðvuð til affermingar. Fór H upp á bifreiðarpallinn að flytja þar til kassa, en féll út af pallinum og meiddist og hlaut varanlega örorku. Krafði hann Á um bætur vegna þessa. Dæmt, að þar sem bifreiðin hefði verið kyrrstæð inn í vöruskemmu, án þess, að aflvél hennar eða annar hreyfibúnaður væri í gangi, hefði slys það, er hér um ræðir, ekki hlotið af vélkúnu ökutæki í notkun. Var fébótaábyrgð á hendur Á því eigi byggð á reglum umferðarlaga og skipti ekki máli þótt verið gæti, að H hefði skrifað fótur á bifreiðarpallinum. Þá var heldur eigi talið sannað, að slysið hefði orðið vegna mistaka eða handvammur verkstjóra eða annarra starfsmanna Á við afferminguna. Að þessu öllu athuguðu var Á sýknaður af kröfum H í málinu 374

Hinn 2. október 1967 að morgni dags, ók Á, sem var kennari að atvinnu, jeppabifreið sinni austur Miklubraut. Bjart var, gott veður og sól lág. Um þetta leyti var verið að hreinsa Miklubraut á vegum Reykjavíkurborgar. Reykjavíkurborg hafði tekið á leigu vörubifreið, eign H, og vátryggðá hjá H h/f. Hafði bifreiðinni verið ekið meðfram götubrun til austurs og verkamenn færðu á hana rusl og annan hroða.

Bifreiðin var staðsett við nyrðri götubrún Miklubrautar við mynni innaksturs að benzínafgreiðslustöð þar við Miklubrautina. Hægra afturhorn pallsins skagaði út í akbrautina. Bifreiðin var kyrrstæð. Engin varúðarmerki voru á bifreiðinni né á akbraut, er gæfu til kynna, að verið væri að vinna við bifreiðina. Er Á ók eftir Miklubrautinni, lenti hann aftan á fyrrgreindri vörubifreið og var árekstrarhöggið svo mikið, að Á beið þegar bana. Ekkja Á og börn, kröfðu Reykjavíkurborg um bætur vegna tjóns þessa óskipt með eiganda bifreiðarinnar og váttryggingarfélaginu H h/f. Fram. kom, að nyrðri akbraut Miklubrautar hafði ekki verið skipt með varúðarlínum í merktar akreinar. Var talið óvarlegt af ökumanni bifreiðarinnar að stöðva hana svo, að hún væri að hluta inn á fjölfarinni akbraut, þar sem leyfður var 60 km hámarks hraði, án þess að sett væri upp aðvörunarmerki um vegavinnu, sbr. lið A 9, í 3. gr. reglugerð nr. 61/1959, en ökumanni bar að gæta þess, að svo væri gert. Var því talið, að eigandi bifreiðarinnar væri samkvæmt bifreiðarlögum ábyrgur fyrir tjóni því, er bóta-krefjendur hefðu orðið fyrir í umrætt sinn. Þá var talið að umrædd bifreið hefði verið í þjónustu Reykjavíkurborgar við gatnahreinsun og verkstjórnendum hefði borið að að sjá til þess, að sett væri upp aðvörunarmerki um vegavinnu, hæfilega langt fyrir aftan bifreiðina. Þar sem þessa hefði eigi verið gætt, var fébótaábyrgð einnig lögð á Reykjavíkurborg. Hinn látni ók í umrætt sinn á móti rísandi sól og var talið, að sólbertan mundi hafa hamlað útsýn hans. Með hliðsjón af því og afleiðinga árekstursins var talið ljóst, að ökuhraði Á í umrætt sinn hefði verið óhæfilegur. Var því meiri hluti sakar á hann lagður, en talið, að eigandi bifreiðarinnar og Reykjavíkurborg, bæri að bæta bóta-krefjendum % hluta tjóns þeirra. M ekkja Á krafðist kr. 1.811.437.00 í bætur fyrir missi framfaranda og kr. 200.000.00 í bætur fyrir röskun á stöðu og högum. Dóttir hennar A krafðist kr. 72.013.00 í bætur fyrir missi framfaranda og kr. 200.000.00 í bætur fyrir röskun á stöðu og högum. Dóttir hennar B krafðist kr. 152.465.00 í bætur fyrir missi framfaranda og kr. 200.000.00 í bætur fyrir röskun á stöðu og högum. Dóttir hennar C krafðist kr. 170.334.00 í bætur fyrir missi framfaranda og kr. 200.000.00 fyrir röskun á stöðu og högum. Tryggingafræðingur reiknaði, að tjón M næmi kr. 3.116.596.00, ef miðað væri við missi tekna Á. Verðmæti lífeyris, sem henni bar frá Lífeyrissjóði barnakennara, næmi kr. 1.384.967.00 og verðmæti mæðrالاuna kr. 456.271.00. Talið, að mæðrالاun og ekkjubætur frá Tryggingastofnun ríkisins ættu að koma til frádráttar, þegar tjón

ekkjunnar yrði ákveðið. Þá yrði litið til lífeyrisgreiðslna frá Lífeyrissjóði barnakennara við ákvörðun bóta. Samkvæmt þessu var fjárhagstjón ekkjunnar talið kr. 1.050.000.00 og tjón hennar á röskun á stöðu og högum kr. 125.000.00. Tjón barnanna var metið þannig: Tjón A 80.000.00, tjón B 115.000.00 og tjón C kr. 120.000.00

417

Hinn 21. desember 1968 ók A bifreið sinni frá Flateyri til Ísa-fjarðar. Með honum í bifreiðinni voru eiginkona hans og tveir aðrir farþegar. Nokkur snjór var og vont veður. Á Breiðadalshéiði fór bifreiðin út af veginum með þeim afleiðingum, að eiginkona A lézt. Sex ófjárráða börn þeirra A og eiginkonu hans, kröfðu A og váttryggingarfélag bifreiðarinnar óskipt um skaðabætur vegna fráfalls móður þeirra. Fyrir Hæstarétti var krafa barnanna eingöngu byggð á reglum 3. mgr. 69. gr. sbr. 2. mgr. 74. gr. laga nr. 40/1968, þar sem A ætti sök á slysinu með ógætilegum akstri og ógætilegu framhaldi ferðarinnar. Talið, að ekki væri annað sannað, en að bifreiðin hefði verið í fullkomnu lagi í umræddri ferð og eigi væri sannað, að slysið hefði orðið vegna gáleysis ökumannsins A, þannig að fébótaábyrgð yrði á hann lögð af þeim sökum. Var A, svo og váttryggingarfélagið, því sýknað af kröfum barnanna

504

B átti bifreið, sem hann hafði húftryggt hjá T. Kvöld eitt lánaði B vinkonu sinni L bifreiðina og skyldi lánið vera skamma hríð. L ók bifreiðinni um bæinn og neytti áfengis. Síðan ók hún til Keflavíkur, sem ók þar út af og eyðilagðist bifreiðin. B krafði L um skaðabætur og T um bætur samkvæmt húftryggingunni. L var dæmd til að greiða bætur. Hins vegar var T sýknaður, þar sem í váttryggingarskilmálum stóð, að bótaskylda félagsins væri því skilyrði bundin, að engin æki bifreiðinni nema váttryggingartaki, maki hans, börn, tengdabörn, foreldrar, systkini eða fastráðnir menn í þjónustu hans

734

S keypti nýja bifreið af bifreiðaverzluninni B. Við kaupin undirritaði S svo nefnt ábyrgðarskrteini, en þar sagði, að B ábyrgðist framleiðslu- og efnisgalla og muni sjá um viðgerð á þeim, enda verði tilkynningum um meinta galla komið svo fljótt sem unnt væri til fyrirtækisins, og að ábyrgðin renni út eftir 6 mánuði frá afhendingardegi, eða ef bifreiðinni hafi verið ekið tíu þúsund kílómetra fyrir þann tíma. Nokkrir gallar komu fram á bifreiðinni og krafði S um bætur vegna þessa. Krafan kom þó eigi fram, fyrr en rúmum tveimur mánuðum eftir að ábyrgðartíma samkvæmt skirteininu var lokið. Talið, að galli sá, sem var á bifreið S, væri verksmiðjugalli og félli því sem slíkur

undir ákvæði ábyrgðarskírteinisins. Hins vegar hefði kraf-
 an eigi komið fram fyrr en eftir þann tíma, sem við væri
 miðað í ábyrgðarskírteininu og gæti því S eigi gert skaða-
 bótakröfu af þessu efni á hendur B, enda hefði eigi verið
 rök að því leidd, að ákvæði ábyrgðarskírteinisins væru
 ógild 780

Hinn 5. október 1967 ók K bifreið sinni austur Miklubraut. Er
 hann nálgast Rauðagerði hægði hann á ferð bifreiðarinn-
 ar, þar sem hann hugðist beygja inn í þá götu til hægri.
 Í því var næstu bifreið á eftir honum ekið á hann. Skemmd-
 ist bifreiðin og hann slasaðist verulega. K krafði eiganda
 þeirrar bifreiðar um bæt看. Fébótaábyrgð var lögð óskipt
 á eiganda síðari bifreiðarinnar. K krafði um bæt看 fyrir
 varanlega örorku kr. 586.155.00. Bæt看 fyrir yfirvinnutap
 kr. 22.213.60 og miskabæt看 kr. 150.000.00. Fram kom, að
 varanleg örorka K var metin 10%. Hann var stýrimaður
 að atvinnu og hélt vinnu sinni áfram og hafði sæmilegar
 tekjur. Með hliðsjón af því, var tjón hans fyrir varan-
 lega örorku, sem hér skiptir máli, metið á kr. 350.000.00,
 yfirvinnutapið var tekið til greina að öllu leyti og bæt看
 fyrir þjáningar o. fl. með kr. 50.000.00. K hafði fengið slysa-
 bæt看 frá vinnuveitanda sínum, útgerðarfélagi einu, kr.
 60.000.00 og var dæmt, að það fé skyldi ekki koma þar til
 frádráttar, sbr. 2. mgr. 25. gr. laga nr. 50/1944. Dæmt var
 lögveð í bifreiðinni til tryggingar dæmdum fjárhæðum .. 878

Hinn 11. janúar 1969 ók G bifreið sinni austur þjóðveginn frá
 Akranesi. Á veginum þarna varð árekstur á milli bifreiðar G
 og annarrar bifreiðar. Ökumaður þeirrar bifreiðar kvaðst
 hafa ekið með 60 km hraða miðað við klst. og hafi hann séð
 bifreið G koma á móti sér á vinstri vegarhelmingi. Hann
 hafi talið öruggt, að bifreiðinni yrði sveigt inn á hægri
 vegarhelming og ekið því hiklaust áfram en bifreiðarnar
 lent saman. Hemlaför bifreiðar G mældust 20 m, en hinn-
 ar bifreiðarinnar 25 m. Vegur þarna er 7.80 m breiður og
 hefur árekstur orðið á vinstra vegarhelmingi bifreiðar G
 miðað við akstursstefnu hans og eru tæpir 2 metrar frá
 vinstri hlið bifreiðarinnar að vinstri vegarbrún. Bifreið G
 var skyldutryggð hjá váttryggingarfélaginu H. Greiddi fé-
 lagið kostnað við viðgerð á skemmdum þeim, sem urðu á
 hinni bifreiðinni. Krafði H nú G um endurgreiðslu þess fjár,
 þar sem áreksturinn hefði orðið vegna stórkostlegs gá-
 leysis hans. Talið, að áreksturinn hefði orðið fyrir gáleysi G,
 en varhugavert að telja hann hafa sýnt af sér stórkostlegt
 gáleysi í merkingu 73. gr. laga nr. 40/1968. Var G því sýkn-
 aður af kröfum H 895

Hinn 5. nóvember 1969 um kl. 1500 ók H bifreið sinni suður

Elldiðáárvog og áfram inn Suðurlandsbraut og hugðist aka vestur Miklubraut. Er H var kominn út á Suðurlandsbrautina kom S akandi á bifreið af Miklubraut út á Suðurlandsbraut og ók á bifreið H að aftan, vinstra megin. H krafði S um bæt看 vegna árekstrarins. S taldi hins vegar, að H ætti sök á árekstrinum, þar sem hann hefði ekki stöðvað bifreið sína, er hún kom á Suðurlandsbrautinni, og því ekki gætt þeirrar varúðar, sem honum bar að sýna. Bifreið H hafi verið stöðvuð áður en henni var ekið inn á Suðurlandsbrautina, og hafi hann því talið óhætt að aka inn á götuna. H hafi hins vegar ekið áfram þvert í veg fyrir bifreið hans og áreksturinn verið óumflýjanlegur. Talið, að S ætti alla sök, þar sem honum hafi borið að víkja fyrir bifreið H í umrætt sinn, en hann hafði H sér á hægri hönd. Mátti hann því ekki, sbr. 3. mgr. 46. gr. sömu laga, taka beygju til vinstri fyrir en H var farinn fram hjá. Var S dæmt að greiða H viðgerðarkostnað bifreiðar hans, svo og bæt看 fyrir afnotamissi, kr. 400.00 fyrir hvern dag .. 938

B. Opinber mál:

- Á viðurkenndi að hafa neytt áfengis á dansleik einum og ekið síðan bifreið sinni. Blóðsýni sýndi efni í blóði hans, er samsvöruðu 1,40% af vínanda. Ósannað var talið, að meðferð á blóðsýni H hefði á nokkurn hátt verið athugaverð. Var honum dæmd refsing vegna framferðis síns og sviptur ökuleyfi 355
- Hinn 8. marz 1970 var I tekinn að akstri bifreiðar. Reyndust reikul efni í blóði hans samsvara 1,24% af vínanda. Var I dæmdur til að sæta varðhaldi í 15 daga og sviptur ökuleyfi æfilangt, en hér var um ítrekað brot að ræða 559
- S var handtekinn við akstur og reyndust efni í blóði hans samsvara 1,58% af vínanda. Héraðsdómari lauk málinu með dómssátt og gerði S að greiða sekt í ríkissjóð. Dómssáttin var felld úr gildi samkv. ákv. 3. málsg. 80. gr. 1. nr. 40/1968 716
- K var ákærður fyrir ölvun við akstur og viðurkenndi brot sitt. Héraðsdómari afgreiddi málið með dómssátt og gerði K að greiða sekt í ríkissjóð. Sátt þessi var kærð og felld úr gildi, þar sem K hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir ölvun við akstur 718
- K var ölvður við akstur. Reyndust efni í blóði hans samsvara 1,21% af vínanda. Héraðsdómari lauk máli með dómssátt og gerði K að greiða sekt í ríkissjóð. Sekt þessi var felld úr gildi í Hæstarétti, þar sem fram kom, að G hafði skömmu áður hlotið refsingu fyrir ölvun við akstur 720

H var kærður fyrir akstur bifreiðar undir áhrifum áfengis. Dómari afgreiddi málið með dómssátt, og gerði H að greiða nokkra sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði sátt þessa þar sem H hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir m. a. ölvun við akstur. Var dómssáttin felld úr gildi, þar sem þau málalok, sem hún gerði ráð fyrir, voru óheimil 746

Á árinu 1966 keypti H bifreið af fyrirtæki einu og var hún skráð eign hans. Sumarið 1966 fór H í sumarleyfi til Þýskalands og lét senda sér bifreiðina þangað. Hann kveðst þar hafa kynnst einhverju fólki, og lánað því bifreiðina, en það hafi stórskemmt hana. Sá, er fengið hefði bifreiðina að láni, hefði viljað bæta tjónið, en ekki fengið bifreið af sömu árgerð, og því látið hann fá bifreið af annarri árgerð. Hafi hann notað bifreið þessa og síðan látið senda sér hana heim, en á hana hafi verið sett skráningarmarki fyrri bifreiðarinnar. Hafi bifreið þessi verið afhent athugasemdalaust af tollyfirvöldum hér, og hafi hann notað hana hér á landi. Vorið 1969 kveðst hann enn hafa farið í orlofsferð til útlanda. Hafi hann þá látið senda sér bifreiðina. Við flutning bifreiðarinnar út var tekið fram, að hún væri af árgerð 1963. Er H fór heim lét hann senda sér bifreiðina, en við komuna var skráð, að bifreiðin væri mun þyngri en áður var talið. Fór þá fram nokkur athugun á gögnum bifreiðarinnar og kom í ljós, að hún er talin árgerð 1966. Við rannsókn kom í ljós, að framleiðslunúmer bifreiðarinnar hafði verið höggvið burtu, en síðan soðið yfir það framleiðslumerki af hinni eldri bifreið frá 1963. Enda þótt frásögn H um bifreiðaskiptin væri talin með miklum ólíkindum, var eigi talið sannað, að hann hefði sjálfur skipt um framleiðslunúmer eða honum hafi verið um þetta kunnugt fyrir en undir rannsókn málsins. Var hann því sýknaður af ákæru um brot gegn 159. gr. laga nr. 19/1940. Ákærða var ekki gefið að sök að hafa flutt til landsins 1969 aðra bifreið en hann flutti út það ár. Ákæra í málinu tók ekki til brota vegna innflutnings bifreiðar H haustið 1966, heldur aðeins til rangar tilgreiningar í aðflutningsskýrslu 1969. Með hliðsjón af þessu var H sýknaður af refsikröfu um brot gegn ákvæðum tollalaga. Hins vegar var honum dæmd refsing fyrir misnotkun á skráningarmarki bifreiðar, og það talið varða við 3. mgr. 80. gr. laga nr. 40/1968 1053

Birting laga og stjórnvaldaerinda.

Bjarglaun. Sjá björgun.

Björgun.

Hinn 28. marz 1968 var m/b B að þorsknetaveiðum VNV af Stafnesi, um 6-7 sjómílur frá landi. Festust þá net í skrófu skipsins og var hún óstarfhæf. Björgunarbatúrin E var þar staddur nálægt. Var beðið um hjálp frá björgunarbatnum. Kafaði froskmaður og skar net úr skrófunni. Hófst það verk kl. 1725 og var lokið kl. 1815. Eigandi og útgerðarmaður E krafði síðan váttryggingarfélag það, er váttryggt hafði m/b B, um kr. 60.000.00 sem bætur fyrir aðstoð. Af greiðslu varð ekki og krafði þá eigandi og áhöfn E eiganda m/b B um bjarglaun, að fjárhæð kr. 500.000.00, en taldi að verðmæti hins bjargaða hefði verið um 18 millj. króna. Dæmt, að hjálp sú, er E veitti m/b B í umrætt sinn hefði verið björgun, samkvæmt sjónarmiðum 199. gr. siglingalaga nr. 66/1963. Þar sem útgerðarmaður E krafði í fyrstu einungis um kr. 60.000.00 var talið, að hann væri bundinn við þá fjárhæð að öllu leyti. Var eiganda m/b B því dæmt að greiða honum einungis kr. 60.000.00, auk vaxta og málskostnaðar. Dæmdur var sjóveðréttur til tryggingar þessum fjárhæðum

23

Hinn 13. marz 1968 var m/b B á leið frá Keflavík. Á móts við Gerðahólma stöðvaðist aðalvél skipsins og var skipið þá 1,8 sjóm. frá landi. Eigi tókst að koma vélinni í gang og bað skipstjóri bátsins m/b V að draga bátinn til Keflavíkur, sem hann og gerði. Gerðist þetta um kl. 1000, en til Keflavíkur var komið kl. 1315. V var á leiðinni til Keflavíkur. Er í land kom, kom fram, að vélarbilun stafaði af stíflu í oliúkerfi. Héraðsdómari taldi, að m/b V hefði verið í hættu í skilningi siglingalaganna og hér væri um björgun að ræða. Váttryggingarverð m/b B var kr. 9,6 millj. og hagsmunatrygging kr. 2,4 millj. Hæstiréttur taldi, að gangtruflun vélar m/b B væri á þann veg háttáð, að vélstjóri bátsins hefði getað fundið orsök hennar og gert við hana áður en bátinn bæri að landi. Þá var talið, að hægt hefði verið að varpa akkerum og draga þannig úr reki bátsins eða stöðva það með öllu. Með hliðsjón af þessu var talið, að hjálp sú, er m/b V veitti m/b B í umrætt sinn, hefði ekki verið björgun í skilningi siglingalaganna, og var því aðeins dæmd þóknun fyrir aðstoð, kr. 100.000.00

584

Blóðrannsókn.

Blóðflokkar.

Vínandamagn í blóði 355, 559, 716, 718, 720

Bókhald.

Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Brot gegn valdstjórninni.

Byggingameistarar. Sjá ábyrgð á mannvirkjagerð.

Byggingasamvinnufélög.

Börn.

Með úrskurði 5. júní 1972 ákvað barnaverndarnefnd Reykjavíkur, að barnið S skyldi dveljast á opinberri stofnun í Reykjavík, en hjónskilnaðarmál var milli foreldra þess. Hinn 22. september 1972 veitti dómsmálaráðuneytið foreldrum barnsins leyfi til lögskilnaðar, og var þar svo ákveðið, að faðirinn skyldi hafa forræði þess. Faðirinn var því samþykkur, að barnið dveldist áfram á tilgreindri stofnun. Hinn 24. september 1972 tók eiginkona barnið heimildarlaust frá stofnuninni. Kröfðust þá barnaverndarnefnd og faðir barnsins þess, að gerð yrði húsleit hjá móður barnsins og ef barnið finndist þar, skyldi það tekið þaðan og flutt á fyrrgreinda stofnun. Var það gert. Konan kærði húsleitarráðgjafi, sem var staðfestur 788

A, íslenskur ríkisborgari, og konan B, enskur ríkisborgari, giftust í Englandi 12. júlí 1966. Þau bjuggu síðan í Englandi. Hinn 23. maí 1967 fæddist þeim dóttir C. Þau slitu samvistum í desember 1969 og hafði B barnið, en A fékk þó að umgangast það. Konan sótti um skilnað á árinu 1971. Hinn 28. maí 1971 var barnið hjá A, sem fór með það til Íslands, án þess að hafa haft samráð við B eða yfirvöld í Englandi. Enskur dómstóll veitti hjónunum lögskilnað til bráðabirgða 3. nóvember 1971 og lýsti úrskurð þann fullnaðarúrskurð 8. febrúar 1972. Ekki voru á það bornar brögður, að úrskurður þessi væri bindandi fyrir báða aðilja. Talið, að þennan úrskurð yrði að leggja til grundvallar dómi í málinu. Hinn 8. júní 1971 hafði hlutaðeigandi dómstóll í Englandi mælt svo fyrir, að B fengi forræði C að svo stöddu. Er A var kominn hingað til lands krafðizt hann þess hinn 21. október 1971, að dómsmálaráðuneytið kvæði upp úrskurð um forræði barnsins. Gekk sá úrskurður 7. september 1972 og segir þar, að B skuli hafa forræði barnsins, en A skuli hafa rétt til að umgangast það. Þá voru ákvæði um umgengnisrétt og fleiri atriði.

Hinn 18. október 1971 krafðizt B þess, að barnið yrði með beinni fúgetagerð tekið úr vörzlum A og fengið henni. A vefengdi gildi forræðisúrskurðar dómsmálaráðuneytisins, en þar sem engir gallar væru á þeim úrskurði, var í Hæsta-

rétti talið, að leggja bæri hann til grundvallar. Þá taldi A, að flutningur barnsins úr landi með B, gegn andstöðu hans stefndi andlegri velferð þess í háska. Málið var lagt fyrir Barnaverndarráð Íslands, er taldi báða foreldrana hæfa til að hafa á hendi uppeldi barnsins, enda yrði gengið á viðeigandi hátt frá umgengnisrétti þess við foreldrana. Dómkvaddir sérfræðingar töldu, að flutningur barnsins í annað umhverfi gæti ekki haft sérstaka hættu í för með sér og þeir töldu ekki, að slíkur flutningur þyrfti að vera barninu nauðugur, þótt foreldri þess væri nauðugt að láta það af hendi. Lögðu þeir áherzlu á, að máli þessu yrði hið fyrsta lokið, því málið sem slíkt, væri barninu andlega óhollt. Var því ekki talin ástæða til að synja um innsetningargjörðina á grundvelli þessarar málsástæðu. Þá var talið, að íslensk lög stemmdu eigi við því, að leitað væri innsetningargerðar, þegar sakarefni og málavöxtum væri svo háttað, sem hér greinir, enda væri það réttarfarsúrræði dómhelgað. Fram kom, að eftir að úrskurður héraðsdóms hafði gengið, höfðu orðið nokkrar deilur um afhendingu barnsins, og hafði það með samkomulagi verið afhent B, en A látið samtímis leggja lögbann við því, að barnið yrði flutt á brott. Þessar ráðstafanir þóttu ekki varða því, að A hefði fyrirgert rétti sínum til áfrýjunar málsins, eins og á stóð. Var dæmt að barnið skyldi afhent B 1061

Dagsektir.

Í máli var gerð krafa um, að firmanafn yrði máð úr hlutafélagaskrá, að viðlögðum 1000 króna dagsektum 30

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dómarar. Sjá dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.

1. Samdómendur í héraði.
Bæjarþing 42, 77, 144, 158, 166, 175, 191, 243, 367, 417, 455, 498, 504, 544, 566, 577, 592, 635, 657, 688, 696, 715, 758, 772, 798, 904, 945, 1013
Sakadómur 489, 611
Sjó- og verzlunardómur 23, 30, 36, 206, 231, 276, 407, 441, 684, 792
Talið, að mál um byggingu á húsi o. fl. viðskipti í því sambandi, heyrði ekki undir sjó- og verzlunardóm, heldur bæri að dæma það með sérfróðum meðdómendum, sbr. 2. og 3. tl.
1. mgr. 200. gr. nr. 85/1936 1010
2. Dómenda ekki getið í héraðsdómi 4, 63, 68, 90, 222, 446, 539, 688, 767, 943, 977
3. Sératkvæði:
Í Hæstarétti 110, 215, 611, 798, 920 1040

Í héraði	367, 441, 831, 1020
4. Ýmis atriði:	
Að því fundið, að réttargæzlustefndi í héraði var dæmdur í hér- aðsdómi, þótt eigi væru gerðar kröfur á hendur honum. Þá var málið án heimildar rekið fyrir merkjadómi	158
Í máli einu krafðist lögmaður einn þess, að allir dómendur Hæstaréttar vikju sæti, þar sem þeir hefðu aflað gagna, bréfs frá fjármálaráðuneyti, um atriði eitt. Talið, að dóm- endur hefðu hér verið að kynna sér réttarframkvæmd stjórnsýsluaðilja um tiltekið efni og væri þeim af þeim ástæðum hvorki rétt né skylt að víkja úr dómarasæti í málinu	205
Að því var fundið í opinberu máli, að vitni höfðu eigi verið látin staðfesta vætti sín, eigi höfðu allir lögreglumenn, er með málið höfðu að gera, verið kvaddir fyrir dóm og ó- hæfilegur dráttur varð á sendingu blóðsýnis til rannsóknar	355
Sakaður maður krafðist þess, að héraðsdómari í máli hans viki sæti. Engin haldbær rök voru færð fram fyrir þessu og var því kröfunni synjað	673
Að því var fundið, að í forsendum héraðsdóms var eigi tekið fram, hversu skyldi fara um málskostnað	758
Að því var fundið, að bókanir við munnlegan málflutning, væru óskilríkar	772
Að því var fundið, að málsástæða ein, er uppi var höfð í hér- aði, væri eigi tekin til rökstuddrar úrlausnar	772
Að því fundið, að í kærðum úrskurði greindi ekki aðilja máls, málsatvikum og málsatriðum var ekki lýst	943
Að því fundið, að héraðsdómari gætti eigi ákvæða 41. gr. I. nr. 85/1936 um þingvotta	977
Skiparáðandi í þrotabúi hafði lýst því í bréfi til aðilja, er hann taldi skulda þrotabúinu fé, að féð ætti að renna inn í þrota- búið. Talið, að skiftaráðandinn hefði með þessu fjallað um ágreiningsefnið með þeim hætti, að hann hefði átt að víkja úr dómarasæti í því, er það kom seinna til úrskurðar ..	1033
Að því fundið, að dómari hefði fjallað um ágreiningsefni, áð- ur en hann dæmdi í því. Var héraðsdómurinn ómerktur og málinu vísað heim, þar sem dómari hefði átt að víkja úr dómarasæti	1033
Einn dómenda Hæstaréttar gerir sératkvæði um úrlausn máls	1040
Skiftaráðandi nefnir úrlausn sína ranglega frávisunardóm ..	1040
Í máli einu hafði B verið skipaður setudómari til að dómkveðja yfirskoðunarmenn. Beiðandi dómkvaðningarinnar krafðist þess, að B viki sæti, þar sem hann áður hefði kveðið upp dóm í tengdum málum, er vörðuðu hagsmuni sömu aðilja. Dómari synjaði að víkja sæti og var sá úrskurður staðfestur, enda krafa kæranda á engum lagarökum byggð	1047

Að því fundið, að rannsókn opinbers máls í héraði hefði verið áfátt, og dráttur hefði orðið á meðferð þess 1053

Dómhæfi kröfu.

Dómstólar.

Við sölu fasteignar urðu deilur um lóðarstærð og lóðarmörk. Stefndi kaupandi seljanda til greiðslu skaðabóta. Málið var höfðað fyrir bæjarþingi, en síðar flutt í landamerkjadóm og dæmt þar. Málið heyrði ekki undir landamerkjadóm og var héraðsdómur því ómerktur 158

Það er eigi á valdi skiptadóms að skylda aðilja til að greiða þrotabúi fé, sbr. 35. gr. skiptalaga nr. 3/1878. Þar sem hins vegar aðiljar voru ásáttir um að leggja ágreiningsefnið fyrir úrskurð skiptadóms, og fé það, sem um var að ræða hafði verið afhent skiptaráðanda, var skiptadómur talinn hafa haft dómsvald um atriðið 1033

Hjón höfðu fengið lögskilnað í Englandi. Eigi voru bornar bríður á, að úrskurður hins enska dómsstóls væri bindandi fyrir báða aðilja og talið, að samkvæmt íslenskum laga-reglum, yrði að leggja hinn brezka úrskurð til grundvallar dómi í máli 1061

Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.

Eiður. Sjá aðildareiður.

Eignarréttarfyrrvari.

Eignarréttur.

Embættismenn.

Endurheimta.

Hinn 11. janúar 1969 ók G bifreið sinni austur þjóðveginn frá Akranesi. Á veginum þarna varð árekstur á milli bifreiðar G og annarrar bifreiðar. Ökumaður þeirrar bifreiðar kvaðst hafa ekið með 60 km hraða miðað við klst. og hafi hann séð bifreið G koma á móti sér á vinstri vegarhelmingi. Hann hafi talið öruggt, að bifreiðinni yrði sveigt inn á hægri vegarhelming og ekið því hiklaust áfram og bifreiðarnar lent saman. Hemlaför bifreiðar G mældust 20 metrar, en hinnar bifreiðarinnar 25 m. Vegur þarna er 7,80 m breiður og hefur árekstur orðið á vinstra vegarhelmingi bifreiðar G, miðað við akstursstefnu hans og eru tæpir 2 metrar frá vinstri hlið bifreiðarinnar að vinstri vegarbrún. Bifreið G var skylduvá-

tryggð hjá váttryggingarfélaginu H. Greiddi félagið kostnað við viðgerð á skemmdum þeim, sem urðu á hinni bifreiðinni. Krafði H nú G um endurgreiðslu þess fjár, þar sem áreksturinn hefði orðið vegna stórkostlegs gáleysis G. Talið, að áreksturinn hefði orðið fyrir gáleysi H, en varhugavert að telja hann hafa sýnt af sér stórkostlegt gáleysi í merkingu 73. gr. laga nr. 40/1968. Var G því sýknaður af kröfum H

895

Með lögum nr. 72/1969 var stofnaður Verðjöfnunarsjóður Fiskidnaðarins. Hlutverk sjóðsins var að draga úr áhrifum verðsveiflna, sem verða kynnu á útflutningsafurðum fiskidnaðarins. Sjávarútvegsráðherra skipaði stjórn sjóðsins. Verðjöfnunarsjóði skyldi skipt í deildir og hver deild hafa aðskilinn fjárhag. Við gildistöku laganna skyldi setja á stofn deild fyrir „frystar fiskafurðir“, en heimilt að fjölga deildum síðar og skyldi ráðherra ákveða stofnun nýrra deilda með reglugerð. Tekjur sjóðsins skyldi vera allt að helmingur af verðhækkunum, sem yrði á þeim afurðum fiskidnaðarins, miðað við ákveðinn verðlagsgrundvöll. Skyldu tekjur þessar renna til viðkomandi deildar sjóðsins. Verðbætur úr sjóðnum skyldu greiðast þegar að meðalverð framleiðslu til útflutnings af einhverjum þeim afurðum, sem lögin næðu til, hefðu lækkað á grundvelli eins árs eða framleiðslutímabils. Á árinu 1970 ákvað stjórn sjóðsins að láta hlutverk sjóðsins ná til kampalampa (rækju). Var tekið verðjöfnunargjald af útfluttri rækju, sem veidd var á tímabilinu 1. september 1969 til 31. ágúst 1970. Verksmiðjan L, sem flutti út verulegt magn af rækju, neitaði, að gjald væri tekið af útfluttum afurðum hans og endurkrafði það frá sjóðnum með málssókn. Taldi L í fyrsta lagi, að gjaldtaka þessi bryti í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar, auk þess, að þar sem ekki hefði verið stofnuð sérstök rækjudeild, væri óheimilt að krefja gjald þetta með almennri gjaldtöku vegna frystra fiskafurða. Talið, að gjaldtöku þessari yrði ekki hnekkð á þeim grundvelli, að hún bryti í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar. Talið, að fryst rækja félli undir orðalagið „frystar fiskafurðir“, eins og það orðlag hefði verið notað í lögum nr. 72/1969 og ýmsum öðrum lögum í sambandi við sjávarafurðir. Yrði krafa L því ekki á þessu atriði byggð. Þá var talið, að skipan ráðherra í stjórn sjóðsins væri ekki athugaverð, þótt þeir, sem hefðu rækjuvinnslu með höndum, ættu þar eigi fulltrúa. Þá yrði ekki annað séð, en stjórn sjóðsins og ráðherra hefðu tekið ákvarðanir sínar á efnislegu mati byggðu á nægum upplýsingum. Þar sem aðrir gallar voru eigi taldir á gjaldheimtu þessari, var Verðjöfnunarsjóður dæmdur sýkn af kröfu L

945

*Endurrit skjala.**Endurupptaka máls.**Erfðaábúð.*

G hafði land á erfðaábúð. Landeigandi, sem var Kópavogskaupstaður, þurfti að taka nokkurn hluta landsins undir veg. Dómkvaddir menn mátu hæfilegar bætur. Talið, að matsgerð þeirra, með hliðsjón af vætti þeirra fyrir dómi, sýndi, að ekki hefði verið gætt réttra matssjónarmiða vegna eignarnáms erfðaábúðarréttindanna. Var því talið, að nýtt mat yrði fram að fara, sbr. 2. gr. laga nr. 61/1917. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju 688

Erfðafesta.

Á árinu 1938 leigði ríkissjóður G á erfðafestu landspildu í Digra-nesi. Samkvæmt erfðafestusamningum var landið leigt til garð- og grasræktar, eigi til annarra nota. Framsal á réttindum mátti aðeins fara fram á landinu í heild og var G óheimilt að endurleigja hluta af því eða láta af hendi hluta af því. Skylda var lögð á G til að rækta landið og girða. Þá var tekið fram, að landið væri einungis leigt til framleiðslu búsafurða og á því mætti eigi reisa önnur mannvirki en þau, sem nauðsynleg væru vegna þeirra nota af landinu. Þó var G heimilt að reisa þar sumarbústað að fengnum venjulegum leyfum. Leigugjald var ákveðið 5 kr. á ári. Þá var svo fram tekið, að hvenær sem ríkið teldi sig þarfnast erfðafestulandsins undir opinber mannvirki, ríkis- eða bæjarfélaga, svo og til sérstaks atvinnureksturs, væri G skylt að láta af hendi erfðafesturétt sinn gegn sannvirði þess, sem kostað hefði hann að rækta landið, eftir mati tveggja óvilhallra dómkvaddra manna. Á árinu 1957 afsalaði ríkissjóður Digra-nesi til Kópavogskaupstaðar, þar með talið land það, sem G hafði á erfðafestu. Á árinu 1962 tilkynnti bæjarstjórn Kópavogs G, að bæjarstjórnin hyggðist leysa til sín erfðafesturéttinn á grundvelli erfðafestusamningsins. Þá fékk bæjarstjórn dómkvadda menn til að meta verðmæti þau, er G ætti á landinu. G taldi hins vegar, að hann ætti rétt á bótum fyrir innlausn erfðafesturéttindanna, er miðuð væru við verðmæti landsins sem lóðir. Talið, að fyrirhuguð notkun landsins væri með þeim hætti, að bæjarstjórninni hefði verið heimilt að leysa til sín erfðafesturéttinn, samkvæmt erfðafestusamningnum. Yfirmat hafði farið fram á verðmætum þeim, er G átti í landinu, og var það yfirmat lagt til grundvallar, en ekki var sannað,

að þau sjónarmið, sem yfirmatsgerðin væri reist á, hölluðu rétti G. Var kaupstaðnum því einungis gert að greiða G bæt-
ur samkvæmt yfirmatinu fyrir mannvirki þau, er hann
átti á erfðafestulandinu 657

Erfðaskrár.

Fangelsi. Sjá löggæzlumenn.

Farbann.

Farmgjald. Sjá flutningasamningar.

Farmsamningar. Sjá flutningssamningar.

Farmskírteini.

S hafði leigt skip af K til að flytja vörur til Napólí. Umsjón og umboð fyrir K hér á landi hafði skipamiðlarinn G. SÍS fékk að koma nokkrum vörum með skipinu og skyldu sum-
ar þeirra fara til Messina. Skipamiðlarinn G undirritaði farmskírteini f. h. skipstjóra skipsins og var þar tekið fram, að vörurnar ættu að fara til Messina um Napólí. Vör-
urnar komu til Napólí og var skipað þar upp og lágu þar lengi og hlóðst á þær mikill kostnaður. Kaupandi varanna D varð að greiða kostnað þennan og krafði SÍS, G og skips-
eigendur K, um endurgreiðslu á því fé. Talið var, að þar sem í farmskírteininum væri ákveðið varnarþing á Íslandi samkvæmt islenzkum lögum mætti höfða málið á hendur skipseiganda hér á landi, þótt hann ætti heima erlendis. Talið, að farmskírteinin væru grundvöllur réttarstöðu D og K, sbr. 141. og 148. gr. siglingalaga nr. 66/1963 og þau væru gild í hendi D, enda þótt G kunni að hafa verið ó-
heimilt gagnvart K, að gefa skírteinin út með þeim ákvörð-
unarstað, sem ákveðinn var. Samkvæmt þessu, og þar sem eigi var sýnt fram á grandsemi D um nokkur þau atriði, er skiptu máli um rétt hans, var K dæmt að bæta honum allt það tjón, sem hann hefði beðið af töfinni á flutning-
unum. Þar sem málið var eingöngu byggt á farmskírtein-
unum, varð ekki í þessu máli um það dæmt, hvort K kynni að eiga kröfur á hendur öðrum aðiljum málsins 261

Fasteignasala.

Fasteignir.

G hafði húsnæði á leigu hjá P. Í aprílmánuði 1965 leigði G, með samþykki P, V nokkurn hluta þessa húsnæðis. Ekki

var gerður skriflegur leigusamningur milli V og G. G flutti úr því húsnæði, er hann hafði til afnota, og fékk V það húsnæði. Með bréfi 30. apríl 1967 sagði P upp leiguafnotum V af öllu húsnæðinu, frá og með 1. október 1967. V fór úr húsnæðinu í maímánuði 1967. P krafði V um húsaleigu frá 1. janúar 1967 til 30. september sama ár, kr. 37.118.50 á mánuði. Deilur voru um hver húsaleigan hefði átt að vera. Hinn 2. desember 1966 gerðu aðilar uppgjör um húsaleigu sína og var þá húsaleigan fyrir maímánuð 1966 talin vera 18.000.00, fyrir júnímánuð, kr. 35.000.00 og kr. 36.494.45 fyrir mánuðina júlí, ágúst, september og október og kr. 37.118.50 fyrir mánuðina nóvember og desember. Með lögum nr. 86/1966 var bannað að hækka gjald fyrir ýmsa þjónustu, þ. á m. húsaleigu, en P hafði reiknað vísitöluhækkanir á húsaleiguna til áramóta 1966, en verðstöðvun var ákveðin frá 1. nóvember 1966. Talið, að V hefði samkvæmt skilagerð aðilja 2. desember 1966, greitt P hærri húsaleigu fyrir mánuðina júní-desember en honum bar. Hins vegar var hér um greiðslu að ræða án áskilnaðar og gat hann því eigi haft uppi kröfu um endurgreiðslu þess fjár. Hins vegar bar honum eigi að greiða hærri húsaleigu fyrir mánuðina janúar-september 1967 en kr. 30.402.24 á mánuði, og var P dæmt að greiða V þessa fjárhæð

42

Haustið 1968 leigði K fyrirtækinu R verzlunarhúsnæði. Ekki var gerður skriflegur húsaleigusamningur, en mánaðarleiga mun hafa verið ákveðin kr. 10.000.00. K lét gera nokkrar breytingar á húsnæðinu vegna leigunnar. Hinn 28. febrúar 1969 sagði R upp húsnæðinu frá 1. júní s. á. að telja og rýmdi það. K taldi, að samið hefði verið um fimm ára húsaleigu. Það var talið ósannað. Dæmt, að uppsagnarfrestur á húsnæði skuli samkvæmt gömlum venjum og viðskiptaháttum miðast við 14. maí og 1. október ár hvert og þar sem eigi hefði verið sýnt fram á, að þeir viðskiptahættir væru úreltir, var það lagt til grundvallar. Var því uppsögn R á húsnæðinu miðuð við 1. október 1969 og R dæmt að greiða húsaleigu til þess dags. Hins vegar var ekki talið, að R bæri að greiða fyrir breytingar þær, er K lét framkvæma á húsnæðinu. K hafði leigt verulegan hluta af húsnæðinu öðrum aðilja nokkru síðar. Var talið, að leigugreiðsla að því leyti, ætti að koma til frádráttar uppsagnarbótum, sem voru ákveðnar kr. 20.000.00

63

Í húsi einu í Reykjavík voru fjórar íbúðir. H bjó á 1. hæð og Þ á 2. hæð. Þeir höfðu látið reisa tvær samliggjandi bifreiðargeymslur við húsið og var kjallari undir hvorri geymslu. Geymsla H var nær húsinu og innangengt úr henni

í íbúð hans. Ekkert frárennsli var úr geymslu Þ, a. m. k. ekki frá neðri hæð hennar. Sérhitalögn var fyrir hvora íbúð. Hinn 4. desember 1966 sprakk hitavatnsofn í bifreiðageymslu Þ og streymdi vatn niður í geymslukjallarann og yfir í geymslukjallara undir bifreiðageymslu H. Orsakaði vatnið mikil spjöll á vörum, sem H átti þar. Voru þessar vörur váttryggðar gegn eldsvoða fyrir kr. 1.800.000.00. Krafði H bætur úr hendi Þ. Talið sannað, að vatn í hitavatnsofni bifreiðageymslu Þ hefði frosið vegna lækkunnar á hitastigi í hitavatnskerfi hans og lélegrar einangrunar og frágangs á bifreiðageymslunni. Var slíkt talið óforsvaranlegt og hann því talinn bótaskyldur. Hins vegar var H eigi heldur talinn hafa sýnt þá varúð, er honum bar. Þá hafði hann geymt verðmiklar vörur í bifreiðageymslunni. Honum mátti vera ljóst, að slæmur frágangur var á hitalögn í bifreiðageymslu Þ, sem gat valdið vatnstjóni í hans geymslu. Samt tilkynnti hann ekki Þ, að hann geymdi verðmætar vörur í bifreiðageymslunni, né benti honum á að nauðsyn bæri til að hita upp bifreiðageymsluna beint frá kranavatnslögn. Samkvæmt þessu var Þ dæmt að greiða tjón H að hluta. H hafði krafði um bætur að fjárhæð kr. 798.726.00. Voru honum dæmdar kr. 350.000.00 í bætur ..

77

Hinn 3. marz 1968 var haldin skemmtun á Hótel S af dansfélagi einu. Meðal annars var þarna á dansleiknum A, 11 ára að aldri, ásamt móður sinni M. Á skemmtun þessari fór m. a. fram danssýning á upphækkuðum sýningarpalli, sem er þannig gerður, að meginhluta dansgólfs má hækka um 60 cm frá venjulegri gólfhæð. Þegar pallur þessi er alveg uppi, myndast á nokkrum stöðum rifur í sömu hæð og gólfíflöturinn. Þegar danssýningu var lokið og setja skyldi hringpallinn niður, vildi það slys til, að A, sem ásamt fjölda annarra barna var við pallinn, varð með vinstri fót milli palls og gólfs í einni af fyrrgreindum rifum og missti framan vinstra fæti stóru tá og næstu tá. M og A kröfðu eigendur hótelsins bætur vegna þessa. Var talið, að þeir væru bótaskyldir, enda væri frágangi hringsviðsins ábótavant og A yrði ekki kennt um að hafa sýnt óaðgæzlu. A var talin hafa hlotið 7% varanlega örorku vegna slyss þessa. Krafði hún um bætur vegna örorkutjóns kr. 198.816.00 og bætur fyrir þjáningar og röskun á stöðu og högum kr. 700.000.00. Móðir hennar kvaðst hafa misst af vinnu í sex og hálfan mánuð vegna meiðsla barnsins og taldi tjón sitt af þeim sökum nema kr. 74.594.00.

Hóteleigendum var dæmt að greiða A kr. 149.054.00 í bætur fyrir fjárhagstjón og kr. 200.000.00 í bætur fyrir lýti, óþægindi og röskun á stöðu og högum. Hóteleigendur við-

urkenndu, að þeim bæri að bæta M tjón hennar vegna slyss A og var metið hæfilegt, að hún hefði orðið að hætta störfum í fjóra mánuði eftir slysið til að sinna dóttur sinni, og bætur hennar af þeim sökum ákveðnar kr. 45.904.00

119

R keypti íbúð í fjölbýlishúsi af S og var íbúðin á efstu hæð í fjölbýlishúsinu. Í kaupsamningi var íbúðinni nokkuð ýtarlega lýst, en eigi var þar getið um eignaraðild að rislofti yfir íbúðinni. Nokkru síðar var gefið út afsal til R og var þá tekið fram, að íbúðinni fylgi risloft það, sem sé yfir íbúðinni. Við þinglestur afsalsins var gerð athugasemd um, að eigi yrði séð, að seljandi ætti fyrrgreint risloft. Talið, að fyrrgreint risloft væri í sameign eigenda alls hússins. R taldi sig hafa orðið fyrir tjóni af þessum sökum vegna vanheimildar S og fékk dómkvadda menn til að meta til peningaverðs risloftið, svo og bætur fyrir óþægindi og átroðningu, sem sem mundi stafa af umgangi annarra eigenda hússins upp á risloftið. Í matsgerð segir að stærð gólfplatar risloftsins innan sperrustóla sé 58,8 m², en mesta hæð í kverk 155 cm, við sperrustóla 90 cm og rúmmál því 76,44 m³. Uppgangur upp á loftið sé úr stigagangi, gat að stærð 62x53 cm. Matsmenn töldu, að hér væri um svo ómerkilegt atriði að ræða, að eigi yrði metið til peningaverðs, hvorki óþægindi né sú vanheimild, sem hér væri um að ræða. R fékk dómkvadda yfirmatsmenn til að gera yfirskoðun, en þeir komust einnig að þeirri niðurstöðu, að hagsmunir bundnir við nýtingu þessa háalofts væru eigi bótahæfir. Samkvæmt þessum matsgerðum var talið, að R hefði eigi sannað, að hann hefði beðið fjárhagslegt tjón af því, að hann varð ekki einn eigandi risloftsins, og var því S sýknaður af bótakröfum hans

144

H hafði keypt hús eitt ásamt lóð af S. Urðu deilur um lóðarstærð og lóðarmörk og stefndi hann S til skaðabóta. Málið var höfðað í héraði með stefnu 7. febrúar 1969. Var málið upphaflega rekið fyrir bæjarþingi, en síðar flutt fyrir merkjadóm. En á dómþingi bæjarþingsins eitt sinn hafði héraðsdómari nefnt fjóra meðdómendur og látið fara fram dómruðningu. Þá hafði S stefnt bæjarstjóranum á Húsavík vegna Húsavíkurkaupstaðar til réttargæzlu og lét hann sækja þing. Í héraði var Húsavíkurkaupstaður dæmdur skyldugur til að afhenda H hæfilega lóð umhverfis húsið. Mál þetta skyldi eigi reka fyrir merkjadómi samkvæmt lögum nr. 41/1919 og héraðsdómari fór út fyrir kröfur aðilja, er hann dæmdi réttargæzlustefnda í héraði, þótt engar kröfur hefðu verið á hendur honum gerðar. Var því héraðsdómurinn ómerktur frá og með tilnefningu meðdóms-

manna og vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju
 Á árinu 1944 ákvað atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið að taka eignarnámi hluta lands jarðanna Nesja og Melabergs í Miðneshreppi, en land þetta var í óskiptri sameign eigenda þessara jarða. Var nokkur hluti landsins tekinn fullkomnu eignarnámi, en hinn hlutinn þannig, að beitarafnot skyldu vera eignarnámsþolendum heimil. Yfirmati á eignarnámsbótum lauk snemma árs 1948 og á því ári gáfu eignarnámsþolar út afsal til handa ríkissjóði fyrir hinu eignarnumda landi, en í því afsali var ekki minnst á beitarítakið. Með makaskiptarsamningi 4. maí 1966 afsalaði A, er þá átti jörðina Nesja, I jörð þessari með öllum gögnum og gæðum og öllu, sem eigninni fylgdi og fylgja bæri. Í makaskiptasamningnum segir svo: „Undanþegið sölu þessari er það land jarðarinnar Nesja, sem tekið hefur verið, eða tekið kann að verða til Keflavíkurflugvallar, svo og bótakröfur af því efni, bæði fyrir landnám og leigu af landi, sem herinn hefur notað. Heldur A öllum slíkum kröfum og eru þær og það land, sem tilgreint er í þessari grein, óviðkomandi I.“ Á árinu 1947 seldi I síðan S jörðina og í því afsali er tekið fram, að undanskilið sé það land, sem Keflavíkurflugvöllur hafi til umráða. Með samningi á árinu 1955 milli eigenda og umráðamanna nokkurra jarða, þ. á m. Nesja og Melabergs, var svo um samið, að ríkissjóður tæki við beitarafnotunum frá 1. ágúst 1951 að telja gegn ákveðnu gjaldi. Kröfðust þá erfingja A að fá greiddan þann hluta gjalds fyrir beitarafnot, er félli í hlut Nesja. Talið, að þar sem kaupandinn I hefði hagnýtt sér beitarafnotin og síðar viðsemjandi hans S, án nokkurra mótmæla af hendi A, gæti hann ekki gert kröfu um hluta af gjaldi fyrir beitarafnotin, enda hafi I mátt við það miða, að beitarítakið fylgdi jörðinni áfram við jarðakaupin, þar sem ekki hefði verið á annað minnst, enda óeðlilegt, að itakið væri skilið frá jörðinni og væri áfram eign A, sem hefði hætt búskap og flutt á brott. Samkvæmt þessu var ekki talið, að erfingjar A ættu rétt til greiðslu fyrir beitarafnotin

Á árinu 1888 byggði umboðsmaður þjóðjarða G jarðarhluta einn. Var jörðin byggð G til lífstíðar og ekkju hans eftir hans dag meðan hún væri ógift. G andaðist á árinu 1948, en einkona hans var látin. Erfingjar hans skiptu búi hans einkaskiptum á árinu 1951. S sonur G hóf þá búskap á jörðinni og bjó þar um nokkurt skeið, án þess að fá byggingarbréf. Hann andaðist á árinu 1956 og tók þá ekkja hans við búsförráðum, en hún andaðist 1968. Erfingjar G, svo og erf-

- ingjar S töldu sig hafa heimild til að selja lóðarréttindi í landi jarðarinnar, eða afnotarétt að lóðum, eins og það var orðað. Fram kom, að nokkrum afnotaréttum hafði verið afsalað. Kröfðust þá erfingjar þess, að lagt yrði lögbann við sölu og ráðstöfun Vestmannaeyjarkaupstaðar á bygg- ingalóðum úr landi jarðarinnar. Talið, að þar sem af hálfu erfingjanna hefði ekki verið leitt í ljós, af yfirvofandi væru af hendi Vestmannaeyjarkaupstaðar neinar þær ráðstafan- ir, sem á óréttmætan hátt mundu raska rétti þeirra, yrði eigi lagt lögbann við löggerningum kaupstaðarins, enda ættu þeir þess kost að bera ágreining sinn um afnotarétt af jörðinni og eign erfingjanna að ræktunar- og mannvirkj- um undir bæra dómstóla 400
- Í landamerksamáli einu var talið, að kröfugerð í héraði væri óljós og að því fundið, að ekki hefði verið gerður glöggur uppdráttur af þrætusvæðum, þar sem markaðar væru kröf- ur aðilja, en þess væri sérstök þörf, þar sem talið væri, að sum kennileiti væru horfin. Var héraðsdómurinn ómerkt- ur og málinu vísað frá héraðsdómi 566
- B seldi Ö íbúð í húsi einu. Fram komu gallar á íbúðinni, þann- ig að gólfplata seig nokkuð. Dómkvaddir menn töldu að kosta myndi kr. 9.000.00 úr að bæta. Talið, að sig gólfplöt- unnar stafaði af ástæðum, sem B, er var byggjandi húss- ins, bæri ábyrgð á, og yrði hann því að bæta tjón það, er af hefði hlotið 577
- F keypti íbúð í byggingu af T. Er til uppgjörs kom á kaupverði, taldi F, að á húsinu væru ýmsir gallar og ætti hann að fá bætur vegna þess, er draga skyldi frá kaupverði. Dóm- kvaddir menn töldu, að um galla væri að ræða og var F því gert að greiða kaupverðið að frádregnum hæfilegum bóttum vegna gallanna 635
- Á árinu 1938 leigði ríkissjóður G á erfðafestu landspildu í Digra- nesi. Samkvæmt erfðafestusamningnum var landið leigt til garð- og grasræktar, eigi til annarra nota. Framsal mátti aðeins fara fram á landinu í heild og var G óheimilt að endurleigja hluta af því eða láta af hendi hluta af því. Skylda var lögð á G að rækta landið og girða. Þá var fram tekið, að landið væri einungis leigt til framleiðslu búsaf- urða og á því mætti eigi reisa önnur mannvirki en þau, sem nauðsynleg væru vegna afnota af landinu. Þó var G heimilt að reisa þar sumarhýsi að fengnum venjulegum leyfum. Leigugjald var ákveðið 5 kr. á ári. Þá var svo fram tekið, að hvenær sem ríkið teldi sig þarfnast erfða- festulandsins undir opinber mannvirki ríkis eða bæjarfé- laga, svo og til sérstaks atvinnureksturs, væri G skylt að láta af hendi erfðafesturétt sinn gegn sannvirði þess, sem

kostað hefði hann að rækta landið eftir mati tveggja óvil-hallra dómkvaddra manna. Á árinu 1957 afsalaði ríkissjóður Digranesi til Kópavogskaupstaðar, þar með töldu landi því, sem G hafði á erfðafestu. Á árinu 1962 tilkynnti bæjarstjórn Kópavogs G, að bæjarstjórnin hygðist leysa til sín erfðafesturéttinn á grundvelli erfðafestusamningsins. Þá fékk bæjarstjórn dómkvadda menn til að meta verðmæti þau, er G ætti á landinu. G taldi hins vegar, að hann ætti rétt á bótum fyrir innlausn erfðafesturéttindanna, er miðuð væri við verðmæti landsins sem byggingarlóðir. Talið, að fyrirhuguð notkun landsins væri með þeim hætti, að bæjarstjórninni hefði verið heimilt að leysa til sín erfðafesturéttinn samkvæmt erfðafestusamningnum. Yfirmat hafði farið fram á verðmætum þeim, er G átti á landinu, og var það yfirmat lagt til grundvallar, en ekki var sannað, að þau sjónarmið, sem yfirmatsgerðin var reist á, hölluðu rétti G. Var kaupstaðnum því einungis gert að greiða G bætur samkvæmt yfirmatinu fyrir mannvirki þau, er hann átti á erfðafestulandinu

657

G hafði land í erfðaábúð. Landeigandi, sem var Kópavogskaupstaður, þurfti að taka nokkurn hluta landsins undir veg. Dómkvaddir menn mátu hæfilegar bætur. Talið, að matsgerð þeirra sýndi, með hliðsjón af vætti þeirra fyrir dómi, að ekki hefði verið gætt réttra matssjónarmiða vegna eignarnáms erfðaábúðarréttindanna. Var því talið, að nýtt mat yrði fram að fara, sbr. 2. gr. laga nr. 61/1917. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju

688

Með kaupsamningi 14. janúar 1966 skuldbatt S sig til að selja H íbúð í húsi einu, er verið var að byggja. Mun bygging lítt hafa verið á veg komín, er kaupsamningur var gerður. Með kaupsamningi 21. apríl 1967 skuldbatt H sig til að selja K íbúðina. Tók K við íbúðinni sama dag og var afsal gefið út 25. júlí 1967. Hinn 10. maí 1967 fóru nokkrir aðiljar, sem samið höfðu um kaup á íbúðum í umræddu húsi, þar með talinn K, þess á leit, að dómkvaddir yrðu menn til þess að skoða íbúðina og lýsa í hverju múrhuðun væri áfátt og hvað kosta myndi úr að bæta. Hinir dómkvöddu menn töldu ýmsa galla á íbúðunum. Hinn 11. ágúst 1967 afsalaði S íbúðinni til H. Í því afsali sagði, að H hefði kynnt sér íbúðina við skoðun og sætt sig við hana að öllu leyti. Verður að ætla, eftir framburði aðilja, að þeir hafi rætt um, að hvorugur gerði neinar kröfur á hendur hinum vegna húsbyggingarinnar. Hinn 12. september 1967 afsalaði H íbúðinni til K. Í sambandi við afsalsgerðina undirritaði H yfirlýsingu, þar sem segir m. a., að K megi taka við

bótum vegna galla á múrverki. K krafði síðan S um bætur vegna galla á íbúðinni. Var bótakrafan byggð á framsali H á bótakröfum. S var sýknaður af kröfum K, þar sem K hefði fengið afsal fyrir íbúðinni eftir að mat á göllunum fór fram og undirritað það án nokkurs fyrirvara. Var lagt til grundvallar, að H hefði afsalað sér rétti til að hafa uppi bótakröfur á hendur S vegna galla á íbúðinni. K öðlaðist því ekki rétt til bóta úr hendi S við framsal frá H

758

Hinn 26. september 1971 bauð M, eigandi jarðar í S-hreppi, hreppnum forkaupsrétt að jörðinni samkvæmt lögum nr. 40/1948. Í bréfi um forkaupsréttinn segir, að til frekari skýringar skuli þess getið, að væntanlegur kaupandi hefði boðið. M búrekstraraðstöðu á jörðinni, ef af kaupum yrði og hann hefði fullan hug á að hagnýta sér það. Hann 6. október 1971 tilkynnti oddviti S, að hreppsnefnd hefði ákveðið á fundi sínum að neyta forkaupsréttarins. M andmælti því, að hreppurinn hefði samþykkt og fullnægt forkaupsréttarskilyrðum sínum, þar sem hann hefði eigi boðið fram búrekstraraðstöðu svipað því, sem hinir væntanlegu kaupendur vildu bjóða. S-hreppur krafðizt þá afsals fyrir jörðinni. Talið, að samkvæmt þeim lagasjónarmiðum, sem búi að baki ákvæðum 50. gr. laga nr. 40/1948, beri að tilgreina skilmála alla skýrlega og tæmandi. Engin gögn fylgdu til hreppsins með bréfi M 26. september 1971 til staðfestingar því, að kaupendur hefðu heitið seljanda búrekstraraðstöðu á jörðinni jafnhliða þeim skilmálum, sem tilgreindir voru í kaupsamningi þeirra. Þá var þar engin nánari lýsing á því, hvað fælist í þessu boði kaupenda og þess að engu getið, hvort búrekstraraðstaða yrði veitt án endurgjalds eða ekki. Með hliðsjón af þessu var talið, að hreppsnefnd S-hrepps hefði ekki ástæðu til að ætla, að hér væri um að ræða afdráttarlausu skildaga, sem væri hluti af forkaupsréttarboði. Með hliðsjón af þessu var talið, að S-hreppur ætti rétt á að fá jörðina keypta af M fyrir það verð, sem hann hafði boðið hana

865

K átti land austur í Laugardal. Með kaupsamningi 22. september 1965 og afsali 29. s. m. seldi hann félaginu H einn ha lands þarna. Í afsalinu segir, að fyrirhuguð sé breyting á aðkeyrslu að landinu, þannig að vegur verði lagður á vestari bakka Eystri-Stekkhár. Taki kaupendur þátt í kostnaði við vegargerð þarna, að jöfnu á móti öðrum, er veginn noti. Fram kom, að fyrir gerð samnings þessa hafi S leigt tveimur aðiljum landssvæði við Eystri-Stekkhá, þannig að eigi var unnt að leggja veg upp árbakkann, nema með þeirra samþykki, en það fékkst ekki. H krafðist þess, að S skyldi dæmt skylt að vísa þeim á vegarstæði, eða að dómari ákvæði þeim til

handa vegarstæði. Eftir gerð samningsins við H hafði S leigt ýmsum mönnum lönd, þannig að erfiðara var um vegarstæði eftir það. Talið, að S væri skylt að láta H land undir vegarstæði. Var ákveðið, að vegurinn lægi að nokkru um lönd tveggja sona S, er hann hafði leigt lönd löngu eftir að hann hafði selt landspilduna til H, og var þeim talið skylt að þola vegarstæði. Þá var dæmt, að S bæri að endurgreiða á kostnað, sem S hafði haft af því að fá einn leigutaka til að samþykkja vegarstæði yfir land sitt. Var vegarstæðið ákveðið á uppdrætti

904

Með kaupsamningi 27. júní 1969 seldi Á ábýlisjörð sína, sem var hjúskapareign hans, S nokkrum. M eiginkona Á, ritaði ekki samþykki sitt á samninginn og samþykkti hann ekki. Næsta dag afhenti Á oddvita R-hrepps samninginn og bauð hreppnum forkaupsrétt. Talið, að þetta tilboð hafi verið bindandi fyrir Á. Hinn 3. júlí 1969 afturkallaði hann kaupréttartilboðið, en sú afturköllun var eigi talin gild. R-hreppur samþykkti síðan að neyta forkaupsréttar síns hinn 3. júlí 1969. R-hreppur krafðist afsals fyrir jörðinni. Jörðinni skyldi fylgja lausafé og lét R hins vegar meta, hve mikill hluti verðmæti jarðarinnar ásamt húsum væri af öllu söluverðinu og taldi sér rétt til að fá jörðina afsalaða fyrir það fé. R-hreppur höfðaði síðan mál 5. október 1969 og krafðist þess, að Á afsalaði jörðinni. M, eiginkona Á, gekk inn í það mál með meðalgöngustefnu 30. desember 1969 og krafðist ógildingar á kaupsamningnum. Málum þessum vísað frá héraðsdómi 23. júlí 1970, vegna óljósrar kröfugerðar. Með héraðsdómsstefnu 15. ágúst 1970 höfðaði R síðan mál á hendur þeim Á og M og krafðist afsals fyrir jörðinni. Hinn 31. ágúst 1970 höfðaði M síðan mál til riftunar á kaupsamningnum. Talið, að gagnsök M væri nægilega snemma höfðuð, sbr. 2. mgr. 81. gr. og 2. mgr. 100. gr. nr. 80/1936. Fram kom, að M dvaldi eigi á ábýlisjörð þeirra Á í umrætt sinn. Samkvæmt skýrslu hennar leitaði hún sér lækninga í Reykjavík hinn 10. nóvember 1968 og hafði dvalið í Reykjavík að mestu síðan, en þó dvalið á ábýlisjörð þeirra um helgar. Þá hafði lögheimili hennar verið á ábýlisjörðinni og þannig var hún skráð í þjóðskrá. R krafðist þess, að Á yrði dæmt skylt að afhenda honum jörðina. Á mótmælti því og M gerði þá kröfu, að kaupsamningi þeirra Á og S, sem forkaupsrétturinn byggðist á, yrði hrundið og ennfremur af sýknu af kröfu R. Kröfu þessa reisti hún á ákvæðum 20. gr. laga nr. 29/1923. Eigi var talið sannað, að henni hefði verið kunnugt um kaupsamninginn og kaupréttarboðið fyrr en 3. júlí 1969, en þá hafði hún strax uppi mótmæli. Fyrirsvarsmönnum R var ljóst, að hún var gift

Á. Talið, að eigi væri sannað, að M hefði brugðið búsigfjum á jörðinni og var R því ekki rétt að telja, að Á og fjölskylda hans byggi þar eigi, þegar R áréttaði hinn 3. júlí 1969, að hann hygðist neyta forkaupsréttar síns. M lýsti viðstöðulaust andstöðu sinni gegn sölu jarðarinnar og setti fram kröfur um ógildingu kaupsamningsins. Talið var, að málshöfðunarákvæðum 20. gr. laga nr. 20/1923 hefði verið fullnægt, og stæði því synjun M á samþykki við kaupsamningnum og kaupréttarboðinu því í vegi, að Á yrði dæmt að afsala jörðinni. R hafði krafist þess, að M afsalaði jörðinni, en slík krafa var eigi tekin til greina, enda jörðin eigi hennar eign. M hafði gert þá kröfu, að kaupsamningnum yrði hrundið, en þar sem S, aðilja þess máls, hafði aðeins verið stefnt til réttargæzlu, kom sú krafa eigi til álita 977

Ferðabann. Sjá farbann.

Félagsdómur.

Félög. Sjá hlutafélög, samvinnufélög og byggingarsamvinnufélög.

Firma.

Hinn 12. janúar 1934 var skráð í Reykjavík firmað „Verzlunin Esja“. Síðari hluta árs 1934 var stofnuð í Reykjavík „Kexverksmiðjan Esja h/f“. Samkvæmt frásögn forráðamanna þess fyrirtækis keypti Kexverksmiðjan Esja h/f firmað Verzlunin Esja á árinu 1935. Kexverksmiðjan Esja h/f var skráð í hlutafélagaskrá 13. apríl 1937 og var tilgangur félagsins verksmiðjurekstur, framleiðsla á alls konar kexi og kökum og skyldur atvinnurekstur. Verzlunin Esja var eigi afmáð úr firmaskrá fyrr en á árinu 1970, og þá að kröfu fyrirsvarsmanna Kexverksmiðjunnar Esju h/f. Hinn 6. marz 1970 var skráð „Hótel Esja“. Fyrirtæki þetta skyldi hafa á hendur veitinga- og gistihúsarekstur og annan skyldan atvinnurekstur. Hinn 22. desember 1970 var tilkynnt til hlutafélagaskrár Reykjavíkur félagið Hótel Esja h/f. Tilgangur hlutafélagsins var veitinga- og gistihúsarekstur. Fyrirsvarsmenn Kexverksmiðjunnar Esju h/f kröfðust þess, að eigendum Hótel Esju og Hótel Esju h/f yrðu, að viðlögðum dagsegtum, bannað að nota orðið „Esja“ í heiti sínu. Talið, að Kexverksmiðjan Esja h/f og Hótel Esja h/f væru fyrirtæki, sem ynni hvort á sínu starfssviði, og væri starfsemi hvors um sig auðkennd í firmanafni hvors fyrirtækis. Væri því eigi um ruglingshættu að ræða á þessum firmaheitum. Kexverksmiðjan Esja h/f hefði eigi með skrásetningu firmanafnsins öðlazzt eftirfarandi einkarétt til notkunar nefn-

isins „Esja“, heldur væri firmaverndin eingöngu bundin við heitið Kexverksmiðjan Esja h/f. Voru því kröfur Kexverksmiðjunnar Esju h/f eigi teknar til greina 30

Fiskveiðabrot.

Hinn 23. nóvember 1971 var gæzluflugvél landhelgisgæzlunnar á eftirlitsferð fyrir Suðausturlandi. Sáu gæzlumenn þar bát, er I stýrði, austan Ingólfshöfða, og þeir töldu bátinn vera innan fiskveiðimarkanna. Ekki var báturinn að toga, en varpan var á hliðinni og pokinn út í sjó. I taldi sig ekki hafa verið innan fiskveiðimarkanna, en veiðarfæri bátsins hefðu verið í ólagi og hafi verið unnið að því að greiða þau. Mál var höfðað gegn I af þessu efni. Skólastjóri Stýrimannaskólans markaði á sjóupprátt stað bátsins samkvæmt mælingum manna gæzluflugvélarinnar og reyndist hann samkvæmt þeim hafa verið innan fiskveiðimarkanna. Eigi var talið sannað, að I hafði verið að ólöglegum veiðum í umrætt sinn og var hann sýknaður af ákæru af því efni. Hins vegar var honum dæmd sekt til Landhelgisgissjóðs Íslands vegna ólöglegrar búlkunar veiðarfæra 489

Hinn 17. desember 1971 var gæzluflugvél landhelgisgæzlunnar fyrir Suðurlandi. Komu gæzlumenn þá auga á bát, sem var innan fiskveiðimarkanna. Bátur þessi var 10,49 brúttó rúmlestir. Ekki var lögskráð á bátinn, enda slíkt eigi lögskylt, en á honum voru tveir menn, bræðurnir B og F. Báðir höfðu þeir skipstjórnarmenntun, en einungis F hafði réttindi til skipstjórnar báta af þeirri stærð, sem hér um ræðir, þar sem B hafði eigi leyst skipstjórnarréttindi sín. Skólastjóri Stýrimannaskólans markaði stað bátsins á sjóupprátt og taldi hann vera innan fiskveiðimarkanna á þessum stað. Talið, að þar sem F hafði leyfi til skipstjórnar í umrætt sinn, og fór með stjórn bátsins á þeim tíma, er hér greinir, yrði að leggja á hann alla ábyrgð á fiskveiðibrotinu, enda þótt að því hefði verið lýst, að hvorugur þeirra bræðra hefði verið skipstjóri á bátnum. Samkvæmt því var honum gert að greiða 20.000.00 króna sekt í landhelgisgissjóð og afli og veiðarfæri bátsins gert upptæk. B var hins vegar sýknaður. Sératkvæði 611

Fiskverzlun.

Fíknilyf.

Á viðurkenndi fyrir dómi að hafa flutt til landsins, selt hér og neytt sjálfur fíknilyfsins LSD. Er Á var handtekinn, hafði hann á sér lítið eitt magn af efni, er hann taldi vera LSD. Rannsóknastofa háskólans í lyfjafræði taldi sýni svo lítið, að eigi yrði með vissu um það sagt, hvort efnið lysergið

- væri í sýninu, en þó væru mjög sterkar líkur til þess. Var Á ákærður fyrir brot á lögnum nr. 77/1970. Með hliðsjón af fyrrgreindu vottorði var talið varhugavert að telja fullnægjandi sannanir fyrir því komnar, að lysergið hefði verið í efni því, er hér um ræðir, en á hinn bóginn taldi Á svo vera, er hann bauð það til sölu og seldi. Var því dæmt, að háttsemi Á varðaði 1. gr. og 5. gr. laga nr. 77/1970, sbr. 4. gr. sömu laga, svo og 1. gr. reglugerðar nr. 257/1969, svo og 20. gr. almennra hegningarlaga með lögjöfnun. Þá var talið, að þrátt fyrir óljóst orðalag í ákæru, tæki hún til 1. gr. laga nr. 77/1970 og tilraunaverknaðar, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 82/1961, enda hafði málið verið reifað fyrir Hæstarétti með hliðsjón af þessum lagaákvæðum. Var Á dæmd refsing fjögurra mánaða varðhald skilorðsbundið. Þá var hann einnig dæmdur til þess að greiða sekt í ríkissjóð. Ennfremur var upptækt gert, áætlað verðmæti efnis þess, er hann hafði flutt inn 345
- J, sem dvalið hafði erlendis, keypti þar og hafði heim með sér nokkurt magn af cannabis og lysergið (LSD). Nokkru af efnum þessum neytti hann sjálfur, en nokkuð seldi hann kunningjum sínum eða afhenti þeim. Vegna þessa var J dæmd refsing, varðhald 2 mánuðir, en skilorðsbundið, þannig að refsing félli niður að tveim árum liðnum frá uppsögu dómsins, ef skilorð 57. gr. alm. hgl. yrði haldið. Þá var J gert að greiða kr. 8.000.00 sekt í ríkissjóð. Félögum hans, er keyptu höfðu af honum fíkniefni, var dæmd refsing, sekt í ríkissjóð. Þá var gert upptækt andvirði efnis, er J hafði selt svo og það litla magn af fíkniefnum, er fannst í vörzlum hans 851

Fjármál hjóna.

- D og S gengu í hjónaband 27. marz 1954. Hinn 19. september 1959 fengu þau leyfi til skilnaðar að borði og sæng og var þá gerður skriflegur samningur um fjárskipti þeirra. Tók maðurinn D að sér greiðslu allra skulda félagsbúsins svo og skatta á árinu 1959. Maðurinn skyldi fá í sinn hlut fasteign búsins að S, svo og hlutabréf í L, en maðurinn vann hjá því fyrirtæki, erlendar innstæður og ýmsa muni. Hins vegar skyldi maðurinn greiða konunni verulegt fé. Greiðslur þessar virðast að mestu leyti hafa farið fram. Á árinu 1960 tóku hjónin upp sambúð af nýju og gerðu þá með sér kaupmála 12. marz 1960. Í kaupmálanum er tekið fram, að hálf fasteignin S skyldi vera séreign D, enda tæki hann að sér greiðslu helmings áhvílandi skulda. Þá skyldi vera séreign D og utan hjúskapareignar öll hlutabréf í L, að nafnverði kr. 50.000.00 og auk þess öll þau hlutabréf, er hann kynni

síðar að eignast í því félagi. Á árinu 1969 óskuðu hjónin enn skilnaðar og hófst nú deila um fjáskipti þeirra. Eigi var um það deilt, að maðurinn ætti sem séreign hálfra húseignina S og hlutabréf í L, kr. 50.000.00. Fram kom hins vegar, að hlutafjäreign D í L var nú 729.000 kr. Voru þar af 200.000 kr. keypt hlutabréf, en hitt voru jöfnunarhlutabréf. Þá taldi S, að hún ætti rétt á verðmæti hálftrar eignar D í lífeyrissjóði hans. Í málinu kom fram, að D hafði við gerð kaupmálans einungis átt hlutabréf í L að nafnverði kr. 43.000.00. Hins vegar hefði D hinn 18. janúar 1958 skrifað sig fyrir nýjum hlutabréfum að nafnverði kr. 250.000.00. Af þessum aukningarhlutabréfum fékk D kr. 200.000.00 samkvæmt áskriftinni, og ætla verður samkvæmt gögnum málsins, að kaupverð þeirra hlutabréfa hafi D gildið af eigin fé, án framlags frá eiginkonu sinni S. Af þessum sökum var eigi talið, að ákvæði kaupmálans um hlutafjäreign D væru ógild. Talið var í ljós leitt, að ástæðan til þess, að eigi var ákveðið tekið fram um hlutabréf í kaupmálanum hafi verið sú, að eigi var ljóst hve raunverulega mikið hlutafé D eignaðist samkvæmt áskrift sinni. S viðurkenndi að hafa verið kunnugt um það, sumarið 1959 að D hafði hug á hlutafjárkaupum og lögmaður hennar kveðst hafa kannað þetta á árinu 1959 og skýrt S frá þessu. Með hliðsjón af þessu var talið, að S hafi mátt vera ljóst, að hlutafé það að nafnverði kr. 200.000.00 í L, sem kom í hlut D, ætti að vera séreign hans, samkvæmt kaupmálanum og það hafi verið tilætlun þeirra. Þá var talið, að rétt væri að túlka kaupmálann þannig, að hann tæki einnig til jöfnunarhlutabréfa, er gefin væru út síðar vegna þessara bréfa. D var aðili að lífeyrissjóði atvinnuflugmanna. Sjóður þessi er nokkurs konar séreignarlífeyrissjóður. Dómkvaddir menn töldu, að verðmæti innstæðu D í lífeyrissjóðnum næmi á skilnaðardegi kr. 1.010.000.00. Héraðsdómur taldi, að verðgildi innstæðu D í sjóðnum á skilnaðardegi væri hæfilega metið á kr. 670.000.00. Héraðsdómur taldi, að hér væri um fjármunaréttindi að ræða, er S ætti rétt til að fá að hálfu greidd að óskiptu úr félagsbúi þeirra hjónanna. Þessum þætti málsins var hins vegar ekki áfrýjað

544

H keypti bát af banka einum. Í sambandi við kaupin gaf J, stjúpfaðir H, honum heimild til að veðsetja jörð eina, sem var hjúskapareign hans, til tryggingar ákveðinni fjárhæð. Var fram tekið, að þetta væri í sambandi við kaup á bátnum. Eiginkonu J var ekki tilkynnt um viðskipti þessi og vissi hún ekki um þau, fyrr en löngu síðar, að J skýrði henni frá þessu. H gat eigi staðið í skilum með greiðslu skulda

og vildi bankinn þá ganga að veðinu, en dæmt var, að veðsetning þessi væri ógild, þar sem eiginkona J hefði eigi samþykkt veðsetninguna. Bankinn höfðaði þá mál gegn J sem skaðabótamál vegna tjóns, sem hann hafði orðið fyrir í þessu sambandi. Talið, að engin rök væru til þess að leggja skaðabótaábyrgð á J vegna þessa

973

Með kaupsamningi 27. júní 1969 seldi Á ábýlisjörð sína S nokkrum, sem var hjúskapareign hans. M, eiginkona Á, ritaði ekki samþykki sitt á samninginn og samþykkti hann ekki. Næsta dag afhenti Á oddvita R-hrepps samninginn og bauð hreppnum forkaupsrétt. Talið, að þetta tilboð hafi verið bindandi fyrir Á. Hinn 3. júlí 1969 afturkallaði hann forkaupsréttartilboðið, en sú afturköllun var eigi talin gild. R-hreppur samþykkti síðan að neyta forkaupsréttar síns hinn 3. júlí 1969. R-hreppur krafðist afsals fyrir jörðinni. Jörðinni skyldi fylgja nokkurt lausafé og lét R meta, hve mikill hluti verðmæti jarðarinnar ásamt húsum, væri af öllu söluverðinu og taldi sér rétt til að fá jörðina afsalaða fyrir það fé. R-hreppur höfðaði síðan mál 5. október 1969, og krafðist þess, að Á afsalaði jörðinni, en eiginkona Á, gekk inn í það mál með meðalgöngustefnu 30. desember 1969 og krafðist ógildingar á kaupsamningnum. Málum þessum var vísað frá héraðsdómi 23. júlí 1970, vegna óljósrar kröfugerðar. Með héraðsdómsstefnu 15. ágúst 1970 höfðaði R síðan mál á hendur þeim Á og M og krafðist afsals fyrir jörðinni. Hinn 31. ágúst 1970 höfðaði M síðan mál til riftunar á kaupsamningnum. Talið, að gagnsök M væri nægilega snemma höfuð, sbr. 2. mgr. 81. gr. og 2. mgr. 100. gr. nr. 80/1936. Fram kom, að M dvaldi eigi á ábýlisjörð þeirra Á í umrætt sinn. Samkvæmt skýrslu hennar leitaði hún sér lækninga í Reykjavík hinn 10. nóvember 1968 og hafði dvalizt í Reykjavík að mestu síðan, en þó verið heima á ábýlisjörð þeirra um helgar. Þá hafði lögheimili hennar verið á ábýlisjörðinni, og þannig var hún skráð í Þjóðskrá. R krafðist þess, að Á yrði dæmt skylt að afsala honum jörðinni. Á mótmælti því og M gerði þá kröfu, að kaupsamningi þeirra Á og S, sem forkaupsrétturinn byggðist á yrði hrundið og ennfremur af sýknu af kröfu R. Kröfu þessa reisti hún á ákvæðum 20. gr. laga nr. 29/1923. Eigi var talið sannað, að henni hefði verið kunnugt um kaupsamninginn og kaupréttarboð fyrr en 3. júlí 1969, en þá hafði hún strax uppi mótmæli. Fyrirsvarsmönnum R var ljóst, að hún var gift Á. Talið, að eigi væri sannað, að M hefði brugðið búsifjum á jörðinni og var R því ekki rétt að telja, að Á og fjölskylda hans byggi þar eigi, þegar R áréttaði hinn 3. júlí 1969, að hann hyggðist neyta forkaupsréttar síns. M

lýsti viðstöðulaust andstöðu sinni gegn sölu jarðarinnar og setti fram kröfur um ógildingu kaupsamningsins. Talið var, að málshöfðunarákvæðum 20. gr. laga nr. 20/1923 hefði verið fullnægt og stæði því synjun M á samþykki við kaupsamningnum og kaupréttarboðinu því í vegi, að Á yrði dæmt skylt að afsala R jörðinni. R hafði krafizt þess, að M afsalaði jörðinni, en slík krafa var eigi tekin til greina, enda jörðin eigi hennar eign. M hefði gert þá kröfu, að kaupsamningnum yrði hrundið, en þar sem S, aðilja þess máls, hafði aðeins verið stefnt til réttargæzlu, kom sú krafa eigi til álita 977

Fjárnám.

Fjárnám staðfest til tryggingar dæmdum fjárhæðum .. 42, 577
 Fjárnámssgerð og vörzlusviptingargerð felld úr gildi, þar sem hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 272
 Fjárnám hafði verið gert til tryggingar í héraðsdómi, en fjárnámsþoli var sýknaður í Hæstarétti og var fjárnámssgerð úr gildi felld 758

Fjársvik.

Fjölbýlishús. Sjá fasteignir og sameign.

Flutningasamningar.

S hafði leigt skip af K til að flytja vörur til Napólí. Umsjón og umboð fyrir K hér á landi hafði skipamiðlarinn G. SÍS fékk að koma nokkrum vörum með skipinu og skyldu sumar þeirra fara til Messina. Skipamiðlarinn G undirritaði farmskírteini f. h. skipstjóra skipsins, og var þar tekið fram, að vörurnar ættu að fara til Messina um Napólí. Vörurnar komu til Napólí og var skipað þar upp og lágu þar lengi og hlöðst á þær mikill kostnaður. Kaupandi varanna D varð að greiða kostnað þennan og krafði SÍS, G og skipseigandann K um endurgreiðslu á því fé. Talið var, að þar sem í farmskírteinunum væri ákveðið varnarþing á Íslandi samkvæmt íslenskum lögum, mætti höfða málið á hendur skipseigenda hér á landi þótt hann ætti heima erlendis. Þar sem farmskírteinin væru grundvöllur réttarstöðu D og K, sbr. 141. og 148. gr. siglingalaga nr. 66/1963, þá væru þau í gildi í hendi D, enda þótt G kynni að hafa verið óheimilt gagnvart K að gefa skírteinin út með þeim ákvörðunarstað, sem ákveðinn var. Samkvæmt þessu, og þar sem eigi var sýnt fram á grandsemi D um nokkur þau atriði, er skiptu máli um rétt hans, var K dæmt að bæta

honum allt það tjón, sem hann hafði boðið af töfinni á flutningnum. Þar sem málið var eingöngu byggt á farm-skirteinunum, var ekki í þessu máli um það dæmt, hvort K kynni að eiga kröfur á hendur öðrum aðiljum málsins 261

Foreldravalld. Sjá börn.

Forkaupsréttur.

Hinn 26. september 1971 bauð M, eigandi jarðar í S-hreppi, hreppnum forkaupsrétt að jörð skv. lögum nr. 40/1948. Í bréfi um forkaupsréttinn segir, að til frekari skýringar skuli þess getið, að væntanlegur kaupandi hafi boðið M búrekstraraðstöðu á jörðinni ef af kaupunum yrði, og að hann hefði fullan hug á að hagnýta sér það. Hinn 6. október 1971 tilkynnti oddviti M, að hreppsnefnd hafði ákveðið á fundi að neyta forkaupsréttarins. M andmælti því, að hreppurinn hefði samþykkt og fullnægt forkaupsréttarskilyrðum sínum, þar sem hann hefði ekki boðið fram búrekstaraðstöðu, svipað því, sem hinir væntanlegu kaupendur vildu bjóða. S-hreppur krafðist þá afsals fyrir jörðinni. Talið, að samkvæmt þeim lagasjónarmiðum, sem búa að baki ákvæðum 50. gr. laga nr. 40/1948, beri að tilgreina skilmála alla skýrlega og tæmandi. Engin gögn fylgdu til hreppsins með bréfi M frá 26. september 1971 til staðfestingar því, að kaupendur hefðu heitið seljanda búrekstrar-aðstöðu á jörðinni, jafnhliða þeim skilmálum, sem tilgreindir voru í kaupsamningi þeirra. Þá var þar engin nánari lýsing á því, hvað fælist í þessu boði kaupenda og þess að engu getið, hvort búrekstraraðstaða yrði veitt án endurgjalds eða ekki. Með hliðsjón af þessu var talið, að hreppsnefndin hefði ekki ástæðu til að ætla, að hér væri um að ræða afdráttarlausa skildaga, sem væri hluti af forkaupsréttarboði. Með hliðsjón af þessu var talið, að S-hreppur ætti rétt á að fá jörðina keypta af M fyrir það verð, sem hann hafði boðið hana

865

Með kaupsamningi 27. júní 1969 seldi Á S nokkrum ábýlisjörð sína, sem var hjúskapareign hans. M, eiginkona Á, ritaði ekki samþykki sitt á samninginn og samþykkti hann ekki. Næsta dag afhenti Á oddvita R-hrepps samninginn og bauð hreppnum forkaupsrétt. Talið, að þetta tilboð hafi verið bindandi fyrir Á. Hinn 3. júlí 1969 afturkallaði hann kaupréttartilboðið, en sú afturköllun var eigi talin gild. R-hreppur samþykkti síðan að neyta forkaupsréttar síns 3. júlí 1969. Krafðist hann afsals fyrir jörðinni. Jörðinni skyldi fylgja nokkurt lausafé og lét R-hreppur meta, hve mikill hluti verðmæti jarðarinnar ásamt húsum, væri af öllu sölu-

verðinu og taldi sér rétt til að fá jörðina afsalaða fyrir það fé. R-hreppur höfðaði síðan mál 5. október 1969 og krafðist þess, að Á afsalaði jörðinni. M eiginkona Á gekk inn í það mál með meðalgöngustefnu 30. desember 1969 og krafðist ógildingar á kaupsamningnum. Málum þessum var vísað frá héraðsdómi 23. júlí 1970, vegna óljósrar kröfugerðar. Með héraðsdómsstefnu 15. ágúst 1970 höfðaði R síðan mál á hendur þeim Á og M og krafðist afsals fyrir jörðinni. Hinn 31. ágúst 1970 höfðaði M síðan mál til riftunar á kaupsamningnum. Talið, að gagnsök M væri nægilega snemma höfðuð, sbr. 2. mgr. 81. og 2. mgr. 100. gr. nr. 85/1936. Fram kom, að M dvaldi eigi á ábýlisjörð þeirra Á í umrætt sinn. Samkvæmt skýrslu hennar leitaði hún sér lækninga í Reykjavík hinn 10. nóvember 1968 og hafði dvalið í Reykjavík að mestu síðan, en þó verið á ábýlisjörð þeirra um helgar. Þá hafði lögheimili hennar verið á ábýlisjörðinni, og þannig var hún skráð í þjóðskrá. K krafðist þess, að Á yrði dæmt skylt að afsala honum jörðinni. Á mótmælti því og M gerði þá kröfu, að kaupsamningi þeirra Á og S, sem forkaupsrétturinn byggðist á, yrði hrundið, og ennfremur af sýknu af kröfu R. Kröfu þessa reisti hún á ákvæðum 20. gr. laga nr. 29/1923. Eigi var talið sannað, að henni hefði verið kunnugt um kaupsamninginn og kaupréttarboð fyrr en 3. júlí 1969, en þá hafði hún strax uppi mótmæli. Fyrirsvarsmönnum R var ljóst, að hún var gift Á. Talið, að eigi væri sannað, að M hefði brugðið búsfjöfum á jörðinni og var R því ekki rétt að telja, að Á og fjölskylda hans byggi þar eigi, þegar R áréttaði hinn 3. júlí 1969, að hann hugðist neyta forkaupsréttar síns. M lýsti viðstöðulaust andstöðu sinni gegn sölu jarðarinnar og setti fram kröfur um ógildingu kaupsamningsins. Talið var, að málshöfðunarákvæðum 20. gr. laga nr. 20/1923 hefði verið fullnægt og stæði því synjun M á samþykki við kaupsamningnum og kaupréttarboðinu því í vegi, að Á yrði dæmt skylt að afsala jörðinni. R krafðist þess, að M afsalaði jörðinni, en slík krafa var eigi tekin til greina enda jörðin eigi hennar eign. M hefði gert þá kröfu, að kaupsamningnum yrði hrundið, eða þar sem S, aðilja þess máls, hafði aðeins verið stefnt til réttargæzlu, kom sú krafa eigi til álita

977

Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburðargerð.

Framkrafa.

Framsäl kröfu.

Frávísun.

A. Einkamál.

1. Frá héraðsdómi.

- K krafði H um greiðslu viðskiptaskuldar, en viðskiptin voru talin hafa farið fram við útibú K í G-hreppi. Í málinu kom fram, að vöruúttekt sú, er málið var af risið, hafði farið fram á heimilisstað K, án þess að þeir, sem þessi viðskipti önnuðust, hefðu verið kvaddir fyrir dóm til að skýra frá atvikum. Af þessu var málið talið vanreifað og hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi .. 90
- Í máli einu kröfðust aðaláfrýjendur þess, að héraðsdómi yrði hrundið og viðurkennt, að gagnáfrýjanda bæri að greiða svonefnt skipulagsgjald. Til vara kröfðust aðaláfrýjendur þess, að dæmt yrði, að þeim bæri ekki að greiða skipulagsgjald þetta. Í héraði höfðu aðaláfrýjendur (stefnendur) krafizt þess, að viðurkennt yrði að gagnáfrýjanda (stefnda) bæri að greiða skipulagsgjald það, er hér um fjallaði. Fyrir Hæstarétti kom fram, að áfrýjendur höfðu greitt gjald þetta áður en héraðsstefna var gefin út. Kröfugerð og reifun málsins var því byggð á röngum grundvelli og málið ódómhæft. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 100
- J var starfsmaður hjá Landsbanka Íslands. Er hann varð sjötugur hætti hann eigi störfum þá þegar og starfaði til ársloka það ár. J var félagi í Eftirlaunasjóði starfsmanna Landsbanka Íslands og krafði eftirlaunasjóðinn um eftirlaun frá þeim degi, er hann varð sjötugur, til ársloka, en eftirlaunasjóðurinn taldi, að J bæri einungis eftirlaunin frá þeim degi, er hann hætti störfum, eða árslokum. Í reglugerð fyrir eftirlaunasjóðinn segir, að risi ágreiningur milli sjóðfélaga og sjóðsstjórnar um það, hvernig skilja beri ákvæði í reglugerðinni, skuli málið lagt fyrir bankaráð til úrskurðar. Talið, að umrætt ákvæði reglugerðarinnar byggist á lagaheimild og væri bindandi fyrir aðilja. Var talið, að fá yrði úrskurð bankaráðsins áður en málið yrði lagt fyrir dómstóla. Þar sem þessa hefði ekki verið gætt, var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 215
- Fyrirtækið N stefndi fimm aðiljum vegna vanefnda á byggingasamningi. Var málið talið vanreifað og vísað frá héraðsdómi. Var það staðfest af Hæstarétti, þar sem málsreifun N væri óskýr og m. a. yrði ekki af henni ráðið, hvort honum væri heimilt að sækja alla varnaraðilja saman í einu máli 226
- O höfðaði mál gegn J til heimtu viðskiptaskuldar. Var málið þingfest fyrir sjó- og verzlunardómi 8. maí 1970. Hinn 16.

- september 1971 höfði O mál gegn J um sama sakarefni og var það dæmt í bæjarþingi 29. september 1971. Var því máli áfrýjað til Hæstaréttar. Dómur þessi var ómerktur samkv. 3. mgr. 104. gr. laga nr. 85/1956 og málinu vísað frá héraðsdómi. Þá var fjárnámsgerð og vörzlusviptingargerð, sem einnig var áfrýjað, felld úr gildi 272
- A hafði fengið lóð á leigu og endurkrafði Akureyrarkaupstað um gatnagerðargjald. Málið hafði ekki verið lagt fyrir sáttamenn, en málið er eigi undanþegið sáttatilaun þeirra. Í þingbók var eigi heldur skráð við þingfestingu málsins yfirlýsing málsaðilja, um að útilokað væri, að sátt kæmist á í málinu fyrir sáttamönnum. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur, og málinu vísað frá héraðsdómi 446
- H stefndi J, sem er erlendur ríkisborgari, til greiðslu skaðabóta. J sótti ekki þing. Samkvæmt gögnum málsins átti J lögheimili erlendis og hafði átt það um alllangt skeið áður en stefna í málinu var birt. Stefna var ekki birt fyrir honum sjálfum og ekki var af vottorði stefnuvotta um birtinguna ráðið, að J hefði þá dvalizt hér á landi. Var því talið, að málið yrði ekki höfðað hér á landi, og því vísað frá bæjarþinginu 526
- Í landamerksamáli einu var talið, að kröfugerð í héraði væri óljós og ónákvæm, og að því fundið, að ekki hefði verið gerður glöggur uppdráttur á þrætusvæðum, þar sem markaðar væru kröfur aðilja, en þess væri sérstök þörf, þar sem talið væri, að sum kennileiti væru horfin. Var héraðsdómurinn ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi .. 566
- R höfði mál fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn S. Var málið til innheimtu skulda vegna ýmissa viðskipta varðandi byggingu húss o. fl. Héraðsdómari vísaði máli þessu frá bæjarþinginu, þar sem það ætti að reka fyrir sjó- og verzlunardómi. Mál þetta var kært og hratt Hæstiréttur frá vísunardómnum, þar sem mál þetta var ekki talið þannig vaxið, að það bæri að reka fyrir sjó- og verzlunardómnum, heldur dæma það með sérfróðum meðdómendum, ef þess væri þörf. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi, og lagt fyrir héraðsdóm að taka málið til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 1010
- N höfði mál gegn Á til heimtu skuldar. Héraðsdómari taldi, að svo mjög skorti á gögn í málinu, að eigi væri unnt að dæma það, og vísaði því frá dómi. Dómur þessi var kærður, en Hæstiréttur staðfesti hann 1013

2. Frá Hæstarétti.

Í máli einu var gagnsök, en áfrýjunarfrestur var liðinn, og gagnáfrýjandi hafði eigi aflað sér áfrýjunarleyfis. Var

gagnsökinni því vísað frá Hæstarétti	93
B kærði meðferð héraðsdómara á máli einu og krafðist þess m. a., að Hæstiréttur skyldi leggja fyrir héraðsdómara að afla umsagnar ákveðinna aðilja um ýmis efni. Ennfremur taldi hann, að afstaða héraðsdómara um ýmis efnisatriði væru slík, að vísa bæri málinu heim í hérað. Talið, að B hefði eigi gert ákveðnar og afdráttarlausar kröfur í málinu og var kærumálinu því vísað frá Hæstarétti	359

B. Opinber mál.

Saksóknari ríkisins gaf út ákæru á hendur tveimur mönnum, fyrir að hafa gefið út og haft til sölu á almennum innlendum markaði klámrit, og var það talið varða við 210. gr. almennra hegningarlaga. Héraðsdómari vísaði málinu frá dómi, þar sem í ákæru var eigi vitnað til einstaks eða einstakra kafla, blaðsíðna, málsgreina, setninga né orða í bókinni til að renna stoðum undir það, að hún væri klámrit. Var dómur þessi staðfestur af Hæstarétti	397
---	-----

*Frelsisvipting. Sjá gæzluvarðhald.**Frestir.*

Í máli einu hafði stefndi í héraði fengið frest með úrskurði dómara. Stefnandi vildi ekki una þessu og kærði úrskurðinn. Í úrskurði greindi ekki aðilja máls og málsatvikum var ekki lýst. Var úrskurðurinn því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til úrskurðar af nýju	943
---	-----

Fyrning.

Ó var lögð á sjúkrahús á Seyðisfirði 31. júlí 1966 og dvaldi þar þar til hún lézt 19. október 1967. Ekki er fram komið, að hvers beiðni hún var lögð á sjúkrahúsið. Með stefnu 7. desember 1970 birtri 28. s. m. krafði eigandi sjúkrahússins, bæjarsjóður Seyðisfjarðarkaupstaðar, sjúkrasamlag Hróarstunguhrepps um gjald fyrir dvalarkostnaði, en Ó átti heima í þeim hreppi. Talið, að samkvæmt A-lið 29. gr. laga nr. 40/1963 um almannatryggingar, hefði bæjarsjóðurinn eigi getað krafðið sjúkrasamlagið um greiðslu fyrir lengri sjúkrahúsvist Ó en í fimm vikur, þ. e. a. s. frá 31. júlí 1966 til 4. september sama ár, en samkvæmt 1. tl. 3. gr. laga nr. 14/1905 væri sú krafa fyrnd	57
--	----

Gagnaöflun.

Aðiljum máls til heimtu skaðabóta vegna vinnuslyss gefið færi á að afla gagna um heilsuhagi slasaða	591
---	-----

Í máli einu, þar sem skipstjóri var sóttur til saka fyrir fiskveiðibrot, þar sem deilt var um öryggi mælingaraðferða þeirra, er notaðar höfðu verið við staðarákvörðun skips hans. Ákvað Hæstiréttur, að dómkvaddir skyldu sérfróðir kunnáttumenn til að láta í té álitsgerð um öryggi mælingaraðferðanna	1053
---	------

Gagnfær farmskírteini. Sjá farmskírteini.

Gjafsókn. Gjafvörn.

Sjúkrasamlag fær gjafsókn fyrir Hæstarétti	57
Stefnandi í máli fær gjafsókn í héraði	100, 231
Bótakrefjendur vegna líkamstjóns fá gjafsókn bæði í héraði og fyrir Hæstarétti	199, 374, 417
Í máli um skýringu á samningum um fasteignaviðskipti var veitt gjafsókn í héraði og gjafvörn í Hæstarétti	389
Ófjárráða börn, er kröfðu um bætur vegna fráfalls móður, fá gjafsókn bæði í héraði og fyrir Hæstarétti	504
Hreppur fær gjafsókn fyrir Hæstarétti í máli um forkaupsrétt að jörð	865
Maður, sem endurkrafinn var um bætur, er vátryggingarfélag bifreiðar hafði greitt, fær gjafvörn bæði í héraði og fyrir Hæstarétti	895
Hreppur fær gjafsókn í máli um forkaupsrétt að jörð	977
Aðiljar í deilumáli um forræði og umráð yfir barni, fá gjafsókn fyrir Hæstarétti, en móðirin hafði gjafsókn í héraði	1061

Geðrannsókn.

Læknar gefa álit sitt um geðheilsu manns og sakhæfi	191
---	-----

Geðsjúkrahús. Sjá frelsissvipting.

Gengi.

Gerðardómur.

Gjaldþrot. Sjá skiptamál.

Gæzlufangar. Sjá gæzluvarðhald.

Gæzluvarðhald.

Sakaðir menn voru úrskurðaðir í gæzluvarðhald allt að 45 daga. Þeir kærðu úrskurðinn, sem var staðfestur	1
Sakaður maður var við rannsókn máls úrskurðaður í allt að 60 daga gæzluvarðhald. Hann kærði úrskurð þennan, sem var staðfestur	68

Héraðsdómari hafði með úrskurði bannað sökuðum manni lestur dagblaða og notkun útvarps, þar sem slíkt geti tor- veldað rannsókn máls hans. Úrskurður þessi var færður og úrskurðurinn úr gildi felldur, þar sem gæzluvarðhalds- vist hins sakaða byggðist eingöngu á 5. tl. 67. gr. laga nr. 82/1961 og ætla mætti, að rannsókn væri að mestu lokið	68
Sakaður maður hafði verið úrskurðaður í allt að 15 daga gæzlu- varðhald. Kærði hann úrskurðinn, sem var staðfestur ..	291
Sakaður maður kærir gæzluvarðhaldsúrskurð, sem er staðfestur	715
Sakaður maður var úrskurðaður í gæzluvarðhald. Hann kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem staðfesti hann	787

Hafning máls.

Handtaka. Sjá frelsissvipting

Hefð.

Heimvísun:

A. Einkamál.

- H hafði keypt hús eitt ásamt lóð af S. Urðu deilur um lóðar-
stærð og lóðarmörk og stefndi hann S til skaðabóta. Mál-
ið var höfðað í héraði með stefnu 7. febrúar 1969. Var mál-
ið upphaflega rekið fyrir bæjarþingi, en síðar flutt fyrir
merkjadóm. Á dómþingi bæjarþingsins eitt sinn, hafði
héraðsdómari nefnt fjóra meðdómendur og látið fara fram
dómrúðningu. Þá hafði S stefnt bæjarstjóranum á Húsa-
vík vegna Húsavíkurkaupstaðar til réttargæzlu og lét hann
sækja þing. Í héraði var Húsavíkurkaupstaður dæmdur
skyldugur til að afhenda H hæfilega húslóð umhverfis hús
sitt. Mál þetta skyldi eigi reka fyrir merkjadómi samkvæmt
lögum nr. 41/1919. Þá fór héraðsdómari út fyrir kröfur að-
ilja með því að dæma réttargæzlustefnda í héraði, þótt
engar kröfur hefðu verið á hendur honum gerðar. Var
því héraðsdómurinn ómerktur frá og með tilnefningu með-
dómsmanna og vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar
og dómsálagningar af nýju
- L krafði endurgreiðslu á fé, er af honum hafði verið tekið í
Verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins. Bæði í héraði og fyrir
Hæstarétti byggði L kröfu sína fyrst og fremst á þeirri
málsástæðu, að þau ákvæði laga, sem gjaldtakan væri á
reist, bryti í bága við ákvæði 40. gr., sbr. 67. gr. stjórnar-
skrárinnar nr. 33/1944. Héraðsdómari afgreiddi eigi þessa
málsástæðu, sem honum þó sérstaklega bar, sbr. ákv. 193.
gr. laga nr. 85/1936. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerkt-
ur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar

	Bls.
og dómsuppsögu af nýju	243
Í barnsfaðernismáli einu var rannsókn máls í héraði talið svo ábótavant, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til framhaldsrannsóknar og dómsálagningar af nýju	362
Lögmaðurinn V krafði F um fé. Fékk hann dóm á hendur F fyrir kröfunni. Eigi að heldur greiddi F kröfuna og 10. desember 1969 gerði V fjárnám hjá F í ýmsu lausafé, til tryggingar kröfunni. Hina fjárnumdu muni tók V úr vörzlum F hinn 27. febrúar 1970 og bað um uppboð á þeim 13. marz 1970. Sama dag var bú F tekið til gjaldþrotaskipta. Nauðungaruppboð á hinu fjárnumda fór fram 23. maí 1970 og krafðist V þá greiðslu á kröfu sinni, af uppboðsandvirði hinna fjárnumdu muna, er seldir höfðu verið. Þrotabú F mótmælti þessu. Talið, að lausafjármunum þeim, er fjárnumdir höfðu verið, hefði V komið úr vörzlum F innan þess frests, sem getið er í 2. mgr. 50. gr. laga nr. 19/1887. Hefði því aðfararveð F gengið fyrir rétti þrotabúsins, nema riftingarreglur gjaldþrotaskiptalaga leiddu til annarrar niðurstöðu. Hinir fjárnumdu munir hefðu verið seldir nauðungarsölu hinn 23. maí 1970 án andmæla af hendi þrotabús F og nauðungaruppboðinu hefði ekki verið áfrýjað. Ágreiningur í málinu væri því um úthlutun uppboðsandvirðis, sem V krefðist sér til handa, þar sem rifta hefði mátt fjárnáminu skv. ákvæðum 22. gr. gjaldþrotaskiptalaganna. Dæmt, að skv. 46. sbr. 34. gr. laga nr. 57/1904, skyldi uppboðshaldari úthluta uppboðsandvirði. Var eigi fallið á þá úrlausn uppboðshaldara, að uppboðsandvirðið ætti að renna til skiptaráðandans í þrotabú F, er síðan úrskurðaði úthlutun þess í stað uppboðshaldarans. Á þessari forsendu var úrskurður uppboðshaldara uppboðsdóms felldur úr gildi og málinu vísað aftur til uppboðsréttarins til löglegrar meðferðar og uppsögu úrskurðar af nýju	483
G hafði land á erfðaábúð. Landeigandi, sem var Kópavogsskaupstaður, þurfti að taka nokkurn hluta landsins undir veg. Dómkvaddir menn mátu hæfilegar bætur. Talið, að matsgerð þeirra, með hliðsjón af vætti þeirra fyrir dómi, sýndi, að ekki hefði verið gætt réttra matssjónarmiða vegna eignarnáms erfðaábúðaréttindanna. Var því talið, að nýtt mat yrði fram að fara, sbr. 2. gr. laga nr. 61/1917. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju	688
Í máli einu um bifreiðaviðskipti kom fram, að, seljandi bifreiðar var eigi fjárráða, er hann seldi umdeilda bifreið, en kaupandi krafði hann um skaðabætur vegna galla á bifreiðinni.	

- Í greinargerð hans í héraði var eigi á því byggt, að hann hefði verið ófjárráða, er viðskipti áttu sér stað. Er málið var munnlega flutt í héraði var einungis bókað, að gerðar væru sömu dómkröfur og í greinargerð, en hinsvegar er bókað um síðari ræðu lögmanns viðsemjanda hans, að hann mótmælti framkominni málsástæðu um sýknu vegna lögræðisskorts, þar sem sú málsástæða hefði verið of seint fram borin. Í héraðsdómi voru málsástæða þessi og andmæli gegn henni ekki tekin til rökstuddrar úrlausnar. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju .. 772
- Í máli einu hafði stefndi í héraði fengið frest með úrskurði dómara, en stefnandi vildi eigi una því og kærði úrskurðinn. Í úrskurðunum greindi greindi ekki aðilja máls, málsatvikum og málsástæðum var ekki lýst. Voru slíkir gallar á úrskurðinum, að hann var ómerktur og máliu vísað heim í hérað til uppsögu úrskurðar af nýju 943
- H hafði orðið fyrir slysi og átti rétt til bóta. Áður en bætur voru gerðar upp, varð hann gjaldþrota. Vátryggingarfélag það, er bæturnar skyldi inna af hendi, sendi féð til skiptaráðanda í þrotabúi H. Kröfuhafar í þrotabúinu kröfðust þess, að féð rynni inn í þrotabúið. Kvað skiptadómur upp úrskurð um það atriði. Talið, að það væri eigi á valdi skiptadóms að skylda vátryggingarfélagið til að greiða þrotabúinu slysabótafjárhæðina, sbr. 35. gr. laga nr. 3/1878. Hins vegar var bótaféð afhent skiptaráðanda og málsaðiljar voru ásáttir um að leggja ágreiningsatriðið undir úrskurð skiptadóms. Að svo vöxnu máli þótti hann eiga dómsveld á málinu. Í þinghaldi skiptadóms Reykjavíkur hafði skiptaráðandi lýst því yfir, að hann mundi tilkynna vátryggingarfélaginu, að hann teldi, að bótagreiðslur vegna áðurgreindra slysfara ættu að renna í þrotabú H. Þá ritaði skiptaráðandi vátryggingarfélaginu bréf og tilkynnti, að bú H hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta, og segir þar m. a., að hann telji, að bætur yrðu að renna inn í gjaldþrotabú H. Þar sem skiptaráðandinn hafði fjallað um ágreiningsefnið með þessum hætti, hefði hann átt að víkja úr dómarasæti. Var því úrskurður skiptadóms ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og úrskurðar af nýju 1033

B. Opinber mál.

Hjónaband. Sjá hjónaskilnaður, hjónavígsla.

Hjónaskilnaður. Sjá skiptamál.

Hjónavígsla.

Hjúskapur. Sjá hjónavígsla, hjónaskilnaður.

*Hlutafélög.**Hlutdeild.*

Húftrygging. Sjá váttryggingar.

Húsaleiga. Sjá fasteignir og samningar.

*Iðnaður.**Innheimtulaun.**Innsetningargerð.*

A, íslenskur ríkisborgari og konan B, enskur ríkisborgari, giftust í Englandi 12. júlí 1966. Þau bjuggu þá síðan í Englandi. Hinn 23. maí 1967 fæddist þeim dóttir C. Þau slitu samvistum í desember 1969 og hafði B barnið, en A fékk þó að umgangast það. Konan sótti um skilnað á árinu 1971. Hinn 28. maí 1971 var barnið hjá A, sem fór með það til Íslands, án þess að hafa haft samráð við B eða yfirvöld í Englandi. Enskur dómstóll veitti hjónunum lögskilnað 3. nóvember 1971 til bráðabirgða og lýsti úrskurð þann fullnaðarúrskurð 8. febrúar 1972. Ekki voru á það bornar brögður, að úrskurður þessi væri bindandi fyrir báða aðilja. Talið, að þennan úrskurð yrði að leggja til grundvallar dómi í málinu. Hinn 8. júní 1971 hafði hlutaðeigandi dómstóll í Englandi mælt svo fyrir, að B fengi forræði C að svo stöddu. Er A var kominn hingað til lands krafðizt hann hinn 21. október 1971, að dómsmálaráðuneytið kvæði upp úrskurð um forræði barnsins. Gekk sá úrskurður 7. september 1972 og segir þar, að B skuli hafa forræði barnsins, en A skuli hafa rétt til að umgangast það. Þá voru þar ákvæði um umgengnisrétt og fleiri atriði.

Hinn 18. október 1971 krafðist B þess, að barnið yrði með beinni fúgetagerð tekið úr vörzlum A og fengið henni. A vefengdi gildi forræðisúrskurðar dómsmálaráðuneytisins, en þar sem engir gallar væru á þeim úrskurði var af Hæstarétti talið að leggja bæri hann til grundvallar. Þá taldi A, að flutningur barnsins úr landi með B, gegn andstöðu hans stefndi andlegri velferð þess í háska. Málið var lagt fyrir Barnaverndarráð Íslands, er taldi báða foreldrana hæfa til að hafa á hendi uppeldi barnsins, enda yrði

gengið á viðeigandi hátt frá umgengnisrétti þess við foreldrana. Dómkvaddir sérfræðingar töldu, að flutningur barnsins í annað umhverfi gæti ekki haft neina sérstaka hættu í för með sér og þeir töldu ekki, að slíkur flutningur þyrfti að vera barninu nauðugur, þótt foreldri þess væri nauðugt að láta það af hendi. Lögðu þeir áherzlu á, að máli þessu yrði hið fyrsta lokið, því málið sem slíkt, væri barninu andlega óhollt. Var því ekki talin ástæða til að synja um innsetningargjörðina á grundvelli þessara málsástæðu. Þá var talið, að íslensk lög stemmdu eigi stigu við því, að leitað væri innsetningargerðar þegar sakarefni og málavöxtum væri svo háttað, sem hér greinir, enda væri það réttarfarsúrræði dómhelgað. Fram kom, að eftir að úrskurður héraðsdóms hafði gengið, höfðu orðið nokkrar deilur um afhendingu barnsins, og hafði það með samkomulagi verið afhent B en A látið samtímis leggja lögban við því, að barnið yrði flutt á brott. Þessar ráðstafanir þóttu ekki varða því, að A hefði fyrirgert rétti sínum til áfrýjunar málsins, eins og á stóð. Var dæmt, að barnið skyldi afhent B 1061

Ítak. Sjá fasteignir.

Ítrekun.

- I hafði hinn 21. febrúar 1966 verið dæmdur fyrir brot á umferðarlögum og áfengislögum. Hann gerðist sekur um samskonar brot hinn 8. marz 1970 og var hinn fyrri dómur talinn hafa ítrekunaráhrif 559
- Maður, sem hafði verið ölvaður að akstri, gerð refsing með dómssátt. Fram kom, að honum hafði skömmu áður verið refsað fyrir samskonar brot. Var dómssáttin því felld úr gildi 718, 720, 746

Kaup og sala. Sjá og forkaupsréttur.

1. Fasteignir.

- B seldi Ö íbúð í húsi einu. Fram komu gallar á íbúðinni, þannig að gólfplata seig nokkuð. Dómkvaddir menn töldu að kosta myndi kr. 9.000.00 úr að bæta. Talið, að sig gólfplötunnar stafaði af ástæðum, sem B, er var byggjandi hússins, bæri ábyrgð á og yrði hann því að bæta tjón það, er af hefði hlotizt 577
- Með kaupsamningi 14. janúar 1966 skuldbatt S sig til að selja H íbúð í húsi einu, er verið var að byggja, og mun bygging lítt hafa verið á veg komin, er kaupsamningur var gerður. Með kaupsamningi 21. apríl 1967 skuldbatt H sig til að selja K íbúðina. Tók K við íbúðinni sama dag og var afsal gefið út 25. júlí 1967. 10. maí 1967 fóru nokkrir aðilar, sem

samið höfðu um kaup á íbúðum í umræddu húsi, þar með talinn K, þess á leit, að dómkvaddir yrðu menn til þess að skoða íbúðina og lýsa í hverju múrhúðun væri áfátt og hvað kosta myndi úr að bæta. Hinir dómkvöddu menn töldu ýmsa galla á íbúðinni. Hinn 11. ágúst 1967 afsalaði S íbúðinni til H. Í því afsali sagði, að H hefði kynnt sér íbúðina við skoðun og sætt sig við hana að öllu leyti. Verður að ætla eftir framburði aðilja, að þeir hafi rætt um, að hvorugur gerði neinar kröfur á hendur hinum vegna húsbyggingarinnar. Hinn 12. september 1967 afsalaði H íbúðinni til K. Í sambandi við afsalsgerðina undirritaði H yfirlýsingu, þar sem segir m. a., að K megi taka við bótum vegna galla á íbúðinni. Krafðist K síðan S um bætur vegna gallanna og var bótakrafan byggð á framsali H á bótakröfum. S var sýknaður af kröfum K, þar sem hann hefði fengið afsal fyrir íbúðinni eftir að mat á göllunum fór fram, og undirritað það án nokkurs fyrirvara. Var lagt til grundvallar, að H hefði afsalað sér rétti að að hafa uppi bótakröfu á hendur S vegna galla á íbúðinni. K öðlaðist því ekki rétt til bóta úr hendi S við framsal frá H 758

Hinn 26. september 1971 bauð M eigandi jarðar í S-hreppi, hreppnum forkaupsrétt að jörðinni samkvæmt lögum nr. 40/1948. Þá segir í bréfi um forkaupsréttinn, að til frekari skýringar skuli þess getið, að væntanlegur kaupandi hefði boðið M búrekstraraðstöðu á jörðinni ef af kaupum yrði, og hann hefði fullan hug á að hagnýta sér það. Hinn 6. október 1971 tilkynnti oddviti S-hrepps M, að hreppsnefnd hefði ákveðið á fundi sínum að neyta forkaupsréttarins. M andmælti því, að hreppurinn hefðu samþykkt og fullnægt forkaupsréttarskilyrðum sínum, þar sem hann hefði eigi boðið fram búrekstraraðstöðu svipað því, sem hinir væntanlegu kaupendur vildu bjóða. S-hreppur krafðist þá afsals fyrir jörðinni. Talið, að samkvæmt þeim lagasjónarmiðum, sem búa að baki ákvæðum 50. gr. laga nr. 40/1948, beri að tilgreina skilmála alla skýrlega og tæmandi. Engin gögn fylgdu til hreppsins með bréfi M frá 26. september 1971 til staðfestingar á því, að kaupendur hefði heitið seljanda búrekstraraðstöðu á jörðinni, jafnhliða þeim skilmálum, sem tilgreindar voru í kaupsamningi þeirra. Þá var þar engin nánari lýsing á því, hvað fælist í þessu boði kaupenda, og þess að engu getið, hvort búrekstraraðstaða yrði veitt án endurgjalds eða ekki. Með hliðsjón af þessu var talið, að hreppsnefnd S-hrepps hefði ekki ástæðu til að ætla að hér væri um að ræða afdráttarlausu skildaga, sem væri hluti af forkaupsréttarboði. Með hliðsjón af þessu var talið, að S-hreppur ætti rétt á að fá jörðina keypta af M fyrir

það verð, sem hann hafði boðið hana 865

B. Lausafé.

B var að byggja hús. Hugðist hann kaupa vatnspolinn krossvið í þak hússins og sneri sér til heildverzlunarinnar H Keypti hann þar krossvið, er hann taldi eiga að vera vatnspolinn. Er krossviðurinn hafði verið lagður á þakið, bilaði hann og er vafasamt, að hann hafi verið vatnspolinn. B tókst eigi að sanna, að honum hafi verið sérstaklega heitið því að krossviðurinn, sem hann keypti af H, væri vatns- og rakapolinn og nothæfur í þak. Hann hafði að vísu skýrt afgreiðslumanni krossviðarins frá því, að hann ætlaði krossviðinn í þak, en eigi var talið, að hann hefði mátt treysta því, að krossviðurinn væri vatnspolinn, enda veitti vitneskja hans um herra verð á vatnspólum krossviði hjá öðrum timbursölum, honum sérstakt efni til að leita skýrra upplýsinga um nothæfni krossviðarins til þakklæðningar. Af þessum sökum var H sýknaður af skaðabótakröfu B í málinu 367

H tók að sér að smíða eldhúsbúnað fyrir hjónin M og S gegn ákveðnu gjaldi. Ennfremur tók han að sér að vinna fleiri verk. Þegar verkinu var lokið, taldi hann, að þau M og S skulduðu honum nokkurt fé. M og S töldu verk H að nokkru gallað. Fengu þau dómkvadda menn til að skoða verk þetta og töldu þeir, að á því væru gallar, er kostuðu 5.380 krónur að bæta úr. Fram kom, að H hafði veitt þeim M og S verulegan afslátt af söluverði eldhúsbúnaðarins og annarra hluta. Talið, að M og S hefðu eigi leitt sönnur að, að þau ættu rétt til frekari afsláttar en um var samið, og var þeim því dæmt að greiða H eftirstöðvar verðsins 498

G, sem var ólöggráða keypti bifreið af E. Var kaupverðið ákveðið kr. 60.000.00, þar af voru kr. 40.000.00 greiddar út í hönd, en eftirstöðvarnar kr. 20.000.00 voru greiddar með víxlum, er G samþykkti. G greiddi síðan kr. 6.000.00 af framangreindri víxilskuld. Alllöngu eftir þetta, krafðizt G þess, að kaupum yrði rift, og E dæmt að greiða umræddar kr. 46.000.00. Var það á því byggt, að G hefði verið ólöggráða, þegar kaupin fóru fram. Því var lýst af E, að hann myndi eigi innheimta fé samkvæmt víxlum þeim, sem ógreiddir voru, að fjárhæð kr. 14.000.00. Talið var sannað, að E, hefði verið grandlaus um heimild G til að láta af hendi þær kr. 40.000.00, sem hann galt við afhendingu bifreiðarinnar, svo og um greiðslu þeirrar kr. 6.000.00, er greiddar voru upp í víxilskuldina. Með hliðsjón af því, að G var fullvinnandi maður, er greiðslur þessar fóru fram, svo og með hliðsjón af traustnámsreglum um peninga, var E sýknaður af öll-

um kröfum G í málinu
 S keypti nýja bifreið af bifreiðaverzluninni B. Við kaupin und-
 irritaði S svo nefnt ábyrgðarskírteini, en þar segir, að B
 ábyrgist framleiðslu- og efnisgalla og muni sjá um við-
 gerð á þeim, enda verði tilkynningu um meinta galla komið
 út eftir 6 mánuði frá afhendingardegi eða þegar bifreiðinni
 hafi verið ekið tíu þúsund kílómetra innan þess tíma.
 Nokkrir gallar komu fram á bifreiðinni og krafði S um bæt-
 ur vegna þessa. Krafan kom þó eigi fram, fyrr en rúmum
 tveimur mánuðum eftir að ábyrgðartímanum samkvæmt
 skírteininu var lokið. Talið, að galli sá, sem var á bifreið
 S, væri verksmiðjugalli og félli því sem slíkur undir ákvæði
 ábyrgðarskírteinisins. Hins vegar hefði krafan eigi komið
 fram fyrr en eftir þann tíma, sem við væri miðað í ábyrgð-
 arskírteininu og gæti því S eigi gert skaðabótakröfu af
 þessu efni á hendur B, enda hefðu eigi verið rök að því leidd,
 að ákvæði ábyrgðarskírteinisins væru ógild 780

Kaupgjald. Sjá vinnulaun.

Kaupmálar. Sjá fjármál hjóna.

Kjarasamningar. Sjá vinnulaun.

Með samningum Verkamannafélagsins Dagsbrúnar og Vinnu-
 veitendasambands Íslands á árunum 1962 og 1966 varð að
 samkomulagi, að vinnuveitendur skyldu greiða í sjúkra-
 sjóð Dagsbrúnarmanna ákveðinn hundraðshluta af kaupi,
 svo og gjald í orlofssjóð, er einnig næmi ákveðnum hundr-
 aðshluta af dagvinnukaupi. Atvinnufyrirtækið O, sem ekki
 var aðili að Vinnuveitendasambandi Íslands eða félögum
 innan þess, rak verulegan atvinnurekstur. Á árinu 1969 var
 talið, að O hefði borið að greiða nokkurt fé í sjúkrasjóðs-
 gjald og orlofsgjald, vegna verkamanna, er unnu hjá því.
 O greiddi ekki iðgjöld þessi og krafði Dagsbrún þá um féð.
 Talið, að allir starfsmenn O, þeir er hér skiptu máli, hefðu
 verið félagsmenn í Dagsbrún. Talið, að þótt O hefði ekki
 verið bundinn af fyrrgreindum kjarasamningum, yrði að
 leggja til grundvallar, að ráðningarkjör verkamannanna,
 er unnu hjá O á árinu 1969, hefðu átt að vera í samræmi
 við nefnda kjarasamninga og var O því talið skylt að
 greiða þau gjöld, sem um var krafið, en Dagsbrún mátti
 krefja um greiðslu þeirra 523

Kjörbörn.

Kyrrsetning.

Kyrrsetningargerð til tryggingar ábyrgðarskuldbindingu staðfest	175
Staðfest kyrrsetning til tryggingar kaupgjaldskröfum og kröfum vegna launa á uppsagnarfresti	206

*Kærufrestur. Sjá kærumál**Kærumál.*

A. Einkamál.

1. Frávísun frá héraðsdómi.

H stefndi J, sem var erlendur ríkisborgari, til greiðslu skaðabóta. J sótti ekki þing. Samkvæmt gögnum málsins átti J lögheimili erlendis og hafði átt það um alllangt skeið áður en stefna í málinu var birt. Stefna var ekki birt fyrir honum sjálfum og ekki var af vottorði stefnuvotta um birtinguna ráðið, að J hefði þá dvalizt hér á landi. Var því talið, að málið yrði ekki höfðað hér á landi, og því vísað frá bæjarþinginu	526
R höfðaði mál fyrir bæjarþingi Reykjavíkur gegn S. Var málið til innheimtu skulda vegna ýmissa viðskipta varðandi byggingu húss o. fl. Héraðsdómari vísaði máli þessu frá bæjarþinginu, þar sem það ætti að reka fyrir sjó- og verzlunardómi. Mál þetta var kært og hratt Hæstiréttur frávísunardómnum, þar sem mál þetta var ekki talið þannig vaxið, að það bæri að reka fyrir sjó- og verzlunardómi, heldur dæma það með sérfróðum meðdómendum, ef þess væri þörf. Var því frávísunardómurinn felldur úr gildi, og lagt fyrir héraðsdóm að taka málið til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju	1010
N höfðaði mál gegn Á til heimtu skuldar. Héraðsdómari taldi, að svo mjög skorti á gögn í málinu, að eigi væri unnt að dæma það og vísaði því frá dómi. Dómur þessi var kærður, en Hæstiréttur staðfesti hann	1013
Hinn 23. febrúar 1947 gerðu hjónin E og Þ með sér sameiginlega og gagnkvæma erfðaskrá. Í skránni var svo ákveðið, að það hjónanna er síðar létist, skyldi erfa það, er fyrr létist. Við andlát hins síðara skyldi eignirnar skiptast meðal lögefingja hvors um sig. E andaðist 2. febrúar 1948 og tók eftirlifandi eignmaður hennar Þ, til sín allt búið, en hjónin áttu ekki sameiginlega erfingja. Meðal eigna þessara var fasteign, sem var séreign E samkvæmt kaupmála. Hinn 28. júní 1954 gaf skiptaráðandinn í Hafnarfirði út yfirlýsingu, þar sem því var lýst, að Þ hefði erfð fyrrgreinda fasteign eftir E samkv. erfðaskrá 23. febrúar 1947. Var yfirlýsing þessi þinglesin sama dag sem eignaheimild Þ. Hinn 29. októ-	

ber 1955, gerði Þ erfðaskrá, þar sem hann arfleiddi nánar greind skyldmenni sín að öllum eignum sínum. Enn gerði Þ erfðaskrá hinn 28. júlí 1968, þar sem því var lýst, að fyrri erfðaskráin væri úr gildi fallin, og aðeins tveir ættingjar hans skyldu erfa allar eignir hans. Þ andaðist 23. desember 1970. Hinn 24. marz 1971 fóru fyrrgreindir bréferfingjar Þ samkvæmt erfðaskránni frá 28. júlí 1968 þess á leit við skiptaráðandann í Hafnarfirði, að þeir fengju bú Þ fram-selt til einkaskipta. Skiptaráðandinn veitti aðiljum þessum leyfi til einkaskipta 29. marz 1971, og luku þeir skiptum 26. apríl sama ár. Hinn 2. júlí 1971 snéru erfingjar E sér til skiptaráðandans og kröfðust þess, að búið yrði tekið til opinberra skipta skv. erfðaskránni frá 1947. Skiptaráðand-inn vísaði kröfum þessum frá dómi. Hæstiréttur taldi, að ekki væri sýnilegt af gögnum málsins, að skiptaráðandi hefði kannað erfðaskrá þeirra E og Þ frá 1947 né eignarheimild Þ að fyrrgreindri fasteign, áður en hann veitti erfingjum samkvæmt erfðaskrá Þ frá 1968, leyfi til einkaskipta, en til þessarar athugunar var brýn þörf. Þar sem erfingjar E hófu erfðatilkall sitt og kröfu um opinber skipti röskum sex mánuðum eftir lát E, þá þóttu þeir eigi hafa fyrirgert rétti sínum til að koma fram með þessa kröfu. Með hliðsjón af þessu var lagt fyrir skiptadóm að taka búið til opinberra skipta, enda þótti tilgangur og orðalag 71. gr. laga nr. 3/1878 ekki standa því í vegi. Sératkvæði 1040

2. Frávísun frá Hæstarétti.

B kærði meðferð héraðsdómara á máli einu og krafðizt þess m. a., að Hæstiréttur skyldi leggja fyrir héraðsdómara, að afla umsagnar ákveðinna aðilja um ýmis efni. Ennfremur taldi hann, að afstaða héraðsdómara um ýmis efnisatriði væru slíkr, að vísa bæri málinu heim í hérað. Talið, að B hefði eigi gert ákveðnar og afdráttarlausar kröfur í málinu og var kærúmalinu því vísað frá Hæstarétti 359

3. Frestir

Í máli einu hafði stefndi í héraði fengið frest með úrskurði dómara. Stefndandi vildi ekki una þessu og kærði úrskurð-inn. Í úrskurði greindi ekki aðilja máls, málsatvikum og málsástæðum var ekki lýst. Var úrskurðurinn ómerkjur og málinu vísað heim í hérað til úrskurðar af nýju 943

4. Málskostnaðartrygging.

Í dánarbúi einu hafði hinn látni látizt af slysförum. Foreldrar hans voru á lífi og var móðir hans hér á landi, en faðir hans var búsettur erlendis. Deildu þau um, hvort slysatrygg-

ingarbætur vegna hins látna skyldu renna til búsin til skipta meðal erfingja. Um málið var fjallað í skiptadómi Kópavogs. Krafðist konan þess, að maðurinn setti tryggingu fyrir málskostnaði. Talið, að þar sem ákvæði 183. gr. laga nr. 85/1936 væri ekki meðal þeirra ákvæða, sem vísað er til í 223. gr. sömu laga, kæmi ekki til álita að skylda manninn til að setja málskostnaðartryggingu, enda yrði ákvæði 183. gr. laga nr. 85/1936 eigi beitt með löggjöfnun eins og hér stæði á 767

5. Vanhæfi dómara.

Í máli einu hafði B verið skipaður setudómari til að dómkveðja yfirskoðunarmenn. Beiðandi dómkvaðningarinnar krafðist þess, að B viki sæti, þar sem hann áður hefði kveðið upp dóm í tengdum málum, er varðaði hagsmuni sömu aðilja. Dómarinn synjaði að víkja sæti og var sá úrskurður staðfestur, enda væri krafa kæranda á engum lagarökum byggð 1047

6. Ýmis kæruatriði.

Í máli einu höfðu verið dómkvaddir matsmenn. Sá, er mats hafði beiðst, óskaði að leggja sérstakar spurningar fyrir matsmenn, en héraðsdómari neitaði að leggja spurningarnar fyrir þá, þar sem hann taldi þær eigi skipta máli. Kærði lögmaðurinn úrskurðinn, sem var staðfestur 166

Fyrirtækið N stefndi fimm aðiljum vegna vanefnda á byggingasamningi. Var málið talið vanreifað og vísað frá héraðsdómi. Var það staðfest af Hæstarétti, þar sem málsreifun N væri óskýr og m. a. yrði ekki af henni ráðið, hvort honum væri heimilt að sækja alla varnaraðilja saman í einu máli 226

B. Opinber mál.

1. Atvinnuréttindi.

Lögreglustjórinn í Reykjavík synjaði Ó um endurnýjun ökuréttinda til farþegaflutninga í atvinnuskyni, þar sem Ó hafði hlotið dóm í sakadómi Reykjavíkur, 8 mánaða óskilorðsbundið fangelsi, fyrir brot gegn 248. gr. og 261. gr. almennra hegningarlaga. Byggði lögreglustjóri neitun sína á 4. mgr. 27. gr. umferðarlaga, sbr. 2. gr. laga nr. 52/1959, sbr. 1. gr. laga nr. 45/1961. Ó kærði úrskurð þennan, sem var staðfestur 73

2. Ákæra.

Saksóknari ríkisins gaf út ákæru á hendur tveim mönnum fyrir að hafa gefið út og haft til sölu á almennum innlendum markaði, klámrit og var það talið varða við 210. gr. almennra hegningarlaga. Héraðsdómari vísaði málinu frá

dómi, þar sem í ákæru var eigi vitnað til einstaks eða einstakra kafla, blaðsíðna, málsgreina, setninga né orða í bókinni, til að renna stoðum undir, að hún væri klámrit. Var dómur þessi staðfestur af Hæstarétti 397

3. Dómssáttir.

S var grunaður um ölvun við akstur. Í blóði hans reyndust vera efni er svara til 1,58% af vínanda. S viðurkenndi brot sitt. Héraðsdómari lauk málinu með dómssátt. Var S gert að greiða sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði dómssátt þessa og var hún felld úr gildi með vísan til 3. málsg. 80. gr. 1. nr. 40/1968 716

K var ákærður fyrir ölvun við akstur og brot á fuglafriðunarlögum o. fl. Héraðsdómari afgreiddi málið með dómssátt og gerði K að greiða sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði sátt þessa og var hún felld úr gildi, þar sem K hafði skömmu áður verið dæmdur í varðhald og sviptur ökuleyfi fyrir brot gegn 25. gr. 1. nr. 40/1968 og 229. gr. alm. hgl. Var dómssáttin talin óheimil og felld úr gildi 718

G var ölvaður við akstur og reyndist efni í blóði hans samsvara 1,21% af vínanda. Héraðsdómari afgreiddi málið með dómssátt og gerði G að greiða sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði dómssátt þessa. Fram kom, að G hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir ölvun við akstur. Voru því málalok dómssáttarinnar óheimil að lögum og var hún felld úr gildi 720

H var kærður fyrir akstur bifreiðar undir áhrifum áfengis. Dómari afgreiddi málið með dómssátt, og gerði H að greiða nokkra sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði sátt þessa, þar sem H hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir, m. a. ölvun við akstur. Var dómssáttin felld úr gildi, þar sem þau málalok, sem hún gerði ráð fyrir voru óheimil 746

4. Gæzluvarðhald.

Sakaðir menn voru úrskurðaðir í gæzluvarðhald 45 daga. Þeir kærðu úrskurðinn, sem var staðfestur 1

Sakaður maður var við rannsókn máls úrskurðaður í allt að 60 daga gæzluvarðhald. Hann kærði úrskurð þennan, sem var staðfestur.

Þá hafði héraðsdómari með úrskurði bannað manni þessum lestur dagblaða og hlustun útvarps, þar sem slíkt gæti torveldað rannsókn máls hans. Úrskurður þessi var kærður og úrskurðurinn úr gildi felldur, þar sem gæzluvarðhaldsvist hins sakaða byggðist eingöngu á 5. tl. 67. gr. laga nr. 82/1961 og ætla mætti að rannsókn væri að mestu lokið 68

Í sambandi við tékkafölsun var Ó úrskurðaður í allt að 15 daga

gæzluvarðhald. Úrskurðurinn var staðfestur af Hæstarétti	291
Sakaður maður, er úrskurðaður hafði verið í 20 daga gæzluvarð-	
hald, kærir úrskurð þann, sem var staðfestur af Hæstarétti	715
Sakaður maður var úrskurðaður í 30 daga gæzluvarðhald. Hann	
kærði úrskurðinn til Hæstaréttar, sem staðfesti hann	787

5. Húsleit.

Með úrskurði 5. júní 1972 ákvað barnaverndarnefnd Reykjaví-	
kur, að barnið skyldi dvelja á opinberri stofnun í Reykja-	
vík, en hjónaskilnaðarmál var milli foreldra þess. Hinn	
22. september 1972 veitti dómsmálaráðueytið foreldrum	
barnsins leyfi til lögskilnaðar, og var það svo ákveðið, að	
faðirinn skyldi hafa forræði þess. Faðirinn var því sam-	
þykkur, að drengurinn dveldist áfram á tilgreindri stofnun.	
Hinn 24. september 1972 tók eiginkona barnið heimildar-	
laust frá stofnuninni. Kröfðust þá barnaverndarnefnd og	
faðir barnsins að ger yrði húsleit hjá móður barnsins, og	
ef barnið finndist þar, það tekið þaðan og flutt á fyrrgreinda	
stofnun. Var það gert. Konan kærði húsleitarúrskurðinn, sem	
var staðfestur	788

6. Vanhæfi dómara.

Sakaður maður krafðist þess, að héraðsdómari í máli hans viki	
sæti. Engin haldbær rök voru færð fram fyrir þessu, og var	
því kröfunni synjað	673

Landbúnaður.

Landamerksamál.

Í landamerksamáli einu var talið, að kröfugerð í héraði væri ó-	
ljós og ónákvæm, og að því fundið, að ekki hefði verið gerð-	
ur uppdráttur á þrætusvæðum, þar sem markaðar væru	
kröfur aðilja, en þess væri sérstök þörf, þar sem talið væri,	
að sum kennileiti væru horfin. Var héraðsdómurinn ómerkt-	
ur og málinu vísað frá héraðsdómi	566

Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.

Landskipti.

Landvist.

Launaskattar. Sjá skattar.

Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala

*Lífeyrir.**Líkamsáverkar.**Loftför.**Lóðir. Lóðarleigusamningar. Sjá fasteignir.**Læknar. Sjá mat og skoðun.*

Blóðrannsókn	355, 559, 716, 718,	719
Geðheilbrigði		191
Líkamsáverkar	119, 798,	878
Örorka	119, 191, 798,	878

Læknaráð.

Leitað álits Læknaráðs um það, hvort orsakasamband væri á milli sjúkdóms manns og atburðar, er talinn var hafa valdið honum örorku		191
Læknaráð gefur álit um örorku manns af bifreiðaslysi, og hvort hann hafi hlotið ákveðna áverka af slysinu		878

*Lög. Lögskýring.**Lögbann.*

Á árinu 1888 byggði umboðsmaður þjóðjarða í Vestmannaeyjum G jarðarhluta ein. Var jörðin byggð G til lífstíðar og ekkju hans eftir hans dag meðan hún væri ógift. G andaðist á árinu 1948, en eiginkona hans var þá látin. Erfingjar hans skiptu búi hans einkaskiptum á árinu 1951. S sonur G hóf búskap á jörðinni og bjó þar um nokkurt skeið án þess að fá byggingarbréf. Hann andaðist á árinu 1965 og tók þá ekkja hans við búsförðum, en hún andaðist 1968. Erfingjar G, svo og erfingjar S, töldu sig hafa heimild til að selja lóðarréttindi í landi jarðarinnar, eða afnotarétt að lóðum, eins og það var orðað. Fram kom, að nokkrum afnotaréttindum hafði verið afsalað. Vestmannaeyjakaupstaður mótmælti heimild til þessa. Kröfðust þá erfingjarnir þess, að lagt yrði lögbann við sölu og ráðstöfun Vestmannaeyjakaupstaðar á byggingalóðum úr landi jarðarinnar. Talið, að þar sem af hálfu erfingjanna hefði ekki verið leitt í ljós, að yfirvofandi væru af hendi Vestmannaeyjakaupstaðar neinar þær ráðstafanir, sem á óréttmætan hátt mundu raska rétti þeirra, yrði eigi lagt lögbann við framangreindum löggerningum, enda ættu þeir þess kost að bera ágreining sinn um afnotarétt af jörðinni og eign erfingjanna að ræktunar og mannvirkjum, undir bæra dómstóla		400
---	--	-----

Löggæzlumenn.

Að því var fundið, að löggæzlumaður, sem skýrslu tók af sök- uðum manni, gætti eigi ákvæða 1. mgr. 40. gr. laga nr. 82/ 1961	489
--	-----

*Löghald. Sjá kyrrsetning.**Lögheimili.**Lögjöfnun.*

Á taldi sig hafa flutt hingað til lands efnið LSD og selt það hér og boðið til sölu. Sýni það, er náðist til rannsóknar var svo litið, að eigi var unnt að segja með öruggri vissu um, hvort í efni þessu væri eiturefnið lysergið. Var háttsemi Á talin varða við 1. gr. og 5. gr. laga nr. 77/1970, sbr. 4. gr. sömu laga, svo og 1. gr. reglugerðar nr. 257/1969, sbr. 20. gr. almennra hegningarlaga með lögjöfnun, enda var talið, að ákæra í málinu tæki til þessara lagaákvæða, svo og til- raunaverknaðar, þótt eigi væri slíkt skýrt fram tekið, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 82/1961.	345
Talið, að ákvæði 183. gr. 1. nr. 85/1936 ættu eigi við um mál, er rekið var fyrir skiptadómi, hvorki beint né fyrir lögjöfnun	767

Lögmenn.

Tekið fram í dómi, að ekki væru næg efni til að dæma lögmann aðilja til greiðslu málskostnaðar	272
Ummæli í greinargerð lögmanns í héraði talin ámælisverð og þau ómerkt	455
Að því fundið, að kröfugerð lögmanns í héraði hefði verið óljós	498
Lögmaður vittur fyrir svigurmæli í greinargerð	788
Að því fundið, að héraðsdómsstefna fæli í sér nokkurn munn- legan málflutning	945

Lögræði.

G, sem var ólögráða keypti bifreið af E. Var kaupverðið ákveð- ið kr. 60.000.00, þar af voru kr. 40.000.00 greiddar út í hönd, en eftirstöðvarnar kr. 30.000.00 voru greiddar með víxlum, er G samþykkti. G greiddi síðan kr. 6.000.00 af framan- greindri víxilskuld. Allöngu eftir þetta krafðizt G þess, að kaupum yrði rift, og E dæmt að greiða umræddar kr. 46.000.00. Var það á því byggt, að G hefði verið ólögráða, þegar kaupin fóru fram. Því var yfirlýst af E, að hann myndi eigi innheimta fé samkvæmt víxlum þeim, sem ó- greiddir voru, að fjárhæð kr. 14.000.00. Talið var sannað, að E hefði verið grandlaus um heimild G til að láta af hendi þær kr. 40.000.00, sem hann galt við afhendingu bifreiðar-
--

innar svo og um greiðslu þeirrar kr. 6.000.00, er greiddar voru upp í víxilskuldina. Með hliðsjón af því, að G var fullvinnandi maður, er greiðslur þessar fóru fram, svo og með hliðsjón af traustnámsreglum um peninga, var E sýknaður af öllum kröfum G í málinu 747

Lögsaga.

Skipamiðlarinn G gaf út farmskírteini, þar sem stóð, að ef mál risi út af þeim, skyldu þau dæmd á Íslandi eftir íslenskum lögum. Skipseigandi, sem var erlendur maður, var við þetta bundinn 261

Lögtak.

Á árinu 1970 var Söfnunarsjóði Íslands gert að greiða launaskatt, svo og lifeyris- og slysatryggingargjald vegna starfsmanna sinna. Sjóðurinn neitaði skattgreiðslunni, þar sem samkvæmt lögum nr. 2/1888 6. gr. væri sjóðurinn undanþeginn tekjuskatti og útsvari. Talið, að eigi verði séð, að með þessum lögum eða á annan hátt væri sjóðurinn undanþeginn því að greiða hin umkröfðu gjöld, og skyldi lögtakið því fara fram 222

Sameignarfélagið A var skráð 20. janúar 1963 sem sameign B og H. Hinn 15. september 1965 var tilkynnt, að B hefði selt H eignarhluta sinn í fyrirtækinu og væri genginn úr því. A hafði nokkurn rekstur með höndum, en framtöl og skattlagning var nokkuð í molum. Á árinu 1967 hófst rannsókn skattamála þessara af hendi embættis skattrannsóknarstjóra. Á grundvelli rannsókna þessara hækkaði ríkisskattanefnd skatta B, m. a. á þeim grundvelli, að hann hefði verið eignaraðili að fyrirtækinu A á árinu 1962. Var það m. a. á því byggt, að í frumviðtölum hafði H skýrt skattrannsóknastjóra frá því, að hann og B hefðu verið sameigendur að fyrirtækinu A, en eigi var það örugglega fært til bókar. B neitaði því að hafa verið sameigandi að A á árinu 1962. Var krafist lögtaks hjá B til greiðslu gjalda þessara. Talið, að þrátt fyrir óljósar og hvarflandi skýrslu B um viðskipti hans við A á árinu 1962 væri varhugavert að telja sannað, að hann hefði verið meðeigandi að fyrirtækinu það ár, en eigi væri unnt að leggja til grundvallar vætti skattrannsóknarstjóra um skýrslu þá, er fyrr getur. Með hliðsjón af þessu var synjað um lögtak fyrir sköttum þessum .. 528

Á árinu 1966 kom fram, að mjólkurbúið F hafði eigi greitt tekjuskatt né eignarskatt. Á fundi ríkisskattanefndar 22. júní 1966 var F ákveðinn tekjuskattur fyrir gjaldárin 1960—1965 og eignarskattur fyrir árin 1962—1965, að báðum árum meðtöldum. F taldi sig eigi skattskyld og vísaði um það efni

til laga nr. 96/1936. Talið, að F væri skattskyld, enda tækju ákvæði laga þessara einungis til þarnefndra aðilja. Deilt var um gjaldstofna. Talið, að tillag til varasjóðs væri gjaldstofn til tekjuskatts. Talið, að styrkur til kynbótabús og framlag í minningarsjóð ásamt vöxtum væri tekjuskattstofn og óheimilt að draga slíkt framlag frá tekjum. Á það var bent, að fyrrgreindur minningarsjóður stæði inni hjá félaginu og hefði eigi verið fengin heimild til þess, að gjafir til sjóðsins nytu þess réttar, að gefandinn öðlaðist rétt til frádráttar gjafarinnar frá tekjum. Þá var talið, að eftirstöðvar á rekstrarreikningi, sem fluttar eru milli ára þegar lokaúthlutun uppbóta fyrir viðkomandi tekjur hefði farið fram, væru skattskyldar tekjur. Talið var, að varasjóður um áramót væri eignarskattstofn, svo og ógreiddar eftirstöðvar mjólkurverðs. Þá var talið, að fyrrgreindur minningarsjóður skyldi teljast til eigna um áramót. Talið, að F yrði eigi gert að greiða skatt af tekjum ársins 1959, þar sem liðinn væri frestur sá, sem greinir í 38. gr. skattalaga, er ríkisskattanefnd ákvarðaði skatt F. Samkvæmt þessu var leyft lögtak fyrir öðrum sköttum en að framan greinir 620

Lögveð

Lögveð dæmt í bifreið til tryggingar dæmdum skaðabótafjárhæðum 417, 878

Manndráp.

Mat og skoðun

1. Atvinnutjón:

Tryggingastærðfræðingur reiknar tjón manns vegna líkamsmeiðsla 119, 417, 504, 798, 878
Tryggingastærðfræðingur reiknar tjón manns af uppsögn úr starfi 920

2. Áverkar og heilsutjón.

Læknar lýsa líkamsáverkum og heilsutjóni 119, 191, 798, 878

3. Blóðrannsókn:

Bifreiðastjórn 355, 559, 716, 718, 720
Blóðflokkar

4. Fiskveiðabrot:

Skólastjóri Stýrimannaskólans markar á sjóuppdrátt staðar-ákvarðanir gæzluflugvélar 489, 611

5. Geðrannsókn:

Læknar gefa álit um sakhæfi manns og geðheilbrigði 191

6. Ýmsar mats- og skoðunargerðir eftir tímaröð í dómasafni:	
Dómkvaddir menn lýsa ástæðum til þess, að miðstöðvarofn sprakk	77
Dómkvaddir menn skoða íbúð og gefa álit um hvort skerðing rýmis rýri verðmæti hennar	144
Læknar gefa álit um orsakasamband milli sjúkdóms og at- burðar	191
Læknaráð gefur álit um, hvort orsakasamband sé milli sjúk- dóms manns, sem talinn var valda örorku, og atburðar eins	191
Dómkvaddir menn skoða og meta spjöll á stíflumannvirkjum	293
Rannsóknastofa háskólans í efnafræði gefur álit um efnainni- hald meintra fíkniefna	345
Rannsóknastofa iðnaðarins lýsir vinnslu góðmálma úr hroða og affalli	441
Dómkvaddir menn skoða smíði eldhúsbúnaðar og lýsa göllum á honum og hvað kosta muni úr að bæta	498
Dómkvaddir menn meta verðmæti eignar manns í lífeyrissjóði	544
Dómkvaddir matsmenn lýsa göllum á íbúð og hvað kosta muni úr að bæta	577, 592, 635
Dómkvaddir menn meta verðmæti mannvirkja á erfðafestulandi	657
Dómkvaddir yfirmatsmenn meta verðmæti mannvirkja á erfða- festulandi	657
Dómkvaddir menn meta verðmæti lands í erfðaábúð	688
Sérfróður maður um rithendur ber saman rithandarsýnishorn	696
Dómkvaddir menn skoða bifreið, lýsa göllum á henni, og meta hvað kosta muni úr að bæta	772, 780
Rannsóknastofan í lyfjafræði við Háskóla Íslands efnagreinir og lýsir fíkniefnum	851
Dómkvaddir menn meta kostnað vegna þess, að leigutaki lands varð að þola vegarstæði um land sitt	904
Dómkvaddir menn meta verðmætishluta jarðar í söluandvirði jarðar og lausafjár	977
Bifreiðaeftirlitsmenn lýsa árgerð og tegund bifreiðar	1053
Dómkvaddir menn lýsa hæfni foreldra til að hafa umráð yfir barni, og hvort barn muni bera andlegan skaða af því að vera flutt úr landi	1061
Barnaverndarráð Íslands lætur uppi álit sitt í deilu um for- ræði yfir barni	1061

7. Þóknun matsmanna:

8. Örorka:

Tryggingalæknir metur örorku manns vegna líkamsmeiðsla	119, 798, 878
---	---------------

9. Öryggiseftirlit ríkisins:

Öryggiseftirlit ríkisins lætur í té álit sitt um orsakir slyss og umbúnað á slysstað	119
--	-----

Matskostnaður.

Fram fór bæði undirmat og yfirmat á eign erfðafestuhafa í erfðafestulandi. Erfðafestuhafi gætti hagsmuna sinna, en talið, að hann ætti ekki rétt á greiðslu úr hendi landeigenda vegna hagsmunagæzlunnar	657
--	-----

Matsmenn.

Deilt um, hvort leggja skuli ákveðnar spurningar fyrir matsmann	166
---	-----

Málflutningur.

Í máli einu var aðili eigi lögráða, er viðskipti gerðust. Í greinargerð hans í héraði var eigi byggt á þeirri málásástæðu og við munnlegan flutning málsins einungis bókað, að gerðar væru sömu dómkröfur og í greinargerð gæti. Hins vegar var svo bókað um síðari ræðu andstæðings hans, að hann hefði mótmælt framkominni málásástæðu um sýknu vegna ólögræðis sem of seint framkominni, þar sem hún væri fyrst borin fram við munnlegan flutning málsins. Málið var endurflutt munnlega nokkru síðar og aðeins bókað, að lögmenn aðilja hefðu vísað til fyrri málflutnings. Í héraðsdómi var þessi málástæða og andmæli gegn henni ekki tekin til rökstuddrar úrlausnar. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu að nýju. Þá var að því fundið, að bókanir um munnlegan málflutning á dómþingi, væru óskilríkar	772
--	-----

*Málflytjendur. Sjá lögmenn.**Málshöfðun.*

Dómsmálaráðherra veitir heimild til höfðunar barnsfaðernismáls, skv. 6. mgr. 211. gr. laga nr. 85/1936	696
Með kaupsamningi 27. júní 1969 seldi Á ábýlisjörð sína. Ekki varð eiginkonu hans kunnugt um þetta fyrr en 3. júlí s. á. Á bauð hreppnum forkaupsrétt. Hreppurinn vildi neyta forkaupsréttar síns. Vildi þá Á hætta við allt saman. Hreppurinn höfðaði mál til heimtu þess, að Á stæði við söluboð sitt. Eiginkonan gekk inn í það mál með meðalgöngustefnu 30. desember 1969. Máli þessu var vísað frá dómi 23. júlí 1970. Höfðaði hreppurinn þá mál aftur með stefnu 15. ágúst 1970 og eiginkonan gekk inn í það mál með gagnstefnu 31. s. m. Talið, að gagnsökin væri löglega höfðuð, sbr. 2.	

mgr. 81. gr., sbr. 2. mgr. 100. gr. eml., sbr. og 20. gr. laga nr. 20/1923	977
---	-----

Málshöfðunarfrestur. Sjá málshöfðun.

Málskostnaður.

Í dánarbúi einu hafði hinn látni látizt af slysförum. Foreldrar hans voru á lífi og var móðir hans hér á landi, en faðir hans var búsettur erlendis. Deildu þau um, hvort slysatryggingabætur vegna hins látna skyldu renna til búsins til skipta meðal erfingja. Um málið var fjallað í skiptadómi Kópavogs. Krafðist konan þess, að maðurinn setti tryggingu fyrir málskostnaði. Talið, að þar sem ákvæði 183. gr. laga nr. 85/1936 væri ekki meðal þeirra ákvæða, sem vísað væri til í 223. gr. sömu laga, kæmi ekki til álita að skylda manninn til að setja málskostnaðartryggingu, enda yrði ákvæði 183. gr. eigi beitt með lögjöfnun eins og hér stæði á ..	767
Aðili, er stefnt til réttargæzlu fyrir héraði og Hæstarétti, gerir kröfu um málskostnað, en kröfunni var hafnað	904
Í máli einu krafði S um bætur vegna framkomu B. B var sýknaður af skaðabótakröfunni, enda hafði hann undir rekstri málsins raunverulega afturkallað það, sem málshöfðun byggðist á. Hins vegar var talið, að S hefði haft ástæðu til málshöfðunar og var því B dæmt að greiða honum málskostnað bæði í héraði og fyrir Hæstarétti	995

Meðsök. Sjá skaðabætur.

Merkjadómur.

Mál til heimtu skaðabóta og riftinga á sölu fasteignar, var rek-ið fyrir merkjadómi. Slíkt var talið óheimilt. Var héraðs-dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað	158
---	-----

Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.

Miskabætur. Sjá skaðabætur.

Nafnréttur.

Nágrenni.

Niðurfelling máls. Sjá hafning máls og útivist aðilja.

Nytjastuldur.

Opinber mál. Sjá atvinnuréttindi, áfengislög, áfrýjun, ákæra, bifreiðir, birting laga og stjórnvaldaerinda, blóðrannsókn, botnvörpuveidir, bókhald, brot gegn valdstjórninni, dómara, fangelsi, farbann, ferðabann, fiskveiðabrot, fíknilyf, fjársvik, frávísun, frelsissvipting, fyrning, gagnaöflun, geðrannsókn, geðsjúkrahús, gæzlufangar, gæzluvarðhald, handtaka, heimvísun, hlutdeild, ítrekun, kærumál, landhelgisbrot, landvist, líkamsáverkar, loftför, lækna, löggæzlumenn, lögsaga, manndráp, mat og skoðun, nágrenni, nytjastuldur, ómerking, ómerking ummæla, óréttmætir verzlunarhættir, prentréttur, rangur framburður fyrir dómi, refsingar, sakaruppgjöf, sáttir, skattsvik, skilorðsbundnir dómara, skirlífsbrot, skjalafals, tékkamisferli, tilraun, togveiðar, tollagabrot, umferðarlög, verðlagsbrot, verjandi í opinberu máli, þjófnaður, ærumeiðingar, ölvun.

Opinberir starfsmenn.

Hinn 1. október 1963 var Þ ráðinn starfsmaður á sjúkrahæli, er ríkið rak. Ekki var gerður skriflegur ráðningarsamningur og ekki er upplýst, hvað rétt hafi verið um ráðningar- og starfskjör Þ. Hinn 8. febrúar 1967 vék forstöðumaður hælisisins Þ úr starfi um stundarsakir, en að fullu 10. maí 1967. Ekki voru bornar brigður á, að forstöðumaðurinn hefði haft heimildir til að taka þessar ákvarðanir. Rannsókn fór fram vegna brota og var ákæra gefin út á hendur Þ 23. maí 1967, en dómur virðist ekki hafa gengið í því máli. Þ krafði ríkissjóð um bætur vegna óheimillar frávikningar og miðaði við það, að hann hefði rétt á að halda starfi sínu meðan honum entist heilsa, allt að 70 ára að aldri. Fram kom, að ekki höfðu myndast fastar venjur um uppgjör greiðslna vegna þess, að ráðinn starfsmaður hefði hætt störfum við uppsögn eða frávikningu og að nokkuð var á reiki um, hvort ríkisstarfsmenn væru skipaðir eða ráðnir. Þ var ráðinn til gæzlustarfa til ótiltekins tíma og án uppsagnarfrests, og hann tók laun samkv. kjarasamningum starfsmanna ríkisins. Talið ósannað, að Þ hefði verið veitt áminning vegna ávirðinga í starfi sínu, og væri því frávikning hans um stundarsakir ólögmat. Af hálfu ríkissjóðs var ekki á því byggt, að Þ hefði gerzt sekur um ámælisverða framkomu í starfi sínu, slíka er réttlæti frávikningu hans án áminningar. Hins vegar var því haldið fram af hendi ríkissjóðs, að 4. gr. 1. nr. 38/1955 ætti ekki við um starf Þ, með því að hann hefði ekki verið skipaður, heldur ráðinn. Væri því heimilt að segja honum upp starfi með uppsagnarfresti, sem eðlilegt væri að miða við þrjá mánuði. Talið, að lög nr. 38/1954 sérstaklega 1. gr. sýndu, að ráðnir menn kæmu almennt undir ákvæði laganna. Í athugasemdum með greinargerð að 4. gr. frumvarps laga nr. 38/1954 væri ekki frá

Því greint, að stofnað sé til þess að gera mun á stöðu skipaðra manna og ráðinna, heldur almennt rætt um opinbera starfsmenn. Þá var talið óljóst, hvaða efnisleg viðmiðun væri höfð, þegar metið væri hvenær starfsmaður skyldi skipaður eða ráðinn og var ekki þar við traustar stjórnsýsluvenjur að styðjast. Ef ætlan löggjafans hefði verið sú, að ríkisstarfsmenn, sem ráðnir væru ótímundið nýtu ekki þeirrar verndar, sem fólgin væri í ákvæðum 4. gr. 1. nr. 38/1954 mætti ætla að sérstök efnisregla hefði verið lögmaelt um stöðu þeirra og þar hefði verið mælt fyrir um uppsagnarfrest þeirra og önnur efnisatriði, sem ráða ætti fullnaðaruppgjöri við slíkan starfsmann. Samkvæmt því var litið svo á, að 4. gr. tæki til starfs áfrýjanda. Frávíking þú úr starfi hefði ekki verið réttmæt og eigi hann því rétt til bóta úr hendi ríkissjóðs, sbr. 11. gr. laga nr. 38/1954. Þú var sextugur að aldri, þegar honum var vikið frá og hafði hann þá gegnt starfi um hálft fjórða ár. Voru hæfilegar bætur til þú metnar kr. 125.000.00. Sératkvæði, 920

Opinberir styrkir.

Útgerðarmaðurinn B leigði nokkrum mönnum skip sitt til fiskveiða. Var leigan ákveðin 20% af óskiru aflaverðmæti bátsins. Í samningnum sagði: „Leigusali greiði váttryggingargjöld af skipinu. Allar uppbætur, styrkir, útflutningsuppbætur eða annað, sem ríkið kann að greiða eða til falla á annan veg vegna veiða og reksturs skipsins, renna til leigutaka og leigusala í réttu hlutfalli við leiguprósentuna“. Leigutími var ákveðinn frá 1. febrúar til 30. desember 1963. Á árinu 1968 var stofnaður sérstakur sjóður, Stofnfjár sjóður fiskiskipa, og skyldi fé í honum skipt milli fiskiskipa, eftir nánar tilteknum reglum og hluti hvers skips leggjast inn á reikning þess við sjóðinn. Fé þessu skyldi aðallega varið til að greiða af stofnlánum skipanna hjá Fiskveiðasjóði. Úthlutað var fé vegna hins leigða skips. Rann það til greiðslu stofnlána af skipinu. Leigutakar skipsins kröfðust að fá 80% af þessu fé. Þessi krafa var tekin til greina, þar sem talið var að skýra yrði samninginn þannig, að styrkir sem þessir, skyldu skiptast á milli leigutaka og leigusala í hlutfalli við leiguna og þar sem leigutakar hefðu greitt leigugjaldið að fullu, ættu þeir rétt á greiðslunni 4

Ómaksbætur.

Áfrýjanda, er ekki sækir þing, gert að greiða ómaksbætur .. 1

Ómerking.

A. Einkamál:

K krafði H um greiðslu viðskiptaskuldar, en viðskiptin voru tal-

- in hafa farið fram við útibú K í G-hreppi. Í málinu kom fram, að vöruúttekt sú, er málið var af risið, hafði farið fram á heimilisstað K án þess, að þeir, sem þessi viðskipti önnuðust, hefðu verið kvaddir fyrir dóm til að skýra frá atvikum. Af þessu var málið talið vanreifað og hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 90
- Í máli einu kröfðust aðaláfrýjendur þess, að héraðsdómi yrði hrundið og viðurkennt, að gagnáfrýjanda bæri að greiða svonefnt skipulagsgjald. Til vara kröfðust aðaláfrýjendur að dæmt yrði, að þeim bæri ekki að greiða skipulagsgjald þetta. Í héraði höfðu aðaláfrýjendur (stefnendur) krafizt þess, að viðurkennt yrði, að gagnáfrýjanda (stefnda) bæri að greiða skipulagsgjald það, er hér um fjallaði. Fyrir Hæstarétti kom fram, að áfrýjendur höfðu greitt gjald þetta áður en héraðsstefna var gefin út. Kröfugerð og reifun málsins var því byggð á röngum grundvelli og málið ódómhæft. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 100
- H hafði keypt hús eitt ásamt lóð af S. Urðu deilur um lóðarstærð og lóðarmörk og stefndi hann S til skaðabóta. Málið var höfðað í héraði með stefnu 7. febrúar 1969. Var málið upphaflega rekið fyrir bæjarþingi, en síðar flutt fyrir merkjadóm. Á dómþingi bæjarþingsins eitt sinn hafði héraðsdómari nefnt fjóra meðdómendur og látið fara fram dómruðningu. Þá hafði S stefnt bæjarstjóranum á Húsavík vegna Húsavíkurkaupstaðar til réttargæzlu og lét hann sækja þing. Í héraði var Húsavíkurkaupstaður dæmdur skyldugur til að afhenda H hæfilega húslóð umhverfis hús hans. Mál þetta skyldi eigi reka fyrir merkjadómi samkvæmt lögum nr. 41/1919. Þá fór héraðsdómari út fyrir kröfur aðilja með því að dæma réttargæzlustefnda í héraði, þótt engar kröfur hefðu verið á hendur honum gerðar. Var því héraðsdómurinn ómerktur frá og með tilnefningu meðdómsmanna og vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 158
- J var starfsmaður hjá Landsbanka Íslands. Er hann varð sjötugur hætti hann eigi störfum þá þegar og starfaði til ársloka það ár. J var félagi í Eftirlaunasjóði starfsmanna Landsbanka Íslands og krafði eftirlaunasjóðinn um eftirlaun frá þeim degi, er hann varð sjötugur, til ársloka, en eftirlaunasjóðurinn taldi, að J bæri einungis eftirlaunin frá þeim degi, er hann hætti störfum eða árslokum. Í reglugerð fyrir eftirlaunasjóðinn segir, að risi ágreiningur milli sjóðfélaga og sjóðsstjórnar um það, hvernig skilja beri ákvæði í reglugerðinni, skuli málið lagt fyrir bankaráð til úrskurðar. Talið, að umrætt ákvæði reglugerðarinnar byggist á laga-

heimild og væri bindandi fyrir aðilja. Var talið að fá yrði úrskurð bankaráðsins áður en málið yrði lagt fyrir dómstólana. Þar sem þessa hefði ekki verið gætt, var hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði.

215

L krafði endurgreiðslu á fé, er af honum hafði verið tekið í Verðjöfnunarsjóð fiskiðnaðarins. Bæði í héraði og fyrir Hæstarétti byggði L kröfu sína fyrst og fremst á þeirri málsástæðu, að þau ákvæði laga, sem gjaldtakan væri á reist, bryti í bága við ákvæði 40. gr., sbr. 67. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944. Héraðsdómari afgreiddi eigi þessa málsástæðu, sem honum þó sérstaklega bar, sbr. ákv. 193. gr. laga nr. 85/1936. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju

243

O höfðaði mál gegn J til heimtu viðskiptaskuldar. Var málið þingfest fyrir sjó- og verzlunardómi 8. maí 1970. Hinn 16. september 1971 höfðaði O mál gegn J um sama sakarefni og var það dæmt í bjarþingi 29. september 1971. Var því máli áfrýjað til Hæstaréttar. Dómur þessi var ómerktur samkv. 3. mgr. 104. gr. laga nr. 85/1956 og málinu vísað frá héraðsdómi. Þá var fjárnámsgerð og vörzlusviptingargerð, sem einnig var áfrýjað, felld úr gildi

272

I barnsfaðernismáli einu var rannsókn máls í héraði talin svo ábótavant, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað, til framhaldsrannsóknar og dómsálagningar af nýju

362

A hafði fengið lóð á leigu, endurkrafði Akureyrarkaupstað um gatnagerðargjald. Málið hafði ekki verið lagt til sátta fyrir sáttamenn, en málið er eigi undanþegið sáttatilaun þeirra. Í þingbók var eigi heldur skráð við þingfestingu málsins yfirlýsing málsaðilja, að útilokað væri, að sátt kæmist á í málinu fyrir sáttamönnum. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi

446

Lögmaðurinn V krafði F um fé. Fékk hann dóm á hendur F fyrir kröfunni. Eigi að heldur greiddi F kröfuna og 10. desember 1969 gerði V fjárnám hjá F í ýmsu lausafé til tryggingar kröfunni. Hina fjárnumdu muni tók V úr vörzlum F hinn 27. febrúar 1970 og bað um uppboð til tryggingar á kröfum sínum 13. marz 1970. Sama dag var bú F tekið til gjaldþrotaskipta. Nauðungaruppboð á hinu fjárnumda fór fram 23. maí 1970 og krafðist V þá greiðslu á kröfu sinni af uppboðsandvirði hinna fjárnumdu muna, er seldir höfðu verið. Þrotabú F mótmælti þessu. Talið, að lausafjárnunum þeim, er fjárnumdir höfðu verið, hefði V komið úr vörzlum F innan þess frests, sem getið er í 2. mgr. 50. gr. laga nr. 19/

1887. Hefði því aðfararveð V gengið fyrir rétti þrotabúsins, nema riftingarreglur gjaldþrotaskiptalaga leiddu til annarar niðurstöðu. Hinir fjárunumdu munir hefðu verið seldir nauðungarsölu hinn 23. maí 1970 án andmæla af hendi þrotabús F og nauðungaruppbóðinu hefði ekki verið áfrýjað. Ágreiningur í málinu væri því um úthlutun uppbóðsandvirðis, sem V krefði sér til handa, þar sem rifta hafi mátt fjárnáminu skv. ákvæðum 22. gr. gjaldþrotaskiptalaganna. Dæmt, að skv. 46. sbr. 34. gr. laga nr. 57/1904 skyldi uppbóðshaldari úthluta uppbóðsandvirði. Var eigi fallizt á þá úrlausn uppbóðshaldara, að uppbóðsandvirðið ætti að renna til skiptaráðandans í þrotabúi F, er síðan úrskurðaði úthlutun þess í stað uppbóðshaldarans. Á þessari forsendu var úrskurður uppbóðshaldara felldur úr gildi og málinu vísað aftur til uppbóðsréttarins til löglegrar meðferðar og uppsögu af nýju 483
- Í landamerkjamáli einu var talið, að kröfugerð í héraði væri óljós og ónákvæm, þá hefði ekki verið gerður glöggur uppdráttur á þrætusvæðum, þar sem markaðar væru kröfur aðilja, en þess væri sérstök þörf, þar sem talið var, að sum kennileiti væru horfin. Var héraðsdómurinn ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 566
- G hafði land á erfðaábúð. Landeigandi, sem var Kópavogskaupstaður, þurfti að taka nokkurn hluta landsins undir veg. Dómkvaddir menn mátu hæfilegar bætur. Talið, að matsgerð þeirra, með hliðsjón af vætti þeirra fyrir dómi, sýndi að eigi hefði verið gætt réttra matssjónarmiða vegna eignarnáms erfðaábúðar réttarins. Var því talið, að nýtt mat yrði fram að fara, sbr. 2. gr. laga nr. 61/1917. Var héraðsdómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 688
- Í máli einu um bifreiðaviðskipti kom fram, að seljandi bifreiðar var eigi fjárráða, er hann seldi um deilda bifreið, en kaupandi krafði hann um skaðabætur vegna galla á bifreiðinni. Í greinargerð hans í héraði var eigi á því byggt, að hann hefði verið ófjárráða, er viðskiptin áttu sér stað. Er málið var munnlega flutt í héraði var einungis bókað, að gerðar væru sömu dómkröfur og í greinargerð, en hinsvegar er bókað um síðari ræðu lögmanns viðsemjanda hans, að hann mótmælti framkominni málsástæðu um sýknu vegna ólöggræðis, þar sem sú málsástæða hefði verið of seint fram borin. Í héraðsdómi voru málsástæða þessi og andmæli gegn henni ekki tekin til rökstuddrar úrskurðar. Var því hinn áfrýjaði dómur ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsuppsögu af nýju 772
- Í máli einu hafði stefndi í héraði fengið frest með úrskurði

dómara, en stefnandi vildi eigi una því og kærði úrskurðinn. Í úrskurðinum greindi ekki aðilja máls, málsatvikum og málsástæðum var ekki lýst. Voru slíkir gallar á úrskurðinum, að hann var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til uppsögu úrskurðar af nýju 943

H hafði orðið fyrir slysi og átti rétt til bóta. Áður en bætur voru gerðar upp varð hann gjaldþrota. Vátryggingarfélag það, er bæturnar skyldi inna af hendi, sendi féð til skiptaráðanda í þrotabúi H. Kröfuhafar í þrotabúinu kröfðust þess, að féð rynni inn í þrotabúið. Kvað skiptadómur upp úrskurð um það atriði. Talið, að það væri eigi á valdi skiptadóms að skylda vátryggingarfélagið til að greiða þrotabúinu slysa-bótafjárhæðina, sbr. 35. gr. 1. nr. 3/1878. Hins vegar var bótaféð afhent skiptaráðanda og málsaðiljar voru ásáttir um að leggja ágreiningsatriðið undir úrskurð skiptadóms. Að svo vöxnu máli þótti hann eiga dómsvald á málinu. Í þinghaldi skiptadóms Reykjavíkur hafði skiptaráðandi lýst því yfir, að hann myndi tilkynna vátryggingarfélaginu, að hann teldi, að bótagreiðslur vegna áðurgreindra slysfara ættu að renna í þrotabú H. Þá ritaði skiptaráðadi vátryggingarfélaginu bréf, og tilkynnti, að bú H, hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta, og segir í bréfinu m. a., að hann telji, að bætur yrðu að renna inn í gjaldþrotabú H. Þar sem skiptaráðandinn hafði fjallað um ágreiningsefnið með þeim hætti, að hann hefði átt að víkja úr dómarasæti, var úrskurður skiptadóms ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og úrskurðar af nýju 1033

B. Opinber mál.

Ómerking ummæla. Sjá lögmenn, refsingar, ærumeiðingar. Ummæli í greinargerð aðilja í héraði ómerkt 657

Óréttmætir verzlunarhættir.

Prentréttur.

Prestar. Sjá embættismenn.

Rangur framburður fyrir dómi.

Refsingar.

Sextíu og fimm mönnum, er tekið höfðu þátt í að sprengja upp stíflumannvirki raforkuvers eins, dæmd 15.000 króna sekt hverjum, skilorðsbundið, en rjúfi þeir skilorðið, skuli þeir sæta varðhaldi í 12 daga 294

	Bls.
Skipstjóra á bát dæmd 20.000 kr. sekt til Landhelgisjós fyrir ólöglegan umbúnað veiðarfæra	489
Formanni á bát dæmd 20.000 króna sekt til Landhelgisjós vegna fiskveiðibrots	611
Manni, er flutt hafði inn og selt fikniefni, dæmt tveggja mánaða varðhald skilorðsbundið og kr. 8.000.00 sekt í ríkissjóð	851
Manni er keypt hafði fikniefni og neytt þeirra, dæmd fjögur þúsund króna sekt í ríkissjóð	851
Manni er neytt hafði fikniefni og neytt þeirra, dæmd sex þúsund króna sekt til ríkissjós	851
Manni er neytt hafði fikniefni og neytt þeirra, dæmd sex þúsund króna sekt til ríkissjós	851
Manni er neytt hafði fikniefni og neytt þeirra, dæmd sex þúsund króna sekt til ríkissjós	851
Manni dæmd refsing fyrir að flytja skráningarmarki bifreiðar af einni bifreið á aðra	1053
Einstakar refsitgundir og önnur viðurlög:	
a. Sekt dæmd án vararefsingar.	
b. Sekt dæmd og varðhald sem vararefsing:	
Fjárhæð sektar kr. 10.000. Varðhald 10 dagar	345
— — — 20.000. — 10 —	489
— — — 20.000. — 10 —	611
— — — 8.000. — 7 —	851
— — — 4.000. — 3 —	851
— — — 8.000. — 7 —	851
— — — 6.000. — 5 —	851
c. Skilorðsbundin refsing dæmd	293, 345, 851
d. Varðhald dæmt	355, 539, 1053
e. Fangelsti dæmt	
f. Upptaka eigna dæmd	345, 611, 851
g. Svipting verzlunarleyfis dæmd	
h. Svipting ökuleyfis dæmd	355, 559
i. Ómerking ummæla	455, 637

Réttarfar. Sjá aðfarargerðir, aðför, aðgerðarleysi, aðild, aðildareidur, áfrýjun, áfrýjunarfrestur, áfrýjunarleyfi, ákæra, dómarar, dómhæfi kröfu, dómstólar, endurrit skjala, endurupptaka máls, félagsdómur, fjárnám, fógetagerðir, frávisun, frestir, fyrning, gagnaöflun, gerðardómur, gjafsókn, gjafvörn, hafning máls, heimvísun, innsetningargerð, kyrrsetning, kærufrestur, kærumál, lög, lögskýring, lögbann, löghald, löggæzlumenn, lögsaga, lögtak, málflytjendur, málflutningur, málshöfðunarrestur, málskostnaður, niðurfelling máls, ómaksbætur, ómerking, réttarfarsvitur, sáttir, sératkvæði, stefna, stefnubirting, tómlæti, úrskurður, útburðarmál, útivist aðilja, vanreifun, varnarþing, venjuréttur, þingsókn, þingvottar.

Réttarfarsvítur.

Að því fundið, að réttargæzlustefndi í máli einu var dæmdur, þótt engar kröfur hefðu verið á hendur honum gerðar.	158
Kæra úrskurðar um vitnaskyldu talin að ófyrirsynju	166
Að því fundið í opinberu máli, að vitni voru ekki látin staðfesta vætti sín með eiði eða drengskaparheiti. Þá var talið, að vitni hefðu eigi verið spurð nægilega um sakarefni, og þess eigi gætt að kveðja vitni fyrir dóm. Enn var að því fundið, að óhæfilegur dráttur væri á að senda blóðsýni til rannsóknar	355
Að því fundið, að kröfugerð sóknaraðilja í kærumáli væri eigi ákveðin og afdráttarlaus	359
Í barnsfaðernismáli einu var að því fundið, að í ljósmóðurvottorði um fæðingu barns væri K talinn faðir þess og sömu leiðis væri hann skráður í prestþjónustubók, hvort tveggja eftir einhliða skýrslu móður og að K fornspurðum	362
Vítt vegna dráttar á einkamáli	389
Ummæli lögmanns í greinargerð vítt og ómerkt	455
Að því fundið, að lögreglumaður, er skýrslu tók af sökuðum manni, gætti eigi ákvæða 1. mgr. 40. gr. laga r. 82/1961 um meðferð opinberra mála	489
Að því fundið, að kröfugerð lögmanns í héraði, hefði verið óljós	498
Kröfugerð aðila í héraði talin óljós og ónákvæm og uppdráttur hefði ekki verið gerður af þrætusvæðum, þó þess væri sérstök þörf. Héraðsdómur ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi	566
Að því fundið, að í forsendum héraðsdóms var eigi tekið fram, hvernig fara skyldi um málskostnað milli aðilja	758
Að því fundið, að málsástæða ein, er uppi var höfð í héraði, var eigi tekin til rökstuddrar úrlausnar	772
Að því fundið, að bókanir við munnlegan málflutning í máli einu væru óskilríkar	772
Lögmaður víttur fyrir svigurmæli í greinargerð	788
Að því fundið, að í frestsúrskurði einum greindi ekki aðilja máls og málsatvikum og málsatriðum var ekki lýst	943
Að því fundið, að héraðsdómsstefna fæli í sér nokkurn skriflegan málflutning	945
Að því fundið, að héraðsdómari gætti eigi ákvæða 41. gr. laga nr. 85/1936 um þingvotta	977
Að því fundið, að dómari hefði fjallað um ágreiningsefni, áður en hann dæmdi í því. Var héraðsdómurinn ómerktur og málinu vísað heim, þar sem dómari hefði átt að víkja úr dómarasæti	1033
Héraðsdómari nefnir úrlausn sína ranglega frávísunardóm. Fundið að því	1040
Að því fundið, að rannsókn máls í héraði hefði verið áfátt, og	

dráttur hefði orðið á meðferð þess	1053
--	------

Réttargæzla

Aðilja stefnt til réttargæzlu	110, 904
Aðilja, sem stefnt var til réttargæzlu í héraði, dæmdur til að inna af hendi ákveðna skyldu, þótt engar kröfur væru gerðar á hendur honum. Héraðsdómurinn var ómerktur og málinu heimvísað	158

Ritfrelsi.

Ríkisstarfsmenn. Sjá opinberir starfsmenn.

*Sakarefni skipt.**Sakaruppgjöf.**Sakhæfi.*

Maður einn, er skaut að mönnum, eigi talinn sakhæfur, hinsveg- ar dæmdur til að greiða skaðabætur	191
--	-----

Samaðild.

Sjö aðiljum stefnt í sama máli. Eigi talið ljóst, að slíkt væri heimilt	226
--	-----

*Sameign.**Samningar.* Sjá og verksamningar.

Útgerðarmaðurinn B leigði nokkrum mönnum skip sitt til fisk-
veiða. Var leigan ákveðin 20% af óskiru aflaverðmæti báts-
ins. Í samningnum sagði: „Leigusali greiði váttryggingar-
iðgjöld af skipinu. Allar uppbætur, styrkir útflutningssjóðs-
uppbætur eða annað, sem ríkið kann að greiða eða til falla
á annan veg vegna veiða og reksturs skipsins, renna til leigu-
taka og leigusala í réttu hlutfalli við leiguprósentuna.“
Leigutími var ákveðinn frá 1. febrúar til 30. desember 1968.
Á árinu 1968 var stofnaður sérstakur sjóður, Stofnlánasjóður
fiskiskipa, og skyldi fé í honum skipt á milli fiskiskipa
eftir nánar settum reglum og hluti hvers skips leggjast inn
á reikning þess hjá sjóðnum. Fé þessu skyldi aðallega var-
ið til að greiða af stofnlánum skipanna hjá Fiskveiðasjóði.
Úthlutað var fé vegna hins leigða skips. Rann það til
greiðslu stofnlána af skipinu. Leigutakar skipsins kröfðust
að fá 80% af þessu fé. Þessi krafa var tekin til greina, þar
sem talið var að skýra yrði samninginn þannig, að styrkir
sem þessir, skyldu skiptast á milli leigutaka og leigusala

- í hlutfalli við leiguna og þar sem leigutakar hefðu greitt greitt leigugjaldið að fullu 4
- G hafði nokkurt húsnæði á leigu hjá P. Í aprílmánuði 1965 leigði G, með samþykki P, V nokkurn hluta þessa húsnæðis. Ekki var gerður skriflegur leigusamningur milli V og G. G flutti úr því húsnæði, er hann hafði til afnota og fékk V það húsnæði. Með bréfi 30. apríl 1967 sagði P upp leiguafnotum V af öllu húsnæðinu frá og með 1. október 1967 V fór úr húsnæðinu í maímánuði. P krafði V um húsaleigu frá 1. janúar 1967 til 30. september sama ár, kr. 37.118.50 á mánuði. Deilur voru um hver húsaleigan hefði átt að vera. Hinn 2. desember 1966 gerðu aðiljar upp um húsaleigu sína og var þá húsaleigan fyrir maímánuð 1966 talin vera 18.000.00, fyrir júnímánuð kr. 35.000.00 og kr. 36.494.45 fyrir mánuðina júlí, ágúst, september og október og kr. 37.118.50 fyrir mánuðina nóvember og desember. Með lögum nr. 86/1966 var bannað að hækka gjald fyrir ýmsa þjónustu, þ. á m. húsaleigu, en P hafði reiknað vísitöluhækkanir á húsaleiguna til áramóta 1966, en verðstöðvun var ákveðin frá 1. nóvember 1966. Talið, að V hefði samkvæmt skilagerð aðilja 2. desember 1966, greitt P hærri húsaleigu fyrir mánuðina júní—desember en honum bar. Hins vegar væri hér um greiðslu að ræða án áskilnaðar og gæti hann því eigi haft upp kröfu um endurgreiðslu þess fjár. Fyrir mánuðina janúar—september 1967 hins vegar, bar honum eigi að greiða hærri húsaleigu en kr. 30.402.24 á mánuði og var P dæmt að greiða V þessa fjárhæð 42
- Haustið 1968 leigði K fyrirtækinu R verzlunarhúsnæði. Ekki var gerður skriflegur húsaleigusamningur, en mánaðarleiga mun hafa verið ákveðin kr. 10.000.00. K lét gera nokkrar breytingar á húsinu vegna leigunnar. Hinn 28. febrúar 1969 sagði R upp húsnæðinu frá 1. júní s. á. að telja og rýmdi það. K taldi, að samið hefði verið um fimm ára húsaleigu. Það var talið ósannað. Dæmt, að uppsagnarfrestur á húsnæði skuli samkvæmt gömlum venjum og viðskiptaháttum miðast við 14. maí og 1. október og þar sem eigi hafi verið sýnt fram á, að þeir viðskiptahættir væru úreltir, var það lagt til grundvallar. Var því uppsögn R á húsnæðinu miðuð við 1. október 1969, og R dæmt að greiða húsaleigu til þess dags. Hins vegar var ekki talið, að R bæri að greiða fyrir breytingar þær, er K lét framkvæma á húsnæðinu. K hafði leigt verulegan hluta af húsnæðinu öðrum aðilja nokkru síðar. Var talið, að leigugreiðsla að því leyti ætti að koma til frádráttar uppsagnarbótum, sem voru ákveðnar kr. 20.000.00 63
- Á árinu 1944 ákvað atvinnu- og samgöngumálaráðuneytið að

taka eignarnámi hluta jarðanna Nesja og Melabergs í Mið-neshreppi, en land þetta var í óskiptri sameign eigenda þessara jarða. Var nokkur hluti landsins tekinn fullkomnu eignarnámi, en hinn hlutinn þannig, að beitarafot skyldu vera eignarnámsþolendum heimil. Yfirmati á eignarnámsbótum lauk snemma árs 1948 og á því ári gáfu eignarnámsþolar út afsal til handa ríkissjóði fyrir hinu eignarnumda landi, en í því afsali var ekki minnzt á beitarítakið. Með makaskiptasamningi 4. maí 1966 afsalaði A, er þá átti jörðina Nesjar, I jörð þessari með öllum gögnum og gæðum og öllu, sem eigninni fylgdi og bæri að fylgja. Í makaskiptasamningnum segir svo: „Undanþegið sölu þessari er það land jarðarinnar Nesja, sem tekið hefur verið eða tekið kann að verða til Keflavíkurflugvallar, svo og bótakröfur af því efni, bæði fyrir landnám og leigu af landi, sem herinn hefur otað. Heldur A öllum slíkum kröfum og eru þær og það land, sem tilgreint er í þessari grein, óviðkomandi I.“ Á árinu 1947 seldi I síðan S jörðina og í því afsali er tekið fram, að undanskilið sé það land, sem Keflavíkurflugvöllur hefur til umráða. Með samningi á árinu 1955 milli eigenda og umráðamanna nokkurra jarða, þ. á m. Nesja og Melabergs, var svo um samið, að ríkissjóður tæki við beitarafnotum frá 1. ágúst 1951 að telja, gegn ákveðnu gjaldi. Kröfðust þá erfingjar A að fá greiddan þann hluta gjalds fyrir beitarafnot, er féllu í hlut Nesja. Talið, að þar sem kaupandinn I hefði hagnýtt sér beitarafnotin og síðar viðsemjandi hans S, án nokkurra mótmæla af hendi A, gæti hann ekki gert kröfu um hluta í gjaldi fyrir beitarafotin, enda hefði I mátt við það miða, að beitarítakið fylgdi jörðinni áfram við jarðarkaupi þar sem ekki hefði verið á annað minnzt, enda óeðlilegt, að ítakið væri skilið frá jörðinni og væri áfram eign A, sem hefði hætt búskap og flutt á brott. Samkvæmt þessu var ekki talið, að erfingjar A ættu rétt til greiðslu fyrir beitarafnotin

389

Erlendur maður, S, hafði haft samband við íslenzka fyrirtækið Á, og m. a. tekið nokkuð af framleiðsluvörum þess, og lofað að athuga sölu á þeim í heimalandi sínu. Hafði S síðan samband við stórfyrirtæki í heimalandi sínu og sýndi fyrirsvarsmönnum þess umrædd sýnishorn. Varð ekki frekar úr þessu, en nokkru síðar höfðu aðrir aðiljar að tilhlutan Á samband við fyrirtæki þetta og hófst síðan viðskiptasamband milli þess fyrirtækis og Á. S taldi sig eiga rétt til umboðslauna af sölu Á til fyrrgreinds fyrirtækis. Talið ósannað, að Á hefði lofað S umboðslaunum af verði þeirra vara, er S tækist að afla markaðar fyrir. Hins vegar var talið sannað, að þeir S og Á hefðu orðið sammála um, að S leit-

aði eftir viðskiptasamböndum í heimalandi sínu og gat Á eigi væntzt þess, að hann gerði það án þóknunar. S vann nokkuð að sölumálum þessum, þótt eigi yrði af frekari samningum. Af þessum ástæðum var S talinn eiga rétt til nokkurra þóknunar úr hendi Á vegna vinnu sinnar og fyrirhafnar og var þóknunin ákveðin kr. 40.000.00 407

F rak mikla útflutningsverzlun. M. a. skipti hann við V. F skuldaði í árslok 1966 V stórfé. Í nóvember- og desembermánuði 1966 lét viðskiptabanki F rannsaka hag hans og kom upp þá sá grunur, að eigi væri allt með felldu með fjármál hans. Hinn 28. desember 1966 seldi F síðan V verulegt magn af saltfiski og var verðmæti hans áætlað tæpar 4 milljónir króna og skyldi allt kaupverðið ganga til lækkunar á skuldum F við V. F varð gjaldþrota 14. apríl 1967. Var þess þá krafizt vegna þrotabús F, að fyrrgreindum samningi yrði rift og V dæmt að endurgreiða verðmæti umrædds saltfisks, sem nam kr. 3.663.902.24. Dæmt að eigi væri sannað, að F hefði átt fyrir skuldum hinn 28. desember 1966. Með hliðsjón af því, að fyrirsvarsmenn V höfðu haft margháttað viðskipti og viðskiptatengsl við F, var eigi talið, að V hefði fært rök að því, að hann hefði við gerð samningsins 28. desember 1966 haft fulla ástæðu til að ætla, að F ætti fyrir skuldum. Var því riftun samningsins heimiluð og V dæmt að endurgreiða í bú F andvirði umrædds saltfisks 455

G, sem var ólögráða keypti bifreið af E. Var kaupverðið ákveðið kr. 60.000.00, þar af voru kr. 40.000.00 greiddar út í hönd, en eftirstöðvarnar kr. 20.000.00 voru greiddar með víxlum, er G samþykkti. G greiddi síðan kr. 6.000.00 af framangreindri víxilskuld. Allöngu eftir þetta, krafðizt G þess, að kaupum yrði rift, og E dæmt að greiða umræddar kr. 46.000.00. Var það á því byggt, að G hefði verið ólögráða, þegar kaupin fóru fram. Því var lýst af E, að hann myndi eigi innheimta fé samkvæmt víxlum þeim, sem ógreiddir voru, að fjárhæð kr. 14.000.00. Talið var sannað, að E, hefði verið grandlaus um heimild G til að láta af hendi þær kr. 40.000.00, sem hann galt við afhendingu bifreiðarinnar, svo og um greiðslu þeirrar kr. 6.000.00, er greiddar voru upp í víxilskuldina. Með hliðsjón af því, að G var fullvinnandi maður, er greiðslur þessar fóru fram, svo og með hliðsjón af traustnámsreglum um peninga var E sýknaður af öllum kröfum G í málinu 747

S keypti nýja bifreið af bifreiðaverzluninni B. Við kaupin undirritaði S svonefnt ábyrgðarskríteini, en þar segir, að B ábyrgist framleiðslu- og efnisgalla og muni sjá um viðgerð á þeim, enda verði tilkynningum um meinta galla komið svo fljótt, sem unnt er til fyrirtækisins og ábyrgðin renni

út eftir 6 mánuði frá afhendingardegi, eða þegar bifreiðinni hafi verið ekið tíu þúsund kílómetra innan þess tíma. Nokkrir gallar komu fram á bifreiðinni og krafði S um bætur vegna þessa. Krafan kom þó eigi fram, fyrr en rúmum tveimur mánuðum eftir að ábyrgðartíma samkvæmt skirteininu var lokið. Talið, að galli sá, sem var á bifreið S, væri verksmiðjugalli og félli því sem slíkur undir ákvæði ábyrgðarskirteinisins. Hins vegar hefði krafan eigi komið fram fyrr en eftir þann tíma, sem við væri miðað í ábyrgðarskirteininu og gæti því S eigi gert skaðabótakröfu af þessu efni á hendur B, enda hefðu eigi verið rök að því leidd, að ákvæði ábyrgðarskirteinisins væru ógild

780

M sem rak vöruf lutninga með bifreið út á land, hafði afgreiðslu hjá fyrirtækinu L. Mánaðamótin janúar—febrúar 1969 tilkynnti M afgreiðslustúlku L, að hann væri hættur að hafa afgreiðslu þar og myndi einungis greiða stöðvargjald til 15. febrúar n.k. L taldi hinsvegar, að M yrði að segja upp með nokkrum uppsagnarfresti og krafði hann greiðslu vegna þessa. Talið eðlilegt að miða við eins mánaðar uppsagnarfrest miðað við mánaðamót og var M gert að greiða afgreiðslugjöld fyrir þann tíma

792

D réðist til sjúkrahússins H sem yfirlæknir. Hann hafði áður verið héraðslæknir á sama stað. Til þess að öðlast rétt sem yfirlæknir á sjúkrahúsinu var talið nauðsynlegt, að hann færi erlendis til náms. Varð að samkomulagi á árinu 1966, að hann færi erlendis til framhaldsnáms og var D þar um rúmlega árs skeið. Hinn 13. nóvember 1968 var gerður samningur milli D og H um ráðningarkjör, og segir að almenn ráðningarkjör skuli fara eftir samningi Læknafélags Reykjavíkur og Reykjavíkurborgar frá 18. desember 1967. Fram kom, að í samningum þessum var ekki uppsagnarákvæði, en gert virðist hafa verið ráð fyrir þriggja mánaða uppsagnarfresti af hvors hendi. Hinn 24. júní 1969 sagði H upp störfum D með þriggja mánaða uppsagnarfresti. D krafðist þess, að frávíking frá stöðu yrði dæmd ólöglegt og H dæmt að greiða honum skaðabætur. Talið, að ákvæði laga nr. 38/1954 ættu ekki við um kjör D. Lagt var til grundvallar, að samning Læknafélags Reykjavíkur og Reykjavíkurborgar yrði að túlka þannig, að uppsagnarfrestur teldist 3 mánuðir. Var því talið, að H hefði verið heimilt að segja D upp með þriggja mánaða uppsagnarfresti svo sem gert var, og var H sýknaður af öllum kröfum D

821

Hinn 26. september 1971 bauð M, eigandi jarðar í S-hreppi, hreppnum forkaupsrétt að jörðinni samkvæmt lögum nr. 40/1948. Í bréfi um forkaupsréttinn segir, að til frekari skýringar skuli þess getið, að væntanlegur kaupandi hefði boð-

ið honum búrekstraraðstöðu á jörðinni ef af kaupunum yrði og hann hefði fullan hug á að hagnýta sér það. Hinn 6. október 1971 tilkynnti oddviti S, að hreppsnefnd hefði ákveðið á fundi sínum að neyta forkaupsréttarins. M andmælti því, að hreppurinn hefði samþykkt og fullnægt forkaupsréttarskilyrðum sínum, þar sem hann hefði eigi boðið fram búrekstraraðstöðu svipað því, sem hinir væntanlegu kaupendur vildu bjóða. S-hreppur krafðist þá afsals fyrir jörðinni. Talið, að samkvæmt þeim lagasjónarmiðum, sem búa að baki ákvæðum 50. gr. laga nr. 40/1948, beri að tilgreina skilmála alla skýrlega og tæmandi. Engin gögn fylgdu til hreppsins með bréfi M 26. september 1971 til staðfestingar því, að kaupendur hefðu heitið seljanda búrekstraraðstöðu á jörðinni jafnhliða þeim skilmálum, sem tilgreindir voru í kaupsamningi þeirra. Þá var þar engin nánari lýsing á því, hvað fælist í þessu boði kaupenda og þess að engu getið, hvort búrekstraraðstaða yrði veitt án endurgjalds eða ekki. Með hliðsjón af þessu var talið, að hreppsnefnd S-hrepps hefði ekki ástæðu til að ætla, að hér væri um að ræða afdráttarlaus skildaga, sem væri hluti af forkaupsréttarboði. Með hliðsjón af þessu var talið, að S-hreppur ætti rétt á að fá jörðina keypta af M fyrir það verð, sem hann hafði boðið hana

865

K átti land austur í Laugardal. Með kaupsamningi 22. september 1965 og afsali 29. s. m. seldi hann félaginu H einn ha. lands þarna. Í afsalinu segir að fyrirhuguð sé breyting á aðkeyrslu að landinu, þannig að vegur verði lagður á vestari bakka Eystri-Stekkar. Taki kaupendur þátt í kostnaði við vegargerð þarna, að jöfnu á móti öðrum, er veginn noti. Fram kom, að fyrir gerð samnings þessa hafi S leigt tveimur aðiljum landssvæði við Eystri-Stekká, þannig að eigi var unnt að leggja veg upp árbakkann, nema með þeirra samþykki, en það fékkst ekki. H krafðist þess, að S yrði dæmt skylt að vísa þeim á vegarstæði, eða að dómari ákvæði þeim til handa vegarstæði. Eftir gerð samningsins við H hafði S leigt ýmsum mönnum lönd, þannig að erfiðara var um vegarstæði eftir það. Talið, að S væri skylt að láta H land undir vegarstæði. Var ákveðið, að vegurinn lægi að nokkru um lönd tveggja sona S, er hann hafði leigt lönd löngu eftir að hann hafði selt landspilduna til H, og var þeim talið skylt að þola vegarstæði. Þá var dæmt, að S bæri að endurgreiða á kostnað, sem S hafði haft af því að fá einn leigutaka til að samþykkja vegarstæði yfir land sitt. Var vegarstæðið ákveðið á uppdrætti

904

Með kaupsamningi 27. júní 1969 seldi Á ábýlisjörð sína, sem var hjúskapareign hans, S nokkrum. M eiginkona Á, ritaði ekki

samþykki sitt á samninginn og samþykkti hann ekki. Næsta dag afhenti Á oddvita R-hrepps samninginn og bauð hreppnum forkaupsrétt. Talið, að þetta tilboð hefði verið bindandi fyrir Á. Hinn 3. júlí 1969 afturkallaði hann kaupréttartilboðið, en sú afturköllun var eigi talin gild. R-hreppur samþykkti síðan að neyta forkaupsréttar síns hinn 3. júlí 1969. R-hreppur krafðist afsals fyrir jörðinni. Jörðinni skyldi fylgja nokkurt lausafé og lét R meta, hve mikill hluti verðmæti jarðarinnar ásamt húsum væri af öllu söluverðinu og taldi sér rétt til að fá jörðina afsalaða fyrir það fé. R-hreppur höfðaði síðan mál 5. október 1969 og krafðist þess, að Á afsalaði jörðinni. M, eiginkona Á, gekk inn í það mál með meðalgöngustefnu 30. desember 1969 og krafðist ógildingar á kaupsamningnum. Málum þessum vísað frá héraðsdómi 23. júlí 1970, vegna óljósrar kröfugerðar. Með héraðsdómsstefnu 15. ágúst 1970 höfðaði R síðan mál á hendur þeim Á og M og krafðizt afsals fyrir jörðinni. Hinn 31. ágúst 1970 höfðaði M síðan mál til riftunar á kaupsamningnum. Talið, að gagnsök M væri nægilega snemma höfðuð, sbr. 2. mgr. 81. gr. og 2. mgr. 100. gr. nr. 80/1936. Fram kom, að M dvaldi eigi á ábýlisjörð þeirra Á í umrætt sinn. Samkvæmt skýrslu hennar leitaði hún sér lækninga í Reykjavík hinn 10. nóvember 1968 og hafði dvalizt í Reykjavík að mestu síðan, en þó dvalið á ábýlisjörð þeirra um helgar. Þá hafði lögheimili hennar verið á ábýlisjörðinni og þannig var hún skráð í þjóðskrá. R krafðizt þess, að Á yrði dæmt skylt að afsala honum jörðina. Á mótmælti því, og M gerði þá kröfu, að kaupsamningur þeirra Á og S, sem forkaupsrétturinn byggðist á, yrði hrundið og ennfremur af sýknu af kröfu R. Kröfu þessa reisti hún á ákvæðum 20. gr. laga nr. 29/1923. Eigi var talið sannað, að henni hefði verið kunnugt um kaupsamninginn og kaupréttarboð fyrr en 3. júlí 1969, en þá hafi hún strax uppi mótmæli. Fyrirsvarsmönnum R var ljóst, að hún var gift Á. Talið, að eigi væri sannað, að M hefði brugðið búsifjum á jörðinni og var R því ekki rétt að telja, að Á og fjölskylda hans byggi þar eigi, þegar R áréttaði hinn 3. júlí 1969 að hann hygðist neyta forkaupsréttar síns. M lýsti viðstöðulaust andstöðu sinni gegn sölu jarðarinnar og setti fram kröfur um ógildingu kaupsamningsins. Talið var, að málshöfðunarákvæðum 20. gr. laga nr. 20/1923 hefði verið fullnægt, og stæði því synjun M á samþykki við kaupsamningnum og kaupréttarboðinu því í vegi, að Á yrði dæmt skylt að afsala R jörðinni. R hafði krafizt þess, að M afsalaði jörðinni, en slík krafa var eigi tekin til greina, enda jörðin eigi hennar eign. M hefði gert þá kröfu, að kaupsamningnum yrði

hrundið, en þar sem S, aðilja þess máls, hafði aðeins verið stefnt til réttargæzlu, kom sú krafa eigi til álita 977

Samvinnufélög. Sjá og byggingarsamvinnufélög.

Á árinu 1966 kom fram, að mjólkurbúið F hafði eigi greitt tekjuskatt né eignarskatt. Á fundi ríkisskattaneftndar 22. júlí 1966 var F ákveðinn tekjuskattur fyrir gjaldárin 1960—1965, og eignarskattur fyrir árin 1962—1965, að báðum árum meðtöldum. F taldi sig eigi skattskyld og vísaði um það efni til laga nr. 96/1936. Talið, að F væri skattskyld, enda tækju ákvæði laga þessara aðeins til þargreindra aðilja. Deilt var um gjaldstofna. Talið, að tillag til varasjóðs væri gjaldstofn til tekjuskatts. Talið, að styrkur til kynbótabús og framlag í minningarsjóð ásamt vöxtum væri tekjuskattsstofn og óheimilt að draga slíkt framlag frá tekjum. Á það var bent, að fyrrgreindur minningarsjóður stæði inni hjá félaginu og hefði eigi verið fengin heimild til þess að gjafir til sjóðsins nytu þess réttar, að gefandinn öðlaðist rétt til frádráttar gjafar frá tekjum. Þá var talið, að eftirstöðvar á rekstrarreikningi, sem fluttar voru á milli ára, þegar lokaúthlutun uppbóta fyrir viðkomandi tekjuár hefði farið fram, væri skattskyldar tekjur. Talið, að varasjóður um áramót væri eignarskattsstofn, svo og ógreiddar eftirstöðvar mjólkurverðs. Þá var talið, að fyrrgreindur minningarsjóður skyldi teljast til eigna um áramót. Hinsvegar var talið, að F yrði eigi gert að greiða skatt af tekjum ársins 1959, þar sem liðinn var frestur sá, sem greinir í 38. gr. skattalaga, er ríkisskattaneftnd ákvarðaði skatt F. Samkvæmt þessu var leyft lögtak fyrir öðrum sköttum, en að framan greinir 620

Sáttir.

A. Einkamál.

A, er fengið hafði lóð á leigu, endurkrafði Akureyrarkaupstað um gatnagerðargjald. Málið hafði ekki verið lagt til sátta fyrir sáttamenn, en málið var eigi undanþegið sáttatilraun þeirra. Í þingbók var eigi heldur skráð við þingfestingu málsins yfirlýsing málsaðilja um, að útilokað væri, að sátt kæmist á í málinu fyrir sáttamönnum. Var hinn áfrýjaði dómur því ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi .. 446

B. Opinber mál.

S var grunaður um ölvun við akstur. Í blóði hans reyndust vera efni er svara til 1,58% af vínanda. S viðurkenndi brot sitt. Héraðsdómari lauk því málinu með dómssátt. Var S gert að greiða sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði dóms-

sátt þessa og var hún felld úr gildi með vísan til 3. mgr. 80. gr. l. nr. 40/1968	716
K var kærður fyrir ölvun við akstur og brot á fuglafriðunarlög-um o. fl. Héraðsdómari afgreiddi málið með dómssátt og gerði K að greiða sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði sátt þessa og var hún felld úr gildi, þar sem K hafði skömmu áður verið dæmdur í varðhald og sviptur ökuleyfi fyrir brot gegn 25. gr. l. nr. 40/1968 og 229. gr. alm. hgl. nr. 19/1940. Var dómssáttin talin óheimil og felld úr gildi	718
G var ölvaður við akstur og reyndust efni í blóði hans samsvara 1,21% af vínanda. Héraðsdómari afgreiddi málið með dómssátt og gerði G að greiða sekt til ríkissjóðs. Saksóknari kærði dómssátt þess. Fram kom, að G hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir ölvun við akstur. Var því dómssátt óheimil að lögum og var hún felld úr gildi ..	720
H var kærður fyrir akstur bifreiðar undir áhrifum áfengis. Dómari afgreiddi málið með dómssátt, og gerði H að greiða nokkra sekt í ríkissjóð. Saksóknari ríkisins kærði sátt þessa, þar sem H hafði skömmu áður verið dæmdur til refsingar fyrir m. a. ölvun við akstur. Var dómssáttin felld úr gildi, þar sem þau málalok, sem hún gerði ráð fyrir, voru óheimil	746

Sératkvæði.

1. Hæstiréttur:

Tveir dómenda Hæstaréttar gera sératkvæði um forsendur dóms	110
Tveir dómenda Hæstaréttar gera sératkvæði um úrslit máls	215
Einn dómenda Hæstaréttar gerir sératkvæði um forsendur dóms	611
Einn dómenda í Hæstarétti gerir sératkvæði um úrslit skaða-bótamáls	798
Einn dómenda Hæstaréttar gerir sératkvæði um úrslit máls	920
Einn dómenda Hæstaréttar gerir sératkvæði um úrslit máls	1040

2. Héraðsdómur:

Einn meðdómandi í héraði gerir sératkvæði um forsendur dóms	367
Einn dómenda í héraði gerir sératkvæði um niðurstöðu máls	441
Einn dómenda í héraðsdómi gerir sératkvæði	821
Dómsformaður í héraðsdómi gerir sératkvæði um úrslit máls	1020

Sjó- og verzlunardómur.

Mál til heimtu bjarglauna rekið fyrir sjó- og verzlunardómi 23,	584
Mál um firmaheiti rekið fyrir sjó- og verzlunardómi	30
Mál til heimtu bóta vegna skemmda á skipi við árekstur rekið fyrir sjó- og verzlunardómi	36
Aðiljar máls höfðu samið svo um, að mál út af verzlunarvið-skriptum skyldi rekið fyrir bæjarþingi í heimilisþinghá krefj-anda. Eigi að þessu fundið	90

Eigi talin ástæða til að ómerkja héraðsdóm, þótt mál milli smá- kaupmanns og heildsala væri rekið fyrir bæjarþingi án með- dómsmanna	93
Mál til heimtu skipstjórallauna rekið fyrir sjó- og verzlunar- dómi	206, 276
Mál um váttryggingu skips rekið fyrir sjó- og verzlunardómi	231
Mál um kostnað af framflutningi farms rekið fyrir sjó- og verzlunardómi	261
Mál um umsýsluþóknun rekið fyrir sjó- og verzlunardómi ..	407
Mál um tollgreiðslu rekið fyrir sjó- og verzlunardómi	441
Mál um uppsögn á afgreiðslusamningi rekið fyrir sjó- og verzl- unardómi	792

Sjóveð.

Sjóveð dæmt í skipi til tryggingar dæmdum bjarglaunum	23
Sjóveð dæmt í skipi til tryggingar vangoldnum launum og laun- um á uppsagnarfresti	206, 276

Skadabætur.

A. Innan samninga:

Haustið 1968 leigði K fyrirtækinu R verzlunarhúsnæði. Ekki var gerður skriflegur húsaleigusamningur, en mánaðarleiga mun hafa verið ákveðin kr. 10.000.00. K lét gera nokkrar breytingar á húsnæðinu vegna leigunnar. Hinn 28. febrúar 1969 sagði R upp húsnæðinu frá 1. júní s. á. að telja og rýmdi það. K taldi, að samið hefði verið um fimm ára húsaleigu. Það var talið ósannað. Dæmt, að uppsagnarfrest- ur á húsnæði skuli samkvæmt gömlum venjum og við- skiptaháttum miðast við 14. maí og 1. október og þar sem ekki var sýnt fram á, að þeir viðskiptahættir væru úreltir, var það lagt til grundvallar. Var því uppsögn R á húsnæðinu miðuð við 1. október 1969 og R dæmt að greiða húsaleigu til þess dags. Hins vegar var ekki talið, að R bæri að greiða fyrir breytingar þær, er K lét framkvæma á hús- næðinu öðrum aðilja nokkru síðar. Var talið, að leigu- greiðsla að því leyti ætti að koma til frádráttar uppsagnar- bótum, sem voru ákveðnar kr. 20.000.00	63
R keypti íbúð í fjölbýlishúsi af S og var íbúðin á efstu hæð í fjölbýlishúsi. Í kaupsamningi var íbúðinni nokkuð ítarlega lýst, en eigi var þar getið um eignaraðild að háalofti yfir íbúðinni. Nokkru síðar var gefið út afsal til R og er þar tekið fram, að íbúðinni fylgi háaloft það, sem sé yfir íbúð- inni. Við þinglestur afsalsins var gerð athugasemd um, að eigi yrði séð, að seljandi ætti fyrrgreint háaloft. Talið, að fyrrgreint háaloft væri í sameign eigenda alls hússins. R	

- taldi sig hafa orðið fyrir tjóni af þessum sökum vegna vanheimildar S og fékk dómkvadda menn til að meta til peningaverðs háaloftið, svo og bætur fyrir óþægindi og átroðningu, sem mundi stafa af umgangi annarra eigenda hússins upp á háaloftið. Í matsgerð segir, að stærð gólfplatara háaloftsins innan sperrustóla sé 58,8 m², en mesta hæð í kverk 155 cm, við sperrustóla 90 cm og rúmmál því 76,44 m³. Uppgangur upp á loftið sé úr stigagangi, gat að stærð 62x53 cm. Matsmennirnir töldu, að hér væri um svo ómerkilegt atriði að ræða, að eigi yrði metið til peningaverðs, hvorki óþægindi né sú vanheimild, sem hér væri um að ræða. R fékk dómkvadda yfirmatsmenn til að gera yfirskoðun, en þeir komust einnig að þeirri niðurstöðu, að hagsmunir bundnir við nýtingu þessa háalofts væru eigi bótahæfir. Samkvæmt þessum matsgerðum var eigi talið, að R hefði sannað, að hann hefði beðið fjárhagslegt tjón af því, að hann varð eigi einn eigandi háaloftsins og var því S sýknaður af bótakröfum hans 144
- B seldi Ö íbúð í húsi einu. Fram komu gallar á íbúðinni, þannig að gólfplata seig nokkuð. Dómkvaddir menn töldu að kosta myndi kr. 9.000.00 úr að bæta. Talið, að sig gólfplötunnar stafaði af atvikum, sem B, er var byggjandi hússins, bæri ábyrgð á, og yrði hann því að bæta tjón það, er af hefði hlotizt 577
- J tók að sér að vera skráður trésmíðameistari á húsi, sem R reisti. Sá J um uppslátt allan, svo og gerð þaks. Fram kom, að þakið var skakkt og stafaði það af mistökum starfsmanna J. R krafðist bóta vegna þess. Voru kröfur hans að nokkru teknar til greina og komu til frádráttar skuld hans við J 592
- F keypti íbúð í byggingu af T. Er til uppgjörs kom á kaupverði, taldi F, að á húsinu væru ýmsir gallar og ætti hann að fá bætur vegna þess, er draga skyldi frá kaupverði. Dómkvaddir menn töldu, að um galla væri að ræða og var F því gert að greiða kaupverðið að frádregnum hæfilegum bótum vegna gallanna 635
- Með kaupsamningi 14. janúar 1966 skuldbatt S sig til að selja H íbúð í húsi einu, er verið var að byggja, og mun bygging lítt hafa verið á veg komin er kaupsamningur var gerður. Með kaupsamningi 21. apríl 1967 skuldbatt H sig til að selja K íbúðina. Tók K við íbúðinni sama dag og var afsal gefið út 25. júlí 1967. 10. maí 1967 fóru nokkrir aðiljar, sem samið höfðu um kaup á íbúðum í umræddu húsi, þar með talinn K, þess á leit, að dómkvaddir yrðu menn til þess að skoða íbúðina og lýsa í hverju múrhúðun væri áfátt og hvað kosta myndi úr að bæta. Hinir dómkvöddu menn töldu

ýmsa galla á íbúðinni. Hinn 11. ágúst 1967 afsalaði S íbúðinni til H. Í því afsali sagði, að H hefði kynnt sér íbúðina við skoðun og sætt sig við hana að öllu leyti. Verður að ætla eftir framburði aðilja, að þeir hafi rætt um, að hvorugur gerði neinar kröfur á hendur hinum vegna húsbyggingarinnar. Hinn 12. september 1967 afsalaði H íbúðinni til K. Í sambandi við afsalsgerðina undirritaði H yfirlýsingu, þar sem segir m. a., að K megi taka við bótum vegna galla á íbúðinni. Krafði K síðan S um bætur vegna gallanna og var bótakrafan byggð á framsali H á bótakröfum. S var sýnaður af kröfum K, þar sem K hefði fengið afsal fyrir íbúðinni eftir að mat á göllunum fór fram og undirritað það án nokkurs fyrirvara. Var lagt til grundvallar að H hefði afsalað sér rétti til að hafa uppi bótakröfu á hendur S vegna galla á íbúðinni. K öðlaðist því ekki rétt til bóta úr hendi S við framsal frá H

758

S keypti nýja bifreið af bifreiðaverzluninni B. Við kaupin undirritaði S svonefnt ábyrgðarskírteini, en þar segir, að B ábyrgist framleiðslu- og efnisgalla og muni sjá um viðgerð á þeim, enda verði tilkynning um meinta galla komið svo fljótt sem unnt er til fyrirtækisins, og ábyrgðin renni út eftir 6 mánuði frá afhendingardegi eða þegar bifreiðinni hafi verið ekið tíu þúsund kílómetra innan þess tíma. Nokkrir gallar komu fram á bifreiðinni og krafði S um bætur vegna þessa úr hendi B. Krafan kom þó eigi fram, fyrr en rúmum tveimur mánuðum eftir, að ábyrgðartími samkvæmt skírteininu var lokið. Talið, að galli sá, sem var á bifreið S, væri verksmiðjugalli og félli því sem slíkur undir ákvæði ábyrgðarskírteinisins. Hins vegar hefði krafan eigi komið fram fyrr en eftir þann tíma, sem við væri miðað í ábyrgðarskírteininu og gæti því S eigi gert skaðabótakröfu af þessu efni á hendur B, enda hefðu eigi verið rök að því leidd, að ákvæði ábyrgðarskírteinisins væru ógild

780

H keypti bát einn af banka einum. Í sambandi við kaupin gaf J stjúpfaðir H honum heimild til að veðsetja jörð eina, sem var hjúskapareign hans til tryggingar ákveðinni fjárhæð. Var fram tekið að þetta væri í sambandi við kaup á bátinum. Eiginkonu J var ekki tilkynnt um viðskipti þessi og vissi hún ekki um þau, fyrr en löngu síðar, að J skýrði henni frá þessu. H gat eigi staðið í skilum með greiðslur skulda og vildi bankinn þá ganga að veðinu, en dæmt var, að veðsetning þessi væri ógild, þar sem eiginkona J hefði eigi samþykkt veðsetninguna. Bankinn höfðaði þá mál gegn J sem skaðabótamál vegna tjóns, sem hann hafði orðið fyrir í þessu sambandi. Talið, að engin rök væru til að leggja skaðabótaábyrgð á J vegna þessa

973

B. Utan samninga.

1. *Árekstur skipa.*

Hinn 21. febrúar 1966 lagðist m/b B að suðurvarargarðinum í Þorlákshöfn eftir tilvísun bryggjuvarðar. M/b B lá fremst skipa við bryggjuna, en fleiri skip voru ofar. Seinna sama kvöld lagðist m/b Bj. utan á m/b B, einnig eftir tilvísun bryggjuvarðar. Er þetta var, virðist veður hafa verið sæmilega. Er líða tók á nóttina fór að hvesa og jókst sjógangur. Tók þá m/b Bj. að slást harkalega utan í m/b B og brotnaði m/b B nokkuð, unz m/b Bj. yfirgaf höfnina. Eigendur m/b B kröfðu nú eigendur m/b Bj. um bætur vegna tjóns þess, er varð á m/b B. Talið, að frumorsök skemmda þeirra, er urðu á m/b B í umrætt sinn, hafi verið ósjórinn í Þorlákshöfn í umrætt sinn. Hins vegar hafi stjórnendur m/b Bj. haft svigrúm til að færa bát sinn. Þeim hafi borið að sýna sérstaka árvekni vegna þeirra breytinga, sem urðu á sjólagi við bryggjuna, og færa bátinn frá, þegar óttast mátti, að hann kynni að valda skemmdum á öðrum skipum. Var þessi skylda stjórnenda m/b Bj. enn brýnni fyrir þá sök, að það er stálskip og stærra en m/b B, sem er tréskip. Hins vegar var talið, að stjórnendum m/b B hefði mátt vera ljós sú hætta, sem kynni að leiða af legu m/b Bj. utan á bátinum. Bar þeim því að sýna hina mestu varkárni, en ekki verður séð, að stjórnendur m/b B hafi gert skipverja m/b Bj. boð um að færa sig, er veður og sjólag fór að spillast né boð um aðrar ráðstafanir, er að haldi kynnu að koma. Af þessum sökum voru eigendur m/b Bj. taldir eiga $\frac{3}{4}$ hluta sakar á tjóninu, en eigendur m/b Bj. $\frac{1}{4}$ hluta. Var eigendum m/b Bj. því dæmt að greiða eigendum m/b B $\frac{3}{4}$ hluta tjóns þeirra

36

2. *Bifreiðaslys.*

H var starfsmaður hjá Á. Í eitt sinn var bifreið, er Á átti, nýkomin frá Keflavík. Hafði rignt á leiðinni og var bílpallurinn blautur og óhrein. Annar starfsmaður Á ók bifreiðinni, en H var honum til aðstoðar. Í vörugeymslu Á var bifreiðin stöðvuð til affermingar. Fór H upp á bifreiðarpallinn að flytja þar til kassa, en féll út af pallinum og meiddist og hlaut varanlega örorku. Krafði hann Á um bætur vegna þessa. Dæmt, að þar sem bifreiðin hafði verið kyrrstæð inn í vöruskemmu, án þess að aflvél hennar eða annar hreyfibúnaður væri í gangi hefði slys það, er hér um ræðir, ekki hlotizt af vélknúnu ökutæki í notkun. Varð fébótaábyrgð á hendur Á því eigi byggð á reglum umferðarlaga og skiptir ekki máli þótt verið geti, að H hefði

skrikað fótur á bifreiðarpallinum. Þá var heldur eigi talið sannað, að slysið hefði orðið vegna mistaka eða handvamm-
ar verkstjóra eða annarra starfsmanna stefnda við afferm-
inguna. Að þessu öllu athuguðu var Á sýknaður af kröf-
um H í málinu

374

Hinn 2. október 1967, að morgni dags, ók Á, sem var kennari að atvinnu, jeppabifreið sinni austur Miklubraut. Bjart var, gott veður og sól lág. Um þetta leyti var verið að hreinsa Miklubraut á vegum Reykjavíkurborgar. Reykja-
víkurborg hafði tekið á leigu vörubifreið, eign H, og vá-
tryggða hjá Hagtryggingu h/f. Hafði bifreiðinni verið ek-
ið meðfram götubrún til austurs og verkamenn færðu á hana rusl og annan hroða. Bifreiðin var staðsett við nyrðri götubrún Miklubrautar við mynni innaksturs að benzínaf-
greiðslustöð þar við Miklubrautina. Hægra afturhorn palls-
ins skagaði út í akbrautina. Bifreiðin var kyrrstæð. Engin varúðarmerki voru á bifreiðinni né á akbraut, er gæfu til kynna, að verið væri að vinna við bifreiðina. Er Á ók eftir Miklubrautinni, lenti hann aftan á fyrrgreindri vörubifreið og var árekstrarhöggið svo mikið, að Á beið þegar bana. Ekkja Á og börn kröfðu Reykjavíkurborg óskipt með eig-
anda bifreiðarinnar og vátryggingarfélagi hennar um bæt-
ur vegna tjóns þessa. Fram kom, að nyrðri akbraut Miklu-
brautar hafði ekki verið skipt með varúðarlínum í merkt-
ar akreinar. Það var talið óvarlegt af ökumanni bifreiðar-
innar að stöðva hana svo, að hún væri að hluta inn á fjöl-
farna akbraut, þar sem leyfður var um 60 km hámarks-
hraði, án þess að sett væru upp aðvörunarmerki um vega-
vinnu, sbr. lið a 9, í 3. gr. reglugerðar nr. 61/1959, en öku-
manni bar að gæta þess, að svo væri. Var því talið, að eig-
andi bifreiðarinnar, væri samkvæmt bifreiðalögum ábyrg-
ur fyrir tjóni því, er bótakrefjendur hefðu orðið fyrir í um-
rætt sinn. Þá var talið, að umrædd bifreið hefði verið í þjón-
ustu Reykjavíkurborgar við gatnahreinsun og verkstjórn-
endum hefði borið að sjá til þess, að sett væri upp aðvör-
unarmerki um vegavinnu hæfilega langt fyrir aftan bifreið-
ina. Þar sem þessa hefði eigi verið gætt, var fébótaábyrgð einnig lögð á Reykjavíkurborg. Hinn látni ók í umrætt sinn á móti risandi sól og var talið að sólbirtan mundi hafa hamlað útsýn hans. Með hliðsjón af því og afleiðinga á-
rekstursins var talið ljóst, að ökuhraði Á í umrætt sinn hefði verið óhæfilegur. Var því meiri hluti sakar á hann lagður, en talið, að eigandi bifreiðarinnar og Reykjavíkurborg bæri að bæta bótakrefjendum ½ hluta tjóns þeirra. Ekkja Á krafðist kr. 1.811.437.00 í bætur fyrir missi fram-
færanda og kr. 200.000.00 fyrir bætur fyrir röskun á stöðu

- og högum. Dóttir hennar A krafðist kr. 72.013.00 í bætur fyrir missi framfæranda og kr. 200.000.00 í bætur fyrir röskun á stöðu og högum. Dóttir B krafðist kr. 145.465.00 í bætur fyrir missi framfæranda og kr. 200.000.00 í bætur fyrir röskun á stöðu og högum. Dóttir C krafðist kr. 170.-334.00 í bætur fyrir missi framfæranda og kr. 200.000.00 fyrir röskun á stöðu og högum. Tryggingafræðingur reiknaði, að tjón M næmi kr. 3.116.596.00, ef miðað væri við missi vinnutekna Ásgeirs heitins og að verðmæti hálfra atvinnutekna hennar næmi kr. 844.556.00. Verðmæti lífeyris, sem henni bar frá Lífeyrissjóði barnakennara, næmi kr. 1.384.967.00, verðmæti mæðralauna kr. 294.727.00, og verðmæti ekkjubóta kr. 456.271.00. Talið, að mæðralaun og ekkjubætur frá Tryggingastofnun ríkisins ættu að koma til frádráttar, þegar tjón ekkjunnar yrði ákveðið. Þá yrði litið til lífeyrisgreiðslna frá Lífeyrissjóði barnakennara við ákvörðun bóta. Samkvæmt þessu var fjárhagstjón ekkjunnar talið kr. 1.050.000.00 og tjón hennar á röskun á stöðu og högum kr. 125.000.00. Tjón barnanna var metið þannig: Tjón A 80.000.00, tjón B 115.000.00 og tjón C kr. 120.000.00 417
- Hinn 21. desember 1968 ók A bifreið sinni frá Flateyri til Ísafjarðar. Með honum í bifreiðinni voru eiginkona hans og tveir farþegar. Nokkur snjór var og vont veður. Á Breiðadalsheiði fór bifreiðin út af veginum með þeim afleiðingum, að eiginkona A lézt. Sex ófjárráða börn þeirra A og eiginkonu hans kröfðu A og vátryggingarfélag bifreiðarinnar um skaðabætur vegna fráfalls móður þeirra. Fyrir Hæstarétti var krafa barnanna eingöngu byggð á reglum 3. mgr. 69. gr., sbr. 2. mgr. 74. gr. laga nr. 40/1968, þar sem A ætti sök á slysinu með ógætilegum akstri og ógætilegu framhaldi ferðarinnar. Talið, að ekki væri annað sannað, en að bifreiðin hefði verið í fullkomnu lagi í umræddri ferð og eigi væri sannað, að slysið hefði orðið vegna gáleysis ökumannsins A, þannig að fébótaábyrgð yrði á hann lögð af þeim sökum. Var A, svo og vátryggingarfélagið því sýknað af kröfum barnanna 504
- B átti bifreið og lánaði hana kunningjakonu sinni L. Skyldi L hafa bifreiðina skamma stund, en það fór á annan veg. Ók hún nokkuð um bæinn um kvöldið. Neytti hún áfengis við aksturinn og ók síðan bifreiðinni áleiðis til Keflavíkur, en ók þar út af og eyðilagðist bifreiðin. Krafði T um bætur vegna umræddra skemmda á bifreiðinni. Var L dæmt að greiða bætur vegna þessa 734
- Hinn 5. nóvember um kl. 1500 ók H bifreið sinni suður Elliða-vog og áfram inn Suðurlandsbraut og hugðist aka vestur Miklubraut. Er H var kominn út á Suðurlandsbraut kom

S akandi á bifreið af Miklubraut út á Suðurlandsbraut og ók á bifreið H að aftan, vinstra megin. H krafði S um bætur vegna árekstrarins. S taldi hins vegar, að H ætti sök á árekstrinum, þar sem hann hefði ekki stöðvað bifreið sína, er hún kom að Suðurlandsbrautinni og því ekki gætt þeirrar varúðar, sem honum bar að sýna. Bifreið S hafi verið stöðvuð áður en henni var ekið inn á Suðurlandsbrautina, og hafi hann því talið óhætt að aka inn á götuna. H hafi hins vegar ekið áfram þvert í veg fyrir bifreið hans og áreksturinn verið óumflýjanlegur. Talið, að S ætti alla sök, þar sem honum hafi borið að víkja fyrir bifreið H í umrætt sinn, þar sem hann hafði H sér á hægri hönd. Mátti hann því ekki, sbr. 3. mgr. 46. gr. sömu laga, taka beygju til vinstri fyrir en bifreið H var farin fram hjá. Var S dæmt að greiða H viðgerðarkostnað bifreiðar hans, svo og bætur fyrir afnotamissi kr. 400.00 fyrir hvern dag 938

3. *Ýmis persónuslys.*

Hinn 3. marz 1968 var haldin skemmtun á Hótel S af dansfélagi einu. Meðal annars var þarna á dansleiknum A 11 ára að aldri ásamt móður sinni M. Á skemmtun þessari fór m. a. fram danssýning á upphækkuðum sýningarpalli, sem er þannig gerður, að meginhluta dansgólfs má hækka um 60 cm frá venjulegri gólfhæð. Þegar pallur þessi er alveg uppi, myndast á nokkrum stöðum rifur í sömu hæð og gólfhlötuurinn. Þegar danssýningu var lokið og setja skyldi hringpallinn niður, vildi það slys til, að A, sem ásamt fjölda annarra barna var við pallinn, varð með vinstri fót milli palls og gólfs í einni af fyrrgreindum rifum og missti framman af vinstra fæti stóru tá og næstu tá. M og A kröfðu eigendur hótelsins bætur vegna þessa. Var talið, að þeir værubótaskyldir, enda væri frágangi hringsviðsins ábótavant og A yrði ekki kennt um að hafa sýnt óaðgæzlu. A var talin hafa hlotið 7% varanlega örorku vegna slyss þessa. Krafði hún um bætur vegna örkutjóns kr. 198.816.00 og bætur fyrir þjáningar og röskun á stöðu og högum kr. 700.000.00. Móðir hennar kvaðst hafa misst af vinnu í sex og hálfan mánuð vegna meiðsla barnsins og taldi tjón sitt af þeim sökum nema kr. 74.594.00.

Hóteleigendum var dæmt að greiða A kr. 149.054.00 í bætur fyrir fjárhagstjón og kr. 200.000.00 í bætur fyrir lýti, óþægindi og röskun á stöðu og högum. Hóteleigendur viðurkenndu, að þeim bæri að bæta M tjón hennar vegna slyss A og var metið hæfilegt, að hún hefði orðið að hætta störfum í fjóra mánuði eftir slysið, til að sinna dóttur sinni, og bætur hennar af þeim sökum ákveðnar kr. 45.-

904.00	119
BG var heyrnarlaus og auk þess nokkuð sjúkur á geði. Er hann var staddur í húsi sínu, taldi hann, að verkamenn, er voru að vinna ekki lagt frá, trufluðu sig. Tók hann byssu og skaut í áttina til mannanna. Ekki hæfðu skotin verkamennina, en einum þeirra GG varð svo mikið um, að hann var frá vinnu um okkurt skeið. GB var ekki talinn sakhæfur. GG krafði GB um bæt看, bæði fyrir tekjumissi og þjáninga- og miskabætur. Um það var deilt, hvort GB sem eigi var sakhæfur, skyldi bera bótaábyrgð. Var talið, að samkvæmt grunnreglum 8. kapitula Mannhelgisbálks Jónsbókar yrði að leggja á hann fébótaskyldu. Þá var um það deilt, hvort óhjákvæmilegt orsakasamband væri á milli sjúkdóms GG og skotárásarinnar. Var talið, að atvikið hefði getað valdið honum heilsutjóni, sérstaklega ef persónuleika hans eða geðheilsu væri þannig varið, að hann væri viðkvæmur fyrir geðrænum áverkum. Með hliðsjón af þessu var GB dæmdur til að greiða GG bætur	191

4. Ýmsar skaðabætur.

Í húsi einu í Reykjavík voru fjórar íbúðir. H bjó á 1. hæð og Þ á 2. hæð. Þeir höfðu látið reisa tvær samliggjandi bifreiðageymslur við húsið og var kjallari undir hvorri geymslu. Geymsla H var nær húsinu og innangengt úr henni í íbúð hans. Ekkert frárennsli var úr geymslu Þ, a. m. k. ekki frá neðri hæð hennar. Sérhitalögn var fyrir hvora íbúð. Hinn 4. desember 1966 sprakk hitavatnssofn í bifreiðageymslu Þ og streymdi vatn niður í geymslukjallarann og yfir í geymslukjallara undir bifreiðageymslu H. Orsakaði vatnið mikil spjöll á vörum, sem H átti þar. Voru þessar vörur váttryggðar gegn eldsvoða fyrir kr. 1.800.000.00. Krafði H bætur úr hendi Þ. Talið sannað, að vatn í hitavatnssofni bifreiðageymslu Þ hefði frosið, vegna lækkunar á hitastigi í hitavatnskerfi hans og lélegrar einangrunar og frágangi á bifreiðageymslunni. Var slíkt talið óforsvaranlegt og hann því talinn bótaskyldur. Hins vegar var H eigi heldur talinn hafa sýnt þá varúð, er honum bar. Þá hafði hann geymt verðmiklar vörur í bifreiðageymslunni. Honum mátti vera ljóst, að slæmur frágangur var á hitalögn í bifreiðageymslu Þ, sem gat valdið vatnstjóni í hans geymslu. Samt tilkynnti hann ekki Þ, að hann geymdi verðmætar vörur í bifreiðageymslunni, né benti honum á, að nauðsyn bæri til að hita upp bifreiðageymsluna beint frá kranavatnslögn. Samkvæmt þessu var Þ dæmt að greiða tjón H að hluta. H hafði krafið um bætur að fjárhæð kr. 798.726.00. Voru honum dæmdar kr. 350.000.00 í bætur

S var forstjóri fyrirtækis, er SÍS átti í Ameríku. Um áramót 1967/1968 reis upp grunur um, að ekki væri allt með felldu með gjaldeyrisviðskipti og fleira varðandi fyrirtæki þetta. Var mál þetta rannsakað af bönkunum S og L. Hinn 16. febrúar birtu þeir S og L tilkynningu í fjölmiðlum, þar sem gerð var nokkur grein fyrir þessum málum og jafnframt sagt, að bankarnir krefðust þess, að S væri vikið úr starfi sínu, meðan rannsókn á þessum málum færi fram. S vék úr störfum og kom eigi til starfa aftur hjá því fyrirtæki. S taldi, að um enga óreiðu eða sök væri hjá honum að ræða. Hinn 6. janúar 1969, stefndi hann þeim L og S og krafðist þess, að þeir yrðu dæmdir að viðlögðum dagsektum til að birta í fjölmiðlum niðurstöður rannsóknar þeirrar, sem hér um ræddi, og auk þess krafðist hann skaðabóta úr þeirra hendi fyrir fjártjón vegna stöðumissis svo og miskabóta. Hinn 25. maí 1968 hafði lögmaður S skrifað þeim S og L og óskað eftir, að bankarnir gæfu tilkynningu um mál þetta. Af hendi bankanna var því svarað, að þeir væru ekki reiðubúnir til þess, en sögðu að upplýst væri, að forsendur fyrir því, að S viki úr starfi, væru ekki lengur fyrir hendi. Hinn 11. febrúar 1969 sendu bankarnir fjölmiðlum tilkynningu, þar sem meðal annars sagði, að ekki væri lengur fyrir hendi forsendur þær, sem upphaflega voru fyrir kröfu þeirra um, að S viki úr starfi. S og L voru sýknaðir af skaðabóta-kröfu S, þar sem eðlilegt hefði verið, að S hefði vikið frá störfum meðan rannsókn færi fram. Í tilkynningu til S og L frá 16. febrúar 1968 hefði S hvergi verið getið og þar tek-
ið fram, að ekkert benti til að um misferli væri að ræða hjá fyrirtæki hans. Talið, að það væri ekki á rökum reist hjá S og L að neita að hlutast til um, að yfirlýsing þeirra birtist í fjölmiðlum með sama hætti og tilkynningin frá 15. febrú-
ar 1968. Þá hafði tilkynning S og L frá 11. febrúar 1969 ekki verið jafn afdráttarlaus varðandi starf S og efni yfirlýs-
ingar þeirra frá 15. febrúar 1968 gaf tilefni til. Af þessum ástæðum var talið, að S hefði haft nokkra ástæðu til að höfða málið, og var því þeim S og L dæmt að greiða S máls-
kostnað bæði í héraði og fyrir Hæstarétti

995

5. Vinnuslys.

Á árinu 1964 var unnið að byggingu húss eins hér í borg, eign Þ. Þ réði S, sem var vélsmiður, til þess að vinna við bygg-
ingu hússins. Trésmíðameistari við byggingu hússins var K. Er S var við vinnu hinn 7. október 1964 féll hann niður af vinnupalli og hlaut veruleg meiðsl. Vinnupallar þessir voru ætlaðir múrurum við störf þeirra og hafði K séð um, að þeir voru reistir og bar honum skylda til að sjá um, að

tryggilega var frá þeim gengið. Fram kom, að er slysið varð, var vinnupallur ekki frágenginn þar sem slysið varð. Hugðist S leggja langbönd á þverbönd, er sett höfðu verið, en eitt þverband er hann steig á sporðreistist, þannig að hann féll til jarðar. Engir menn á vegum K voru þarna á staðnum, þegar S hófst handa um að ganga frá verkpallinum fyrir múrarana, sem höfðu komið til starfa. Óljóst er, hvort þverband það, sem sporðreistist, hafi verið þar áður en S tók til starfa við verk sitt við frágang verkpallsins. Talið, að K bæri ábyrgð á því, að verkpallar væru svo traustir sem nauðsyn bæri til. Var lagt til grundvallar, að þverband það er sporðreistist, hefði verið lagt af mönnum á vegum K. Var hann því talinn bera ábyrgð á slysinu, en með hliðsjón af því, að S greip inn í verk, sem var á starfs sviði K og hans manna, var talið, að rétt væri, að K bæri að hálfu fébótaábyrgð á tjóni S. S krafði Þ húseiganda einnig um bætur, en Þ var sýknaður af kröfu hans, þar sem talið var, að húsbyggjandinn hefði engin afskipti haft af verkum S í umrætt sinn, enda S ráðinn að nokkru til að hafa umsjón með byggingunni fyrir Þ. Við slysið hlaut S brot á hryggjaliðum og varanlega örorku. Tryggingafræðingur taldi að tjón hans vegna tímabundinnar örorku næmi kr. 185.905.00 og verðmæti tjóns hans vegna varanlegrar örorku kr. 725.463.00. Þá krafðist hann miskabóta að fjárhæð kr. 100.000.00. Dæmt, að óbætt heildarörorkutjón næmi kr. 600.000.00, er frá hefðu verið dregnar greiðslur frá Tryggingastofnun ríkisins og greiðslur frá S. Hinsvegar var miskabótakrafan tekin til greina óbreytt með kr. 100.000.00. Var K dæmt að greiða S helming þessara fjárhæða. Sératkvæði

798

Skattar.

A. Aðstöðugjald.

B. Eignarskattur. Sjá tekjuskattar.

C. Launaskattur.

Á árinu 1970 var Söfnunarsjóði Íslands gert að greiða launaskatt, svo og lífeyris- og slysatryggingagjald vegna starfsmanna sinna. Sjóðurinn neitaði skattgreiðslunni, þar sem samkvæmt lögum nr. 2/1888 6. gr. væri hann undanþeginn tekjuskatti og útsvari. Talið, að eigi yrði séð, að með þessum lögum eða á annan hátt, væri sjóðurinn undanþeginn því að greiða hin umkröfðu gjöld, og skyldi lögtakið því

D. Söluskattur.

E. Tekjuskattur.

Sameignarfélagið A var skráð 20. janúar 1963 sem sameign B og H. Hinn 15. september 1965 var tilkynnt, að B hefði selt H eignarhluta sinn í fyrirtækinu, og væri genginn úr því. A hafði nokkurn rekstur með höndum, en framtöl og skattlagning var nokkuð í molum. Á árinu 1967 hófst rannsókn skattamála þessara af hendi embættis skattrannsóknastjóra. Á grundvelli rannsókna þessara hækkaði ríkisskattanefnd skatta B m. a. á þeim grundvelli, að hann hefði verið eignaraðili að fyrirtækinu A á árinu 1962. Var það m. a. á því byggt, að í frumviðtölum hafði H skýrt skattrannsóknastjóra frá því, að hann og B hefðu verið sameigendur að fyrirtækinu A, en eigi var það örugglega fært til bókar. B neitaði því að hafa verið sameigandi að A á árinu 1962. Var krafizt lögtaks hjá B til greiðslu gjalda þessara. Talið, að þrátt fyrir óljósar og hvarflandi skýrslu B um viðskipti hans við A á árinu 1962 væri varhugavert að telja sannað, að hann hefði verið meðeigandi að fyrirtækinu það ár, en eigi væri unnt að leggja til grundvallar vætti skattrannsóknastjóra um skýrslutöku þá, er fyrr getur. Með hliðsjón af þessu var synjað um lögtak fyrir sköttum þessum 528

Á árinu 1966 kom fram, að mjólkurbúið F hafði eigi greitt tekjuskatt né eignarskatt. Á fundi ríkisskattanefndar 22. júlí 1966 var F ákveðinn tekjuskattur fyrir gjaldárin 1960—1965 og eignarskattur fyrir árin 1962—1965, að báðum árum meðtöldum. F taldi sig eigi skattskyld og vísaði um það efni til laga nr. 96/1936. Talið, að F væri skattskyld, enda tæki ákvæði laga þessara einungis til þar nefndra aðilja. Deilt var um gjaldstofna. Talið, að tillag til varasjóðs væri gjaldstofn til tekjuskatts. Talið, að styrkur til kynbótabús og framlag í minningarsjóð, ásamt vöxtum, væri tekjuskattstofn og óheimilt að draga slík framlög frá tekjum. Á það var bent, að fyrrgreindur minningarsjóður stæði inni hjá félaginu og eigi hefði verið fengin heimild til þess að gjafir til sjóðsins nytu þess réttar, að gefandinn öðlaðist rétt til frádráttar gjafarinnar frá tekjum. Þá var talið, að eftirstöðvar á rekstrarreikningi, sem fluttar eru á milli ára, þegar lokaúthlutun uppbóta fyrir viðkomandi tekjuár hefði farið fram, væru tekjuskattstofn. Talið var, að varasjóður um áramót væri eignarskattstofn, svo og ógreiddar eftirstöðvar mjólkurverðs. Enn var talið, að fyrrgreindur

minningarsjóður skyldi teljast til eigna um áramót. Talið, að F yrði eigi gert að greiða skatt af tekjum ársins 1959, þar sem liðinn var frestur sá, sem greinir í 38. gr. skattalaga, er ríkisskattaneftnd ákvarðaði skatt F. Samkvæmt þessu var leyft lögtak fyrir öðrum sköttum, en að fram-
an greinir 620

F. Útsvar.

Skattsvik. Sjá og skattar.

Skilorðsbundnir refsidómar.

Manni dæmd skilorðsbundin refsing 293, 345, 851

Skipsleiga. Sjá samningar.

Skiptamál.

Lögmaðurinn V krafði F um fé. Fékk hann dóm á hendur F fyrir kröfunni. Eigi að heldur greiddi F kröfuna og 10. desember 1969 gerði V fjárnám hjá F í ýmsu lausafé til tryggingar kröfunni. Hina fjárnumdu muni tók V úr vörzlum F hinn 27. febrúar 1970 og bað um uppboð til fullnustu kröfum sínum 13. marz 1970. Sama dag var bú F tekið til gjaldþrotaskipta. Nauðungaruppboð á hinu fjárnumda fór fram 23. maí 1970 og krafðist V þá greiðslu á kröfu sinni af uppboðsandvirði hinna fjárnumdu muna, er seldir höfðu verið. Þrotabú F mótmælti þessu. Talið að lausafjármunum þeim, er fjárnumdir höfðu verið, hefði V komið úr vörzlum F innan þess frests, sem getið er í 2. mgr. 50. gr. laga nr. 19/1967. Hefði því aðfararveð V gengið fyrir rétti þrotabúsins, nema riftingarreglur gjaldþrotaskiptalaga leiddu til annarrar niðurstöðu. Hinir fjárnumdu munir hefðu verið seldir nauðungarsölu hinn 23. maí 1970 án andmæla af hendi þrotabús F og nauðungaruppboðsinu hefði ekki verið áfrýjað. Ágreiningur í málinu væri því um úthlutun uppboðsandvirðis, sem V krefðist sér til handa, þar sem rifta hafi mátt fjárnáminu skv. ákvæðum 22. gr. gjaldþrotaskiptalaganna. Dæmt, að skv. 46. sbr. 34. gr. laga nr. 57/1904 skyldi uppboðshaldari úthluta uppboðsandvirði. Var eigi fallizt á þá úrlausn uppboðshaldara, að uppboðsandvirðið ætti að renna til skiptaráðandans í þrotabú F, er síðan úrskurðaði úthlutun þessi stað uppboðshaldarans. Á þessari forsendu var úrskurður uppboðshaldara uppboðsdóms felldur úr gildi og málinu vísað aftur til uppboðsréttarins til löglegrar meðferðar og uppsögu úrskurðar af nýju 483

F rak mikla útflutningsverzlun. M. a. skipti hann við V. F skuld-

aði í árslok 1966 V stórfé. Í nóvember- og desembermánuði 1966 lét viðskiptabanki F rannsaka hag hans og kom upp sá grunur, að eigi væri allt með felldu um fjármál hans. Hinn 28. desember seldi F síðan V verulegt magn af saltfiski og verðmæti hans áætlað tæpar 4 milljónir króna og skyldi allt kaupverðið ganga til lækkunar á skuldum F við V. F varð gjaldþrota 14. apríl 1967. Var þess krafizt vegna þrotabús F, að fyrrgreindum samningi yrði rift, og V dæmt að endurgreiða verðmæti umrædds saltfisks, sem nam kr. 3.663.902.24. Dæmt, að eigi væri sannað að F hefði átt fyrir skuldum hinn 28. desember 1966. Með hliðsjón af því, að fyrirsvarsmenn V höfðu haft margháttað viðskipti og viðskiptatengsl við F, var eigi talið, að V hefði fært rök að því, að hann hefði við gerð samningsins 28. desember haft fulla ástæðu til að ætla, að F ætti fyrir skuldum. Var því riftun samningsins heimiluð og dæmt að endurgreiða í bú F andvirði umrædds saltfisks

455

D og S gengu í hjónaband 27. marz 1954. Hinn 19. september 1959 fengu þau leyfi til skilnaðar að borði og sæng og var þá gerður skriflegur samningur um fjárskipti þeirra. Tók maðurinn D að sér greiðslur allra skulda félagsbúsins svo og skatta á árinu 1959. Maðurinn skyldi fá í sinn hlut fasteign búsins svo og hlutabréf í L h/f, en maðurinn vann hjá því fyrirtæki, erlendar innistæður og ýmsa muni. Hins vegar skyldi maðurinn greiða konunni verulegt fé. Greiðslur þessar virðast að mestu leyti hafa farið fram. Á árinu 1960 tóku hjónin upp sambúð af nýju og gerðu þá með sér kaupmála 12. marz 1960. Í kaupmálanum er tekið fram, að hálf fasteignin skyldi vera séreign D, enda tæki hann að sér greiðslu helmings áhvílandi skulda. Þá skyldi vera séreign D og utan hjúskapar öll hlutabréf í L h/f að nafnverði kr. 50.000.00 og auk þess öll þau hlutabréf, er hann kynni síðan að eignast í því félagi. Á árinu 1969 óskuðu hjónin enn skilnaðar og hófst nú deila um fjárskipti þeirra. Eigi var um það deilt, að maðurinn ætti sem séreign, hálfa húseignina S og hlutabréf í L h/f kr. 50.000.00. Fram kom hins vegar, að hlutafjáreign D í L h/f var nú kr. 729.000.00. Voru þar af kr. 200.000.00 keypt hlutabréf, en hitt voru jöfnunarhlutabréf. Þá taldi S, að hún ætti rétt á verðmæti hálfrar eignar D í lifeyrissjóði hans. Í málinu kom fram, að D hafði við gerð kaupmálans einungis átt hlutabréf í L h/f að nafnverði kr. 43.000.00. Hins vegar hafði D hinn 18. janúar 1958 skrifað sig fyrir nýjum hlutabréfum að nafnverði kr. 250.000.00. Af þessum aukningarhlutabréfum fékk D kr. 200.000.00 samkvæmt áskriftinni, og ætla verður samkvæmt gögnum málsins, að kaupverð þeirra hlutabréfa hafi D gold-

- ið af eigin fé, án framlags frá eiginkonu sinni S. Af þessum sökum var eigi talið, að ákvæði kaupmálans um hlutafjáreign D væru ógild. Talið var í ljós leitt, að ástæðan til þess, að eigi var ákveðið tekið fram um hlutabréf í kaupmálanum hafi verið sú, að ekki var ljóst hve raunverulega mikið hlutafé D eignaðist samkvæmt áskrift sinni. S viðurkenndi að hafa verið kunnugt um það um sumarið 1959, að D hefði hug á hlutafjárkaupum og lögmaður hennar kveðst hafa kannað þetta á árinu 1959 og skýrt henni frá þessu. Með hliðsjón af þessu var talið, að S hafi mátt vera ljóst, að hlutafé það að nafnverði kr. 200.000.00, sem kom í hlut D, ætti að vera séreign hans, samkvæmt kaupmálanum og það hafi verið tilætlun þeirra. Þá var talið, að rétt væri að túlka kaupmálann þannig, að hann tæki einnig til jöfnunarhlutabréfa, er gefin væru út síðar vegna þessara bréfa. D var aðili að lífeyrissjóði atvinnuflugmanna. Sjóður þessi er nokkurs konar séreignarlífeyrissjóður. Dómkvaddir menn töldu, að verðmæti innstæðu D í lífeyrissjóðnum næmi á skilnaðardegi kr. 1.010.000.00. Héraðsdómur taldi, að verðgildi innstæðu D í sjóðnum á skilnaðardegi væri hæfilega metið á kr. 670.000.00. Héraðsdómur taldi, að hér væri um fjármunaréttindi að ræða, er S ætti rétt til að fá að hálfu greidd að óskiptu úr félagsbúi þeirra hjónanna. Þessum þætti málsins var hins vegar ekki áfrýjað 544
- Talið, að ákvæði 183. gr. 1. nr. 85/1936 um málskostnaðartryggingu ætti eigi við um meðferð mála fyrir skiptadómi, hvorki beint né fyrir lögjöfnun 767
- H hafði orðið fyrir slysi og átti rétt til bóta. Áður en bætur voru gerðar upp varð hann gjaldþrota. Vátryggingarfélag það, er bæturarnar skyldi inna af hendi, sendi féð til skiptaráðanda í þrotabúi H. Kröfuhafar í þrotabúinu kröfðust þess, að féð rynni inn í þrotabúið. Kvað skiptadómur upp úrskurð um það atriði. Talið, að það væri eigi á valdi skiptadóms að skylda vátryggingarfélagið til að greiða þrotabúinu slysa-bótafjárhæðina, sbr. 35. gr. laga nr. 3/1968. Hins vegar var bótaféð afhent skiptaráðanda og málsaðiljar voru ásáttir um að leggja ágreiningsatriðið undir úrskurð skiptadóms. Að svo vöxnu máli þótti hann hafa átt dómsvald á málinu. Í þinghaldi skiptadóms Reykjavíkur hafði skiptaráðandi lýst því yfir, að hann myndi tilkynna vátryggingarfélaginu, að hann teldi að bótagreiðslur vegna áðurgreindra slysfara ættu að renna í þrotabú H. Þá ritaði skiptaráðandi vátryggingarfélaginu bréf og tilkynnti, að bú H hefði verið tekið til gjaldþrotaskipta, og segir þar m. a., að hann telji að bæt-ur yrðu að renna inn í gjaldþrotabú H. Þar sem skiptaráð- andinn hafði fjallað um ágreiningsefnið með þeim hætti, að

hann hefði átt að víkja úr dómarasæti, var úrskurður skiptadóms ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og úrskurðar af nýju 1033

Hinn 23. febrúar 1947 gerðu hjónin E og Þ með sér sameiginlega og gagnkvæma erfðaskrá. Í skránni var svo ákveðið, að það hjónanna, er síðar létizt, skyldi erfa það, er fyrr létizt. Við andlát hins síðara skyldu eignirnar skiptast meðal lögerfingja hvors um sig. E andaðist 2. febrúar 1948 og tók eftirlifandi eiginmaður hennar Þ til sín allt búið, en hjónin áttu ekki sameiginlega erfingja. Meðal eigna þessara var fasteign, sem var séreign E samkvæmt kaupmála. Hinn 28. júní 1954 gaf skiptaráðandinn í Hafnarfirði út yfirlýsingu, þar sem því var lýst, að Þ hefði erft fyrrgreinda fasteign eftir E, samkv. erfðaskrá 23. febrúar 1947. Var yfirlýsing þessi þinglesin sama dag sem eignarheimild Þ. Hinn 29. október 1955, gerði Þ erfðaskrá, þar sem hann arfleiddi nánar greind skyldmenni sín af öllum eignum sínum. Enn gerði Þ erfðaskrá hin 28. júlí 1968, þar sem því var lýst, að fyrri erfðaskrá væri úr gildi fallin, og aðeins tveir ættingjar hans skyldu erfa allar eignir hans. Þ andaðist 23. desember 1970. Hinn 24. marz 1971 fóru fyrrgreindir bréferfingjar Þ samkvæmt erfðaskránni frá 28. júlí 1968 þess á leit við skiptaráðandann í Hafnarfirði, að þeir fengju bú Þ framselt til einkaskipta. Skiptaráðandinn veitti aðiljum þessum leyfi til einkaskipta 29. marz 1971, og luku þeir skiptum 26. apríl sama ár. Hinn 2. júlí snéru erfingjar E sér til skiptaráðandans og kröfðust þess, að búið yrði tekið til opinberra skipta skv. erfðaskránni frá 1947. Skiptaráðandinn vísaði kröfum þessum frá dómi. Hæstiréttur taldi, að ekki væri sýnilegt af gögnum málsins, að skiptaráðandi hefði kannað erfðaskrá þeirra E og Þ frá 1947 né eignarheimild Þ að fyrrgreindri fasteign, áður en hann veitti erfingjum samkvæmt erfðaskrá Þ frá 1968 leyfi til einkaskipta, en til þessarar athugunar var brýn þörf. Þar sem erfingjar E hófu erfðatilkall sitt og kröfu um opinber skipti röskum sex mánuðum eftir lát E þóttu þeirri eigi hafa fyrirgert rétti sínum til að koma fram með þessa kröfu. Með hliðsjón af þessu var lagt fyrir skiptadóm að taka búið til opinberra skipta, enda þótti tilgangur og orðalag 71. gr. laga nr. 3/1968 ekki standa því í vegi. Sératkvæði 1040

Skírlífisbrot.

Skjalafals.

Skólar.

Skuldamál.

Á árinu 1961 hóf E verzlunarrekstur. Eigi var verzlun þessi skráð og rak E hana í u. þ. b. ár. Bróðir E annaðist um innkaup og annað slíkt. M. a. samdi hann við ÁTVR um úttekt á tóbaki og sá um greiðslu. Í sambandi við þetta gaf bróðirinn út og ábætti tryggingarvixil hinn 31. janúar 1962 að fjárhæð kr. 40.000.00. Vixillinn átti að greiðast við sýningu, en var aldrei sýndur til greiðslu. Seint á árinu 1962 kvaðst E hafa leigt nefndum bróður sínum verzlunina og hafi hann rekið verzlunina til dauðadags, 9. nóvember 1967. Ekki tilkynnti E til ÁTVR um þetta og ekkert var um það skráð opinberlega. Fram kom, að ÁTVR hafði í desembermánuði 1965 sent viðskiptavinum sínum, þar með talinn E, bréf þar sem rætt var um nýtt tryggingafyrirkomulag á lánsviðskiptum. Skyldi gefin sjálfsskuldarábyrgð fyrir úttektinni, og sagt að öðrum kosti mætti búast við, að lánsviðskipti yrðu stöðvuð. Ekki sinnti E bréfi þessu og ekki tilkynnti hann ÁTVR um, að hann væri hættur verzlunarrekstrinum. Er bróðir E andaðist var nokkur skuld við ÁTVR og krafði ÁTVR skuldina úr hendi E. Talið, að þar sem E hafði gefið fyrrgreindum bróður sínum umboð til að taka út fyrir hans hönd vörur hjá ÁTVR og stofna til lánsviðskipta, hefði honum borið að tilkynna ÁTVR, ef það umboð var afturkallað. Samkvæmt þessu, og þar sem hann eigi hafði neitt sinnt fyrrgreindu umburðarbréfi, var talið, að hann bæri ábyrgð á úttektinni og var gert að greiða ÁTVR hina umkröfðu skuld

93

Spjöll á mannvirkjum.

Hinn 25. ágúst 1970 var sprengd upp stífla í Miðkvísl í Laxá við Mývatn. Sextíu og fimm menn voru ákærðir fyrir þátttöku í verki þessu, en stíflan var eign raforkuvers. Ákærðu unnu verk þetta saman og var notað sprengiefni. Ekki kom fram í málinu hverjir hefðu átt frumkvæðið að verkinu, eða haft forgöngu um framkvæmd þess. Þá var heldur eigi leitt í ljós, hver aflaði sprengiefnisins. Var talið, að verknaður ákærðu varðaði við ákvæði 2. mgr. 257. gr. almennra hegningarlaga, en að ákvæði 165. gr. og 177. gr. sömu laga ættu ekki við. Við ákvörðun refsingar var tillit til þess tekið, að mannvirki þau, er sprengd voru, voru reist þrátt fyrir andstöðu ýmissa manna, sem höfðu lögvarinna hagsmuna að gæta í því sambandi, og án þess að aflað væri nægilegra heimilda til mannvirkjagerðar, enda þótt það réttlæti ekki atferli ákærðu. Þá var talið, að ekki yrði greint á milli hinna einstöku ákærðu við ákvörðun refsingar. Var hverjum dæmd sekt kr. 15.000.00

til ríkissjóðs, en skilorðsbundið, þannig að refsing skyldi falla niður að liðnum tveim árum frá uppsögu dómsins, yrði almennt skilorð 57. gr. hgl. haldið	293
--	-----

Stefnur. Stef nubirting.

Erlendum ríkisborgara, sem ekki átti lögheimili hér á landi stefnt til greiðslu skaðabóta. Stefna var ekki birt fyrir honum sjálfum og ekki varð séð af vottorði stefnvotta, að hann hefði þá dvalið hér á landi. Varð málið því eigi höfðað hér á landi og því vísað frá héraðsdómi, en stefndi hafði hvorki sótt þing né sækja látið	526
--	-----

Stjórnarskráin.

Í máli einu var því haldið fram, að taka verðjöfnunarsjóðs-gjalds byggðist á lagaákvæðum, er brytu í bága við 40. gr., sbr. 67. gr., stjórnarskrárinnar. Eigi var dæmt um þetta atriði í héraði og var dómurinn því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju	243
Gjaldtaka samkv. lögum nr. 72/1969 ekki talin ógild á þeim grundvelli, að hún bryti í bága við stjórnarskrána	945
Í máli einu, þar sem deilt var um gildi forræðisúrskurðar Dómsmálaráðuneytisins, var tekið fram, að dómstólar ættu úrlausn um lagalegar undirstöður stjórnvaldaúrlausna samkv. 60. gr. stjórnarskrárinnar	1061

Stjórnsýsla.

Með lögum nr. 72/1969 var stofnaður Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins. Hlutverk sjóðsins var að draga úr áhrifum verðsveiflna, sem verða kynnu á útflutningsafurðum fiskiðnaðarins. Sjávarútvegsráðherra skipaði stjórn sjóðsins. Verðjöfnunarsjóði skyldi skipt í deildir og hver deild skyldi hafa aðskilinn fjárhag. Við gildistöku laganna skyldi setja á stofn deild fyrir „frystar fiskafurðir“, en heimilt að fjölga deildum síðar, og skyldi ráðherra ákveða stofnun nýrra deilda með reglugerð. Tekjur sjóðsins skyldi vera allt að helmingur af verðhækkunum, sem yrði á afurðum fiskiðnaðarins miðað við ákveðinn verðlagsgrundvöll. Skyldu tekjur þessar renna til viðkomandi deildar sjóðsins. Verðbætur úr sjóðnum skyldu greiðast þegar meðalverð framleiðslu til útflutnings af einhverjum þeim afurðum, sem lögin næðu til, hefðu lækkað á grundvelli eins árs eða framleiðslutímabils. Á árinu 1970 ákvað stjórn sjóðsins að láta hlutverk sjóðsins ná til rækju (kampalampa). Var tekið verðjöfnunargjald af útfluttri rækju, sem veidd var á tímabilinu 1. september 1969 til 31. ágúst 1970. Verksmiðjan L, sem flutti

út verulegt magn af rækju mótmælti, að rækjugjald væri tekið af útfluttum afurðum hans, og endurkrafði það frá sjóðnum með málssókn. Taldi L í fyrsta lagi, að gjaldtaka þessi bryti í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar, auk þess, að þar sem ekki hefði verið stofnuð sérstök rækjudeild, væri óheimilt að krefja gjald þetta inn með almennri gjaldtöku vegna frystra fiskafurða. Talið, að gjaldtöku þessari yrði ekki hnekk á þeim grundvelli, að hún bryti í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar. Talið, að fryst rækja félli undir orðalagið „frystar fiskafurðir“, eins og það orðalag hefði verið notað í lögum nr. 72/1969 og ýmsum öðrum lögum í sambandi við sjávarafurðir. Yrði krafa L því ekki á þessu atriði byggð. Þá var talið, að skipan ráðherra í stjórn sjóðsins væri ekki athugaverð, þótt þeir, sem hefðu rækjuvinnslu með höndum ættu þar eigi fulltrúa, þar sem ekki yrði annað séð en stjórn sjóðsins og ráðherra hefðu tekið ákvarðanir sínar á efnislegu mati, byggðu á nægum upplýsingum. Þar sem aðrir gallar voru eigi taldir á gjaldheimtu þessari var Verðjöfnunarsjóður dæmdur sýkn af kröfu L 945

Söluskattur. Sjá skattar.

Tekjuskattur. Sjá skattar.

Tékkamisferli.

Tilraun.

Á taldi sig hafa flutt hingað til lands efnið LSD og selt það hér og boðið til sölu. Sýni það, er náðist til rannsóknar, var svo lítið, að eigi var unnt að segja með öruggri vissu um, hvort í efni þessu væri eiturefnið lysergíð. Var háttsemi Á talin varða við 1. gr. og 5. gr. laga nr. 77/1970, sbr. 4. gr. sömu laga, svo og 1. gr. reglugerðar nr. 257/1969, sbr. 20. gr. almennra hegningarlaga með lögjöfnun, enda var talið, að ákæra í málinu tæki til þessara lagaákvæða svo og tilraunaverknaðar, þótt eigi væri slíkt skýrt fram tekið, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 82/1961 345

Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Tollar.

Gullsmiðirnir G höfðu sent út hroða og annan úrgang af gullsmíðaverkstæði sínu til verksmiðju einnar erlendis, er hreinsaði það og vann úr því hreina málma, gull og silfur. Hinn hreini málmur var síðan sendur G aftur. Tollyfirvöld töldu, að G bæri að greiða toll af verðmæti málma þeirra, er inn-

fluttir voru, en G taldi hins vegar, að einungis bæri að greiða af vinnslukostnaði og sendingarkostnaði. Talið að greiða bæri toll af verðmæti góðmálmannna, enda hefði orðið slík breyting við vinnsluna á hroðanum og affallinu, að úr hefði orðið nýir hlutir 441

Tolllagabrot

Á árinu 1966 keypti H bifreið af fyrirtæki einu og var hún skráð eign hans. Sumarið 1966 fór H í sumarleyfi til Þýskalands og lét senda sér bifreiðina þangað. Hann kvaðst hafa kynnt einhverju fólki og lánað því bifreiðina. Hafi það stórskemmt hana. Sá, sem fengið hefði bifreiðina að láni, hafi viljað bæta tjónið, en ekki fengið bifreið af sömu árgerð og því látið hann fá bifreið af annarri árgerð. Hafi hann notað bifreið þessa og síðan látið senda sér hana heim, en á hana hafi verið sett skráningarmerki fyrri bifreiðarinnar. Hafi bifreið þessi verið afhent athugasemdalaust af tollyfirvöldum hér og hafi hann notað hana hér á landi. Vorið 1969 kveðst hann enn hafa farið í orlofsferð til útlanda. Hafi hann þá látið senda sér bifreiðina. Við flutning bifreiðarinnar út var tekið fram, að hún væri af árgerð 1963. Er H fór heim lét hann senda bifreiðina hingað, en við komuna var skráð, að bifreiðin var mun þyngri en áður var talið. Fór þá fram nokkur athugun á gögnum bifreiðarinnar og kom í ljós, að hún var talin árgerð 1966. Við rannsókn kom í ljós, að framleiðslunúmer bifreiðarinnar hafi verið höggvið í burtu, en síðan soðið yfir það framleiðslumerki af hinni eldri bifreið frá 1963. Enda þótt frásögn H um bifreiðaskiptin væri talin með miklum ólíkindum, var eigi talið sannað, að hann hefði sjálfur skipt um framleiðslunúmer eða honum hafi verið um þetta kunnugt, fyrr en undir rannsókn málsins. Var hann því sýknaður af ákæru um brot gegn 159. gr. laga nr. 19/1940. Ákærða var ekki gefið að sök að hafa flutt til landsins 1969 aðra bifreið en hann flutti út það ár. Ákæra í málinu tók ekki til brota vegna innflutnings bifreiðar H haustið 1966, heldur aðeins til rangar tilgreiningar í aðflutningsskýrslu 1969. Með hliðsjón af þessu var H sýknaður af refsikröfu um brot gegn ákvæðum tolllaga. Hins vegar var honum dæmd refsing fyrir misnotkun á skráningarmerki bifreiðar, og það talið varða við 3. mgr. 80. gr. laga nr. 40/1968 1053

Tómlæti.

Áfrýjendur máls höfðu eigi haft uppi í héraði málsvörn byggða á tomlæti gagnaðilja þeirra, og var því eigi tekið tillit til þeirrar málsástæðu fyrir Hæstarétti 577

Maður einn, er keypti bifreið 26. apríl 1967, krafðist ógildingar kaupsamnings og endurheimtu fjár, þar sem hann hefði verið ólögráða. Mál var ekki höfðað fyrr en 21. maí 1969. Ekki var talið, að dráttur þessi hefði falið í sér eftirfarandi staðfesting á samningsgerðinni, og að þetta tómlæti gæti ekki valdið sýknu 747

Traustnám.

Traustnámsreglur um peninga taldi leiða til þess, að maður, er selt hafði ólögráða manni bifreið, yrði eigi krafinn um endurgreiðslu þess fjár, sem greitt hafði verið 747

Umboð.

Á árinu 1961 hóf E verzlunarrekstur. Eigi var verzlun þessi skráð og rak E hana í u. þ. b. ár. Bróðir E annaðist um innkaup og annað slíkt. M. a. samdi hann við ÁTVR um úttekt á tóbaki og sá um greiðslu. Í sambandi við þetta gaf bróðirinn út og ábætti tryggingarvísil hinn 31. janúar 1962, að fjárhæð kr. 40.000.00, en víxil þennan samþykkti E f. h. verzlunar sinnar. Skyldi víxillinn greiðast við sýningu, en var aldrei sýndur til greiðslu. Seint á árinu 1962 kvaðst E hafa leigt nefndum bróður sínum verzlunina og hafi hann rekið verzlunina til dauðadags, 9. nóvember 1967. Ekki tilkynnti E ÁTVR um þetta og ekkert var um það skráð opinberlega. Fram kom, að ÁTVR hafði í desembermánuði 1965 sent viðskiptavinum sínum, þar með talin E, bréf þar sem rætt var um nýtt tryggingafyrirkomulag á lánsviðskiptum. Skyldi gefin sjálfsskuldarábyrgð fyrir úttektinni og sagt að öðrum kosti mætti búast við, að lánsviðskipti yrðu stöðvuð. Ekki sinnti E bréfi þessu og ekki tilkynnti hann ÁTVR um, að hann væri hættur verzlunarrekstrinum. Er bróðir E andaðist, var nokkur skuld við ÁTVR og krafði ÁTVR E um skuldina. Talið, að þar sem E hafði gefið fyrrgreindum bróður sínum umboð til að taka út fyrir hennar hönd vörur hjá ÁTVR og stofna til lánsviðskipta, hefði honum borið að tilkynna ÁTVR, er það umboð var afturkallað. Samkvæmt þessu og þar sem hann eigi hafði neitt sinnt fyrrgreindu umburðarbréfi var talið, að hann bæri ábyrgð á úttektinni og var gert að greiða ÁTVR hina umkröfðu skuld 93

Umferðarlög. Sjá bifreiðir.

Umferðarréttur.

K átti land austur í Laugardal. Með kaupsamningi 22. septem-

ber 1965 og afsali 29. s. m. seldi hann félaginu H einn ha lands þarna. Í afsalinu segir, að fyrirhuguð sé breyting á aðkeyrslu að landinu, þannig að vegur verði lagður á vestari bakka Eystri-Stekká. Taki kaupendur þátt í kostnaði við vegargerð þarna, að jöfnu á móti öðrum, er veginn noti. Fram kom, að fyrir gerð samnings þessa, hafði S leigt tveimur aðiljum landssvæði við Eystri-Stekká, þannig að eigi var unnt að leggja veg upp árbakkann, nema með þeirra samþykki, en það fékkst ekki. H krafðist þess, að S yrði dæmt skylt að vísa þeim á vegarstæði eða dómari ákvæði þeim til handa vegarstæði. Eftir gerð samningsins við H, hafði S leigt ýmsum mönnum lóðir, þannig að erfiðara var um vegarstæði eftir það. Talið, að S væri skylt að láta H land undir vegarstæði. Var ákveðið, að vegurinn lægi að nokkru um lönd tveggja sona S, er hann hafði leigt lönd löngu eftir, að hann hafði selt landspilduna til H, og var þeim talið skylt að þola vegarstæði. Þá var dæmt, að S bæri að endurgreiða á kostnað, sem S hafði haft af því, að fá einn leigutaka til að samþykkja vegarstæði yfir land sitt. Var vegarstæðið ákveðið á uppdrætti 904

Umsýsla. Umsýslubóknun.

S, sem var erlendur maður, hafði haft samband við íslenska fyrirtækið Á, og m. a. tekið nokkuð af framleiðsluvörum þess og lofað að athuga sölu á þeim í heimalandi sínu. Hafði S síðan samband við stórfyrirtæki í heimalandi sínu og sýndi fyrirsvarsmönnum þess umrædd sýnishorn. Varð ekki frekar úr þessu, en nokkru síðar höfðu aðrir aðiljar að tilhlutan Á samband við fyrirtæki þetta og hófst síðan viðskiptasamband milli þess fyrirtækis og Á. S taldi sig eiga rétt til umboðslauna af verði þeirra vara, er S tækist að afla markaðar fyrir. Talið sannað, að þeir S og Á hefðu orðið sammála um, að S leitaði eftir viðskiptasamböndum í heimalandi sínu og gat Á eigi vænzt þess, að S gerði það án þóknunar. S vann nokkuð að sölumálum þessum, þótt eigi yrði að frekari samningum. Af þessum ástæðum var S talinn eiga rétt til nokkurrar þóknunar úr hendi Á vegna vinnu sinnar og fyrirhafnar og var þóknunin ákveðin kr. 40.000.00 407

Uppboð.

Nokkrir launþegar áttu vinnulaunaþrófu á fyrirtækið A. Fenginn var dómur fyrir kröfum þessum og fjárnám gert til tryggingar þeim 17. maí 1971 og 22. júní 1971. Gert var fjárnám í fiskbirgðum, veðsettum bankanum L. L lét sækja

þing, er framkvæmt var fjárnám í hið fyrra sinn og andmælti þá rétti til fjárnáms, en krafðist eigi úrskurðar fógeta um deiluatríði og eigi áfrýjaði hann fjárnáminu hið síðara sinn. Uppboð fór fram á hinum fjárnumdu fiskbirgðum 22. júní 1971. L krafðist greiðslu veðskulda sinna af uppboðsandvirðinu áður en til kæmi að greiða launþegunum. Af hendi launþega var bent á ákvæði opins bréfs frá 11. desember 1969, sbr. 1. nr. 87/1960, þar sem boðið er, að launa-kröfur eigi að ganga fyrir sjálfsvörzluveði í lausafé. Talið, að veðkröfur L skyldu víkja fyrir kröfu launþeganna, samkvæmt fyrrgreindum ákvæðum, enda hefði L eigi krafizt úrskurðar um deiluatríði og ekki áfrýjað fyrrgreindum fjárnámum. Þá hefði L í héraði eigi haft uppi varnir, að launþegunum bæri að sanna, að þeir gætu eigi fengið tryggingu í óveðsettum eignum A, sbr. 2. ml. opna bréfsins frá 11. desember 1869. Var því dæmt, að kröfur launþeganna skyldu ganga fyrir veðkröfum. Sératkvæði

100

Lögmaður V krafði **F** um fé. Fékk hann dóm á hendur **F** fyrir kröfunni. Eigi að heldur greiddi **F** kröfuna og 10. desember 1969 gerði **V** fjárnám hjá **F** í ýmsu lausafé til tryggingar kröfunni. Hina fjárnumdu muni tók **V** úr vörzlum **F** hinn 27. febrúar 1970 og bað um uppboð á kröfum sínum 13. marz 1970. Sama dag var bú **F** tekið til gjaldþrotaskipta. Nauðungaruppboð á hinu fjárnumda fór fram 23. maí 1970 og krafðist **V** þá greiðslu á kröfu sinni af uppboðsandvirði hinna fjárnumdu muna, er seldir höfðu verið. Þrotabú **F** mótmælti þessu. Talið, að lausafjárnunum þeim, er fjárnumdir höfðu verið, hefði **V** komið úr vörzlum **F** innan þess frests, sem getið er í 2. mgr. 50. gr. laga nr. 19/1887. Hefði því aðfararveð **V** gengið fyrir rétti þrotabúsins, nema riftingarreglur gjaldþrotaskiptalaga leiddu til annarrar niðurstöðu. Hinir fjárnumdu munir hefðu verið seldir nauðungarsölu hinn 23. maí 1970 án andmæla af hendi þrotabús **F** og nauðungaruppboðinu hefði ekki verið áfrýjað. Ágreiningur í málinu væri því um úthlutun uppboðsandvirðis, sem **V** krefðist sér til handa, þar sem rifta hefði mátt fjárnáminu skv. ákvæðum 22. gr. gjaldþrotaskiptalaganna. Dæmt, að skv. 46. sbr. 34. gr. laga nr. 57/1904 skyldi uppboðshaldari úthluta uppboðsandvirði. Var eigi fallizt á þá úrlausn uppboðshaldara, að uppboðsandvirðið ætti að renna til skiptaráðandans í þrotabú **F**, er síðan úrskurðaði úthlutun þess í stað uppboðshaldarans. Á þessari forsendu var úrskurður uppboðshaldara felldur úr gildi og málinu vísað aftur til uppboðsréttarins til löglegrar meðferðar og upp-sögu úrskurðar af nýju

483

Uppsögn á samningi.

M, sem rak vöruflutninga með bifreið út á land, hafði afgreiðslu hjá fyrirtækinu L. Mánaðamótin janúar—febrúar 1969 tilkynnti M afgreiðslustúlku L, að hann væri hættur að hafa afgreiðslu þar og myndi einungis greiða stöðvargjald til 15. febrúar n.k. L taldi hinsvegar, að M yrði að segja upp með nokkrum uppsagnarfresti og krafði hann greiðslu vegna þessa. Talið eðlilegt, að miða við eins mánaðar uppsagnarfrest miðað við mánaðamót og var M gert að greiða afgreiðslugjöld fyrir þann tíma 792

D réðist til sjúkrahússins H sem yfirlæknir. Hann hafði áður verið héraðslæknir á sama stað. Til þess að öðlast rétt sem yfirlæknir á sjúkrahúsinu var talið nauðsynlegt, að hann færi erlendis til náms. Varð að samkomulagi á árinu 1966, að hann færi erlendis til framhaldsnáms og var D þar um rúmlega árs skeið. Hinn 13. nóvember 1968 var gerður samningur milli D og H um ráðningarkjör, og segir að almenn ráðningarkjör skuli fara eftir samningi Læknafélags Reykjavíkur og Reykjavíkurborgar frá 18. desember 1967. Fram kom, að í samningum þessum var ekki uppsagnarákvæði, en gert virðist hafa verið ráð fyrir þriggja mánaða uppsagnarfresti af hvors hendi. Hinn 24. júní 1969 sagði H upp störfum D með þriggja mánaða uppsagnarfresti. D krafðist þess, að frávikning frá stöðu yrði dæmt ölögmæt og H dæmt að greiða honum skaðabætur. Talið, að ákvæði laga nr. 38/1954 ættu ekki við um kjör D. Lagt var til grundvallar, að samning Læknafélags Reykjavíkur og Reykjavíkurborgar yrði að túlka þannig, að uppsagnarfrestur teldist 3 mánuðir. Var því talið, að H hefði verið heimilt að segja D upp með þriggja mánaða uppsagnarfresti svo sem gert var, og var H sýknaður af öllum kröfum D 821

Hinn 1. október 1963 var Þ ráðinn starfsmaður á sjúkrahæli, er ríkið rak. Ekki var gerður skriflegur ráðningarsamningur og ekki er upplýst, hvað rétt hafi verið um ráðningar- og starfskjör Þ. Hinn 8. febrúar 1967 vék forstöðumaður hælísins Þ úr starfi um stundarsakir, en að fullu 10. maí 1967. Ekki voru bornar bríður á, að forstöðumaðurinn hefði haft heimildir til að taka þessar ákvarðanir. Rannsókn fór fram fyrir sakadómi út af kæru forstöðumanns hælísins á hendur Þ vegna brota og var ákæra gefin út á hendur Þ 23. maí 1967, en dómur virðist ekki hafa gengið í því máli. Þ krafði ríkissjóð um bætur vegna óheimillar frávikningar og miðaði við það, að hann hefði átt rétt á að gegna starfi sínu meðan honum entist heilsa, allt að 70 ára að aldri. Fram

kom, að ekki hefðu myndast fastar venjur um uppgjör greiðslna vegna þess, að ráðinn starfsmaður hefði hætt störfum við uppsögn eða frávikningu, og að nokkuð var á reiki um hvort ríkisstarfsmenn væru skipaðir eða ráðnir. Þ var ráðinn til gæzlustarfa til ótiltekins tíma og án uppsagnarfrests, og hann tók laun samkv. kjarasamningum starfsmanna ríkisins. Talið ósannað, að Þ hefði verið veitt áminning vegna óvirðingar í starfi sínu og væri því frávikning hans um stundarsakir ólögmet. Af hálfu ríkissjóðs var ekki á því byggt, að Þ hefði gerzt sekur um ámælisverða framkomu í starfi sínu slíka, er réttlæti frávikningu hans án áminningar. Hinsvegar var því haldið fram af hendi ríkissjóðs, að 4. gr. 1. nr. 38/1955 ætti ekki við um starf Þ, með því að hann hefði ekki verið skipaður, heldur ráðinn. Væri því heimilt að segja honum upp starfi með uppsagnarfresti, sem eðlilegt væri að miða við þrjá mánuði. Talið að lög nr. 38/1954 sérstaklega 1. gr. sýndi, að ráðnir menn komi almennt undir ákvæði laganna. Í athugasemdum með greinargerð að 4. gr. frumvarps laga nr. 38/1954 sé ekki frá því greint, að stofnað sé til þess að gera mun á stöðu skipaðra manna og ráðinna, heldur almennt rætt um opinbera starfsmenn. Þá var talið óljóst, hver efnisleg viðmiðun væri höfð, þegar metið væri hvenær starfsmaður skyldi skipaður eða ráðinn og var ekki þar við traustar stjórnskýrsluvenjur að styðjast. Ef ætlan löggjafans hefði verið sú, að ríkisstarfsmenn, sem ráðnir væru ótímabundið, nytu ekki þeirrar verndar, sem fólgin er í ákvæðum 4. gr. 1. nr. 38/1954, mætti ætla, að sérstök efnisregla hefði verið lögmaelt um stöðu þeirra og þar hefði verið mælt fyrir um uppsagnarfrest þeirra efnisatriða, sem ráða ætti fullnaðaruppgjöri við slíkan starfsmann. Samkvæmt því var litið svo á, að 4. gr. tæki til starfs áfrýjanda. Frávikning Þ úr starfi hefði ekki verið réttmæt og eigi hann því rétt til bóta úr hendi ríkissjóðs, sbr. 11. gr. laga nr. 38/1954. Þ var sextugur að aldri, þegar honum var vikið frá starfi og hafði hann gegnt því um það bil fjögur ár. Voru hæfilegar bætur til Þ metnar kr. 125.000.00. Sératkvæði 920

Upptaka eigna.

Andvirði meintra fíkniefna, er maður hafði flutt til landsins og selt, gert upptækt	345
Afli og veiðarfæri báts, er dæmdur var að ólöglegum togveiðum innan fiskveiðimarkanna, gerð upptæk til Landhelgis-sjóðs	611
Fíkniefni, er maður flutti til landsins, svo og andvirði fíkniefna, er hann hafði selt, gerð upptæk	851

Maður, sem sýknaður var af tolllagabroti, sýknaður af upptöku innfluttrar bifreiðar	1053
---	------

Úrskurðir.

Hæstiréttur veitir aðilum í vinnuslysamáli kost á að afla gagna	592
Í máli einu, þar sem skipstjóri var sóttur til refsingar fyrir fiskveiðibrot, var deilt um öryggi mælingaraðferða þeirra, er notaðar höfðu verið við staðarákvörðun skips hans. Ákvað Hæstiréttur, að dómkvaddir skyldu sérfróðir kunnáttumenn til að láta í té álitsgerð um öryggi mælingaraðferðanna	1053

*Útburður.**Útivist aðilja.*

Áfrýjandi sótti ekki þing. Útivistardómur. 1, 62, 362, 723, 724,	851
--	-----

*Útsvör. Sjá skattar.**Vanheimild.*

R keypti íbúð í fjölbýlishúsi af S og var íbúðin á efstu hæð í fjölbýlishúsinu. Í kaupsamningi var íbúðinni nokkuð ýtarlega lýst, en eigi var þar getið um eignaraðild að háalofti yfir íbúðinni. Nokkru síðar var gefið út afsal til R og er þar tekið fram, að íbúðinni fylgi háaloft það, sem sé yfir íbúðinni. Við þinglestur afsalsins var gerð athugasemd um, að eigi yrði séð, að seljandi ætti fyrrgreint háaloft. Talið, að fyrrgreint háaloft væri í sameign eigenda alls hússins. R taldi sig hafa orðið fyrir tjóni af þessum sökum vegna vanheimildar S og fékk dómkvadda menn til að meta til peningaverðmætis háaloftið, svo og bætur fyrir óþægindi og átroðningu, sem mundi stafa af umgangi annarra eigenda hússins upp á háaloftið. Í matsgerð segir að stærð gólfplatnar háaloftsins innan sperrustóla sé 58,8 m ² , en mesta hæð í kverk 155 cm, við sperrustóla 90 cm og rúm-mál því 76.44 m ³ . Uppgangur upp á loftið sé úr stigagangi, gat að stærð 62x53 cm. Matismenn töldu, að hér væri um svo ómerkilegt atriði að ræða, að eigi yrði metið til peningaverðs, hvorki óþægindi né sú vanheimild, sem hér væri um að ræða. R fékk dómkvadda yfirmatsmenn til að gera yfirskoðun, en þeir komust einnig að þeirri niðurstöðu, að hagsmunir bundnir við nýtingu þessa háalofts væru eigi bótahæfir. Samkvæmt þessum matsgerðum var eigi talið, að R hefði sannað, að hann hefði beðið fjárhagslegt tjón af því, að hann varð eigi einn eigandi háaloftsins og var því S sýknaður af bótakröfum hans	144
--	-----

Vanreifun.

Héraðsdómur ómerktur og máli vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar	90
Héraðsdómari vísaði máli frá vegna vanreifunar. Var það kært, en staðfest í Hæstarétti	226

*Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.**Varnarþing.*

Skipamiðlarinn G gaf út farmskírteini, þar sem stóð, að ef risi mál út af þeim, skyldu þau dæmd á Íslandi samkvæmt íslenskum lögum. Skipseigandi, sem var erlendur maður, var við þetta bundinn	261
---	-----

Vátryggingar.

S, sem heima átti í Stykkishólmi, keypti þangað bát einn frá Höfn í Hornafirði. Sendi hann þrjá menn þangað austur til að sækja bátinn. Skipstjóri bátsins leitaði eftir því við lögskráningarstjóra í Höfn, að hann skráði þessa þrjá menn á skipið. Skráði skipstjórinn mennina í skipshafnarskrá, en aldrei komu þeir til undirritunar. Tilkynnti skipstjórinn sýslumanninum í Stykkishólmi um skráninguna. Ekkert virðist þar hafa verið rætt um, hvort áhöfnin væri tryggð. Báturinn mun hafa látið úr höfn um hádegisbilið 6. marz 1969. Hinn 7. marz 1969 um kl. 1900 fékk S, sem dvaldi í Reykjavík, símskeyti frá skipstjóranum, þar sem sagt var, að báturinn hefði verið staddur við Garðskaga kl. 1800 og gæti orðið í Reykjavík kl. 2100 til 2200. Báturinn kom hins vegar ekki til Reykjavíkur á áætluðum tíma og fannst ekki og mun hafa farizt. Síðari hluta 7. marz kveðst S, sem þá var í Reykjavík, eins og áður greindi, hafa átt tal við mann í Stykkishólmi og þá borizt til orða, að sjá þyrfti um tryggingu á skipshöfninni og hafði hann beðið mann þennan að snúa sér til umboðsmanns vátryggingarfélagsins S í Stykkishólmi og koma tryggingunni í lag. Maður þessi kvaðst hafa hitt umboðsmanninn á laugardaginn 8. marz 1969 og óskað eftir tryggingunni. Hafi umboðsmaðurinn ekki talið nokkuð því til fyrirstöðu, að félagið tæki að sér tryggingu og hafi hann reyndar seinna sama dag staðfest að hafa tilkynnt trygginguna. Vátryggingarfélagið neitaði að viðurkenna trygginguna og krafðist S þá dóms fyrir því, að hún væri gild. Þessi krafa var ekki tekin til greina og á það bent, að S hafi verið ljóst, er tryggingarinnar var beiðst, að bátsins var saknað og leit hafin. Var vátryggingarfélagið því sýknað með vísun til 7. gr., sbr. 6. gr. laga

nr. 50/1954

B hafði keypt húftryggingu fyrir bifreið sína hjá váttryggingarfélaginu T. Í váttryggingarskilmálanum var tekið fram, að bótaskylda félagsins sé því skilyrði bundin, að enginn aki bifreiðinn nema B, maki hans, börn hans, tengdforeldrar og systkini eða fastráðinn maður í þjónustu hans. Kvöld eitt lánaði B kunningjakonu sinni L bifreiðina. Gert var ráð fyrir, að bifreiðarlánið yrði skamma hríð, en L virðist hafa notað bifreiðina nokkuð og ekið henni um bæinn. Neytti hún áfengis og ók eftir það bifreiðinni til Keflavíkur. Á Keflavíkurveginum ók hún bifreiðinni út af veginum og stórskemmdist bifreiðin og varð sem næst ónýt. B krafði nú T um bætur samkv. húftryggingunni. T synjaði um greiðslu. Talið, að samkv. húftryggingarskilmálanum hefði T ekki tekið áhættu á tjóni, sem yrði er bifreiðin var lánuð með þeim hætti, sem hér var um að ræða. Samkvæmt því, og þar sem ekki voru talin nægileg rök að því leidd, að skilyrði væri til að beita 34. gr. 1. nr. 20/1954 um atvik þetta, var T sýknað af kröfum B

734

Hinn 11. janúar 1969 ók G bifreið sinni austur þjóðveginn frá Akranesi. Á veginum þarna varð árekstur á milli þeirrar bifreiðar og annarrar bifreiðar. Ökumaður þeirrar bifreiðar kvaðst hafa ekið með 60 km hraða miðað við klst. og hafi hann séð bifreið G koma á móti sér á vinstri vegarhelmingi. Hann hafi talið öruggt, að bifreiðinni yrði sveigt inn á hægri vegarhelming og haldið því hiklaust áfram og bifreiðarnar lent saman. Hemlaför bifreiðar G mældust 20 metrar en hinnar bifreiðarinnar 25 m. Vegur þarna er 7,80 m breiður og hefur árekstur orðið á vinstra vegarhelmingi bifreiðar G miðað við akstursstefnu hans og eru tæpir 2 metrar frá vinstri hlið bifreiðarinnar að vinstri vegarbrún. Bifreið G var skylduváttryggð hjá váttryggingarfélaginu H. Greiddi félagið kostnað við viðgerð á skemmdum þeim, sem urðu á hinn bifreiðinni. Krafði H nú G um endurgreiðslu þess fjár, þar sem H taldi, að áreksturinn hefði orðið fyrir gáleysi H. Dæmt að varhugavert væri að telja hann hafa sýnt af sér stórkostlegt gáleysi í merkingu 73. gr. laga nr. 40/1968. Var G því sýknaður af kröfum H.

895

P rak trésmiðaverkstæði í húsi einu. Hinn 11. janúar 1963 tók P brunatryggingu hjá váttryggingarfélaginu S að fjárhæð kr. 250.000.00. Iðgjald greiddi hann. Í septembermánuði 1963 tók P viðbótabrunatryggingu hjá S að fjárhæð kr. 1.240.000.00. Skyldi trygging þessi gilda fyrir tímabilið 1. nóvember 1963 til 1. október 1964. Iðgjald fyrir það tímabil greiddi P, er tryggingin var tekin. Þegar fyrsta umsamda tryggartímabilinu lauk sendi S tilkynningu til P um gjalddaga

fyrir tímabilið 1. október 1964 til 1. október 1965. P greiddi ekki þetta iðgjald. Í byrjun október 1965 mun S hafa sent tilkynningu til P um gjalddaga næsta iðgjalds fyrir vátryggingartímabil 1. október 1965 til 1. október 1966. Ekki greiddi P þetta iðgjald. Hinn 2. marz 1966 kom upp eldur í húseign þeirri, er P hafði í trésmíðaverkstæði sitt og eyðilagðist húsið ásamt vélum og öðru. P krafði nú um vátryggingarféð, kr. 1.240.000.00 hjá S, en S synjaði um greiðslu. Það var eigi véfengt, að S hefði sent P orðsendingu um gjalddaga brunatryggingariðgjaldsins 1. október 1964. Tilkynning þessi var að efni krafa um greiðslu iðgjalds í skilningi 1. tl. 2. gr. og 1. mgr. 14. gr. laga nr. 20/1954. Verður að ætla, að orðsendingar þessar hafi komið á ákvörðunarstað. Þar sem P greiddi ekki iðgjaldið, féll niður ábyrgð S samkvæmt því sem segir í 1. tl. 2. gr. vátryggingarskilmála hans og og 1. mgr. 14. gr. 1. nr. 20/1954, enda fullnægði greiðslukrafa S, niðurlagsákvæði 1. mgr. 23. gr. laganna. P synjaði fyrir það, að honum hefði borizt tilkynning S um gjalddaga 1. október 1965. P, sem hafði aðrar gildar brunavátryggingar hjá S, sýndi ekki fram á nokkur þau atvik, er veittu honum ástæðu til að ætla, að S mundi eigi bera fyrir sig ákvæði 14. og 15. gr. 1. nr. 20/1954. Með hliðsjón af öllu þessu var S sýknaður af kröfu P. Sératkvæði í héraði 1020

Veðréttindi. Sjá sjóveð.

Nokkrir launþegar áttu vinnulaunakröfu á fyrirtækið A. Fenginn var dómur fyrir kröfum þessum og fjárnám gert til tryggingar þeim hinn 17. maí 1971 og 22. júní 1971. Gert var fjárnám í fiskbirgðum, veðsettum bankanum L. L lét sækja þing, er framkvæmt var fjárnám í hið fyrra sinn, og andmælti þá rétti til fjárnáms, en krafðist eigi úrskurðar fólgeta um deiluatríði og eigi áfrýjaði hann fjárnáminu. Eigi lét L sækja þing, þá framkvæmt var fjárnám hið síðara sinn. Uppboð fór fram á hinum fjárnumdu fiskbirgðum, 22. júní 1971. L krafðist greiðslu veðskulda sinna af uppboðs- andvirðinu áður en til kæmi að greiða launþegunum. Af hendi launþega var bent á ákvæði opins bréfs frá 11. desember 1869, sbr. 1. nr. 87/1960, þar sem talið er, að launakröfur eigi að ganga fyrir sjálfvörzluveði í lausafé. Talið, að veðkröfur L skyldu víkja fyrir kröfu launþeganna samkvæmt fyrrgreindum ákvæðum, enda hefði L eigi krafizt úrskurðar um deiluatríði og ekki áfrýjað fyrrgreindum fjárnámum. Þá hefði L í héraði eigi haft uppi þær varnir, að launþegunum bæri að sanna, að þeir gætu eigi fengið tryggingu í óveðsettum eignum A, sbr. 2. ml. opna bréfsins

frá 11. desemebr 1869. Var því dæmt, að kröfur frá launþegunum skyldu ganga fyrir veðkröfum L. Sératkvæði .. 100

Vegir.

K átti land austur í Laugardal. Með kaupsamningi 22. september 1965 og afsali 29. s. m. seldi hann félaginu H einn ha lands þarna. Í afsalinu segir, að fyrirhuguð sé breyting á aðkeyrslu að landinu, þannig að vegur verði lagður á vestari bakka Eystri-Stekká. Taki kaupendur þátt í kostnaði við vegargerð þarna að jöfnu á móti öðrum, er veginn noti. Fram kom, að fyrir gerð samnings þessa hafi S leigt tveimur aðiljum landssvæði við Eystri-Stekká, þannig að eigi var unnt að leggja veg upp árbakkann, nema með þeirra samþykki, en það fékkst ekki. H krafðist þess, að S yrði dæmt skylt að vísa þeim á vegarstæði eða dómari ákvæði þeim til handa vegarstæði. Eftir gerð samningsins við H hafði S leigt ýmsum mönnum lóðir þannig að erfiðara var um vegarstæði eftir það. Talið, að S væri skylt að láta H fá land undir vegarstæði. Var ákveðið, að vegurinn lægi að nokkru um lönd tveggja sona S, er hann hafði leigt lönd löngu eftir, að hann hafði selt landspilduna til H, og var þeim talið skylt að þola vegarstæði. Þá var dæmt, að S bæri að endurgreiða kostnað, sem S hafði haft af því, að fá einn leigutaka til að samþykkja vegarstæði yfir land sitt. Var vegarstæðið ákveðið á uppdrætti 904

Veiðiréttindi.

Veikindadagar. Sjá vinnulaun.

Venjuréttur.

Verðjöfnunargjald.

Með lögum nr. 72/1969 var stofnaður Verðjöfnunarsjóður fiskiðnaðarins. Hlutverk sjóðsins var að draga úr áhrifum verðsveiflna, sem verða kynnu á útflutningsafurðum fiskiðnaðarins. Sjávarútvegsráðherra skipaði stjórn sjóðsins. Verðjöfnunarsjóði skyldi skipt í deildir og hver deild hafa aðskilinn fjárhag. Við gildistöku laganna skyldi setja á stofn deild fyrir „frystar fiskafurðir“ en heimilt að fjölga deildum síðar og skyldi ráðherra ákveða stofnun nýrra deilda með reglugerð. Tekjur sjóðsins skyldu vera allt að helmingur af verðhækkunum, sem yrðu á afurðum fiskiðnaðarins miðað við ákveðinn verðlagsgrundvöll. Skyldu tekjur þessar renna til viðkomandi deildar sjóðsins. Verðbætur úr sjóðnum skyldu greiðast þegar meðalverð framleiðslu til út-

flutnings af einhverjum þeirra afurða, sem lögin næðu til, hefði lækkað á grundvelli eins árs eða framleiðslutímabils. Á árinu 1970 ákvað stjórn sjóðsins að láta hlutverk sjóðsins ná til afurða rækju (kampalampa). Var tekið verðjöfnunargjald af útfluttri rækju, sem veidd var á tímabilinu 1. september 1969 til 31. ágúst 1970. Verksmiðjan L, sem flutti út verulegt magn af rækju, mótmælti að rækjugjald væri tekið af útfluttum afurðum hennar og endurkrafði það frá sjóðnum með málssókn. Taldi L, í fyrsta lagi, að gjaldtaka þessi bryti í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar, auk þess, að þar sem ekki hefði verið stofnuð sérstök rækjudeild, væri óheimilt að krefja gjald þetta inn með almennri gjaldtöku vegna frystra fiskafurða. Talið, að gjaldtöku þessari yrði ekki hnekkð á þeim grundvelli, að hún bryti í bága við ákvæði stjórnarskrárinnar. Talið, að fryst rækja félli undir orðalagið „frystar fiskafurðir“, eins og þau orð hefðu verið notuð í lögum nr. 72/1969 og ýmsum öðrum lögum í sambandi við sjávarafurðir. Yrði krafa L því ekki á þessu atriði byggð. Talið, að skipan ráðherra í stjórn sjóðsins væri ekki athugaverð, þótt þeir, sem hefðu rækjuvinnslu með höndum ættu þar eigi fulltrúa. Þá yrði ekki annað séð, en stjórn sjóðsins og ráðherra hefðu tekið ákvarðanir sínar á efnislegu mati, byggðu á nægum upplýsingum. Þar sem aðrir gallar voru eigi taldir á gjaldheimtu þessari, var Verðjöfnunarsjóður dæmdur sýkn af kröf L 945

Verðlagsbrot.

Verðstöðvun.

G hafði nokkurt húsnæði á leigu hjá P. Í aprílmánuði 1965 leigði G með samþykki P, V nokkrum hluta þess húsnæðis. Ekki var gerður skriflegur leigusamningur milli V og G. G flutti úr því húsnæði, er hann hafði til afnota og fékk V það húsnæði. Með bréfi 30. apríl 1967 sagði P upp leiguafnotum V af öllu húsnæðinu frá og með 1. október 1967. V fór úr húsnæðinu í maímánuði. P krafði V um húsaleigu frá 1. janúar 1967 til 30. desember sama ár, kr. 37.118.50 á mánuði. Deilur voru um hver húsaleigan hefði átt að vera. Hinn 2. desember 1966 gerðu aðiljar uppgjör um húsaleigu sína og var þá húsaleigan fyrir maímánuð 1966 talin vera 18.000.00, fyrir júnímánuð kr. 35.000.00 og kr. 36.494.45 fyrir mánuðina júlí, ágúst, september og október og kr. 57.118.50 fyrir mánuðina nóvember og desember. Með lögum nr. 86/1966 var bannað að hækka gjald fyrir ýmsa þjónustu, þ. á m. húsaleigu, en P hafði reiknað vísitöluhækkanir á húsaleiguna til áramóta 1966, en verðstöðvun var ákveðin frá 1.

nóvember 1966. Talið, að V hefði samkvæmt skilagerð að-
ilja 2. desember 1966, greitt P hærri húsaleigu fyrir mánu-
ðina júní—desember en honum bar. Hins vegar var hér
um greiðslu að ræða án áskilnaðar og gat hann því eigi haft
upp kröfu um endurgreiðslu þess fjár. Hins vegar bar hon-
um eigi að greiða hærri húsaleigu fyrir mánuðina janúar—
september 1967 en kr. 30.402.24 á mánuði og var P dæmt að
greiða V þessa fjárhæð

42

Verjandi í opinberu máli.

Verkkaup. Sjá vinnulaun.

Verksamningar.

Í októbermánuði 1968 samdi G við smiðinn S um smíði ýmissa
hluta í inréttingu í húsi því, er G var að byggja. S hóf síðan
smíðina og lauk því að nokkru. Meðal þess, er S skyldi
smíða var „vaskborð“. Mjög drógst, að S afhenti verk þetta
og fór þá G að inna eftir því, hvernig gengi með þá smíði
og er hann frétti, að ekkert gengi, kveðst hann hafa sagt
S að samningnum væri rift og hann tæki ekki við hinu af-
henta. S lauk hins vegar við smíði „vaskborðsins“ og er hann
vildi skila því og krafði um greiðslu, neitaði G að taka við
því. Varð síðan mál um uppgjör þeirra aðilja. Dæmt, að G
bæri að greiða fyrir þá vinnu, er innt hafði verið af hendi,
þar á meðal vinnuna við „vaskborðið“, en krafa S lækkuð
nokkuð vegna þess, að honum var eigi rétt að halda áfram
vinnu við það, eftir að G hefði lýst yfir, að viðskiptum
þeirra væri rift. Var krafa S því tekin til greina með nokk-
urri lækkun, en S hins vegar dæmdur til að afhenda G
„vaskborðið“

12

G hafði tekið að sér að gera við ljósaskilti fyrir Ó. Er G
krafði um greiðslu taldi Ó verðið allt of hátt, og kom til
málaferla. Með hliðsjón af verðmæti nýrra skilta var Ó
dæmt að greiða kr. 6.500.00 fyrir viðgerðina, sem var nokk-
ur lækkun á kröfu G

18

J hafði tekið að sér að vera trésmiðameistari á húsi, er R reisti.
Sá hann um uppslátt steypumóta og gerð þaks. Gallar
reyndust á sumum verkum hans. R synjaði greiðslu verk-
launa, þar sem hann taldi sig eiga hærri skaðabótakröfu á
hendur J. R var dæmdur til að greiða J verklaun að frá-
dregnu nokkru fé í skaðabætur

592

Vextir.

Kröfuhafa í máli einu stóð til boða, áður en málið var höfðað,

jafnhá fjárhæð og dæmd var í Hæstarétti. Var því talið, að kröfuhafinn ætti ekki rétt til vaxta 18

Viðskiptabréf.

Vinnulaun. Vinnusamningar.

- H, sem var offsetprentari, vann hjá fyrirtækinu U. Samkvæmt kjarasamningum offsetprentara og eigenda offsetprentsmiðja var svo um samið, að eigi mætti draga kaup frá starfsmanni þótt hann væri veikur allt að 14 daga á ári. H var veikur dagana 9.—11. febrúar 1970 og dagana 4.—6. marz sama ár. U greiddi honum hin föstu dagvinnulaun, en neitaði að greiða honum kaup fyrir yfirvinnu. Talið, að H hefði fært rök að því, að hann mundi hafa unnið sex klukkustunda yfirvinnu á hinum umræddu dögum. Með hliðsjón af kjarasamningum og ákvæðum 6. gr. laga nr. 16/1958 var dæmt, að U bæri að greiða honum fyrir þessa yfirvinnu, sem var ekki talin óeðlileg 138
- Skipstjórinn R var skráður á skip eitt, er lá um langt skeið hér í Reykjavíkurhöfn. Hann var afskráður úr skiprúmi ninn 1. ágúst 1966. Hinn 20. ágúst 1966 flutti hann skipið milli Kópavogs og Reykjavíkur, en eigi var hann skráður á það. R krafði launa til 1. september 1966 og launa fyrir þrjá mánuði þar eftir vegna uppsagnarfrests. Talið að leggja yrði til grundvallar áritun lögskráningarstjóra á skipshafnarskrá, um afskráningu R hinn 1. ágúst 1966 og miða við það upphaf uppsagnarfrests. Var talið, að stjórn hans á skipinu frá Kópavogi til Reykjavíkur hefði einungis verið tímabundið starf. Var skipseiganda dæmt að greiða R laun samkvæmt þessu 206
- Skipstjórinn G var skipstjóri á bát, eign S. Var G sagt upp störfum. Talið, að hann ætti rétt á uppsagnarfresti og S gert að greiða honum laun þann tíma 276
- Með samningum Verkamannafélagsins Dagsbrúnar og Vinnuveitendasambands Íslands á árunum 1962 og 1966 varð að samkomulagi, að vinnuveitendur skyldu greiða í sjúkrasjóð Dagsbrúarmanna ákveðinn hundraðshluta af kaupi, svo og gjald í orlofssjóð, er einnig næmi ákveðnum hundraðshluta af dagvinnukaupi. Atvinnufyrirtækið O, sem ekki var aðili að Vinnuveitendasambandi Íslands eða félögum innan þess, rak verulegan atvinnurekstur. Á árinu 1969 var talið, að O hefði borið að greiða nokkurt fé í sjúkrasjóðsgjald og orlofsgjald vegna verkamanna, er unnu hjá því. O greiddi ekki iðgjöld þessi og krafði Dagsbrún þá um féð. Talið, að allir starfsmenn O, þeir er hér skiptu máli, hefðu verið

félagsmenn í Dagsbrún. Talið, að þótt O hefði ekki verið bundinn af fyrrgreindum kjarasamningum, yrði að leggja til grundvallar, að ráðningarkjör verkamannanna, er unnu hjá O á árinu 1969, hefðu átt að vera í samræmi við nefnda kjarasamninga og var O því talið skylt að greiða þau gjöld, sem um var krafið, en Dagsbrún mátti krefja um greiðslu þeirra	523
G, sem er innréttingarsérfræðingur, teiknaði innbúnað í veitingahús, er H átti. Teikningar G voru eigi að öllu leyti notaðar, og synjaði H honum greiðslu. Dæmt, að H væri skyldur að greiða verklaunin, enda yrði eigi séð, að G yrði um það kennt, að teikningar voru eigi notaðar	725

Vinnuslys. Sjá skaðabætur.

Vitni.

Í máli einu höfðu verið dómkvaddir matsmenn. Sá, er mats hafði beiðst, óskaði að leggja sérstakar spurningar fyrir matsmenn, en héraðsdómari neitaði að leggja spurningarnar fyrir þá, þar sem hann taldi þær eigi skipta máli. Kærði lögmaðurinn úrskurðinn, sem var staðfestur	166
--	-----

Víxlar. Víxilmál.

Vörzlusvipting.

Vörzlusvipting felld úr gildi, þar sem dómur var ómerktur og máli vísað frá héraðsdómi	272
--	-----

Þinglýsing.

Þingsókn.

Þingvottar.

Að því var fundið, að héraðsdómari hafði eigi gætt reglna laga um þingvotta	977
---	-----

Þjáningabætur. Sjá skaðabætur.

Þjófnaður.

Protabú. Sjá Skiptamál.

Ærumeiðingar.

Ummæli lögmans í greinargerð ómerkt	455
---	-----

*Ölvun. Sjá áfengislög.**Örorka.*

Örorkumat framkvæmt af læknum 119, 798, 878

Öryggiseftirlit ríkisins.

Öryggiseftirlit ríkisins lætur í té álit sitt um orsakir slyss og
umbúnað í veitingahúsi 119

Leiðrétting.

Á bls. 83 hafa í prentun orðið mistök, en 11. og 12. lína að ofan eiga að hljóða þannig:

„bílskúr sínum, sérstaklega á vörum í kjallaranum. Með gögnum málsins sérstaklega matsgerð þeirra Sveins Torfa Sveins-“

